

မြောင်းမြမြို့
ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်
ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ကျေးဇူးရှင်
ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး “ရှင်မုနိန္ဒ”၏ ပုံတော်

၁၃၃၁-ခု၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၁၄-ရက်
(၁၂-၄-၁၉၇၆) တနင်္လာနေ့ည ၉-နာရီ ၁၅-မိနစ်အချိန်
သက်တော် ၇၈၊ ဝါတော် ၅၈ တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၁။ ၁၃၂၄-ခု ဝါခေါင်လကွယ်နေ့တွင် ဟောကြားတော်မူသော
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်... .. ၁
- ၂။ ၁၃၂၄-ခု တော်သလင်းလဆန်း ၈-ရက်နေ့တွင်
ဟောကြားတော်မူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်... ၄၀
- ၃။ ၁၃၂၄-ခု သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တွင်
ဟောကြားတော်မူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်... ၈၄
- ၄။ ၁၃၂၄-ခု သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ အမျိုးသမီးကထိန်တွင်
ဟောကြားတော်မူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်...၁၀၅
- ၅။ ၁၃၂၉-ခု သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တွင် ဟောကြားတော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ
သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည်သို့ သက်ဆင်းတော်မူခန်း တရားတော်... ၁၂၃
- ၆။ နိဗ္ဗာန် တရားတော်... ..၁၅၆
- ၇။ ဝိပဿနာ လုပ်ထုံးတရားတော်... .. ၁၇၅
- ၈။ ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မေတ္တာပို့ ဘာဝနာ... .. ၂၀၅

၁၃၂၄-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၁၄) ရက်နေ့တွင်
မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားဆုံးမတော်မူအပ်သော

(၇)ကြိမ်မြောက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ နှင့် သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်အပိုင်း

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ အမတံ ပဒံ၊
ကောဟံ ဇီဝိတံသေယျော၊ ပဿတော အမတံ ပဒံ။

ယောစ၊ အကြင်သူတစ်ယောက်သည်ကား။ **အမတံ**၊ သေခြင်းကင်း
သော။ **ပဒံ**၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို။ **အပဿံ အပဿန္နော**၊ မသိမမြင်ဘဲလျက်။
ဝဿသတံ၊ အနှစ်တစ်ရာကာလပတ်လုံး။ **ဇီဝေ**၊ အသက်ရှင်၍နေ၏။ **အမ**
တံ၊ သေခြင်းကင်းသော။ **ပဒံ**၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို။ **ပဿတော**၊ မြင်သောသူ
အား။ **ကောဟံ**၊ တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ။ **ဇီဝိတံ**၊ အသက်ရှင်၍နေရခြင်းသည်။
တတော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်မသိဘဲ အနှစ်တစ်ရာအသက်ရှည်၍ နေသောသူထက်။
သေယျော၊ အလွန်တရာမြတ်လှစွာ၏။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့တရားကို မသိမမြင်ဘဲ မလိုချင်ဘဲ မတောင်တဘဲနဲ့
အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်နေပြေးသော်လည်း နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့တရားကို သိမြင်
ပြီးတော့ လိုချင်တောင်တပြီးတော့ တစ်နေ့ တစ်ရက် တစ်မနက် တစ်နာ
ရီ တစ်မိနစ်မျှ အသက်ရှည်နေသောသူက မြတ်သတဲ့။ ဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ကို
လိုချင်တောင်တတဲ့ အာသာကို ရှေးဦးစွာထားကြရမယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်
တောင်တတဲ့အာသာရှိလျှင် ဘာလုပ်လုပ်မမှားနိုင်ဘူး။ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်ကို လို

ချင်တောင့်တတဲ့အာသာကို လက်မှလွှတ်ပြီးတော့ ဟိုဟာဒီဟာတွေ တောင်
တပြီး လုပ်ကြလို့ရှိလျှင်တော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းလမ်း မှားတတ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို
သာ ရည်ရွယ်လုပ်လျှင် ရည်ရွယ်ချက်ကောင်းတော့ အလုပ်လည်း အလိုလို
ကောင်းလိုက်လာတယ်။

ကရုဏီယ မတ္တကုသလေန ယန္တသန္တံ ပဒံ အဘိသမေစ္စ လို့...
မေတ္တာသုတ်မှာ ဟောတော်မူတယ်။

အတ္တကုသလေန၊ အကျိုးစီးပွားမှာ လိမ္မာသောအမျိုးကောင်းသား
သည်။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်သော။ ယံပဒံ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
တံပဒံ၊ ထို နိဗ္ဗာန်ကို။ အဘိသမေစ္စ၊ စိတ်ဖြင့်ကပ်ရောက်၍။ ကရုဏီယံ၊
ပြုကျင့်အားထုတ်အပ်၏။ **ဘာဘဲလုပ်လုပ် မိမိလုပ်သမျှကုသိုလ်ဟာ ဒါနလုပ်
လုပ်၊ သီလလုပ်လုပ်၊ သမထလုပ်လုပ်၊ ဝိပဿနာလုပ်လုပ်၊ ဂုဏ်တော်ပွား
ပွား၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရည်စူးပြီး လုပ်ရမယ်။**

နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး ရည်ရွယ်ချက်မှားပြီးလုပ်လို့ရှိလျှင်ဖြင့် လမ်းမှားလမ်း
ချော်ပြီး အမျိုးမျိုးဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒါ နှလုံးသွင်းမကောင်းလို့ ဖြစ်တာ။
နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အလိုရှိတဲ့စိတ်နဲ့လုပ်လျှင် ဘာမှအမှားမဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဟိုနေ့က...

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ၊
ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ၊

ဆိုတဲ့ဂါထာဟာ ပဋ္ဌာစာရီကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ ဟောတယ်လို့
ဆိုတာ ပြောခဲ့တယ်။
ကနေ့ ဟောမယ်...

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ အမတံ ပဒံ၊
ကောဟံ ဇီဝိတံသေယျော၊ ပဿတော အမတံ ပဒံ။

ဆိုတဲ့ဂါထာကတော့ ကိသာဂေါတမီ အမည်ရှိသော ဘိက္ခုနီမကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူတယ်။ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က သာဝတ္ထိ မြို့တော်မှာ ကုဋေလေးဆယ်ကြွယ်ဝတဲ့ သူဌေးတစ်ဦးရှိသတဲ့။ ကုဋေလေး ဆယ်ဆိုတော့ သန်းပေါင်းလေးရာကြွယ်ဝတဲ့ သူဌေးပေါ့။

အဲဒီ ဝတ္ထုကလည်း မှတ်စရာကောင်းတယ်၊ ကုဋေလေးဆယ်ကြွယ် ဝတဲ့သူဌေးတစ်ဦးမှာ ရှိရှိသမျှရွှေငွေတွေဟာ အကုန်လုံးမီးသွေးခဲ ဖြစ်သွား တယ်တဲ့။ အကုန်လုံးမီးသွေးခဲဖြစ်ကုန်တော့ “ငါတော့ ကိုယ်ကျိုးနဲ့ပါပေါ့၊ ဒီဘဝမှာတော့ ငါလူချင်းမတူတော့ဘူး”ဆိုပြီး စိတ်ညစ်တော့တာဘဲ။ အဲဒီ ဝတ္ထုဟာ တော်တော်ဆန်းတယ်။ စိတ်ညစ်ညစ်နဲ့ ကုတင်ပေါ် လှဲအိပ်နေ တော့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကလာတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲ...ဟေ့။ မင်းကြည့်ရတာ မကောင်းပါလားကွ၊ ဘယ်လို များဖြစ်သလဲ၊ ဘာများအကြောင်းထူးရှိနေသလဲ ဆိုတော့ “မပြောပါနဲ့ကွာ ငါ့မှာရှိတဲ့ရွှေငွေတွေဟာ မီးသွေးခဲဖြစ်ကုန်လို့ ငါ့မဲ့ပြီ ငါ့လူချင်းမတူတော့ ဘူး” လို့ပြောတော့ “မခက်ပါဘူးသူငယ်ချင်းရာ လွယ်ပါတယ်”။ ဒါဖြင့် ဒီ ကိစ္စဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ သူငယ်ချင်းရယ် လို့မေးတော့ မင်းဈေးထဲမှာ ဖျာ ခင်း၊ ဖျာခင်းပြီးတော့ အဲဒီမီးသွေးခဲတွေပုံပြီး ထိုင်နေ။

ထိုင်နေတဲ့အခါ လူတွေကမင်းကိုမေးလိမ့်မယ်။ သည့်ပြင်လူတွေမှာ အဝတ်အထည်အစရှိတဲ့ပစ္စည်းတွေ ရောင်းကြတယ်။ ခင်ဗျားမှာတော့ ဘာ လို့ မီးသွေးခဲတွေပုံပြီး ရောင်းနေရသလဲဆိုရင် ဟာ ...ကိုယ်ပစ္စည်း ကိုယ် ရောင်းတာ ဘာဖြစ်သလဲ။ ကိုယ်ရောင်းချင်တာ ကိုယ်ရောင်းမှာပေါ့။ အဲဒီ လိုသာ ပြီးစလွယ်ပြောလိုက်ပါ။

ထိုက်တဲ့သူလာတဲ့အခါကျတော့ သူများမှာတော့ ဝတ္ထုအထည် ပစ္စည်းတွေ ရောင်းကြတယ်။ ခင်ဗျားမှာတော့ ရွှေတွေငွေတွေကို ပုံပြီး ရောင်းနေပါလားလို့ မေးလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါ ဘယ်မှာလည်း ရွှေတွေငွေ တွေလို့ ပြော။ ဒီဟာရွှေတွေငွေတွေ မဟုတ်ဘူးလားဆိုလျှင်၊ ကိုင်း...ယူပြု စမ်းပါလို့ ဆိုလိုက်။ အဲဒီလို ပြောတဲ့အခါ သူ့လက်ခုပ်နဲ့ယူပြီးတော့ မင်း လက်ထဲထည့်လိမ့်မယ်။ သူ့လက်နဲ့ယူပြီး မင်းလက်ထဲထည့်တဲ့အခါ မီးသွေး ခဲဟာ ရွှေငွေဘဲ ပြန်ဖြစ်ရမယ်။

အဲဒီလူဟာ ပစ္စည်းရှင်ခံထိုက်တဲ့လူဘဲ။ မိန်းခလေးဆိုလို့ရှိလျှင် မင်းအိမ်မှာရှိတဲ့သားနဲ့ လက်ထပ်၊ ရှိသမျှကုဋေလေးဆယ်ကို ဒီမိန်းခလေး အပ်လိုက်။ သူပေးသမျှမင်းစား။ ယောက်ျားလေးဆိုလို့ရှိလျှင် မင်းအိမ်မှာရှိ တဲ့သမီးနဲ့ လက်ထပ်၊ သူ့ကိုဘဲပစ္စည်းတွေ အပ်လိုက်။ သူပေးသမျှမင်းစား၊ ဒီတော့ မင်းရွှေတွေငွေတွေ ကုဋေလေးဆယ်ဟာ မီးသွေးခဲမဟုတ်ဘဲနဲ့ ရွှေတွေငွေတွေဘဲ ပြန်ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ပြောတော့...။

အေး...ကောင်းတဲ့နည်းဘဲဆိုပြီး ဈေးထဲမှာ ခင်းထားတဲ့ဖျာပေါ်မှာ ရွှေမီးသွေးတွေပုံထားပြီး အနားကထိုင်နေတယ်။ တချို့လူတွေက လာမေး ကြတယ်။

ဟာ...သူများမှာတော့ အဝတ်အထည်အစရှိတဲ့ ထိုထိုပစ္စည်းတွေ ခင်းပုံရောင်းကြဝယ်ကြတယ်။ ခင်ဗျားမှာတော့ ဘယ်နှယ်မီးသွေးခဲပုံတွေ ရောင်းနေသလဲ။ ရှင်မှာတော့ မီးသွေးခဲတွေပုံရောင်းနေသလဲ။ တော့မှာ တော့ မီးသွေးခဲတွေ ဘာလို့ရောင်းနေရသလဲနဲ့ အမျိုးမျိုး လူတွေကပြော ကြတော့...

အေး...ငါ့ပစ္စည်းငါရောင်းတာ နင်တို့နဲ့ဘာဆိုင်သလဲ၊ ငါရောင်းချင် တာ ရောင်းမှာပေါ့။ အဲဒီလိုပြောလိုက်တယ်။ ဈေးထဲမှာ ကိစ္စတစ်ခုနဲ့လာ

တဲ့ ခလေးမတစ်ယောက်က ဘယ်နှယ်...ဦးကြီး ရွှေတွေ့ငွေတွေ့ထိုင်ပြီး ရောင်းနေသလား။ ဘယ်မလဲကွဲ့ ရွှေတွေ့ငွေတွေ့။ ဒါ ရွှေတွေ့ငွေတွေ့မဟုတ် ဘူးလား၊ အဲဒါယူပြစမ်းပါဆိုတော့... သူ့လက်နဲ့ယူပြီးတော့ သူဌေးလက်ထဲ ထည့်၊ သူဌေးလက်ထဲကျတော့လည်း ဒီမီးသွေးခဲတွေဟာ ရွှေတွေ့ငွေတွေ့ ပြန်ဖြစ်၊ ဟောဒီ ခလေးမဟာ ပစ္စည်းနဲ့ထိုက်တဲ့ ခလေးမဘဲ။ သူ့ရဲ့အိမ်၊ သူ့ရဲ့အမည်နာမ အကုန်လုံးမှတ်သားပြီး အိမ်ထောင်ရှိ-မရှိ မေးပြန်တဲ့အခါ အိမ်ထောင်မရှိပါဘူး။ ကျွန်မတို့အိမ်က ဘယ်မှာပါ၊ အဲဒီလိုပြောသွားတော့ သူ့အိမ်ကသားနဲ့ခလေးမနဲ့ လက်ထပ်တယ်တဲ့။ လက်ထပ်ပြီးတော့ အဲဒီ ကုဋေလေးဆယ်ကိုရော ရွှေတွေ့ငွေတွေ့ကိုပါ ခလေးမလက်ထဲအပ်တယ်။ အဲဒီခလေးမပေးသမျှကို စားသောက်သုံးဆောင်ရတယ်...တဲ့။

အဲဒီ ဝတ္ထုကြောင်းဟာ အဆန်းဘဲ။ မီးသွေးခဲတွေဖြစ်သွားတဲ့ ရွှေတွေ့ငွေတွေ့ဟာ ထိုက်တဲ့သူနဲ့တွေ့တော့ ရွှေငွေတွေ ပြန်ဖြစ်ပြန်တယ်။ အဲဒီ ခလေးမရဲ့နာမည်က ကိသာဂေါတမီ...တဲ့။

ကိသာ-ဆိုတာ ပိန်တယ်၊ ကြုံလှီတယ်။ ဂေါတမီ-ဆိုတာက နာမည် ရင်း။ ဒို့ ဝေဠုဝတီတိုက်မှာ ဒေါ်စိန်ညွန့်(အဝကြီး)။ ဒေါ်စိန်ညွန့်(အပိန်က လေး)နဲ့ နှစ်မျိုးခေါ်ကြသလိုပေါ့။

အဲဒီ ဂေါတမီဆိုတဲ့ ခလေးမဟာ ဂေါတမီ-အပိန်ကလေး၊ ပါဠိလို ခေါ်တော့ “ကိသာဂေါတမီ”၊ အဲဒီ ခလေးမဟာ၊ အိမ်ထောင်ကျလို့ သူဌေး ချွေးမ ဖြစ်သောကာလများမကြာမီ ကိုယ်ဝန်ရပြီးတော့ ကလေးမွေးဖွားတယ် တဲ့။ ဒီကလေးဟာ သွားနိုင်လာနိုင်တဲ့အခါကျတော့ သေသွားရော။ သေသွား တော့ သူက လူသေတာကို တစ်ခါမှမြင်ဘူးတဲ့သူမဟုတ်တော့ အင်မတန် မှ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ သူများက ယူပြီးအလောင်းကို ပစ်မယ်ဆိုလျှင် လည်း သူကအယူမခံဘူး။ ဒီအလောင်းကလေးကို ရင်ခွင်ပိုက်ပြီးတော့ ဒီ ကလေးပြန်ပြီးရှင်ဖို့ရာ မြို့ထဲလည်ပြီး ဆေးလိုက်ရှာတယ်။

လူတွေက ဆိုကြသတဲ့။ သေပြီးသားလူ ပြန်ရှင်တယ်လို့ ဘယ်မှာ ထုံးစံရှိမှာလဲ ခလေးမရယ်။ ဒီလိုပြောပေမယ့် မရဘူး။ သူဟာ ဆေးဘဲလည် တောင်းတာဘဲ။ လူတွေလျှင် ကျွန်မသားကလေး သေလို့ ပြန်ရှင်တဲ့ဆေး ပေးကြပါလို့ အိမ်စဉ်လည်တောင်းတော့ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့လူတစ်ယောက်က ဒီခလေးမဟာ အလွန်တရာပူဆွေးဒုက္ခရောက်နေပြီ။ မြတ်စွာဘုရားထံ လွှတ် ရလို့ရှိလျှင်ဖြင့် သူ့သက်သာခွင့် ရစရာရှိရဲ့လို့ ဆိုပြီးတော့ လူသေတာပြန် ရှင်တဲ့ဆေးတော့ သူများလည်း မသိဘူး။ ငါလည်းမသိဘူး။ မြတ်စွာဘုရား တော့ သိလိမ့်မယ်။ နင်ကလေးယူသွားပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကို တပည့် တော်မကလေး ပြန်ရှင်တဲ့ဆေး ပေးပါလို့ သွားလျှောက်လျှင်တော့ ပြန်ရှင် တဲ့ဆေး မြတ်စွာဘုရားက ပေးတော်မူလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး လူ သေပြန်ရှင်တဲ့ဆေးကိုတော့ ဘယ်သူမှသိမှာ မဟုတ်ဘူးလို့... အဲဒီလူတစ် ယောက်ကပြောတော့မှ ကလေးကို ရင်ခွင်ပိုက်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ သွား တယ်။

မြတ်စွာဘုရားထံရောက်တော့မှ ဟိုလူ မှာလိုက်တဲ့စကားအတိုင်း အရှင်ဘုရား...တပည့်တော်မသားကလေး သေနေလို့ ပြန်ရှင်တဲ့ဆေး အရှင် ဘုရား သိပါသလား လို့ လျှောက်တဲ့အခါ။ အေး...သိပါတယ်။ သိလို့ရှိလျှင် တပည့်တော်မအား အဲဒီဆေးကိုပေးတော်မူပါလို့ လျှောက်တော့...

ဟောဒီ သာဝတ္ထိမြို့ကြီးမှာ လူမသေဘူးတဲ့အိမ်က မုန်ညင်းစေ့တစ် လက်ဆွမ်းကို ရှာခဲ့။ လူမသေတဲ့အိမ်က မုန်ညင်းစေ့ တစ်လက်ဆွမ်းကို ရခဲ့သည်ရှိသော် သင့်သားကိုပြန်ရှင်စေမယ် လို့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော် မူလိုက်တော့ မြို့ထဲလည်ပြီး အိမ်တစ်အိမ်ဝင် ဒီအိမ်မှာ မုန်ညင်းစေ့များ ရှိကြပါသလား လို့ မေးတော့ ရှိပါတယ်သမီးရယ်၊ ရှိလျှင်ပေးစမ်းပါ။ ဒါပေ မယ့် မုန်ညင်းစေ့တိုင်းလည်း ယူခွင့်မရသေးဘူး။ မြတ်စွာဘုရားမှာလိုက်တာ က လူမသေဘူးတဲ့အိမ်က မုန်ညင်းစေ့ လို့ဆိုတယ်။ တော်တို့အိမ်မှာ လူ များ သေဘူးပါသလား...

ဘယ်နှယ်ပြောတာလဲသမီးရယ်၊ သေတဲ့လူနဲ့ရှင်တဲ့လူဆိုတာ အမှန်က အိမ်တစ်အိမ်မှာ သေတဲ့လူက များပါတယ်။ ရှင်တဲ့လူဆိုတာ နဲ့နဲ့ပါးပါးဘဲရှိတာဘဲ။ လူမသေဘူးတဲ့အိမ်ရယ်လို့ ဘယ်မှာရှိပါ့မလဲ။ ဒါဖြင့် ဒီ မုန်ညှင်းစေ့ မယူနိုင်သေးဘူးဆိုပြီး ပြန်ပေးခဲ့။ နောက်တစ်အိမ်သွားပြန်တော့ သွားတိုင်းသွားတိုင်း လူမသေတဲ့အိမ် ရှာလို့မရ။ ရှာလို့မရတော့ မုန်ညှင်းစေ့ကတော့ ရပါရဲ့၊ လူမသေတဲ့အိမ် ရှာလို့မရတာနဲ့ သူ့ဟာသူ အကြံဖြစ်သတဲ့။ အော်...ငါ့သားသာ သေးတယ်အောက်မေ့တယ်၊ ဘယ်ဟုတ်မလဲ။ လူမှန်လျှင် သေတာချည်းဘဲ။ ဒီမြို့မှာ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း ငါလိုက်မေးတယ်၊ လူမသေဘူးတဲ့အိမ်ရယ်လို့ တစ်အိမ်မှ မရှိဘူး။ လူမှန်လျှင် သေတာချည်းပါကလားလို့ ဒီလို သတိရပြီးတော့ အလောင်းကလေးကို တောထဲသွားပစ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ ပြန်ခဲ့တယ်။

ချစ်သမီး ဂေါတမီ မုန်ညှင်းစေ့ ရခဲ့ရဲ့လားလို့ မေးတော့ တပည့်တော်မ သိပါပြီဘုရား။ ရှေးတုန်းကတော့ တပည့်တော်မသားသာ သေတယ်လို့ အောက်မေ့တယ်၊ ခုတော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲဘုရား။ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း လူတွေ သေကြတာဘဲ။ အေး...ဟုတ်တယ် ကိသာဂေါတမီ။ သတ္တဝါတို့မည်သည် မသေတဲ့သတ္တဝါရယ်လို့ မရှိဘူး။ သတ္တဝါတိုင်း သတ္တဝါတိုင်း သေကြရမှာချည်းဘဲ။

တံပုတ္တ ပသုသမ္မတ္တံ၊ ဗျာသတ္တ မာနသံ နရံ။
 သုတ္တံ ဂါမံ မဟောဿောဝ၊ မစ္စု အာဒါယဂစ္ဆတိ။

ကိသာဂေါတမီ၊ ချစ်သမီး ကိသာဂေါတမီ။ ပုတ္တပသုသမ္မတ္တံ၊ သားသမီး၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်း စသည်တို့၌ မြတ်နိုးတွယ်တာသည်ဖြစ်၍။ ဗျာသတ္တမာနသံ၊ နှောင့်ယှက်ခြင်းမကင်းသော စိတ်ရှိသော။ တံနရံ၊ ထိုသူကို။ မစ္စု၊ သေမင်းသည်။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ သုတ္တံဂါမံ၊ အိပ်ပျော်နေသော ရွာတစ်ရွာလုံးကို။ မဟော

ဃော၊ ကြီးစွာသော ရေအလျှင်သည်။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဂစ္ဆတိဣဝ၊ သွားသကဲ့သို့တည်း။

အိပ်ပျော်နေတဲ့ရွာတစ်ရွာလုံးကို ကြီးစွာသောရေအလျှင်ကြီးသည် ဆောင်ယူသွားဘိသကဲ့သို့ သတ္တဝါတွေဟာ မိမိရှိတဲ့သားသမီး ပစ္စည်းစသည်တို့ကို တွယ်တာပြီး အာသာမပြေဘဲနေကြတဲ့ အတောအတွင်းမှာ သေမင်းကယူသွားတယ်။ ဘယ်အခါမှ အာသာပြေလို့ သေရတဲ့သတ္တဝါရယ်လို့ မရှိဘူးတဲ့။ တွယ်တာခြင်းမကင်းဘဲနဲ့ သေကြရတာချည်းဘဲလို့ အဲဒီဂါထာကို ဟောတော့မှ ကိသာဂေါတမီဟာ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်...တဲ့။

သတ္တဝါတွေဟာ အာသာမပြေဘဲနဲ့ သားတွယ်တာတုန်း သမီးတွယ်တာတုန်း ပစ္စည်းတွယ်တာတုန်း အားလုံးကုန် ရှိရှိသမျှ ကိုယ်နဲ့စပ်သမျှတွေ တွယ်တာရင်း တန်းလန်းနဲ့ သေကြရတာချည်းဘဲ ချစ်သမီးတဲ့။ တွယ်တာမှုကင်းပြီးတော့ တော်ပါပြီ တန်ပါပြီ ဒီဘဝ သေပျော်ပါပြီဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့သေတဲ့လူ မရှိပါဘူးလို့ ကိုယ်တော်မြတ်က ဟောလိုက်တော့မှ ကိသာဂေါတမီဟာ သောတာပန် ဖြစ်သွားတယ်။

သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရား...တပည့်တော် လူဝတ်ကြောင်နဲ့ မနေလိုတော့ပါဘူး။ ရဟန်းမိန်းမ ပြုပါရစေတော့လို့ မြတ်စွာဘုရားထံ ရဟန်းမိန်းမပြုဘို့ရာ ခွင့်တောင်းတော့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းမိန်းမတွေခေါ်ပြီး ရဟန်းမိန်းမတွေလက်ထဲ အပ်လိုက်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဘိက္ခုနီမ ဖြစ်သွားတယ်။ သာသနာရောက်လို့ ဘိက္ခုနီမ ဖြစ်တဲ့အခါ သူ့ကို ကိသာဂေါတမီထေရီ လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီ ကိသာဂေါတမီထေရီသည် တနေ့သောအခါ ဥပုသ်အိမ်မှာ ဆီမီးထွန်းနေတော့ ဆီမီးရောင်ကလေးကို ကြည့်ပြီး အော်...ဆီမီးကလေးဟာ ဖြစ်ချည် ပျက်ချည် ဖြစ်ချည်ပျက်ချည် နေသလို သတ္တဝါတွေဟာ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက် ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက် နေကြတာချည်းပါကလား လို့ ဆီမီးအာရုံအကြောင်းပြု၍ သတ္တဝါတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို အာရုံပြုတယ်...တဲ့။

အဲဒီတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက ဂန္ဓကုဋီတိုက်ကနေ၍ ရောင်ခြည် တော်လွှတ်ပြီး သူ၏အနားမှာ ထိုင်ဟောသကဲ့သို့ ချစ်သမီး ဂေါတမီ၊ သင် တွေးတဲ့အတိုင်း မှန်ပါပေတယ်။ ဒီဆီမီးသည် ဖြစ်ချည်ပျက်ချည် နေသကဲ့ သို့ သတ္တဝါတွေဟာလည်း ဖြစ်ချည်ပျက်ချည် နေကြတာဘဲ။ နိဗ္ဗာန်ရောက် သွားတဲ့ သတ္တဝါသာလျှင် အဖြစ်အပျက်ကင်းတယ်။ နိဗ္ဗာန်မရောက်သေးတဲ့ သတ္တဝါမှန်လျှင် ဖြစ်ချည်ပျက်ချည် နေကြရတာချည်းဘဲ။

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ အမတံ ပဒံ၊
ကောဟံ ဇီဝိတံသေယျော၊ ပဿတော အမတံ ပဒံ။

ချစ်သမီး ဂေါတမီ။ သေခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်အောင်ကြည့်၊ သေခြင်းကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို မမြင်ဘဲလျက် အနှစ်တစ်ရာအသက်ရှင်နေပါသော် လည်းဘဲ ဘာမှဒီလူဟာအကျိုး မများဘူး။ သေခြင်းကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို မြင် လို့ရှိလျှင် တစ်နေ့ဘဲနေရနေရ တခဏဘဲ နေရနေရ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အသက် ရှင်ရကျိုးနပ်တယ်လို့ ဒီဂါထာဟောလိုက်တော့မှ ကိသာဂေါတမီဟာ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။

သူလည်းဘဲ သာမညမိန်းမ မဟုတ်ဘူး။ ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်က ဗျာဒိတ်နဲ့လာတာဘဲ။ တနေ့က ပဋ္ဌာစာရီတို့လို တေဒဂ် ရ တဲ့အထဲကဘဲ၊ လူခစီဝရ- ခေါင်းပါးသော ပံသကူသင်္ကန်းဆောင်တဲ့အရာမှာ ငါ၏ချစ်သမီးကိသာဂေါတမီသည် အသာဆုံး မမြတ်ဆုံးဘဲလို့ တေဒဂ်ရတဲ့ ကိသာဂေါတမီဘဲ။ ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က ခေါင်းပါးတဲ့ ပံ သကူသင်္ကန်း ဆောင်တဲ့အရာမှာ တေဒဂ်ရတဲ့ဘိက္ခုနီမကို အားကျလို့ ပဒု မုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုပြီး တပည့်တော်မသည် ဒီ ဘိက္ခုနီမကဲ့သို့ နောင်တစ်ဆူသော ဘုရားလက်ထက်ကျတော့ ပံသကူတင် ဆောင်ရာမှာ တေဒဂ်ရတဲ့ဘိက္ခုနီမ ဖြစ်ရပါစေသား လို့ ဆုတောင်းပြီးတော့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်လာခဲ့တာ ငါတို့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်

ကျတော့မှ ပါရမီပြည့်လို့ ပံ့သကူဆောင် တေဒဂ်ရတယ်တဲ့။ အဲဒီ ပံ့သကူ ဆောင် တေဒဂ်ရတဲ့ ကိသာဂေါတမီကို အကြောင်းပြု၍...

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ အမတံ ပဒံ၊
ကောဟံ ဇီဝိတံသေယျေ၊ ပဿတော အမတံ ပဒံ။

ဆိုတဲ့ဂါထာကိုဟောသတဲ့၊ အဲဒီဂါထာကို ကြားနာရသဖြင့် သာသနာတော်တွင်းကြီးမှာ လူရယ်လို့ဖြစ်ရတဲ့အခါ လောကီအာရုံတွေကို မတောင်တဘဲ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို တောင်တပြီး ဒါနပြု သီလဆောက်တည် ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများ လုပ်သမျှကုသိုလ်ဟာ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု နိဗ္ဗာန်ကိုတောင်တ နိဗ္ဗာန်နဲ့ဆက်သွယ်နိုင်မဲ့ ကုသိုလ်မျိုးကို ပြုလုပ်ရမယ်တဲ့။

ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ အရ...အဝိဇ္ဇာကြောင့်သင်္ခါရ ဖြစ်တယ်ဆိုပေမယ်လို့ သာသနာပ ဗာဟိယအခါမှာဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရမျိုးသာ ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။ သာသနာတော်တွင်းမှာဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရမျိုးဟာ ကြောက်စရာ မကောင်းပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ ကြောက်စရာမကောင်းသလဲဆိုတော့ နောက်ဆုံးပိတ် ဒီကုသိုလ်ကြောင့် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ရပါစေသားဆိုတဲ့ ဒီဆုတောင်းကလေး ပါပါပြီးတော့လုပ်ကြတဲ့အခါ သင်္ခါရမို့လို့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်နဲ့ မဆက်သွယ်မိခင်စပ်ကြားမှာတော့ လူအဖြစ် နတ်အဖြစ်ကို သူအကျိုးပေးအုံးမှာပေါ့။ နောက်တစ်နေ့ကျတော့ သာသနာတွင်းကုသိုလ်ဆိုတာ ကေနိဗ္ဗာန်နဲ့ ဆက်သွယ်ရမှာဘဲ။

ဒါကြောင့် သာသနာတော်တွင်းမှာ လူဖြစ်ကြလို့ရှိလျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု မပြုဘဲ မနေရဘူး။ ပြုကြမှာဘဲ၊ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ပြုကြလို့ရှိလျှင် ဘာကိုမှအလိုမရှိဘဲ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ရရပါလိမ့်။ အဲဒီလို ဆုတောင်းကလေးနဲ့ ပြုကြရမယ်။ ဘာကိုမှ မတောင်တ၊ မမျှော်လင့်နဲ့။

တောင့်တမျှော်လင့်ပြီးတော့ ဟိုဘဝမှာ အနာကင်းဖို့၊ ခုဘဝမှာ စည်းစိမ် ဥစ္စာတိုးဖို့၊ ခုဘဝမှာ ရာထူးတက်ဖို့၊ ခုဘဝမှာ ဘိုးဘိုးအောင်မဖို့၊ ခုဘဝ မှာ မယ်တော်ကြီးမဖို့ စသည်ဖြင့် အဲဒီလောကီအလုပ်တွေ ဆုတောင်းလုပ် လျှင်တော့ နိဗ္ဗာန်နဲ့ဝေးကြလိမ့်မယ်။ မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန် ရရပါလို့၏ဟု ဆု တောင်းလိုက်လျှင် ဟိုဟာတွေဟာ အလိုလိုကိစ္စပြီးတာဘဲ၊ သူတော်ကောင်း နတ်ကောင်းမ၊တယ်ဆိုတာ တကယ်ကောင်းလို့ရှိလျှင်တော့ မ၊တာပေါ့။ ဘယ် နေမလဲ။ မ၊မပါနဲ့ဆိုလို့ မရဘူး။

ဒီတော့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်သာရဖို့ လိုရင်းဖြစ်တယ်။ ပြု ပြုသမျှကုသိုလ်ကို နိဗ္ဗာန်ဆုတောင်းပြီးပြု၊ ဒါဟာ သာသနာတော်နဲ့ကြုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဓမ္မတာဘဲ။

ကိုင်း...ယခုဘာလုပ်ကြရမယ်၊ တရားအားထုတ်ကြရမယ်။ တရားအား ထုတ်ကြရမှာက ဘာကိုရည်စူးရမလဲဆိုလျှင် လောဘစိတ် ဒေါသစိတ် မောဟ စိတ် မာနစိတ် မကောင်းတဲ့ကိလေသာစိတ်တွေကင်းငြိမ်းလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက် တယ်။

အဲဒီ ကိလေသာစိတ်တွေ မကင်းသေးလျှင် နိဗ္ဗာန်မရောက်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်နုဿ- ကိလေသာအပူသိမ်း၍ ငြိမ်အေးရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်၏၊ ပစ္စယော-အားကြီးသောအထောက်အပံ့သည်။ ဟောတု-ဖြစ်ရပါစေသား။

နိဗ္ဗာန်၏အရ ကိလေသာကင်းငြိမ်းဘို့ အရင်းတည်ပြီးတော့ ဆု တောင်းရမယ်။

ကိလေသာမရှိလျှင် ဒီကံအကျိုးမပေးနိုင်ဘူး။ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ် ကံ အကျိုးပေးတယ်ဆိုတာ ကိလေသာကိုမှီပြီး အကျိုးပေးတာ။ ကိလေသာ ရှင်းသွားလျှင် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးမပေးနိုင်တော့ဘူး။ ကုသိုလ် ကံ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးမပေးနိုင်လို့ရှိလျှင် ထိုထိုဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေ မနေ ရတော့ဘူး၊ ဒါ နိဗ္ဗာန်ရောက်တော့တာဘဲ။

ဒီတော့ ကိလေသာရယ် ကံရယ် ဝိပါက်ရယ် သုံးမျိုး။ အဲဒီ သုံးမျိုး တို့တွင် ကိလေသာရှိနေလျှင် ကံရှိမယ်။ ကံရှိလျှင် ဝိပါက်အကျိုးပေးမယ်။ ဝိပါက်ဆိုတဲ့ဒုက္ခ အကျိုးပေးနေသရွေ့ကာလပတ်လုံး ဘယ်နည်းနဲ့မှ နိဗ္ဗာန် မရောက်နိုင်ဘူး။ ဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘာမှမရှိဘူးလို့ မအောက်မေ့ပါနဲ့။ ကိုယ်ရင်ထဲမှာရှိတဲ့ မကောင်းတဲ့စိတ်တွေ ကင်းငြိမ်းတာဟာ နိဗ္ဗာန်ဘဲလို့သာ ယူထားလိုက်။

အေး...အဲဒါ ကိလေသနိဗ္ဗာန်တဲ့။ အဲဒီလို ကိလေသာမီး ငြိမ်းသွား လျှင်တော့ ကံလည်းကုန်တော့တာဘဲ။ ကံကုန်လျှင် ရုပ်နာမ်ဒုက္ခ ဆိုတဲ့ ဒုက္ခလည်း အကျိုးမပေးနိုင်တော့ဘူး။

ဒီတော့ ကိုယ်မသိနိုင်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုမနေကြနဲ့။ ကိုယ်သိနိုင် တဲ့နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြု။ ကိလေသာအပူသိမ်း၍ ငြိမ်းရပါစေသေး။ ကိလေ သာအပူသိမ်း၍ ငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန် ရောက်ရပါစေသေး လို့ အာရုံပြုရမယ်။ ကိ လေသာ အပူသိမ်းလျှင် နိဗ္ဗာန်တော့ အေးအေးကလေး ရောက်တာဘဲ။ လောဘစိတ်တွေ ဒေါသစိတ်တွေ မကောင်းတဲ့ကိလေသာစိတ်တွေ ဖြစ်နေ သေးလျှင်တော့ ဒီကိလေသာစိတ်တွေကို ကံကမ္မိတယ်။ ဒီကံက ဝိပါက်ဒုက္ခ အကျိုးကို ပေးတယ်။

ဒီတော့ ကိလေသာကင်းငြိမ်းမှုဟာ နိဗ္ဗာန်အစစ်ဘဲလို့မှတ်။ ကိလေ သာ ကင်းငြိမ်းချင်တဲ့စိတ် ဘာကိုမှမလိုချင်တဲ့စိတ်ဟာ နိဗ္ဗာန်နဲ့ဆက်သွယ် တဲ့စိတ်ဘဲ။ လောဘကိုအားပေးနေတယ်၊ မကောင်းတဲ့စည်းစိမ်တွေကို အာ ရုံပြုနေတယ် ဆိုလျှင်တော့ ဒီစိတ်နဲ့နိဗ္ဗာန် အတော်ကြီးဝေးသေးတယ်။ ပူ လှချည်ရဲ့ ပင်လှချည်ရဲ့ ဒုက္ခများလှချည်ရဲ့ ဒီမကောင်းတဲ့စိတ်တွေ ကုန်မှ သာလျှင် ငါအေးမှာဘဲ။ ဒီမကောင်းတဲ့စိတ် မြန်မြန်အေးငြိမ်းပါစေ မကောင်း တဲ့စိတ် အေးငြိမ်းဘို့ အဲဒီလိုအာရုံပြုပြီး ကုသိုလ်လုပ်ရတယ်။ **အဲဒီမကောင်း တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်ရခြင်း၏အကြောင်းရင်းကိုရှာလိုက်တော့ သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ဒိဋ္ဌိနာ စွဲကပ်နေလို့။**

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်က ဒီ ဒိဋ္ဌိနာကို ကင်းပျောက်စေနိုင်တဲ့ ဆေးတော်ကြီးဖြစ်တယ်။ သည့်ပြင် ဒိဋ္ဌိတွေက ဒီလောက်မဆိုးပါဘူး။ နတ္ထိက ဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိ ဆိုတဲ့ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး သုံးပါးက ဆိုးတယ်။ သည့်ပြင်ဒိဋ္ဌိကတော့ ကင်းခဲပါတယ်။ သည့်ပြင် ဒိဋ္ဌိမကင်းလို့ အပါယ်ကျစတမ်း မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီးသုံးပါး မကင်းရင် တော့ဘာကုသိုလ်မှ မထားနိုင်ဘူး။ ဒိဋ္ဌိအယူကိုမစွန့်မချင်း ကမ္မာပျက်ပေမယ် လို့ မပျက်တဲ့ကမ္မာ ပြောင်းခံရတယ်။

(ကံကိလေသ=ဝိပါက=ဝါဒ ဝီတိက္ကမာ)။

- ၁။ ကမ္မန္တရာယ်။
- ၂။ ကိလေသန္တရာယ်။
- ၃။ ဝိပါကန္တရာယ်။
- ၄။ အရိယူပဝါဒန္တရာယ်။
- ၅။ အာဏာဝီတိက္ကမန္တရာယ်...လို့ ငါးပါးရှိတယ်။

ကမ္မန္တရာယ် ဆိုတာက အမေသတ်တဲ့ မာတုဃာတက။ အဖေသတ် တဲ့ ပိတုဃာတက။ ရဟန္တာသတ်တဲ့ အရဟန္တဃာတက။ ဘုရားသွေးစိမ်းတည် အောင်ပြုတဲ့ လောဟိတုပ္ပါဒက။ သံဃာသင်းခွဲတဲ့ သံဃဘေဒက။

အဲဒီ ကံကြီးငါးပါးသင့်လျှင် ကမ္မန္တရာယ် ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကံကြီး ငါးပါး သင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာကုသိုလ်ဘဲလုပ်လုပ် သေသည်၏အခြားမဲ့ ငရဲ သွားရတယ်။

ကံကြီးငါးပါးထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကနေ့ငရဲကျသွားလို့ နက်ဖန် ကမ္မာ ပျက်တယ်ဆိုလျှင် သူက လွတ်သွားနိုင်တယ်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် က အယူမစွန့်လျှင် ကမ္မာပျက်ပေမယ် သူကမလွတ်ဘူး၊ မပျက်တဲ့ကမ္မာ ပြောင်းခံရတယ်။ သူကပိုဆိုးတယ်။

ဝိပါကန္တရာယ် ဆိုတာကတော့ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၊ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၊ ကို ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၊ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဟာ ဝိပါကန္တရာယ်ထိုက်သောကြောင့် ဒီဘဝမှာ မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်ဘူးတဲ့။ အေး သူ၏ ပဋိသန္ဓေဖြစ်တဲ့ အဟိတ်ဝိပါကန္တရာယ် ဒွိဟိတ်ဝိပါကန္တရာယ်များက မဂ်ဖိုလ်ကို မရအောင် တားထားတယ်။

အရိယူပဝါဒန္တရာယ် ဆိုတာက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့မှု ပြု တယ်။ အဲဒီလို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့မှုပြုလို့ရှိလျှင် မကန်တော့ မတောင်းပန်ဘဲနဲ့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်တော့ဘူး။ ကန်တော့ တောင်းပန်လို့ အပြစ်ပြေမှသာလျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်တယ်။

အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ် ဆိုတာကတော့ လူတွေနဲ့မဆိုင်ပါဘူး။ ရဟန်းနဲ့သာဆိုင်တယ်။ ဝိနည်းမှာ မြတ်စွာဘုရားပညတ်တော်မူတဲ့ သိက္ခာ ပုဒ်တွေ ရှိတယ်။ အဲဒီသိက္ခာပုဒ်တွေကို လွန်ကျူးလို့ အာပတ်သင့်လျှင် အဲဒီအာပတ်တန်းလန်းနဲ့ တရားအားထုတ်လို့ မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်ဘူးတဲ့။ ဒါ - အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ် ခေါ်တယ်။ လူတို့ရဲ့ သီလကတော့ သုတ္တန်သီလ သာ ဖြစ်တယ်။ ဘုရားပညတ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဝိနည်း သီလကသာ ဘုရား ပညတ်တာ။

အဲဒီတော့ ကမ္မန္တရာယ် ကိလေသန္တရာယ် ဝိပါကန္တရာယ် အရိယူပ ဝါဒန္တရာယ် အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ် ငါးပါး ရှိတဲ့အနက် **ကိလေသန္တရာယ်** ဆိုတာက နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး သုံးပါးကို ခေါ်တယ်။ အဓိတကေသကမ္မလ ဆိုတဲ့ ဆရာကြီးကတော့ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ အယူရှိသတဲ့။ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ဆိုတာ အကျိုးကိုပယ်တယ်။

နတ္ထိ ဒိန္နံ။
ဒိန္နံ- အလှူရဲ့အကျိုးသည်။ နတ္ထိ- မရှိ။

နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ။
 ယိဋ္ဌံ- အလှူကြီး လှူတဲ့အကျိုးသည်။ နတ္ထိ- မရှိ။
 နတ္ထိ ဟုတံ။
 ဟုတံ- အလှူကလေးလှူတဲ့အကျိုးသည်။ နတ္ထိ- မရှိ။
 ဘာအလှူမှအကျိုးမရှိဘူး။

နတ္ထိ သုကတဒုက္ခတာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော။ သုကတဒုက္ခတာ
 နံ-ကောင်းစွာပြုအပ် မကောင်းသဖြင့် မပြုအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာနံ-ကံတို့၏။
 ဖလံ-အကျိုးအရင်းသည်။ ဝိပါကော-အကျိုးဖျားသည်။ နတ္ထိ-မရှိ။

ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဟာ အကျိုးရင်းအကျိုးဖျား နှစ်ပါးစလုံး
 မရှိဘူးတဲ့။ နတ္ထိနဲ့ကြီးလာတာဘဲတဲ့။

နတ္ထိအယံလောကော။
 အယံလောကော- ရှေးဘဝမှလာခဲ့သော ဤပစ္စုပ္ပန်လောကသည်။
 နတ္ထိ-မရှိ။

နတ္ထိ ပရော လောကော။
 ပရော လောကော-ယခုဘဝမှ ပြောင်းသွားစရာ နောင်ဘဝသည်။
 နတ္ထိ-မရှိ။
 နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ပိတာ။

မိဝတ် ဘဝတ်မရှိ။ မိဝတ်ဘဝတ် ပြုခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း
 ကျိုးရတယ် မရှိ။ မိဘကို ပြစ်မှားခြင်းကြောင့်လည်း မကောင်းကျိုးရတယ်
 လို့ မရှိ။ အမေမရှိ အဖေမရှိ။

နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ-သေပြီးလို့ ပြန်ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါကောင်
 ရယ်လို့ မရှိ။ သေလျှင်ပြတ်ကရော။ ဥပပါတိ သတ္တဝါလည်း မရှိဘူးတဲ့။

သစ်ပင်များသည် သေလျှင်ဘာဖြစ်သေးသလဲ။ ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ သစ်ပင်သေလျှင် ပြီးတော့တာဘဲ။ ထိုနည်းတူစွာ သတ္တဝါများသေလျှင် နောက်ထပ်အသစ် ပြန်ဖြစ်တယ်လို့ မရှိဘူးတဲ့။

နတ္ထိ သမဏ ဗြာဟ္မဏ- တရားကို ကောင်းစွာကျင့်သော တရားကို မျက်မှောက်ပြု၍ ပြောဟောနိုင်သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များရယ်လို့ မရှိ။ အဲဒါကို ဒသဝတ္ထုကဒိဋ္ဌိလည်း ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဒသဝတ္ထုကဒိဋ္ဌိမှာ သူ့နောက်က ဘာအုပ်သလဲဆိုတော့...

ဘဿန္ဓော အာဟုတိယော။

အာဟုတိယော=အလှူဒါနတို့သည်။ ဘဿန္ဓော=ပြာလျှင်အဆုံးရှိကုန်၏။ အလကားဘဲတဲ့။ နောက်ဆုံးပိတ် ပြာဖြစ်ကုန်တာဘဲတဲ့။

ဒတ္တုပညတ္တံ ယဒိဒံ ဒါနံ။

ယံဒိဒံ ဒါနံ=ယင်းဒါနသည်။ ဒတ္တုပညတ္တံ=လှူမိုက်တို့ ပညတ်အပ်၏။ အလှူလှူလျှင် ရမယ်ဆိုတာ လှူမိုက်တို့ကပြောတဲ့စကားဘဲ...တဲ့။

ဒီတော့ မသိမလိမ္မာတဲ့လူတွေက အလှူလှူ။ လိမ္မာတဲ့လူတွေက အလှူခံစား။ ဒါပါဘဲတဲ့။ အကြောင်းထူးတာ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။

တေသံ တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလာပေါ။

တေသံ=ထိုလှူမိုက်တို့၏။ ဝိလာပေါ=ပြောဆိုစကားသည်။ တုစ္ဆံ=အချည်းနှီးပါတည်း။ မုသာ=မမှန်သောစကားပါတည်း။ အလှူလှူတာ အကျိုးရှိတယ်လို့ ဒီလိုပြောတဲ့စကားဟာ အချည်းနှီးဘဲ။ အလကားဘဲ။ အသုံးမကျဘူးတဲ့။ မှန်တဲ့စကား မဟုတ်ဘူးတဲ့။

အဲဒီတော့ သတ္တဝါတွေဟာ သေလို့ရှိလျှင် အဇ္ဈတ္တက ပထဝီ တေ

ဇော အာပေါ ဝါယော ဆိုတဲ့ဓာတ်ကြီးလေးပါးနဲ့ ဗဟိဒ္ဓက ဓာတ်ကြီးလေး
ပါး ပေါင်းတော့တာပါဘဲတဲ့။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိတြာ ကာယ မန ဆို
တဲ့ ဣန္ဒြေခြောက်ပါးက ကောင်းကင်ပျံတက်သွားတယ်။ ဘာကျန်သလဲဆို
တော့ နောက်ဆုံးပိတ် အရိုးဘဲကျန်တာဘဲတဲ့။ အဲဒီသူကတော့ ကံ၏အကျိုး
ကိုပယ်သောကြောင့် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ။

အကိရိ ကံပယ်၊ နတ် ကျိုးငယ်၊ နှစ်သွယ် အဟေတု လို့ ဆိုတဲ့
အတိုင်း မက္ခလိဂေါသာလ ဆရာကြီးက အဟေတုကဒိဋ္ဌိ။ ပုရာဏကဿပ
ဆရာကြီးက အကိရိယဒိဋ္ဌိ။ အဇိတကေသကမ္မလ ဆရာကြီးက နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ။
အကျိုးမရှိဘူးလို့ သူကဆိုတယ်။ ဥစ္ဆေဒဝါဒတွေဖြစ်တဲ့အတွက် အကုန်လုံး
ပြတ်ကုန်တာဘဲ။

အတွင်းဓာတ်လေးပါးနဲ့ အပြင်ဓာတ်လေးပါး ပေါင်းပြီးတော့
စက္ခု သောတ စသောဣန္ဒြေတို့က ကောင်းကင်ပျံသွားပြီး အရိုးချည်းဘဲကျန်
လို့ ဘာမှမရှိတော့ဘူး ဆိုတော့ ပြတ်သွားတာပေါ့။ ဥစ္ဆေဒ ပြတ်သွားတယ်
ဆိုတာနဲ့ နတ္ထိက အကျိုးမရှိဘူးဆိုတာ အတူတူပါဘဲ။

ဒီတော့ ဒိဋ္ဌိဆိုတာကတော့ အင်မတန်မှလည်း ကင်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။
နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် မရသရွေ့ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမဖြစ်**။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမဖြစ်လျှင် တစ်
ခုခုတော့ စွဲကြရမှာပေါ့။ သို့ပေမယ့်လို့ အဲဒီဒိဋ္ဌိကြီးသုံးပါး မစွဲမိဘို့အရေး
ကြီးတယ်။ အဲဒီဒိဋ္ဌိကြီးသုံးပါး စွဲမိလျှင်တော့ သွားရော။ ဘာကုသိုလ်မှ မ
ကယ်နိုင်ဘူး။ ဒါလည်း နဲ့နဲ့ သတိထားကြ။ ကြပ်ကြပ်မိုက်လာလျှင် ဒီစိတ်
တွေဟာ တော်တော်ဆိုးတယ်။ ဒီဘဝ ဒီကိုယ်စံ၊ နောင်ဘဝ နောင်ကိုယ်ခံ
ပေါ့ကွာ။ ဘာမှမဟုတ်ပါဘူး အလကားဟာတွေပါ။ ဒီဘဝ ဒီကိုယ်နဲ့ဒီခေါင်း၊
ဟိုဘဝ ဟိုကိုယ်နဲ့ဟိုခေါင်းတွေကွ ဆိုတဲ့ စကားတွေဟာ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့
အင်မတန်နီးတဲ့စကားတွေ၊ တော်တော် ကြောက်စရာကောင်းတယ်၊ မစားရ
မသောက်ရ ဒုက္ခကြီးတယ်။

အဲဒီလို ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးတွေကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆေးနဲ့ဖျောက်ကြရမယ်။ အဲဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ လွယ်လွယ်ကလေး အနက်ပေးကြစမ်းပါ။ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း မလုပ်ကြစမ်းပါနဲ့။ အဝိဇ္ဇာ,က-အဝိဇ္ဇာ။ ပစ္စယာက-အကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ-အဝိဇ္ဇာအကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ-သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

အဲဒီလို လွယ်လွယ်ကလေးသာမှတ်ထား။ နောင်ခွဲချင်တော့ ကိုယ် ဉာဏ်ရှိသလောက် ခွဲ။ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် အလွယ်ကိုမှတ်ရမယ်။

လိုရင်းကဘာလဲ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်။ အဝိဇ္ဇာက ဘယ်လို ကြောင့်လဲ၊ ဒုက္ခအမှန်သိပြီလားလို့ မေးလျှင် ဒုက္ခအမှန်ကို သိပါပြီလို့ ဝန်ခံနိုင်ပါ့မလား။ မခံနိုင်ပါဘူး။ သမုဒယအမှန်ကို သိပြီလို့ကော ဝန်ခံနိုင် ပါ့မလား။ မခံနိုင်ပါဘူး။ နိရောဓအမှန်ကို သိပြီလို့ကော ဝန်ခံနိုင်ပါ့မလား။ မခံနိုင်ပါဘူး။ မဂ္ဂအမှန်ကို သိပြီလို့ကော ဝန်ခံနိုင်ပါ့မလား။ မခံနိုင်ပါဘူး။

ဒီတော့ သမုဒယအမှန် ဒုက္ခအမှန် နိရောဓအမှန် မဂ္ဂအမှန်ကို သိပါပြီလို့ ဝန်ခံနိုင်သေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး အဝိဇ္ဇာပစ္စယာပေါ့။ ဒုက္ခ သမုဒယ နိရောဓနဲ့ မဂ္ဂဆိုတဲ့ သစ္စာလေးပါးကို တပည့်တော် လက်ဝါးပေါ် တင်ကြည့်သကဲ့သို့ ထင်ထင်ရှားရှား သိပါပြီလို့ ဝန်ခံနိုင်သေးသရွေ့ ကာ လပတ်လုံး အေး...အဲဒီ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဘဲ။

ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဆိုတာ စာထဲမှာမကြည့်ပါနဲ့။ ကိုယ်ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာ ကိုယ်ကြည့်ပါ။ ငါ့ရင်ထဲမှာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ရှိနေသေးသလား။ မရှိဘူးလား။ အေး...အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ရှိနေသေးတယ်၊ ဒုက္ခအမှန်လည်း ငါမ သိဘူး၊ သမုဒယအမှန်လည်း ငါမသိဘူး၊ နိရောဓအမှန်လည်း ငါမသိဘူး၊ မဂ္ဂအမှန်လည်း ငါမသိဘူး။ ဒီတော့ ဒုက္ခ သမုဒယ နိရောဓ မဂ္ဂဆိုတဲ့ အမှန်တရားလေးပါး မသိလို့ရှိလျှင် အဲဒီ သစ္စာလေးပါးကို မသိဘဲ အဝိဇ္ဇာ

အကြောင်းခံ ရှိထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကောင်းတာ မကောင်းတာ မလုပ်ဘူးလား၊
အဲဒီ ကောင်းတာ မကောင်းတာတွေဟာ သင်္ခါရပေါ့။

အဲဒီတော့ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရ ရှင်းမနေဘူးလား။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်
သင်္ခါရ ဖြစ်တယ်။ ဒါစာစကား။ အရပ်စကားနဲ့တော့ မသိမိုက်မဲ့မှုကြောင့်
လုပ်တယ်။ မသိမိုက်မဲ့မှုဆိုတာက အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ ပြုလုပ်တယ်ဆိုတာက
သင်္ခါရ။ အေး...အဲဒါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘဲ။

ပဋ္ဌာန်းနည်းကျတော့ နဲ့နဲ့ခက်တယ်ကွ။ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းကတော့
သေသေချာချာ တိတိကျကျဆိုလျှင် သင်္ဂြိုဟ်လုပ်ဖူးမှ နားလည်မယ်။

မသိမိုက်မဲ့မှု အဝိဇ္ဇာကြောင့် အကုသိုလ်သင်္ခါရဖြစ်မယ်။ မိုက်မဲ့မှု
အဝိဇ္ဇာဆိုတာ မောဟ။ အဲဒီ မသိမိုက်မဲ့မှု မောဟကြောင့် အကုသိုလ်စေတ
နာဟူသော သင်္ခါရဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ဟေတုပစ္စည်းနဲ့လည်း ဆိုင်တယ်။ သဟ
ဇာတ အညမည နိဿယ သမ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ဒီပစ္စည်းတွေနဲ့ အ
ကုန်လုံး ဆိုင်တယ်။

အဲဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း၏ သရုပ်အားဖြင့် ဆုံး
ဖြတ်အပ်၏လို့ ဆိုပေမယ်လို့ ဒီပရိတ်သတ်အတွက်ကတော့ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း
နဲ့ ဆုံးဖြတ်နေလို့တော့ မတော်ဘူး။ တော်တာမှတ်ဖို့ကတော့ သစ္စာလေး
ပါးကို မသိမခြင်း ပြုလုပ်သမျှ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရချည်းဘဲလို့
မှတ်ပါ။ အကြင်အခါမှာ အဝိဇ္ဇာငြိမ်းခြင်းကြောင့် အားလုံးကိလေသာ ချုပ်
သွားတယ်။ ထိုအခါ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်တယ်။

ဒါကြောင့်...

ယဒါ ဥက္ခာစ သောဓမ္မံ၊ သစ္စာနိ အဘိသမေဿတိ။

တဒါ အဝိဇ္ဇုပသမာ၊ ဥပသန္ဓော စရိဿတိ၊ လို့...

ဟောတော်မူတယ်။

သော=ထိုမသိမိုက်မဲသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယဒါစ=အကြင်အ
ခါ၌ကား။ မမ္မံ=မြတ်စွာဘုရား ဟောတရားကို။ ဥတ္တာ=နားလည်အောင် ပြု
လုပ်၍။ သစ္စာနိ=သစ္စာလေးပါးတို့ကို။ အဘိသမေဿတိ=ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
သိလတ္တံ့။

ဘုရား၏တရားတော်ကို မသိမိုက်မဲတဲ့ ပုထုဇဉ်ပေမယ်လို့ သူတော်
ကောင်းတရားကို ကြပ်ကြပ်လိုက်စားလာတော့ နားလည်လာပြီး တနေ့ကျ
တော့ သစ္စာလေးပါးကို သိနိုင်တယ်။

တဒါ=ထိုသစ္စာလေးပါးကို သိသောအခါ၌။ အဝိဇ္ဇူပသမာ=မကျန်
မကြွင်း အဝိဇ္ဇာငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဥပသန္ဓော=ကိလေသာမီး အကုန်ငြိမ်းသည်
ဖြစ်၍။ စရိဿတိ=နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရတော့လတ္တံ့။

ဒီတော့ သစ္စာလေးပါးကို သိလိုက်တဲ့အခါ အဝိဇ္ဇာမရှိတော့ဘူး။
သစ္စာလေးပါး မသိခင်စပ်ကြားမှာ အဝိဇ္ဇာရှိနေသေးတယ်။ အဝိဇ္ဇာရှိနေသေး
လျှင် သင်္ခါရသုံးပါး ဖြစ်အုံးမယ်။ ဒီတော့ ဘယ်နှယ်လုပ်ရမယ်၊ သစ္စာလေး
ပါးကို သိအောင် အားထုတ်၍ အဝိဇ္ဇာကို ငြိမ်းစေရမယ်။ အဝိဇ္ဇာငြိမ်းလျှင်
ကိလေသာမီး အကုန်ငြိမ်းမယ်။ ကိလေသာမီးအကုန်ငြိမ်းလျှင် နိဗ္ဗာန်သွားရ
မယ်။ ကိလေသာမီး အကုန်မငြိမ်းသေးလျှင် နိဗ္ဗာန်မသွားနိုင်ဘူး။

ဒီတော့ မသိမိုက်မဲမှု အဝိဇ္ဇာကို ငြိမ်းအောင်သတ်ပြီး သစ္စာလေးပါး
ကို သိအောင်အားထုတ်ကြရမယ်။ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ။ သင်္ခါရပစ္စယာ=
သင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ=ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးသည်။ သမ္ဘ
ဝန္တိ=ဖြစ်၏။ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး သတ္တဝါသဏ္ဍာန်မှာ မဖြစ်ဘူးလား။ အဲဒီ
ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးဖြစ်တာဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်၊ သင်္ခါရကြောင့်။

ကိုင်း...ဒီဝိညာဏ်ခြောက်ပါးဆိုတာ ဘာလဲ။ ပဝတ္တိအခါမှာ မြင်
ဝိညာဏ် ကြားဝိညာဏ် နှံဝိညာဏ် စားဝိညာဏ် ထိဝိညာဏ် သိဝိညာဏ် ဒါ
ဘယ်နှစ်ပါးလဲ ခြောက်ပါး။

အေး...အဲဒီ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးဟာ ကံသင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်တယ်။
အကုသိုလ်ကံ သင်္ခါရကြောင့် အပါယ်လေးဘုံမှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်။
ကာမကုသိုလ်သင်္ခါရကြောင့် လူ့ဘုံ နတ်ဘုံမှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဖြစ်တယ်။
ရူပဈာန်ကုသိုလ်သင်္ခါရကြောင့် ဗြဟ္မာတစ်ဆယ်ငါးဘုံမှာ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်
ဖြစ်တယ်။ အရူပကုသိုလ်သင်္ခါရကြောင့် အရူပလေးဘုံမှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်
ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဖြစ်ပြီးနောက် မသေမချင်း တစ်ဘဝလုံး
ဟာ မြစ်ရေအလျင်စီးဘိသကဲ့သို့ မြင် ကြား နှံ စား ထိ သိ ဆိုတဲ့ဝိညာဏ်
တွေ ဖြစ်နေတာကို ပဝတ္တိဝိညာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်က ပဋိသန္ဓေနေဆဲ တခဏမှာ ဖြစ်လိုက်တာ
ပဝတ္တိဝိညာဏ် ဆိုတာက ယခုတစ်ဘဝလုံး ဖြစ်နေတာ။ ဒီတော့ ပဋိသန္ဓေ
ဝိညာဏ်ရော ပဝတ္တိဝိညာဏ်ရော ဘယ်သူကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ကံသင်္ခါရကြောင့်
ဖြစ်တာဘဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာက ဘယ်လိုဆိုတယ်...

ဝဋ်ခင်းဝဋ်နွယ်၊ ရှည်ကြောင်းရွယ်သား၊ ဆယ်ဖြာပုည၊ အပုညနှင့်၊
ဈာန်အရူပ၊ အာနေဉ္စဟု၊ ဘဝနီးရင်း၊ ပွားတုံလျှင်းသော်၊ လေးသင်းပါယ်ရွာ၊
အဖြာဖြာလျှင်၊ ဗြဟ္မာလူနတ်၊ ဘုံသုံးရပ်၌၊ ဓာတ်ပဓာန၊ ပြဋ္ဌာန်းလှသား၊ ဒွါ
ရသခင်၊ ခြောက်ဝိညာဏ်ဟု၊ အရှင်ဓာတ်မင်း၊ ပေါ်တုံလျှင်း၍ သင်္ခါရပစ္စယာ
ဝိညာဏ်အတွက်က ဒီတွင်ဆုံးတယ်ကွယ်။ အဓိပ္ပါယ်ပေါ်နေပါပြီ။ ဒွါရသခင်
ခြောက်ဝိညာဏ်...တဲ့။

စက္ခုဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ် ဃာနဝိညာဏ် ဇိတြဝိညာဏ် ကာယ
ဝိညာဏ် မနေဝိညာဏ်၊ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး။ အဲဒီခြောက်ပါးဟာ စက္ခုဝိညာဏ်
က စက္ခုဒွါရမှာ သူ့အစိုးရတယ်။ သောတဝိညာဏ်က သောတဒွါရမှာ သူ့အ
စိုးရတယ်။ အေး... ဇိတြဝိညာဏ်က ဇိတြဒွါရမှာ သူ့အစိုးရတယ်။ မနေဝိညာဏ်
က မနေဒွါရမှာ သူ့အစိုးရတယ်။ သူ့ဒွါရနဲ့သူ အုပ်စိုးတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးကို ဒွါရသခင်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ
ဒွါရသခင် လို့ခေါ်တဲ့ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးသည် ဘယ်သူ့ကြောင့်ဖြစ်သလဲ
ကံသင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်တာ။

(မှတ်ချက်) ဝိညာဏ်အုပ်စိုးမှု ဆိုရာ၌ ပရိယာယ ဒေသနာဟု မှတ်
ယူစေလိုပါသည်။

ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပြင်၊ ထွက်ဝင်တံခါး၊ အင်ခြောက်ပါး၌၊ အများရုပ်
နာမ်၊ အတန်တန်လျှင်၊ ဝန်းရံပြီးပြီး၊ အမျိုးမျိုးကို၊ အုပ်စိုးဆောင်ရွက်၊
လျှမ်းလျှမ်းတက်လျက်၊ ထက်မြက်တေဇာ၊ သူ့ရှိန်ဝါကြောင့်၊ ငါငါသူသူ၊ လူ
ဘဲနတ်ဘဲ၊ အထင်လွဲလျက်၊ ငရဲပါယ်ရွာ၊ အသွယ်သွယ်လျှင်၊ ဝဋ်နှယ်ရှည်လျား၊
တဖါးဖါးသည်၊ ခြောက်ပါးဝိညာဏ် စွမ်းရည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏ်က မျက်စိနဲ့ဆိုင်တာကို အုပ်စိုးပြီးတော့ မြင်မှုကို
ပြုပြင်ဖန်ဆင်းနေတာကို သတ္တဝါက ငါမြင်တယ် လို့ ဒီမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲ
တယ်။ သောတဝိညာဏ်က နားမှာ သူ့အုပ်စိုးပြီးတော့ သူ့နှင်ဆိုင်ရာတွေကို
ပြုပြင်ဖန်ဆင်းနေတာကို သတ္တဝါက ငါကြားတယ် ငါနံတယ် ငါစားတယ်
ငါတွေ့ထိတယ် ငါသိတယ်လို့ စွဲယူပြီးတော့ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိတြ
ကာယ မန ဆိုတဲ့ဒွါရခြောက်ပါးမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မီးတောက်နေတယ်။

ဒါကြောင့်...လင်္ကာက

ထက်မြက်တေဇာ၊ သူ့ရှိန်ဝါကြောင့်၊ ငါငါသူသူ၊ လူဘဲနတ်ဘဲ၊
အထင်လွဲလျက်။

ဘယ်သူကြောင့် အထင်လွဲတယ်၊ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံ့မှု၊ စားမှု၊ ထိမှု၊ သိမှု၊ ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့၏ အရှိန်အဝါကြောင့် ငါမြင်တယ်၊ ငါကြားတယ်၊ ငါနံတယ်၊ ငါစားတယ်၊ ငါထိတယ်၊ ငါသိတယ် လို့ ဒီလို သက္ကာယဒိဋ္ဌိက ငါလူ ငါနတ် ငါဗြဟ္မာ ငါဘယ်သူ ငါဘယ်ဝါ ဒီလို အယူအဆ မှားအောင်။

ဒါကြောင့် လင်္ကာက ငရဲပါယ်ရွာ၊ အသွယ်သွယ်လျှင်၊ ဝဋ်နွယ်ရှည်လျှား၊ တဖါးဖါးသည်၊ ခြောက်ပါးဝိညာဏ် စွမ်းရည်တည်း။

သတ္တဝါတွေ ဝဋ်နွယ်ရှည်နေတာ ဘယ်သူကြောင့်လဲ။ အဲဒီ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲနေလို့ ဒီသတ္တဝါတွေ သံသရာရှည်နေတာ။ ဒီဝိညာဏ် ခြောက်ပါး၏ စွမ်းရည်ဘဲကိုး။ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ပြုပြင်ဖန်ဆင်းတာကို ငါမြင်တယ်၊ ငါကြားတယ်၊ ငါနံတယ်၊ ငါစားတယ်၊ ငါထိတယ်၊ ငါသိတယ် နဲ့ တငါထဲငါနေကြသည့်အတွက် အပါယ်က မလွတ်ကြရဘူးတဲ့။ ဒီ ငါပြုတ်သွားလျှင် အပါယ်က လွတ်မှာပေါ့။ ဒါဖြင့် ဘယ်ကစပြီး ငါဖြုတ်ရမယ်။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က စရမယ်။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် တကယ် ပိုင်လို့ရှိလျှင် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်မယ်။ ဒိဋ္ဌိက သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ ဝိသုဒ္ဓိက စင်ကြယ်တယ်။ ဒီနှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စင်ကြယ်တယ်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မစင်ကြယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့မှာ မြင်ဆဲခဏ၌ ငါမြင်တယ်လို့ စွဲလမ်းလိုက်လျှင် မျက်လုံးထဲမှာ ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော ဆိုတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပါတယ်။ ဒီဓာတ်ကြီးလေးပါးဟာ ကြည်လင်မှုသဘောရှိတယ်။ တစ်ပါးသောနေရာမှာရှိတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါးနဲ့ မျက်လုံးထဲမှာ ရှိတဲ့ဓာတ်ကြီးလေးပါးနဲ့ သတ္တိချင်းမတူကြဘူး။ တစ်ပါးသောနေရာမှာရှိတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါးက ကြည်လင်မှုသဘော မရှိဘူး။ မျက်လုံးထဲမှာရှိတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါးက အဆင်းနဲ့ဆုံမိတဲ့အခါ မြင်မှုကို ပေါ်စေတတ်တဲ့ သတ္တိပါတယ်။ အဲဒီ မြင်မှုကို ပေါ်စေတတ်တဲ့သတ္တိကိုပင် မျက်စိအကြည်ခေါ်တယ်။ အဲဒီအကြည်က ဥပါဒါရုပ်၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါးက မဟာဘုတ်။

အဲဒီ မြင်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့တန်ခိုးရှိတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို အဆင်းရူပါရုံက လာပြီးထိခိုက်တဲ့အခါကျတော့ စက္ခုဝိညာဏ်ခေါ်တဲ့ မြင်မှုက ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီတော့ မြင်ဆဲခဏမှာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး စက္ခုအကြည် ဓာတ်နဲ့တကွ ဓာတ်ကြီးလေးပါးက ရုပ်တရား။ ဖဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ စက္ခုဝိညာဏ်က နာမ်တရား။ အဲဒီလို မျက်လုံးထဲမှာ မြင်ဆဲခဏ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နဲ့နာမ်ကို သိလို့ရှိလျှင် ငါမြင်တယ်ဆိုတဲ့ သက္ကယဒိဋ္ဌိအစွဲ စွဲနိုင်ပါအုံးမလား။ မစွဲတော့ပါဘူး။ အဲဒီ မြင်ဆဲခဏမှာ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မသိသည့်အတွက်ကြောင့် သူမြင်တယ် ငါမြင်တယ် စသည် ဖြစ်ကြရတာ...

ထိုနည်းတူစွာ ကြားဆဲခဏ နားထဲမှာ ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော ဆိုတဲ့ဓာတ်ကြီးလေးပါးရှိတယ်။ အဲဒီ ဓာတ်ကြီးလေးပါးထဲမှာ အသံ ထိခိုက်တဲ့အခါ ကြားမှုကို ပေါ်စေနိုင်တဲ့ သတ္တိပါတယ်။ အဲဒီ သတ္တိတန်ခိုးကို သောတအကြည် ခေါ်တယ်။ နားထဲမှာရှိတဲ့ ဓာတ်ကြီးလေးပါးက ကြားမှုကို ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ အဲဒီတန်ခိုးဟာ နားအကြည်ဘဲ။ ဟို ဖန်ကြည် မှန်ကြည်လို မျက်စိနဲ့ကြည့်လို့ ကြည်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီသတ္တိတန်ခိုးကိုပင် နားအကြည် ခေါ်တယ်။ အဲဒီ နားအကြည်နဲ့အသံနဲ့ ဆုံမိကြတဲ့အခါကျတော့ ဖဿ ဝေဒနာနှင့်တကွ သောတဝိညာဏ်ခေါ်တဲ့ ကြားစိတ်ပေါ်တယ်။

ဒီလို ပေါ်လာတဲ့ သောတဝိညာဏ်စိတ်ဟာ နာမ်တရား။ နားအကြည်ရုပ်နဲ့တကွ ဓာတ်ကြီးလေးပါးက ရုပ်တရား။ ဒါဖြင့်ကြားဆဲခဏမှာ ငါကြားတာလား၊ နာမ်နှင့်ရုပ်နှစ်ပါး ဖြစ်တာလားလို့ သေသေချာချာ ဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစားလိုက်လျှင် နာမ်-ရုပ်နှစ်ပါး ဖြစ်တာ ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဲဒီလို ကြားဆဲခဏမှာ နာမ်-ရုပ်နှစ်ပါး ဖြစ်တာကို တကယ်ဉာဏ်နဲ့ သိလိုက်လျှင် ငါကြားတယ်...လို့ သက္ကယဒိဋ္ဌိ မစွဲနိုင်တော့ပါဘူး။

နံ့မှု စားမှု ထိမှု သိမှု အားလုံးကုန် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးစလုံးမှာ

ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးဖြစ်တာချည်းပါဘဲ။ ငါမြင်တာမဟုတ်၊ ငါကြားတာမဟုတ်၊ ငါနံတာမဟုတ်၊ ငါစားတာမဟုတ်၊ ငါထိတာမဟုတ်၊ ငါသိတာမဟုတ်၊ ဘာသာဟုတ်တယ်။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်တာသာ ဟုတ်တယ်။ ဒီလိုပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး သိတဲ့အခါ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟာ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးမှာ ကပ်နိုင်ပါအုံးမလား...။

ဒီတော့ ဒို့လုပ်ထုံးမှာဖြင့် ဘာကနေလုပ်ရမယ်။ ကာယသင်္ခါရကနေလုပ်ရမယ်။ သံသရာစက်ရဟတ် ပြတ်အောင် ဘယ်ကဖြတ်ရမလည်းလို့ စွန်းလွန်းနေစဉ်အခါက ပဲခူးက အမေးစာတစ်ခု စွန်းလွန်းရောက်လာတယ်။ ဒီတော့ စွန်းလွန်းဆရာတော်က တံခါးကနေ ဖြတ်ပါတဲ့။ ဘယ်တံခါးလည်းဆိုတော့ ကာယတံခါးကနေ ဖြတ်ပါတဲ့။

ကာယတံခါး ကာယသင်္ခါရ ကာယအကြည်မှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ထိခိုက်လာလိမ့်မယ်။ ကာယတံခါး ကာယအကြည်မှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ထိခိုက်လာလို့ရှိလျှင် နာတယ် ကျင်တယ် စသည်ဖြင့် ဝေဒနာပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ ပေါ်လာတဲ့အခါ ဝေဒနာသညာ ဝေဒနာပညာ လို့နှစ်မျိုးရှိတယ်။ နဂိုသိတာက လက်နာတယ်၊ ခေါင်းကိုက်တယ်၊ သွားကိုက်တယ်၊ ဗိုက်နာတယ်၊ စသည်ဖြင့် ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက် ဆိုတဲ့ ပညတ်ကြီးနဲ့တွဲပြီးတော့ သိနေတဲ့အတွက် အဲဒီအသိကို ဝေဒနာသညာ ခေါ်ပါတယ်။

ခေါင်းမပါဘဲ ကိုက်တဲ့ဝေဒနာသက်သက် သွားမပါဘဲကိုက်တဲ့ ဝေဒနာသက်သက် လက်ခြေမပါဘဲကိုက်တဲ့ ဝေဒနာသက်သက်ကို ခွဲခြားပြီးတော့ ရှုနိုင်လျှင် ဝေဒနာပညာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဘယ်မှာရှုရမလဲဆိုတော့ ကိုယ်ပေါ်မှာ ရှုပါတဲ့။

ကာယဒွါရ ကာယအကြည်မှာ အာရုံကိုထိခိုက်ပြီးဖြစ်လာတဲ့ နာကျင်ကိုက်ခဲမှုအစရှိတဲ့ ဝေဒနာပေါ်လာလျှင် ဝေဒနာသညာ ဝေဒနာပညာနှစ်ပါး

တို့တွင် ဝေဒနာသညာ မဖြစ်စေဘဲ ဝေဒနာပညာဖြစ်အောင် အားထုတ်ပါ။ ဝေဒနာပညာ ဖြစ်လာလျှင် ကာယတံခါးကနေပြီးတော့ သံသရာစက်ရဟတ် ပြတ်သွားပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ပြတ်တော့ ဘယ်လိုပြတ်မလဲဆိုလျှင်...

ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဿာယေဝ တဏှာယ
အသေသ ဝိရာဂနိရောဓ လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း...

ဝေဒနာကြောင့်တဏှာဖြစ်ရာမှာ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ လက်စသည်တို့ကို အကောင်းအဆိုးလို့ စွဲယူတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာကြောင့်သာ တဏှာဖြစ်တာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းလွတ်သွားတဲ့အခါ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ မဖြစ်တော့ဘူး။ နာကျင်မှုသက်သက် ယားလျှင် ယားမှုသက်သက်၊ ကိုက်လျှင် ကိုက်မှုသက်သက်၊ ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်နဲ့မတွဲဘဲ ဝေဒနာသက်သက်ကို ပိုင်းခြားပြီး သိလာတဲ့အခါ ကာယတံခါးကနေပြီးတော့ တဏှာမဖြစ်ဘဲ သံ သရာစက်ရဟတ် ရပ်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဝေဒနာသက်သက်မသိလို့ တဏှာဖြစ် လျှင်တော့ သံသရာမပြတ်ဘူးပေါ့။

သူဆိုလိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ဝေဒနာရှုနေရင်း ပြုံးကနဲဆို ဝေဒနာ ချုပ်သွားလိမ့်မယ်။ ဝေဒနာချုပ်သွားတဲ့အခါကျတော့မှ ဟာ...ဘယ်မှာလည်း ငါနာတာ၊ နာစရာ ဘယ်မှာရှိလို့လဲ ဒီလိုဒီလိုအသိဉာဏ် လိုက်လာလို့ရှိရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တဏှာဖြစ်အုံးမလား။ မဖြစ်ပါဘူး။ တဏှာမဖြစ်လျှင်...

တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓါ ဥပါဒါနနိရောဓေါ။

တဏှာချုပ်လျှင် ဥပါဒါန်ချုပ်မှာပေါ့။ ဒီတော့ အဲဒီနည်းနဲ့ သံသရာ ပြတ်ချင်လျှင် ကာယတံခါးကနေပြီးတော့ စောင့်ဖြတ်ပါတဲ့။ ကာယတံခါးက နေပြီး စောင့်ဖြတ်လို့ရှိလျှင် သံသရာစက် ပြတ်နိုင်ပါတယ်လို့ ဆရာတော် ဦးကဝိက ပဲခူးကို အဖြေစာရေးပေးတာကို တွေ့ဘူးတယ်။

ဒီတော့ သူ့လုပ်ထုံးဟာ ဘယ်ကလုပ်ရမယ်၊ မျက်စိ နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ် မနောဆိုတဲ့ ဒွါရခြောက်ပါးရှိတဲ့အနက် သူကတော့ ကိုယ်ကဘဲ လုပ်စေချင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ကိုယ်အကြည်က တစ်ကိုယ်လုံးပျံ့နေတော့ သူက ကြာရှည်လုပ်လို့လွယ်တယ်။

ဒါကြောင့် သူက ကိုယ်ကသာ လုပ်ပါလို့ပြောတာ။ သည့်ပြင်နေရာ ကရော မလုပ်ထိုက်ဘူးလား၊ သည့်ပြင်နေရာကလည်း လုပ်ထိုက်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့်လို့ သူ့ကိုယ်တွေ့လုပ်ထုံးကတော့ ကိုယ်ကဘဲလုပ်ရမယ်။ ဘာဖြစ် လို့လဲ။ ကိုယ်က အချင်းခပ်သိမ်း သိနိုင်တယ်။ နေရာကလည်း ကျယ်တာ ကိုး၊ အတွင်းရောအပြင်ရော ခြေရော ခေါင်းရော ဘယ်နေရာမဆို မထိတဲ့ အချိန်အခါလို့လည်း မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ကာယတံခါးကနေပြီး လုပ်၊ သည့် ပြင်နေရာကတော့ အစိတ်အစိတ် အပိုင်းအပိုင်းနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှတွေ့တယ်၊ ဖြစ်တဲ့အခါမှဖြစ်တယ်၊ မဖြစ်တဲ့အခါမဖြစ်ဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ကတော့ မတွေ့ တဲ့အခါ မဖြစ်တဲ့အခါရယ်လို့ မရှိဘူး။

အေး...ဒါကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကင်းကွာလို့လျှင် ဒီကာယတံခါးက နေ အားထုတ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာလောက်အောင် ကိုယ်ပေါ်မှာတစ်ချက် သဘောပေါက်လိုက်လျှင် မျက်စိမြင်မှုလည်း ငါ့မြင်တာမဟုတ်တော့ဘူး။ ရုပ် နာမ် သဘာဝတွေဖြစ်တာ၊ နားကြားမှုစသည်ကလည်း ငါ့ကြားမှု စသည်မ ဟုတ်တော့ဘူး။ ရုပ်နာမ် သဘာဝတွေ ဖြစ်တာလို့ သဘောပေါက်လာတယ်။ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်တယ် တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ မျက်စိ၊ နား၊ ပြောင်းသွားအောင် လုပ်ကြရတာ။ နဂိုမျက်စိ နဂိုနားဆိုလျှင်တော့ တရား မရပါဘူး။ တရားရတယ်ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မျက်စိတစ်မျိုး နားတစ်မျိုး ပြောင်း သွားရတယ်။

ဒီစကားဟာ ဘာပြောတာလဲ။ နဂိုမျက်စိက လူ့ကိုမြင်တယ်၊ တစ်မျိုး ပြောင်းလာတဲ့မျက်စိကျတော့ အဆင်းကိုမြင်တယ်။ နဂိုကအသံကိုကြားတယ်၊

တစ်မျိုးပြောင်းလာတဲ့နားကျတော့ အသံသက်သက်ဘဲ ကြားတယ်။ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိနဲ့တွဲတဲ့အမြင်မျိုး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ကြားတဲ့အကြားမျိုး မဟုတ်တော့ဘူး။ မျက်စိတစ်မျိုး၊ နားတစ်မျိုး ဒီလိုပြောင်းလာတယ်လို့ဆိုလိုတာ။ အဲဒီတော့ လုပ်ကြည့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သိမှာပေါ့။ ဒါဖြင့် လုပ်တော့ကြည့်ပြီ၊ မဖြစ်လည်း မဖြစ်သေးဘူး။ ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။ ကုသိုလ်တော့ရမှာပေါ့။ အေး...ကုသိုလ်ရလို့ရှိလျှင် ဘာဖြစ်သလဲ။ တရားဖြစ်ဖို့ အခြေခံပေါ့။ တနေ့က ဒို့ဘယ်လိုဟောခဲ့သလဲ။

အာရောဂျ အနုဝဇ္ဇ သုခဝိပါက ကောသလ္လ သမ္ဘူတ...လို့ ကုသိုလ် ရဲ့လက္ခဏာ လေးမျိုးဟောခဲ့တယ်။ ကုသိုလ်ကြပ်ကြပ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အာရောဂျ-ကျန်းမာခြင်းနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်။ ကုသိုလ်ကြပ်ကြပ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အနုဝဇ္ဇ-အပြစ်ကင်းရမယ်။ ကုသိုလ်ကြပ်ကြပ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သုခဝိပါက ချမ်းသာသောအကျိုး ပေးရမယ်။ ကုသိုလ်ကြပ်ကြပ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကောသလ္လ သမ္ဘူတ-လိမ္မာသောအသိဉာဏ် ပေါ်ရမယ်။

ဒီတော့ အဲဒါကို ပြောင်းပြန် ပြန်လိုက်။ အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မှာ မကျန်းမာခြင်းများမယ်။ အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်ပေါ်မယ်။ အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဆင်းရဲဒုက္ခ အကျိုးပေးမယ်။ အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ပြီးတော့ ထိုင်းမှိုင်းသွားမှာပေါ့။

ဒီတော့ တရားမရသေးပေမယ့်လို့ အမှန်က ကုသိုလ်အမြဲဖြစ်နေဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ကုသိုလ်အမြဲဖြစ်နေလို့ရှိလျှင် ဒီကုသိုလ်ရဲ့လက္ခဏာတွေ ဟာ တဖြည်းဖြည်း ပေါ်ပေါ်လိုက်မလားဘူးလား။ ကုသိုလ်ရဲ့လက္ခဏာတွေ ဟာ တဖြည်းဖြည်း ပေါ်ပေါ်လိုက်လာလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကျန်းမာခြင်း၊ အပြစ်ကင်းခြင်း၊ ချမ်းသာသောအကျိုး ပေးခြင်း၊ လိမ္မာသောအသိဉာဏ် ပေါ်ခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးတရားတွေ ခဏခဏပေါ်လာလို့ ကောင်းကျိုးတရား တွေနဲ့ပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ တရားအားထုတ်ရာမှာ ခရီးမတွင်ပေဘူးလား။

အဲဒီလို အခြေခံကောင်းမှသာလျှင် တရားအားထုတ်ရာမှာ ခရီးတွင်တာ။ ခုတော့ အခြေခံကလုပ်မထားကြဘူး၊ ပြုံးကနဲ့ ကျောင်းတက် အလုပ်လုပ်တော့ လေး ငါး ခုနစ်ရက်နဲ့ဖြင့် စိတ်တောင်ဖမ်းလို့မရဘူး။ အဲဒီလို ဖြစ်ဖြစ်နေကြတယ်။

အခြေခံကလေးရှိမှ တရားလုပ်လို့လွယ်တယ်။ ဒီတော့ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ်နေပေမယ်လို့ အကုသိုလ်စိတ် သိပ်ပြီးအဖြစ်မခံကြနဲ့။ ကုသိုလ်စိတ်ကလေးနဲ့နေကြ။ ဘယ်နည်းနဲ့မှ နေလို့မရဘူးဆိုလျှင် ရင်ထဲမှာ အမြဲစိတ်ထား၊ “**ကိုယ်ရင်ထဲကဖြစ်တာကို သိသိ သိသိ သိသိနဲ့ အသိလိုက်ပြီးတော့ နေလျှင် ကုသိုလ်စိတ် အဖြစ်များလာနိုင်တယ်**”။ အေး...အဲဒီ ကုသိုလ်စိတ် အဖြစ်များလာလို့ရှိလျှင် သူ့လက္ခဏာတွေ ပေါ်လာမယ်၊ သူ့လက္ခဏာတွေ ပေါ်လာတဲ့အခါ အားလပ်ခွင့်ရလို့ တကယ်အားထုတ်မယ်ဆိုလျှင်တော့ ခရီးရောက်တာပေါ့။ ခုတော့ ပြုံးကနဲ့ အခြေခံမပါဘဲ အားထုတ်တော့ ဘာမှ ခရီးမရောက်ဘူး။ ခရီးမရောက်တော့ စိတ်ပျက်လာတယ်။ အားထုတ်လို့လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘယ်တော့မှဖြစ်မှန်းလည်း မသိပါဘူး။ ဒီတရား အားထုတ်နေလို့လည်း မပြီးသေးဘူး။ ထမင်းစားဖို့က ရှိပါသေးတယ်နဲ့ ဖြစ်လာရော၊ ဖြစ်လာတော့ ကျောင်းမတက်ဘူး။ မတက်လည်း မရဘူးပေါ့။

ဒါဖြင့် ဘာအရေးကြီးတယ်၊ ကုသိုလ်အမြဲဖြစ်နေဖို့ အရေးကြီးတယ်၊ ကုသိုလ်အမြဲဖြစ်အောင် ဘာလုပ်ရမယ်၊ **သတိ** ။ အေး...“**သတိ**”တစ်ခုကို ကြိုးစားလုပ်ကြ။

ဒွါရသခင်၊ ခြောက်ဝိညာဏ်ဟု၊ အရှင်ဓာတ်မင်း၊ ပေါ်တုံလျှင်း၍။

ဟော...ဒွါရသခင်၊ ခြောက်ဝိညာဏ် လို့ဆိုထားတယ်။ တောတောင်ရေ မြေဆိုတဲ့ သတ္တဝါမဟုတ်တဲ့လောကသည် ဩကာသလောက။ အဲဒီ ဩကာသလောကမှာ ဘယ်သူအုပ်စိုးသလဲဆိုတော့ ဓာတ်မီးအုပ်စိုးထားတယ်။

ကမ္ဘာကြီး ပြန်တည်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။ ဓာတ်မီးဘဲ။ နေတွေ လတွေဆိုတာလည်း ဓာတ်မီးဘဲ။ ဥတုသုံးပါး၊ ရတုခြောက်ပါး၊ ရာသီဆယ်နှစ်ပါး အဲဒါတွေဟာ ဓာတ်မီးခေါ်တဲ့ ဥတုက လုပ်တာချည်းဘဲ။

ကမ္ဘာပျက်တော့ ကမ္ဘာကိုမီးဖျက်တယ်။ ရေဖျက်တယ်။ လေဖျက်တယ်လို့ သုံးမျိုးရှိတယ်။ ကမ္ဘာကို ရေဖျက်လျှင် သီတတေဇော အရင်းခံတဲ့ အာပေါပေါ့။ ကမ္ဘာကို လေဖျက်လျှင် ဥဏှတေဇော အရင်းခံတဲ့ဝါယောပေါ့။ ကမ္ဘာမီးဖျက်လျှင် ဥဏှတေဇောပေါ့။ ဒီတော့ အားလုံးကုန် ရှိရှိသမျှ သြကာသလောကခေါ်တဲ့ ကမ္ဘာကြီးကိုဘယ်သူအုပ်စိုးသလဲဆိုလျှင် တေဇောအုပ်စိုးတယ်။

သတ္တဝါသန္တာန်ကျတော့ တေဇောဓာတ်နဲ့ဝိညာဏ် အုပ်စိုးတယ်။ သတ္တဝါသဏ္ဍာန်မှာရှိတဲ့ ရုပ်ကို တေဇောဓာတ်အုပ်စိုးတယ်။ ရုပ်ကိုအုပ်စိုးတာ ဓာတ်မီး၊ နာမ်ကို အုပ်စိုးတာက ဝိညာဏ်။ ဒါကြောင့်...

မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ မနနာသေဠာ မနောမယာ ...လို့ ဘုရားဟောခဲ့တာ။

ဓမ္မာ=နာမက္ခန္ဓာတရားသုံးပါးတို့သည်။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ=ဝိညာဏ်သာလျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ မနောသေဠာ=ဝိညာဏ်သာလျှင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကုန်၏။ မနောမယာ=ဝိညာဏ်၏ဖန်ဆင်းရာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စေတနာအစရှိတဲ့ စေတသိက်တရားတွေကို နာမ်ခေါ်တယ်။ အဲဒီ နာမ်တရားတွေဟာ ဝိညာဏ်ဖန်ဆင်းရာ ဖြစ်ရတယ်။

ဝိညာဏ်ဟာ ရှေ့သွား၊ ဝိညာဏ်ဟာ အကြီးအကဲ၊ ဝိညာဏ်ဟာ ခေါင်းဆောင်၊ ဒါကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်သဏ္ဍာန် နာမ်သဏ္ဍာန်နှစ်မျိုးတို့တွင် ရုပ်သဏ္ဍာန်မှာ ဓာတ်မီးအုပ်စိုးတယ်။ နာမ်သဏ္ဍာန်မှာ ဝိညာဏ်အုပ်စိုး

တယ်တဲ့။ ဒါဖြင့် ဓာတ်မီးအုပ်စိုးမှုနဲ့ ဝိညာဏ်အုပ်စိုးမှု ဘယ်လိုကွာခြားကြ သလဲ။ ဓာတ်မီးအုပ်စိုးမှုက ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်ကစ တဖြည်းဖြည်း ရင့်ရင့်လာအောင် ဓာတ်မီးက အုပ်စိုးတယ်။ ကလလရေကြည် ခုနစ်ရက်၊ ခက်မငါးဖြာ ခုနစ်ရက် စသည်ဖြင့် တဖြည်းဖြည်း သတ္တဝါဟာ ရင့်ရင့်ပြီး တော့လာတယ်။ အဲဒီလို တဖြည်းဖြည်း သတ္တဝါဟာ ရင့်ရင့်လာအောင် ဘယ်သူစီမံသလဲ။ ဓာတ်မီးကစီမံတယ်။ ဒီတော့ ရုပ်ဓာတ်နဲ့ ပတ်သက်လာ လို့ရှိလျှင် ကမ္ဘာကြီးပြန်တည်အောင် ကမ္ဘာကြီးပျက်သွားအောင်လည်း အကုန် လုံး ဓာတ်မီး အုပ်စိုးတာချည်းဘဲ။

နာမ်ကျတော့ ဝိညာဏ်ကအုပ်စိုးတယ်။ အဲဒါက ရုပ်နာမ်ခွဲပြီးတော့ ဓာတ်မီးအုပ်စိုးပုံနဲ့ ဝိညာဏ်အုပ်စိုးပုံကို ပြောတာ၊ တနည်းအားဖြင့် ရုပ်ရော နာမ်ရော တစ်လောကလုံးကို အုပ်စိုးတယ်လို့လည်း ဆိုနိုင်တယ်။ ဘာဖြစ် လို့လည်း...

စိတ္တေန နိယျတေ လောကော၊ စိတ္တေန နိယျတေ ပဇာ။
စိတ္တဿ ဧကဓမ္မဿ၊ သဗ္ဗေဝ ဝသ မန္တဂူ။

အဲဒီဒေသနာတော်ကို ထောက်၍ လောကော=လူကို။ စိတ္တေန= စိတ်သည်။ နိယျတေ=ဆောင်အပ်၏။ ပဇာ=သတ္တဝါအပေါင်းကို။ စိတ္တေန= စိတ်သည်။ နိယျတေ=ဆောင်အပ်၏။ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံသောတရားတို့သည်။ စိတ္တဿ=စိတ်ဟူသော။ ဧကဓမ္မဿ=တစ်ခုသောတရား၏။ ဝသံ=အလိုသို့။ အန္တဂူဝေ=အစဉ်တစိုက် လိုက်ကြရကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

အားလုံးရှိရှိသမျှသတ္တဝါသဏ္ဍာန်မှာ ရုပ်တွေရော နာမ်တွေပါ ဘယ် သူ့နောက်ကို လိုက်ရတယ်။ စိတ်အလို လိုက်ရတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်ရော နာမ်ရော အကုန်လုံးကို ဘယ်သူအုပ်စိုးတယ်။ ဝိညာဏ် အုပ်စိုးတယ်။

ဒါကြောင့် ဒွါရသခင်၊ ခြောက်ဝိညာဏ်ဟု၊ အရှင်ဓာတ်မင်း၊ ပေါ်တုံ
လျှင်း၍။

အုပ်စိုးတော့ သူမင်းပေါ့။ ပြီးတော့မှ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပြင်၊ ထွက်
ဝင်တံခါး၊ အင်ခြောက်ပါး၌...တဲ့။

မျက်စိတံခါး၊ နားတံခါး၊ နှာခေါင်းတံခါး၊ လျှာတံခါး၊ ကိုယ်တံခါး၊
စိတ်တံခါး...လို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ တံခါးခြောက်ပေါက်ရှိတယ်။ တံခါးဆိုတာ ဝင်
ဖို့ထွက်ဖို့ ဒီလိုမဟုတ်လား။

သတ္တဝါသဏ္ဍာန်မှာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆို
တဲ့ ဒွါရခြောက်ပါးဟာ အာရုံဝင်ဖို့ စိတ်ထွက်ဖို့၊ ဒါကြောင့် စက္ခု၊ သောတ၊
ဃာန၊ ဇိတ္တ၊ ကာယ၊ မန ဆိုတဲ့ ဒွါရခြောက်ပါးကို တံခါးခြောက်ပေါက်
ခေါ်တယ်။

အဲဒီတံခါးခြောက်ပေါက်မှာ သူ့ဝိညာဏ်နဲ့သူ အုပ်စိုးတယ်။ မျက်စိ
တံခါးမှာ စက္ခုဝိညာဏ်၊ နားတံခါးမှာ သောတဝိညာဏ်၊ နှာခေါင်းတံခါးမှာ
ဃာနဝိညာဏ်၊ လျှာတံခါးမှာ ဇိတ္တဝိညာဏ်၊ ကိုယ်တံခါးမှာ ကာယဝိညာဏ်၊
စိတ်တံခါးမှာ မနောဝိညာဏ်။ အေး...သူဒွါရနဲ့သူ ဝိညာဏ်အုပ်စိုးကြတယ်။

ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပြင်၊ ထွက်ဝင်တံခါး၊ အင်ခြောက်ပါး၌၊ အများရုပ်
နာမ်၊ အတန်တန်လျှင်၊ ဝန်းရံဖြိုးဖြိုး၊ အမျိုးမျိုးကို၊ အုပ်စိုးဆောင်ရွက်၊
လျှမ်းလျှမ်းတက်လျှင်...

အဲဒီမျက်စိမှာ မြင်မြင်သမျှ ရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို စက္ခုဝိညာဏ်
ကအုပ်စိုးတယ်။ နားမှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို သောတဝိညာဏ်
က၊ နှာခေါင်းမှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို ဃာနဝိညာဏ်က၊ လျှာ

မှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို ဇိတ်ဝိညာဏ်က၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဖြစ်
ဖြစ်သမျှရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို ကာယဝိညာဏ်က၊ နှလုံးမှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှရုပ်
နာမ်သဘာဝတွေကို မနောဝိညာဏ်က။ ဒီတော့ သူ့ဒွါရနဲ့သူ့ အမျိုးမျိုးဖြစ်
ဖြစ်သမျှသဘာဝတွေကို ဝိညာဏ်ကအုပ်စိုးဆောင်ရွက်ထားတယ်တဲ့။ ဝိညာဏ်
အုပ်စိုးပြီး ဆောင်ရွက်ထားတာကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိက လူ့ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါ
ဘယ်သူ ဘယ်ဝါရယ်လို့ စွဲလမ်းတယ်။

အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲလမ်းမှုကြောင့် အပါယ်အစရှိသော ထိုထိုဘုံဘ
ဝတွေမှာ သွားလို့မဆုံးနိုင်အောင် သတ္တဝါတွေ ရှည်လျားနေကြရတယ်။ သွား
လို့မဆုံးနိုင်အောင် သတ္တဝါတွေ ရှည်လျားနေကြတာဟာ ဘယ်သူရဲ့အစွမ်း
သတ္တိလည်းဆိုလျှင် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးရဲ့အစွမ်းသတ္တိတဲ့။ ဒီတော့ ဒီဝိညာဏ်
ကို အကျယ်ချဲ့ဟောလို့ရှိလျှင်...

ရူပမိဿဝိညာဏ် ရူပအမိဿဝိညာဏ် ရယ်လို့။ တခါလာခဲ့အုံး။
ရူပမိဿဝိညာဏ်ဆိုတာက ရုပ်နဲ့ရောတဲ့ဝိညာဏ်၊ ရူပအမိဿဝိညာဏ်ဆိုတာ
က ရုပ်နဲ့ မရောတဲ့ဝိညာဏ်။ ပဋိသန္ဓေနေကတဲကိုက ရုပ်နဲ့တကွနေတယ်။
ပဋိသန္ဓေနေကတဲကိုက ရုပ်မပါဘဲ ဝိညာဏ်ချည်းသက်သက် နေတယ်လို့
ဒီလိုနှစ်မျိုးရှိတယ်။

ဘယ်လိုခွဲမလဲ။ အရူပဘုံမှာဖြစ်တဲ့ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်မှာ ရုပ်မပါဘူး။
အရူပဘုံမှတစ်ပါး ကျန်တဲ့ဘုံတွေမှာ ဖြစ်တဲ့ဝိညာဏ်မှာ ရုပ်နဲ့ရောနေတယ်။
ဒီတော့ ရုပ်နဲ့ရောတဲ့ ရူပမိဿဝိညာဏ်၊ ရုပ်နဲ့မရောတဲ့ ရူပအမိဿဝိညာဏ်
လို့ နှစ်မျိုးဖြစ်လာတယ်။ တခါ ရုပ်နဲ့ရောတဲ့ဝိညာဏ်မှာလည်း သဘာဝက
ဝိညာဏ် အဘာဝဝိညာဏ်လို့ နှစ်မျိုးလာပြန်တယ်။ ဗြဟ္မာတွေကျတော့ ဘာ
ဝရုပ်မပါဘူး။ ဗြဟ္မာဟာ အထီးလည်းမဟုတ်ဘူး။ အမလည်းမဟုတ်ဘူး။ ဒါ
ကြောင့် အဘာဝက၊ ဘာဝရုပ်နဲ့မရောတဲ့ ဝိညာဏ်လို့ ဆိုရတယ်။

ကာမဘုံကသတ္တဝါတွေက အထီးအမရှိတဲ့အတွက် သဘာဝက ဘာ
ဝရုပ်နဲ့ရောက်တဲ့ ဝိညာဏ်၊ ဒီလိုမလာဘူးလား။အေး...ဒီတော့ရူပမိဿဝိညာဏ်
ရူပအမိဿဝိညာဏ် နှစ်မျိုးတွင် ရူပမိဿဝိညာဏ်ဖြစ်တဲ့အခါ ဝိညာဏ်နဲ့
ကမ္မဇရုပ်နဲ့ တွဲဖြစ်ရတယ်။ ဝိညာဏ်ကနာမ်၊ ကမ္မဇက ရုပ်။ဟော ပဋိသန္ဓေ
တည်ကတည်းက ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်လာတယ်။

အရူပဘုံကျတော့ ရုပ်မပါဘဲ နာမ်တရားချည်းဘဲသက်သက် ဖြစ်
တယ်။ အေး...ဒါကြောင့် ရူပအမိဿဝိညာဏ်ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့မှတခါ
ဘဝယောနိဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တဝါသ...လို့ လာပြန်တယ်။ ဒါတွေဟာ
ဝိညာဏ်ဖြစ်စကောင်းတာချည်းဘဲ။ ဘဝဆိုတော့ ကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူ
ပဘဝ ကာမဘုံမှာ ဖြစ်တဲ့ဝိညာဏ်က ကာမဝိညာဏ်၊ ရူပဘုံမှာဖြစ်တဲ့ဝိညာဏ်
က ရူပဝိညာဏ်၊ အရူပဘုံမှာဖြစ်တဲ့ဝိညာဏ်က အရူပဝိညာဏ်။ ဟော...ဘဝ
သုံးပါးနဲ့ခွဲတော့ ဝိညာဏ်သုံးမျိုးဖြစ်ပြန်တယ်။

ယောနိလေးပါးကျတော့ အဏ္ဏဇ ဇလာဗုဇ သံသေဒဇ ဥပပါတ် ဆို
တဲ့ ပဋိသန္ဓေလေးမျိုးကို ယောနိလေးပါး ခေါ်တယ်။ အဏ္ဏဇ ဆိုတာက
ဥမှပေါက်တဲ့သတ္တဝါမျိုး ဝိညာဏ်ပါတယ်။ ဇလာဗုဇ ဆိုတာက သားအိမ်က
အကောင်လိုက်ပေါက်တဲ့ သတ္တဝါမျိုး ဝိညာဏ်ပါတယ်။ သံသေဒဇ ဆိုတာ
က အညှို့ကိုတွယ်ပြီး သစ်ပင်ကဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါမျိုး။ ကြာပင်ကဖြစ်တယ်။
လမုပင်ကဖြစ်တယ်။ မန်ကျီးပင်ကဖြစ်တယ်။ သန္ဓေမှီတယ် ဆိုတာလေ။
အဲဒါ သံသေဒဇ သတ္တဝါမျိုး ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့ ဘွာကနဲ့ ကိုယ်ထင်ရှား
ဖြစ်တဲ့ ဥပပါတ်သတ္တဝါမျိုး။ အဲဒီသတ္တဝါလေးမျိုးစလုံးဟာ ဝိညာဏ်မကင်း
ဘူး။ ပြီးတော့မှ...

ဂတိ(၅)ပါး

- ၁။ ဒေဝဂတိ
- ၂။ မနုဿဂတိ
- ၃။ ပေတဂတိ

၄။ နိရယဂတိ

၅။ တိရစ္ဆာနဂတိ

အဲဒီ ဂတိငါးပါးလည်း ဝိညာဏ်မကင်းဘူး။ အဲဒီဂတိငါးပါးတို့တွင် ဒေဝဂတိကျတာ၊ နတ်ရော၊ ဗြဟ္မာရော ယူရတယ်။ မနုဿဂတိက လူ။ တိရစ္ဆာနဂတိ ပေတဂတိ နိရယဂတိ ဆိုတဲ့ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ ငရဲ သုံးပါးတို့က အပါယ်ဂတိတွေပေါ့။ အဲဒီဂတိငါးပါးမှာလည်း ဝိညာဏ်မကင်းဘူး။ ဝိညာဏ် ဖြစ်ပုံတွေကို ဟောမယ်ဆိုလျှင် ဒါတွေကို အကျယ်တဝင့် ဟောရတယ်။

ပြီးတော့ ဝိညာဏဋ္ဌိတိနှင့် သတ္တဝါသ ဘုံကိုးဝ၊ ဝိညာဏ်တည်ရာ ခုနစ်ခု၊ သတ္တဝါတည်ရာကိုးဘုံ၊ ဒါတွေကော သိဘို့မလိုဘူးလား။

(၁) နာနတ္တကာယ ဧကတ္တသညီ တဲ့။ အပါယ်လေးဘုံက သတ္တဝါ တို့၏ကိုယ်သည် မတူထူးခြား အမျိုးများ၍ အသီးသီးရှိကြခြင်းသော်လည်း ပဋိသန္ဓေစိတ် တစ်ခုထဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် နာနတ္တကာယ ဧကတ္တသညီ ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့...

(၂) ဧကတ္တကာယနာနတ္တသညီ တဲ့။ ကိုယ်ကတော့တစ်ခုထဲ၊ ကိုယ်ကတူတယ်၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်က ကွဲပြားတယ်။ ဟို...ဒုတိယဈာန် ဗြဟ္မာသုံးဘုံဟာ ကိုယ်ကတော့ ဗြဟ္မာချင်းအတူတူဘဲ။ ပဋိသန္ဓေစိတ်က ကွဲပြားတယ်။ မတူဘူး။ ဒါကြောင့် ဧကတ္တကာယနာနတ္တသညီ ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့...

(၃) နာနတ္တကာယနာနတ္တသညီ တဲ့။ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံမှာရှိကြတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ ပဋိသန္ဓေစိတ်ချင်းလည်း မတူကြဘူး။ ကိုယ်ချင်းလည်း မတူကြဘူး။ ဒါကြောင့် နာနတ္တကာယနာနတ္တသညီ ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့မှ...

(၄) ဧကတ္တကာယ ဧကတ္တသညီ တဲ့။ တတိယဈာန်သုံးဘုံ

ဝေဟပွိုလ်ဘုံ သုဒ္ဓဝါသငါးဘုံ အဲဒီ ကိုးဘုံမှာရှိကြတဲ့ မြဟ္မာတွေဟာ ကိုယ်လည်းတူတယ်။ ပဋိသန္ဓေစိတ်လည်း တူတယ်။ ဒါကြောင့် ကေတ္တကာယ ကေတ္တသညီ ခေါ်တယ်။

- ဒီတော့... (၁) နာနတ္တကာယ ကေတ္တသညီ
- (၂) ကေတ္တကာယနာနတ္တသညီ
- (၃) နာနတ္တကာယနာနတ္တသညီ
- (၄) ကေတ္တကာယ ကေတ္တသညီ လို့...

လေးမျိုးပြီးသွားရော။ ပြီးတော့မှ အပေါ်က အာကာသဘုံ၊ ဝိညာဏဘုံ၊ အကိဉ္ဇညာဘုံ ဆိုတဲ့ အရူပဘုံသုံးဘုံ ထည့်လိုက်တော့ ခုနစ်ဘုံ မဖြစ်ဘူးလား။ အဲဒါ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ဘုံခေါ်တယ်။ နေဝသညာနာသညာဘုံကတော့ ဝိညာဏ်ပင်ရှိသော်လည်းဘဲ အင်မတန်သိမ်မွေ့သောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးပါး တင်လိုဖြစ်လောက်တဲ့ ဝိညာဏ်မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ဝိညာဏ်၏တည်ရာဘုံထဲမှာ သူမပါဘူးလား။ ဒီလောက်ဆိုလျှင် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနစ်ဘုံအတွက် စုံသွားပြီ။

သတ္တဝါသ ဘုံကိုးကျတော့ ဒီခုနစ်ဘုံထဲမှာ နေဝသညာ နာသညာနဲ့ အသညသတ်ဘုံထည့်လိုက်လျှင် ကိုးဘုံမဖြစ်ဘူးလား။ အဲဒီလို သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့အရ ရူပမိဿ ရူပအမိဿအားဖြင့် နှစ်ပါး။ ဘုံအားဖြင့် သုံးပါး။ ယောနိအားဖြင့် လေးပါး။ ဂတိအားဖြင့် ငါးပါး။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိအားဖြင့် အသညသတ်ကိုပယ်၍ ဝိညာဏ်နဲ့ ဆက်သွယ်တာရှစ်ပါး။

အဲဒီလိုဟာတွေကို အကျယ်တဝင့် ချဲ့ထွင်ပြီးတော့ ယူမှသာလျှင် သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်ရဲ့အရနဲ့ စပ်တယ်။ ဒါဖြင့် ခုတင်က အစကပြောခဲ့တာက...

ပစ္စယာနံ သရူပတော ဝိနိစ္ဆယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ=ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပစ္စယာနံ=ပစ္စည်းတို့၏။ သရူပ
တော=သရုပ်အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော=အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်
၏။

ကံသင်္ခါရကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ပဝတ္တိဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်တယ်။
ဒီတော့ ကံသင်္ခါရက ကံအကြောင်းတရား။ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ပဝတ္တိဝိညာဏ်
ကအကျိုးတရား။ အဲဒီလို အကြောင်းအကျိုး သာမညဆက်သွယ်မှုကို ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်နည်း ခေါ်တယ်။

ပဋ္ဌာန်းကျတော့ ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ ဝိပါကဿ အဘာဝတော
ကမ္မေန ဥပနိဿယေန ပဝတ္တတ္တာစ ပစ္စယော။

ဥပစိတ ကမ္မာဘာဝေ=ဆည်းပူးအပ်သော ကံမရှိခဲ့သော်။ ဝိပါကဿ
=ဝိပါက်၏။ အဘာဝတော=မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မေန=နာနက္ခဏိကမ္မ
သတ္တိဖြင့်။ ဥပနိဿယေန=ပကတူပ နိဿယသတ္တိဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ=ဖြစ်
သောကြောင့်။ ပစ္စယော=ပဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ဟော...သင်္ခါရ
ကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ပစ္စည်း ဘယ်ပစ္စည်းများနဲ့ဆိုင်ပါသ
လဲ ဆိုတာ ရှေးအတိတ်ကပြုခဲ့တဲ့ ကံတည်းဟူသော နာနက္ခဏိကမ္မသတ္တိ
ကြောင့် ယခုဘဝမှာ ဝိညာဏ်တည်းဟူသောအကျိုးပေါ်တာ ကမ္မပစ္စည်းနဲ့
ဆိုင်တယ်။

ကံက ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလိုက်သောကြောင့် ယခုဘ
ဝမှာ ပဝတ္တိဝိညာဏ်တွေ ပေါ်လာတာ။ ဒီတော့ ကံကြောင့်ဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ
မှာ ကမ္မပစ္စည်း ဥပနိဿယပစ္စည်း နှစ်ပါးနဲ့ဆိုင်တယ်။

သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း။
နာနက္ခဏိကမ္မသတ္တိ ဥပနိဿယသတ္တိနှစ်ပါးကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်ဆို

လျှင် ပဋ္ဌာန်းနည်း။ ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းဘဲဖြစ်ဖြစ် ပဋ္ဌာန်းနည်းဘဲ ဖြစ်ဖြစ် အမှန်က ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့တရားသည် အကြောင်းမကင်းသော တရား မျှသာဖြစ်တယ်။

အကြောင်းမကင်းသော အကျိုးတရားမျှသာဖြစ်သော ဝိညာဏ်ဖြစ် သောကြောင့် ဒီဝိညာဏ်သည် မြဲသလား မမြဲဘူးလား။ မြင် ကြား နံ စား ထိ သိ ဆိုတဲ့ ဒီတရားတွေဟာ တဖြစ်ထဲ တပျောက်ထဲပျောက်၊ အကြောင်း မကင်းတဲ့အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မမြဲကြဘူး။ မြင်ပျက် ကြား ပျက်၊ နံပျက်၊ စားပျက်၊ ထိပျက်၊ သိပျက်နဲ့ တပျက်ထဲပျက်မနေဘူးလား။ အဲဒီ တပျက်ထဲပျက်နေတဲ့ မြင်မှု ကြားမှု နံမှု စားမှု ထိမှု သိမှုကို ဒီလို တပျက်ထဲ ပျက်နေခြင်းမသိသောကြောင့် မြင်မှုသာယာ ကြားမှုသာယာ နံ မှုသာယာ စားမှုသာယာ ထိမှုသာယာ သိမှုသာယာလို့ ဆုံးကြဲရဲ့လား။

သာယာလို့မဆုံးလျှင် အပါယ်အစရှိသော ထိုထိုဘဝတွေ သွားလို့ ကော ဆုံးကြဲဦးမှာလား။ မဆုံးပါဘူး။ ငါမဖြစ်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဖြစ်ဘူး၊ သတ္တဝါ မဖြစ်ဘူး၊ ဘာကောင်မှဖြစ်တာမရှိဘူး။ မသိမိုက်မဲ့မှုအဝိဇ္ဇာ သဘာဝသက် သက်ကြောင့် ဝိညာဏ်သာဖြစ်သည်။ ဝိညာဏ်တည်းဟူသော သဘာဝသက် သက်ကြောင့် နာမ်ရုပ်သာ ဖြစ်သည်။

အဲဒီလို အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် အစရှိသော သဘာဝ ဓမ္မ ဒုက္ခတရားတွေသာလျှင် တစ်သံသရာလုံး ဆက်ပြီးတော့ ဖြစ်နေတာပါ ကလား။ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ ဆိုတာ ဘာကမှမရှိပါကလားလို့ ဒီလို သိသွားတဲ့အခါကျတော့ ဒိဋ္ဌိနာကြီး ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ စွဲနိုင်ပါအုံးမ လား။ မစွဲနိုင်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ဒိဋ္ဌိနာ ပျောက်ကင်းအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆေးကို နာ နာသောက်၊ ဒိဋ္ဌိနာပျောက်ကင်းမှသာလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်တက်လို့ရသည်။

ဒိဋ္ဌိနာမပျောက်ကင်းဘဲ ဝိပဿနာဉာဏ်တက်လို့ မရနိုင်ဘူးလို့... ဤကဲ့သို့ သိရသောကြောင့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ မရှည်ရအောင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း အစရှိတဲ့ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လျှင်မြန်စေစွာ ရောက်ရပါလိုသော်...ဟု ဆုတောင်းကြကုန်။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

ကိုယ်ကုသကံ ကိုယ်ထံပြန်
ကိုယ်ဝစီကံ ကိုယ်ထံပြန်
ကိုယ်မနောကံ ကိုယ်ထံပြန်
ပဲတင်သံနှင့်အမှန်မလွဲ တစ်ထပ်တည်း
ကိုယ်ထံသို့ပြန် သုံးပါးကံ ကိုယ်သာဆင်းရဲခံရမြဲ

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်တွင်
 ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
 ၁၃၂၄-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း(၈)ရက်နေ့တွင်
 တပည့်တို့အား (၈)ကြိမ်မြောက်
 ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်

**သဂ္ဂမဂ္ဂဖလံ လာဘာ၊ သန္ဓောတ္တိ တွာစတုဗ္ဗိနာ။
 ပဂေဝ စတုယုတ္တာတု၊ တသ္မာ ယုတ္တတ္ထ ဝေါသဒါ။**

တွာစတုဗ္ဗိနာ=တွာ(၄)ချက်နဲ့။ ဝိဂတာ=ကင်းသည်ဖြစ်ပါကုန်လျက်။
 သဂ္ဂမဂ္ဂဖလံလာဘာ=နတ်ပြည်သို့တက်၍ မဂ်ဖိုလ်ရကြကုန်သော။ သန္ဓော=
 သူတော်ကောင်းတို့သည်။ အတ္တိ=ရှိကြကုန်သေး၏။

တွာ(၄)ချက်နဲ့ ကင်းပြီးတော့ မဂ်ဖိုလ်ရကြတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေ
 ဟာ ဘုရားလက်ထက်က အများကြီးရှိကြတယ်။ မရေမတွက်နိုင်ဘူးတဲ့။ တစ်
 ရာလည်းမကဘူး။ တစ်ထောင်လည်း မကဘူး။ မရေမတွက်နိုင်ဘူးတဲ့။

စတုယုတ္တာတု=တွာ(၄)ချက်နဲ့ ပြည့်စုံပါမူကား။ ပဂေဝ=အဘယ်မှာ
 လျှင်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့တော့နည်း။

ယခုလို တရားနာပြီး တွာ(၄)ချက်နဲ့ ပြည့်စုံကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ နတ်
 ပြည်ရောက်ဖို့ရာ ဘာမှမခက်ဘူးတဲ့။ နတ်ပြည်ရောက်သကာလ မဂ်ဉာဏ်
 ဖိုလ်ဉာဏ် ရဖို့ဟာ ဘာမှမခက်ဘူးတဲ့။

တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ ဝေါတုမှေ=သင်တို့သည်။ သဒါ=အခါခပ်သိမ်း။
 ယုတ္တတ္ထ=တွာ(၄)ချက်နဲ့ ယှဉ်ကြကုန်သည်။ အတ္တိ=ဖြစ်ကြပါကုန်လော့။ တွာ
 (၄)ချက်နဲ့ မကင်းကြနဲ့တဲ့။

၁။ ဗုဒ္ဓံ ပသံဒိတ္တာ=ဘုရားကိုကြည်ညိုစိတ်ရှိရမယ်။ ဘယ်အခါမဆို ဘုရားကို ခဏခဏအောက်မေ့ရမယ်။

၂။ ဒါနံဒတ္တာ=အလှူဒါနကို ပေးလှူရမယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာရှိမှ အလှူ ဒါနဖြစ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ရေကလေးခပ်ပြီးလှူလိုက်၊ ပန်းကလေးခူးပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားပန်းတင်လိုက်၊ ဖယောင်းတိုင်ကလေးတစ်တိုင်နဲ့ မြတ်စွာဘုရား ဆီမီးပူဇော်လိုက်၊ ဒါတွေလည်း ဒါနဘဲ။ ပစ္စည်းများများစားစားရှိမှ ဒါနလုပ် နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။

၃။ ဓမ္မံ သုတ္တာ=တရားနာဖို့ရာကို မှတ်မိအောင် နာကြတဲ့။ သုတံ= ကြားလိုက်ရ၏။ နဥပလက္ခိတံ=မမှတ်မိ။ ဒီလိုတရားနာမျိုးဖြင့် ဘာလုပ်မှာ လဲ၊ မှတ်မိအောင် နာရမယ်။

၄။ သီလံသမာဒိယိတ္တာ=သီလကိုဆောက်တည်၍။ အေ...သီလကို ဆောက်တည်ရမယ်။

ဒီတော့ ဘုရားလည်းကြည်ညိုမယ်၊ အလှူလည်းပေးမယ်၊ တရားကို လည်းနာမယ်၊ သီလကိုလည်း ဆောက်တည်မယ်ဆိုတဲ့ တွာ(၄)ချက်နဲ့ ပြည့် စုံလျှင် နတ်ပြည်ရောက်ဖို့ဟာ အင်မတန်လွယ်ပါတယ်...တဲ့။ နတ်ပြည်ကျ တော့လည်း မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ဆက်ပြီး ရဖို့ဟာ လွယ်ပါတယ်။

ဒို့မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က စက္ကာလီ အမည်ရှိသော အမယ်ကြီး တစ်ယောက် ဘုရားကိုလည်း ဘယ်အခါမှ ဘာရုံမပြုဘူး။ ဘုရားကြည်ညို ရမှန်းလည်း မသိဘူး။ ဘုရားကျောင်းတော်သွားရမှန်းလည်း မသိဘူး။ တရား နာရမှန်းလည်းမသိဘူး။ အလှူဒါနဆိုတာတော့ ဝေးရော။ သီလဆိုတာ တစ် သက်လုံး တစ်ခါမှ မစောင့်ဘူး။ အဲဒီအမယ်ကြီးဟာ တောင်ငွေ့ကြီးထောက် ပြီး တုန်တုန်လှုပ်လှုပ်နဲ့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တံခါးမှထွက်လာတော့ မြတ်စွာဘုရား ကလည်း ဆွမ်းခံအဝင် သူနဲ့သွားတွေ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက...

အော်...ဒီအမယ်ကြီးဟာ သနားစရာကောင်းလှချည်ရဲ့။ ရတနာသုံး
ပါးလည်း လေးစားတဲ့စိတ်မရှိ၊ အလှူဒါနလည်း မပေးလှူ၊ တရားကိုလည်း
ဘယ်အခါမှ မနာ၊ ဥပုသ်သီးတင်းဆိုလည်း မစောင့်၊ ဒီအမယ်ကြီးဟာ ဟို
အနားရောက်လျှင် နွားဝှေ့ပြီး သေရှာတော့မယ်၊ သေလျှင်လည်း ငရဲကျ
သွားတော့မှာဘဲ။

တွာ(၄)ချက်ကင်းတဲ့ အဲဒီစဏ္ဍာလီအမည်ရှိသော ဒါယိကာမကြီးကို
သနားသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက သူ့ရှေ့ကနေပြီး မတ်တပ်ရပ်တော်မူသတဲ့။
မြတ်စွာဘုရားက သူ့ရှေ့ကနေပြီး မတ်တပ်ရပ်နေပေမယ့် သူကဘယ်အခါ
မှ ဘုရားကိုကြည်ညိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်တော့ ဘုရားကိုဘဲ လမ်းလွဲပြီး သွား
ဖို့ ခြေပြင်သတဲ့။ ဒီတော့ နောက်ကပါလာတဲ့ အရှင်မောဂ္ဂလန်က...

စဏ္ဍာလီ ဝန္ဒုပါဒါနိ၊ ဂေါတမဿ ယသဿိနော။
တမေဝ အနုကမ္မာယ၊ အဋ္ဌာသိ ဣသိ သတ္တမော။

စဏ္ဍာလီ ဒါယိကာမကြီး။ သင်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်
ကြီး၏ ခြေအစုံတို့ကို ရှိခိုးပါ။ သင့်ကိုသနားသောကြောင့် ယခုမြတ်စွာဘုရား
ရပ်နေပါတယ်...လို့ တိုက်တွန်းယူရတယ်။

စဏ္ဍာလီ=စဏ္ဍာလီအမည်ရှိသော ဒါယိကာမကြီး။ ယသဿိနော=
များသော အခြံအရံရှိတော်မူသော။ ဂေါတမဿ=ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာ
ဘုရား၏။ ပါဒါနိ=ခြေတော်အစုံတို့ကို။ တံ=သင်သည်။ ဝန္ဒု=ရှိခိုးလိုက်စမ်း
ပါလော့...။ ဣသိသတ္တမော=ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ထောက်၍ ခုနစ်ဆူ
မြောက်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝိပဿိ၊ သိခိ၊ ဝေဿဘူ၊
ကကုသန္ဓ၊ ကောဏဂမဏ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမ ဆိုတော့ ခုနစ်ဆူပေါ့။ တ
မေဝ=သင်ဒါယိကာမကြီးကိုသာလျှင်။ အနုကမ္မာယ=သနားသည်ဖြစ်၍။ အ
ဋ္ဌာသိ=မားမားမတ်မတ်ရပ်တည်တော်မူ၏။

ဒါယိကာမကြီး လမ်းလွဲမသွားပါနဲ့။ ဒါယိကာမကြီးအတွက်နဲ့ဒီအနားမှာ မြတ်စွာဘုရား ရပ်နေတာပါ။ မသဒ္ဓါရေ သဒ္ဓါရေဘဲဖြစ်ဖြစ် ရှိခိုးလိုက်ပါ...လို့ အရှင်မောဂ္ဂလန်တိုက်တွန်းကောင်းတာနဲ့ တောင်ငွေကလေးချပြီး မသဒ္ဓါရေ သဒ္ဓါရေ ရှိခိုးလိုက်သတဲ့။ ဘယ်မှာ ဒီလိုဒကာမကြီး တွာ(၄)ချက် ရှိမှာလဲ။ မြတ်စွာဘုရားက သနားတော်မူလွန်းလို့ အော်...သူ့ခမျာတော့ ရှေ့နားရောက်လျှင် နွားငွေ့ သေရှာတော့မယ်၊ သေလို့ရှိလျှင် ငရဲကျတော့မယ်၊ တစ်ဘဝတလေ အထောက်အပံ့မှ ရပါစေလို့ဆိုပြီး သူ့ရှေ့မှာ မြတ်စွာဘုရားက အတင်းရှိခိုးခံသတဲ့။ ရှိခိုးပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားလည်း ဆွမ်းခံဝင် သွားရော သူလည်းမြို့ပြင်ထွက်သွားရော၊ အပြင်ထွက်လို့ တော်တော်ကလေးဝေးတော့ နွားငွေ့ပြီး သေရှာရော၊ သေသည်၏အခြားမဲ့မှာ နတ်ပြည်ရောက် သွားသတဲ့။

အဲဒီဝတ္ထုမှာလည်း ဒီဒကာမကြီးဟာ တစ်ဘဝလုံး တွာ(၄)ချက်တစ်ချက်ကမှ မရှိဘူး။ သေခါနီးကာလကလေးမှာ မြတ်စွာဘုရားကို ဦးချလိုက်တဲ့ ကုသိုလ်ကလေးဘဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်က တစ်သက်လုံးတွာတစ်ချက်ဘဲ။

ဒို့လူစုက ဒီလိုမှမဟုတ်ဘဲနဲ့။ အမြဲမပြတ် ဘုရားရှိခိုးလို့၊ ဒါနကို သင့်သလောက်လှူဒါန်းလို့၊ တရားနာလို့၊ ဥပုသ်သီတင်း စောင့်သုံးလို့၊ တွာ(၄)ချက်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ။ သေသည်၏အခြားမဲ့ နတ်ပြည်ရောက်ကြမှာပေါ့။ နတ်ပြည်ကျတော့လည်း မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ရဖို့ မခက်ပါဘူး။ အင်မတန် အားတက်စရာကောင်းတဲ့ အခါကြီးပေါ့...နော်။ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ မနေကြနဲ့ပေါ့။

ခုတင်က စက္ခုလီဒကာမကြီးဟာ တစ်သက်လုံး တွာတစ်ချက်မှမရှိဘဲနဲ့ ဘာလို့နတ်ပြည် ရောက်ရသလဲ။ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ရလို့တဲ့။ လောကမှာ ဘုရားရှင်ကိုဖူးမြင်ရတာဟာ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တယ်။

ဆယ်မာနိဘိက္ခဝေ အနုတ္တရိယာနိ ကတမာနိဆ
ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာနုတ္တရိယံ လာဘာနုတ္တရိယံ
သိက္ခာနုတ္တရိယံ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ အနုဿတာ
နုတ္တရိယံ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆ အနုတ္တရိယာနိ။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် အနုတ္တရိယသုတ် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်
တဲ့ အနုတ္တရိယတရား (၆)ပါးတဲ့။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့။ အနုတ္တရိယာနိ=အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်
ဆုံးဖြစ်တဲ့ အနုတ္တရိယတရား(၆)ပါးတို့သည်။ ဣမာနိဆ=ဤခြောက်ပါးတို့
သည်။ ဆ=(၆)ပါးတို့ဟူကုန်သည်။ ကတမာနိ=အဘယ်တို့နည်း။

၁။ ဒဿနာနုတ္တရိယံ=မြင်ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး
အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရခြင်း၎င်း၊ ဘဝသံသရာကျင်လည်
ရာမှာ မျက်စိရလာကြတယ်၊ မျက်စိက ဟိုဟာကြည့်၊ ဒီဟာကြည့်၊ ဟိုဟာ
မြင်၊ ဒီဟာမြင်ပေမယ်လို့ ဒီမြင်မှုတွေဟာ အလကားမြင်မှုတွေဘဲ။

ဘိုင်စကုတ်ကား လဲတယ်ဟေ့၊ အင်မတန်ကြည့်ရခဲတယ်၊ ရွှေမန်း
တင်မောင်လာတယ် အင်မတန်ကြည့်ရခဲတယ်၊ ကြုံတဲ့အခါကြည့်ကြတဲ့။ အဲ
ဒီလိုဟာတွေကို အနုတ္တရိယ ထင်နေတယ်၊ မြင်ရခဲတယ် အောက်မေ့တာကိုး။
ဘိုင်စကုတ်ကလည်း တခါတလေမှကားလဲတယ်။ ရွှေမန်းတင်မောင်ကလည်း
တခါတလေမှ လာတယ်။

အဲဒီလိုဟာတွေကို အနုတ္တရိယ=မြင်မြတ်သောမြင်ရခြင်းလို့ ထင်
နေကြတာ။ အမှားချည်းဘဲ။ အဲဒါဟာ ကိုယ်ရတဲ့မျက်စိကလေးကို အပါယ်
ရိက္ခာလုပ်ကြတာ၊ ဒီမျက်စိ တွေ့ကရာလိုက်စားပြီးတော့ တွေ့ကာရာဟာတွေ
ကြည့်နေလျှင် အပါယ်ကျဖို့ ဖြစ်မှာပေါ့။ ဒီတော့ ဒဿနာနုတ္တရိယံ=မြင်
ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား

ကို ဖူးမြင်ရခြင်း၎င်း၊ မျက်စိရလာတဲ့အခါ ဘုရားဖူးဘို့ သံဃာတော်များဖူး
ဘို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ ကြည့်ရှုဘို့၊ အဲဒါ အနုတ္တရိယံ=မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်
ရခြင်းလည်း မြတ်သောမြင်ရခြင်း၊ သံဃာတော်များကြည့်ရလျှင်လည်း မြတ်
သောကြည့်ရခြင်း၊ ကသိုဏ်း အသုဘစသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို ရှုလျှင်လည်း
မြတ်သောရှုရခြင်း...လို့ အဋ္ဌကထာက ပြတော်မူတယ်။

မျက်လုံးရလာတာဟာ အလကားမဟုတ်ဘူး။ အင်မတန် အဖိုးတန်
တဲ့မျက်လုံး။ (သုံးတတ်ကြလျှင်လေ)။ မသုံးတတ်လို့ အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး
ဒီမျက်လုံးကို အပါယ်ရိက္ခာလုပ်တာ။ တွေ့ကရာ လျှောက်ကြည့်လျှင် ဒီမျက်
လုံးကဘဲ အပါယ်ချမှားဘဲ...တဲ့။

၂။ သဝနာနုတ္တရိယံ=ကြားရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲ
ဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ တရားတော်သံကို ကြားနာရခြင်း၎င်း၊ ဘဝသံသရာ
မှာ နားရလာကြတဲ့ ဘဝတွေအများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီနားနဲ့ မတော်တဲ့အသံ
တွေချည်းဘဲ ကြားခဲ့ကြရတယ်။ အဲဒီ မတော်တဲ့အသံတွေ ကြားရလို့ရှိလျှင်
အဲဒီနားက အပါယ်ဆွဲမှာဘဲ။

ဒို့သာသနာတော်ကြီးနဲ့ကြုံကြိုက်တဲ့အခါကျတော့ တရားအသံကို
ကြားနာရခြင်း၊ အဲဒီတရားသံကို ကြားနာရခြင်းဟာ အင်မတန်မှ နားအဖိုး
တန်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားဖူးရတာ မျက်စိအဖိုးတန်တယ်။ အဲဒီလို မျက်စိ
အဖိုးတန် နားအဖိုးတန်တွေ ရနေကြပါလျှင် အလွဲသုံးစား လုပ်မပစ်ကြပါ
နဲ့။

၃။ လာဘာနုတ္တရိယံ=ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး
အမြတ်ဆုံးကို ရခြင်းသည်၎င်း။ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊
ဩတ္တပ္ပ၊ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ(၇)ဖြာ ရခြင်းဟာ အမြတ်ဆုံးဘဲတဲ့။

မိမိရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာ ကြည်လင်မှုသဒ္ဓါ ရအောင်လုပ်ပါ။ အထူး သဖြင့် သာသနာနဲ့ စပ်တဲ့ဗဟုသုတကို ရအောင်လုပ်ပါ။ **စာဂ**=စွန့်ကြဲပေး ကမ်းနိုင်တဲ့ စေတနာကို ရအောင်လုပ်ပါ။ လူတွေထင်နေကြတာက အလှူ လှူမှ စာဂ ဖြစ်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ မဟုတ်ပါဘူး။ မလှူပေမယ့်လို့ ကိုယ်ရင်ထဲနှလုံးထဲက လှူချင်တဲ့စိတ်ဖြစ်နေလျှင် ဒါ **စာဂ** ဖြစ်တာပါဘဲ။

ဘယ်အခါမဆို အကြောင်းအားလျှော်စွာ လှူဖို့ရာအကြောင်းဆုံလာ လျှင် နောက်မဆုတ်တန်း ကိုယ်နဲ့ထိုက်တန်သလောက်တော့ လှူပစ်လိုက် မှာဘဲလို့ အဲဒီလိုစိတ်မျိုး အမြဲထားလျှင် ဒါ စာဂ ရှိနေတာပေါ့။ နက်နဲ သော သဘာဝတွေကို သိနိုင်လောက်တဲ့ ပညာရှိရမယ်။ မကောင်းမှုဒုစရိုက် ကို စက်ဆုပ်ရွံရှာတတ်တဲ့ **ဟိရိ** လည်းရှိရမယ်။ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကို ကြောက်ရွံထိတ်လန့်တတ်တဲ့ **ဩတ္တပ္ပ** လည်းရှိရမယ်။

အဲဒီ **သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ** ဆိုတဲ့ သူ တော်ကောင်းဥစ္စာ(၇)ဖြာရခြင်းဟာ ရခြင်းတကာတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဘဲတဲ့။

အမှန်စင်စစ်ကတော့ သောတာပန်ဖြစ်မှ အမြဲရတယ်။ သောတာ ပန် မဖြစ်သေးလျှင် ဒီသူတော်ကောင်းဥစ္စာ (၇)ဖြာ အမြဲမရနိုင်ဘူး။ အဲဒီ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ(၇)ဖြာ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အမြဲရသွားလို့ရှိလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ် ဟာ တစ်သံသရာလုံး ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမိစပ်ကြား ဘယ်အခါမှ မဆင်းရဲတော့ ဘူးတဲ့။ ဒါနပြုချင်ပြု မပြုချင်နေ၊ သီလစောင့်ချင်စောင့် မစောင့်ချင်နေ၊ သူ့မှာ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ လုံလောက်သွားပြီတဲ့။ ဘယ်ဘဝရောက်ရောက် မဆင်းရဲတော့ဘူး။

လူဖြစ်ဖြစ် နတ်ဖြစ်ဖြစ် အောက်တန်းစားလူမျိုး၊ အောက်တန်းစား နတ်မျိုးမှာ မဖြစ်စကောင်းတော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ သူ့မှာ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ စသော သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ပါသွားလို့ပေါ့။

အဲဒါ သုပ္ပဗုဒ္ဓ လူနူကြီးဝတ္ထုနဲ့ ထင်ရှားပါတယ်။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာ တစ်ကိုယ်လုံးရွဲရွဲစိုအောင် နူနေတဲ့ သုပ္ပဗုဒ္ဓ အမည်ရှိတဲ့ လူနူကြီးတစ်ယောက်ရှိသ...တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားသည် တနေ့သ၌ ညနေချမ်းအချိန်အခါ ကျောင်းတော်လာပြီး တရားနာတဲ့လူတွေကို တရားဟောတဲ့အခိုက် သုပ္ပဗုဒ္ဓ လူနူကြီးကလည်း ငါလည်း အစွန်အဖျားကသွားပြီးတော့ တရားနာဦးမှဘဲလေ။ ငါ့ရုပ်ငါ့ရည်နဲ့တော့ လူထဲတိုးလို့တော့ မဖြစ်ဘူး။ တော်ရာကနေပြီးတော့ နာမှဘဲဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရားတရားကို လာနာတယ်...တဲ့။

တရားလာနာတော့ကာ တရားပွဲလည်းပြီးရော အဲဒီ သုပ္ပဗုဒ္ဓ လူနူကြီးဟာ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။ သောတာပန်ဖြစ်သွားတော့ သူ့ရဲ့တရားကို ဘုရားလျှောက်ချင်လိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့၊ သူ့ခမျာမှာလည်း လူချင်းမတူ သူချင်းမမျှဖြစ်နေတော့ ဘယ်သူကမှလည်း သူ့ကို ဘုရားအနား မကပ်စေချင်ဘူး။

ဒီတော့ ငါ့ခုနေ ဘုရားအနားကပ်လို့ရှိလျှင် ငါ့ကိုမောင်းမဲကြလိမ့်မယ်၊ ငါတော့ အိမ်ပြန်ချင်ယောင်ဆောင်မှဘဲလို့ လူတွေအိမ်ပြန်တဲ့အခါ အိမ်ပြန်ချင်ယောင်ဆောင်ပြီး နောက်ကလိုက်သွားတယ်။ အကုန်လုံးလူတွေ မြို့ထဲရောက်တဲ့အခါကျတော့ ငါရတဲ့တရားကို ဘုရားသွားလျှောက်မယ်လို့ သူတစ်ယောက်တည်း ပြန်လာတယ်။ သူတစ်ယောက်တည်း ပြန်လာလို့လမ်းခရီးအကြားကျတော့ သိကြားမင်းက ဒီသုပ္ပဗုဒ္ဓ လူနူကြီးဟာ ဘုရားဆီသွားပြီး သူရတဲ့တရားကို လျှောက်လိမ့်ဦးမယ်။ သူ့ကို ငါစုံစမ်းဦးမှဘဲ။

ဟေ့...သုပ္ပဗုဒ္ဓ မင်းဟာ လူနူကြီး လူဆင်းရဲကြီး လူဒုက္ခိတကြီးပါကွာ၊ မင်းတစ်ကိုယ်လုံး ရွဲရွဲစိုနေတဲ့ အနူကြီးကိုလည်း ငါပျောက်အောင် ကုပေးမယ်၊ တစ်သက်လုံး စားမကုန်အောင်လည်း ရွှေ ငွေတွေ မင်းကိုငါပေး

ပါမယ်၊ ဘုရားကို ဘုရားမဟုတ်ဘူး။ တရားကို တရားမဟုတ်ဘူး။ သံဃာ
ကို သံဃာမဟုတ်ဘူး။ ငါ့အား ဘုရားဖြင့်အကျိုးမရှိ၊ တရားဖြင့်အကျိုးမရှိ၊
သံဃာဖြင့် အကျိုးမရှိ လို့ပြောပါလို့ သိကြားမင်းက ပြောသတဲ့။ သိကြား
မင်းကပြောတော့ သုပ္ပဗုဒ္ဓလူနူကြီးက သိကြားမင်းကို ...

ခင်ဗျားကကျုပ်ကို လူဆင်းရဲထင်သလား...တဲ့။ ကျုပ်ကလူဆင်းရဲ
မဟုတ်တော့ဘူး။ ခုတင်က မြတ်စွာဘုရားထံ တရားနာလိုက်သည်ကစပြီး
တော့ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ ဆိုတဲ့သူတော်ကောင်း
ဥစ္စာတွေ သုံးမကုန်အောင် ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ ရောက်နေပြီတဲ့။

ခင်ဗျား ဆေးကုချင်ကု မကုချင်နေ၊ ခင်ဗျား ရွှေတွေ ငွေတွေ
ပေးချင်ပေး မပေးချင်နေ၊ ခင်ဗျား ပြောခိုင်းတာတော့ ကျုပ်မပြောနိုင်ဘူး
လို့ သုပ္ပဗုဒ္ဓလူနူကြီးက သိကြားမင်းကို ပြန်ပြောတော့ သိကြားမင်းကလည်း
သူ့ကိုတော့ ပြောလို့မရဘူး။ ငါဘုရားဆီ သွားလျှောက်မှဘဲလို့ သူကဦး
အောင် သွားလျှောက်တယ်။

အရှင်ဘုရား ...သုပ္ပဗုဒ္ဓ လူနူကြီးဟာ အရှင်ဘုရားဆီလာပါတယ်။
တပည့်တော် လမ်းခရီးအကြားက ဆီးပြီးတော့ တားပါတယ်။ ယခုတားလို့
မရပါဘူး။

ဟေ့...သိကြားမင်းတဲ့။ သုပ္ပဗုဒ္ဓကို မင်းလိုသိကြားမင်းတစ်ယောက်
မဟုတ်ဘူး။ တစ်ထောင်တားလည်း မရတော့ဘူး။ သူ့ရင်ထဲနှလုံးထဲ တရား
ရောက်သွားပြီ။ ရင်ထဲနှလုံးထဲ တရားရောက်တဲ့လူဟာ ဘုရားကို မဖူးပါနဲ့။
တရားကို မနာပါနဲ့ ဆိုလို့ ဘယ်သူတားလို့မှ မရနိုင်တော့ဘူး။ ကိုယ်ပိုင်
ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ်တိုင်သိတဲ့အဖြစ်ကို ရောက်ပေါ့ကို။ သူများပြောမှမဟုတ်တော့
ဘဲ။ အဲဒီတော့ သူရတဲ့တရားကို ဘုရားကို အင်မတန်မှ လျှောက်ချင်တယ်
တဲ့။ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ ဆိုတဲ့ သူတော်ကောင်း

ဥစ္စာ(၇)ဖြာ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာရှိလို့ သိကြားမင်းကိုလည်း သူ့အရေးမလုပ်
တော့ဘူး။

သူပုဗုဒ္ဓကြီးဟာ အဲဒီလို သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားပြီး
တဲ့နောက်မှာ မြို့ထဲပြန်အသွား လမ်းခရီးအကြားမှာ နွားဝှေ့ပြီးသေတော့
တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို သူပုဗုဒ္ဓ ရောက်သွားတယ်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်
ရောက်တော့ တစ်ပါးသော နတ်တွေထက် သူကပိုပြီး အရောင်အဆင်းထွက်
တယ်၊ တစ်ပါးသော နတ်တွေထက် ပိုပြီးတန်ခိုးကြီးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။
တရားရပြီးသား နတ်ကိုး။

ဒီတော့ ဟိုနတ်တွေက မနာလိုကြဘူးတဲ့။ ဒို့ထက်သာနေရမလား
ဆိုပြီးတော့ ဒီတော့မှသိကြားမင်းက ပြောရတယ်။ သူ့ကံနဲ့သူဖြစ်တာ မနာ
လို မရှိကြနဲ့ဟေ့...တဲ့။

ဒီတော့ လာဘာနုတ္တရိယံ=ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲ
ဆုံးဖြစ်တဲ့ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ(၇)ဖြာ ရခြင်း၎င်း။ လောကစည်းစိမ်ချမ်းသာ
အမျိုးမျိုးတွေရတာဟာ မြတ်သောရခြင်းမဟုတ်ဘူး...တဲ့။ သားသမီးစသည်
ရခြင်းလည်းဘဲ မြတ်သောရခြင်းမဟုတ်ဘူး...တဲ့။

သာသနာတော်ကို အမှီပြုပြီးတော့ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ
ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ...ဆိုတဲ့ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ(၇)ဖြာရခြင်းသာလျှင် အမြတ်ဆုံး
ကို ရခြင်းမည်တယ်။

- ၁။ အမြတ်ဆုံးကို ဖူးရခြင်းကား ဘုရား။
- ၂။ အမြတ်ဆုံးကို ကြားနာရခြင်းကား တရား။
- ၃။ အမြတ်ဆုံးကို ရခြင်းကား သူတော်ကောင်းဥစ္စာ။

ပြီးတော့...သိက္ခာနုတ္တရိယံ=ကျင့်ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အသာဆုံးဖြစ်တဲ့ သီလသိက္ခာ သမာဓိသိက္ခာ ပညာသိက္ခာကို ရကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကျင့်ကိုကျင့်ရခြင်း၎င်း။ သီလသိက္ခာ သမာဓိသိက္ခာ ပညာသိက္ခာ အဲဒီသိက္ခာ(၃)ပါးကို ရကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်ရခြင်းသည် အကျင့်တကာတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော အကျင့်။

သာသနာနဲ့မကြုံလျှင် **သီလ သမာဓိ ပညာ**ဆိုတဲ့ သိက္ခာ(၃)ပါး ကြားတောင်မကြားဖူးဘူး။ ယခု သာသနာနဲ့ကြုံလို့ သီလအကျင့် သမာဓိအကျင့် ပညာအကျင့် ဆိုတာရှိတယ်။

ဒီ **သီလ သမာဓိ ပညာ**ဆိုတဲ့တရား(၃)ပါးဟာ ကျင့်လျှင်ရနိုင်တယ်လို့ သိကြရတယ်။ အဲဒီတော့ **သီလသိက္ခာ သမာဓိသိက္ခာ ပညာသိက္ခာ**နဲ့ ပြည့်စုံအောင် ဘာကိုကျင့်ရမလဲ။ **အပ္ပမာဒ**။ အေး... အပ္ပမာဒဟာ အရေးကြီးတယ်ဟေ့။

အပ္ပမာဒနု ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒေထ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့။ အပ္ပမာဒနု=မမေ့မလျော့သော သတိ နှင့်။ သမ္မာဒေထ=ပြည့်ပြည့်စုံစုံ နေကြကုန်လော့။

အဲဒီလိုတိုက်တွန်းတဲ့ဒေသနာတော်ကို မြတ်စွာဘုရား နေ့တိုင်းဟောတယ်။ ဘယ်တရားကိုမှ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မဟောဘူး။ အပ္ပမာဒတရားကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်းဟောတာ ဘာဖြစ်လို့။ အရေးကြီးတဲ့တရားမို့လို့။

သာသနာနဲ့ကြုံကြိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီအပ္ပမာဒတရားကို လက်မလွှတ်လို့ရှိလျှင် သာသနာနဲ့တွေ့ရကျိုးနပ်တယ်ဆိုပြီးတော့ ကိုယ်တော်မြတ်

(၈)ကြိမ်မြောက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်

က နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တိုက်တွန်းတော်မူတာ။ ဒါဖြင့် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တိုက်
တွန်းလို့ကော ပြီးပြီလားဆိုတော့...

ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ
အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ။

ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူတော့မယ်ဆိုတော့လည်းဘဲ နောက်ဆုံးပိတ်မှာ
တမ်းစကားအနေနဲ့ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ။ ဒီအပ္ပမာဒကိုဘဲ ကိုယ်တော်
မြတ် တိုက်တွန်းခဲ့တယ်။

ဒီတော့ အပ္ပမာဒတရားဟာ ဘယ်လောက်အရေးကြီးသလဲ စဉ်းစား
ကြည့်ကြစမ်းပါ။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်းလည်း ဟောတော်မူတယ်။

ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီးမှာလည်းဘဲ သေတမ်းစကားအဖြစ်မှာကြား
တော်မူခဲ့တယ်။ ပိဋကတ်သုံးပုံ အကုန်လုံး ခြုံလိုက်လျှင် ဒီအပ္ပမာဒ တစ်
လုံးဘဲရှိတယ်။ သာသနာနဲ့ကြုံကြိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အပ္ပမာဒ တရားကို
ကြိုးစားပြီး လုပ်ကြ။ ဒီလို ဆိုလိုတာပေါ့နော်။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့။ ဒါနိ=ပရိနိဗ္ဗာန် စံမည်ရှိရာ ယခုအခါ၌။
ဟန္တိ=ကိုယ်တော်နှွမ်း၍ ပန်းတော်မူလှပြီ။ မကြာဘူး ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုရတော့မယ်။ ပင်ပန်းလှပြီ။

ဝေါ=သင်ချစ်သားတို့။ အာမန္တယာမိ=နောက်ဆုံးအနေအားဖြင့်
ခေါ်တော်မူခဲ့အံ့။ ဒီတစ်ခါဘဲ မင်းတို့ကို ငါခေါ်နိုင်တော့မယ်။ နောက်
မခေါ်နိုင်တော့ဘူး။

သင်္ခါရာ=ဖြစ်ဖြစ်သမျှ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ဝယဓမ္မာ=ပျက်ခြင်း

သဘောရှိကုန်၏။ သင်္ခါရာတရားဆိုတာ ဘယ်အခါမှ မမြဲဘူးဟေ့။ မင်းတို့ ဘာကိုမှ အားကိုးအားထား လုပ်မနေကြနဲ့။ မင်းတို့လက်ကိုင်လုပ်ထားတဲ့ ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ သင်္ခါရာတရားတွေဟာ မြဲတဲ့တရားတွေမဟုတ်ဘူး။

သင်္ခါရ သိကြရဲ့လား။ သင်္ခါရ ဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ ဖြစ် ဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်ဖြစ်ထဲ ဖြစ်နေတာတွေကို သင်္ခါရခေါ်တယ်။ လူ့ကောင် နတ် ကောင်ကို သင်္ခါရခေါ်တာမဟုတ်ဘူး။ အကောင်းအဆိုးအမျိုးမျိုး တဖြစ်ထဲ ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်တွေနာမ်တွေကို သင်္ခါရခေါ်တယ်။ ခေါင်းကိုယ် ခြေ လက် ဆိုတာက ပညတ်၊ ခေါင်းရယ်၊ ကိုယ်ရယ်၊ ခြေရယ်၊ လက်ရယ် အစရှိတဲ့ တရားတွေက သင်္ခါရ မဟုတ်ဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးတွေ အကြောင်းအားလျော်စွာ တဖြစ်ထဲဖြစ်နေတာက သင်္ခါရ။ အကောင်းအဆိုးအမျိုးမျိုး တဖြစ်ထဲဖြစ်နေတဲ့ သင်္ခါရတရားတွေဟာ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စ=အလုံးစုံ ဖြစ်သမျှပျက်ကြကုန် ၏။ ဟော...တဖြစ်ထဲဖြစ် တပျက်ထဲပျက်။

ဒီတော့ ဖြစ်လျှင် သင်္ခါရ၊ ပျက်လျှင် အနိစ္စ၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာအနိစ္စ လို့ ဆိုသည့်အတိုင်း အလုံးစုံဖြစ်သမျှ ပျက်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံ ဖြစ်ဖြစ်သ မျှဆိုသည်ကား သင်္ခါရ။ ပျက်ကြကုန်၏ဆိုသည်ကား အနိစ္စ။ အနိစ္စနဲ့သင်္ခါရ တခြားစီဖြစ်တာကို သင်္ခါရခေါ်တယ်။ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားလို့ မမြဲတာကို အနိစ္စ ခေါ်တယ်။

သင်္ခါရတရားမှန်လျှင် ဘာသဘောရှိတယ်။ ပျက်ခြင်းသဘောရှိတယ်။ ပျက်ခြင်းသဘောရှိတဲ့ သင်္ခါရရုပ်နာမ်တွေကို ကိုယ်ကိုယ်လုပ်နေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေဟာ ဘယ်အခါ ခိုင်မြဲမလဲ၊ မခိုင်မြဲဘူး။ ဒါကြောင့်... **အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ။**

ငါ့ဘုရားတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရတော့မယ်။ မင်းတို့ဟာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထအတိုင်း အပ္ပမာဒတရားကို ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားပြီး အားထုတ်

နေရစ်ကြလို့ ဒီလို သေတမ်းစကားမှာသွားတယ် ဟုတ်လား။ အမိအဖများ သေခါနီးတဲ့အခါ သားသမီးတွေကို ဆုံးမသွားတယ်။

သားတို့၊ သမီးတို့ ဒီလိုနေရစ်ကြ ဒီလိုထိုင်ရစ်ကြလို့ မိဘများဟာ သေခါနီးတော့ သားသမီးများကို နောက်ဆုံးမှာတမ်းစကား မှာသွားတယ်ဆို တာရှိတယ်။ အဲဒီတော့ သေခါနီးမှာတဲ့စကားဟာ ဟိုအသက်ရှင်စဉ်တုန်းက မှာတဲ့စကားထက် ပိုပြီးတော့ အရေးကြီးတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက သေတမ်းစာအဖြစ် နောက်ဆုံးမှာသွားတဲ့အပွမာဒဟာ အင်မတန်အရေးကြီး တဲ့တရားပါတဲ့။

ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်မှာ သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာတကာတို့တွင် ဆင် ခြေရာအကြီးဆုံး။ အားလုံးရှိရှိသမျှ ခြေရာတွေကို တိုင်းခဲ့သည်ရှိသော် ဆင် ခြေရာထဲကို အကုန်လုံးဝင်ရမည်။ ဘယ်ခြေရာဖြစ်ဖြစ် ဆင်ခြေရာထဲဝင် ရမယ်။ ဒါကြောင့်...ဆင်ခြေရာဟာ အကြီးဆုံးဘဲတဲ့။ ထိုနည်းတူစွာ တရား မှန်သမျှ အပွမာဒထဲ အကုန်ဝင်ရမယ်လို့ အပွမာဒဆိုတဲ့တရားကို မြတ်စွာ ဘုရားက ဆင်ခြေရာနဲ့ဥပမာပြတယ်။

အဲဒီတော့ အကျယ်အကျယ် မငြိမ်းဖွယ် အလကားဟာတွေ လျှောက် လုပ်မနေကြနဲ့။ အပွမာဒတစ်ခုဘဲ ကြိုးစားလုပ်။ ပိဋကတ်သုံးပုံ အကုန်လုံး ခြုံလိုက်လျှင် ဒီ အပွမာဒတစ်ခုထဲဘဲ။ ဘာမှအထူးလုပ်နေစရာ မလိုဘူး။ ဒီတော့ အပွမာဒဆိုတာ ဘာလဲ...

သတိ အဝိပွဝါသော အပွမာဒေါနာမ။

သတိအဝိပွဝါသော=သတိ မကင်းသောနေခြင်းသည်။ အပွမာဒေါနာ မ=အပွမာဒ တရားမည်၏။ သတိမကင်းသောနေခြင်းကို ဘာခေါ်တယ်။ အပွမာဒ။ တရားလုပ်လို့ အင်မတန်လွယ်ပါတယ်။ အခက်ပါဘူး။ မလုပ်ချင်

ကြလို့ ခက်နေတာ။ လုပ်ချင်လျှင် ဘာမှလုပ်နေစရာမလိုဘူး၊ အပွမာဒသာ ကြိုးစားလုပ်။

အပွမာဒ ကြိုးစားလုပ်တော့ ဘာဖြစ်သွားမယ်။ သိက္ခာပုဒ်က လူ ကို စောင့်တဲ့အကျိုးတွေရတယ်။ သိက္ခာပုဒ်ကို လူကစောင့်ရတယ်။ သိက္ခာ ပုဒ်က လူကိုစောင့်တယ်။ အဲဒီလို အပြန်အလှန်သိကြစမ်းပါ။ သိက္ခာပုဒ်ကို လူကစောင့်ရလျှင် သိက္ခာပုဒ် ဘယ်တော့မှမမြဲဘူး။ ကျိုးမှာဘဲ။ သိက္ခာပုဒ် ကို လူကစောင့်ရသေးလို့ရှိလျှင် ဘီလူးယောင်ဆောင်သလိုပေါ့။ ဘယ်မှာ တာရှည်စောင့်နိုင်မှာလဲ။ ရင်ထဲနှလုံးထဲ ကိလေသာတွေအပြည့်နဲ့၊ တော် တော်ကြာကျိုးရင်း၊ တော်တော်ကြာ ပေါက်ရင်း...

အမှန်က သိက္ခာပုဒ်က လူကိုစောင့်မှသာလျှင် ဒီသိက္ခာပုဒ် မြဲတယ်။ ဒီတော့ သိက္ခာပုဒ်က လူကိုစောင့်ဖို့ရာလည်းဘဲ ဒီအပွမာဒတရား မလေ့ ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်နည်းနဲ့မှ မစောင့်နိုင်ဘူး။ ဒီတော့ အပွမာဒတရားကို ကြိုးစားပြီး လေ့ကျင့်ပါ။ သတိ မကင်းသောနေခြင်းဖြင့် နေပါ။

ဘယ်လိုနေရမလဲ။ ဟိုဟာဒီဟာ ကိုင်လျှင်သိ၊ အမှတ်မဲ့ကိုင်တာနဲ့ သတိနဲ့ကိုင်တာ တူရဲ့လား။ မတူပါဘူး။ ဟိုဟာဒီဟာ ကိုင်လျှင် သတိထား ကိုင်လိုက်စမ်းပါ။ အဲဒီသတိထားကိုင်လိုက်တော့ မသိဘူးလား၊ ဟိုဟာဒီဟာ ကိုင်တာကို သိတာဘာလဲ။ သတိမကင်းသော နေခြင်း။ ခြေနဲ့ထိလျှင်သိ၊ လက်နဲ့ထိလျှင်သိ၊ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ကိုယ်လုံး ဘယ်နေရာထိထိ သိ။ မျက်နှာ သစ်လျှင်လည်း သိ၊ ရေချိုးလျှင်လည်း သိ၊ နှပ်ညှစ်လျှင်လည်း သိ၊ ခေါင်း ဖီးလျှင်လည်း သိ၊ သနပ်ခါးလိမ်းလျှင်လည်း သိ၊ အလုပ်လုပ်လျှင်လည်း သိ၊ ထမင်းစားလျှင်လည်း သိ၊ ရေသောက်လျှင်လည်း သိ၊ ထမင်းစားတော့ ထမင်းကို ပါးစပ်ထဲ ထည့်ပြီးဝါးတဲ့အခါ သိ သိ သိနဲ့ သိလိုက်ပြီးတော့ ဝါးပါ။ မဝါးဘဲမျိုတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဝါးရမှာအတူတူဖြင့် သတိထားဝါးပေါ့။ သိ သိ သိ စိတ်ထဲကလေ ဒီထက်တော့မလွယ်နိုင်တော့ဘူး။

ကိုင်း...ရေသောက်ပြန်တော့ကော ရေသောက်ပြန်တော့ ရေကြိုက်ချတိုင်း ချတိုင်း သတိနဲ့ချပါ...တဲ့။ ဒီတော့ ဘာမှလုပ်စရာမရှိတော့ဘူးဆိုရင် မိမိ နှာခေါင်းထဲက ထွက်လေ ဝင်လေကို သတိထားပါ။

ဖြစ်ရာဘဝမှာ ဗြဟ္မာကိုချန်လှုပ်၍ အသက်မရှူတဲ့ဘဝရယ်လို့ မရှိ ဘူး။ နတ်လည်းအသက်ရှူတယ်၊ လူလည်း အသက်ရှူတယ်၊ သည့်ပြင် တိရစ္ဆာန်တွေလည်း အသက်ရှူတယ်။ အသက်မရှူတာ မရှိဘူးနော်။

ဒါဖြင့် မိမိအသက်ရှူတာ မိမိသိရဲ့လားလို့ ဆင်ခြင်တဲ့အခါ ငါ့နှာ ခေါင်းထဲမှာ အသက်ရှူတဲ့လေတွေဟာ ဝင်နေထွက်နေတယ်လို့တောင် သိ ဖို့ မလွယ်ဘူး။ ဘယ်သတ္တဝါမျိုးမဆို ကာမဘုံသားမှန်လျှင် အသက်ရှူတာ ချည်းပေါ့။

ရှူပင်ရှူသော်လည်းဘဲ ဝင် ဝင်မှန်းသိ၊ ထွက် ထွက်မှန်းသိ ဒီလို သတိထားပြီး ရှူခဲ့ကြရဲ့လား။ အလကားသက်သက်မဲ့ ရှူထုတ်နေကြတာဘဲ။ ဒီ ဝင်လေထွက်လေဟာ အင်မတန်အဘိုးတန်တဲ့တရားပါ...နော်။

ဒီတော့ ဘယ်လိုလုပ်ကြရမယ်၊ ခပ်ရှည်ရှည်ကလေး ဆွဲရှူလိုက်၊ မမြန်နဲ့။ လောမကြီးနဲ့၊ ရှူပြီးမှတ်ထား၊ လက်က(၁-၂-၃-၄-၅)ငါးခါဆိုလျှင် နား။ ဒါလောက်မှ မရှူနိုင်ဘူးလား၊ ဒါလောက်တော့ ရှူနိုင်ရမယ်။

ရှူတဲ့အခါ ဝင်လေနဲ့ထွက်လေကို ထွက်နဲ့နဲ့ဂရုစိုက်၊ ဝင်လေက တော့ တိုချင်တို ရှည်ချင်ရှည် ဒီလောက်အရေးမကြီးဘူး။ ထွက်လေကနဲ့နဲ့ ရှည်ပေးရတယ်။ ဝင်လေနဲ့ထွက်လေ မမျှလို့ရှိလျှင် တော်တော်ကြာတော့ လေတွေဟာ အထဲမှာအောင်းပြီးတော့ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာတတ်တယ်။

အာနာပါနဟာ လုပ်ထုံးရလျှင် အင်မတန်လွယ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ထွက်လေကလေး ဂရုစိုက်လိုက်၊ ထွက်လေဆိုတာ ဘာလဲ။ ထုတ်ပစ်တဲ့ လေးကို ထွက်လေခေါ်တယ်။ ရှိုက်သွင်းတာကို ဝင်လေ၊ ရှူထုတ်တာကို ထွက်လေ၊ သတ္တဝါများ အပန်းဖြေတဲ့လေဟာ ထွက်လေဘဲ။ အင်မတန် စိတ်ဆင်းရဲတဲ့လူကို ကြည့်စမ်း၊ သက်မ၊မချဘူးလား။ နှာခေါင်းနဲ့တလုံးလေ တွေ ဟင်း...ဆိုပြီး ထုတ်ပစ်လိုက်တယ်။

ဒီတော့ သက်သာမသွားဘူးလား။ ဒီတော့ ထွက်လေကအပန်ဖြေ တဲ့လေ။ ထွက်လေက အင်မတန်အရေးကြီးတယ်။ ဝင်လေဟာရှိုက်လေ၊ ထွက်လေဟာ ရှူလေ။ ဒီတော့ အသက်ရှူတယ်ဆိုတာ ဘာခေါ်သလဲ။ ထွက်လေကို ခေါ်တာ။ အာနာပါနလုပ်တဲ့လူဟာ ထွက်လေကို ဂရုစိုက်လုပ် ပါ။

၁-ဖြေးဖြေးကလေးထုတ်၊ ၅-ခါရှိတော့ နားနေဦး၊ နောက်ပြန်လုပ်၊ မမောသေးလို့ လုပ်နိုင်လျှင် ဆက်လုပ်။

၁-၂-၃-၄-၅ ခါစေ့လျှင် ရှေ့-ရမသွားနဲ့ တစ်ကပြန်အားထုတ်၊ သို့သော် ၅-ခါကလေးအတွင်းမှာတော့ ဘယ်မှမသွားပါနဲ့။ ကိုယ်စိတ်ကို တောင်းပန်ထား။ ငါးခါပြည့်တဲ့အခါကျတော့ သူ့သွားချင်တဲ့နေရာ လွတ်လိုက် ပေါ့။

အဲဒီတော့ ငါးခါဆိုလျှင် မောဦးမလား၊ မမောပါဘူး။ မမောလျှင် နောက်တခါ ငါးခါထပ်လုပ်။ မောမောရှိလျှင် နားနေ။ မောနေလျှင် အလွတ် မနားနဲ့။ မောနေလျှင် ရင်ထဲကကောင်းသေးသလား၊ မကောင်းတော့ဘူး။

ရင်ထဲကိုအာရုံပြုပြီးတော့ နားနေ။ မကြာဘူး အမောပြေသွားမယ်၊ အမောပြေလျှင် ပြန်လုပ်။

အာနာပါနလုပ်ထုံးမှာ ဒီထက်လွယ်တာရှိသေးသလား။ မရှိတော့ဘူး၊ တရားဆိုတာ ခဲယဉ်းတာ ဘယ်တော့မှမလုပ်နဲ့၊ လွယ်တာလုပ်ပါ။ ခဲယဉ်းတာလုပ်လျှင် စိတ်ကူးစဉ်းစားတာနဲ့ အချိန်ကုန်တာဘဲ။ တရားကိုမဖြစ်ဘူး။

အဲဒီတော့ ထိုထိုလှုပ်ရှားမှု ကိုင်မှု တွယ်မှု စသည်တို့ကိုလည်း သတိထားပြီးတော့ လုပ်ပါ။ အာနာပါနရုရာမှာလည်းဘဲ သတိထားပြီးတော့ ရှုပါ။ အဲဒီလို သတိထားပြီးရှုလျှင် အပ္ပမာဒတရားနဲ့ ပြည့်စုံမယ်။

ပြီးတော့ ဒီနေရာမှာ သတိထားဖို့လိုတယ်။ တရားရယ်လို့အား ထုတ်လျှင် စိတ်ငြိမ်ချင်တာကအရင်၊ ကိုယ်ဖြင့် အားထုတ်တာ ဘာမှမကြာ သေးဘူး။ စိတ်ငြိမ်ချင်တာကအရင်၊ စိတ်ငြိမ်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ စဉ်းစား စမ်း။ စိတ်ငြိမ်တယ်ဆိုတာ သမထ။ ယခုအလုပ်က ဝင်လျှင်ဝင်မှန်းသိ၊ ထွက်လျှင် ထွက်မှန်းသိ။ ဒီသတိကိုလုပ်တာ။ သမထကို မလုပ်ကြပါနဲ့ဦး။ စိတ်မငြိမ်ချင်နေပါစေ။ လုပ်ဖို့သာ လိုရင်း။ ငြိမ်ဖို့ကလိုရင်း မဟုတ်ဘူး။ စိတ်အငြိမ်မြန်လျှင် အပြစ်မကင်းဘူး။

တရားအားထုတ်လို့ စိတ်နောက်တဲ့လူတွေဟာ အများအားဖြင့် စိတ်ငြိမ်တာက စတယ်။ စိတ်ငြိမ်တာဟာ အပြစ်မကင်းဘူး။ စိတ်ကို မငြိမ် ပါစေနဲ့၊ ထွက်ချင်ထွက်ပေစေ၊ ငြိမ်ချင်ငြိမ်ပေစေ၊ ငြိမ်တာထွက်တာ လိုရင်း မဟုတ်ဘူး။ လုပ်ဖို့သာ လိုရင်း။ အဲဒါ သတိကိုလုပ်တာ။ သမထလည်းမ ဟုတ်သေးဘူး။ ဝိပဿနာလည်း မဟုတ်သေးဘူး။ အမှန်က သတိလုပ်တာ။

ဒီတော့ သမထ ဝိပဿနာ မလုပ်သေးဘဲနဲ့ သတိကိုလုပ်နေလျှင် ဘာကုသိုလ်လဲ၊ **သီလကုသိုလ်**။ သီလ သမာဓိ ပညာဆိုတဲ့ တရားသုံးပါး အနက် သတိအလုပ်ကို ဘယ်အထဲသွင်းမလဲ။ သီလထဲသွင်းရတယ်။ အဲဒီ သတိရင့်လာမှ သမာဓိရောက်၊ သမာဓိတခါရင့်လာတော့မှ ပညာရောက်တယ်။ သတိဆိုတဲ့သီလကို လုပ်သဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဘယ်လိုဆက်သလဲ။

သီလံ အဝိပုဋိသာရတ္ထာယ အဝိပုဋိသာရော ပါမောဇ္ဇတ္ထာယပါမော
ဇ္ဇံ ပီတတ္ထာယ ပီတံ ပဿဒ္ဓတ္ထာယ ပဿဒ္ဓိံ သုခတ္ထာယ သုခံ သမာဝတ္ထာယ
သမာဓိံ ယထာဘူတာ ဉာဏ ဒဿနတ္ထာယ ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနံ နိဗ္ဗိ
ဒတ္ထာယ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂတ္ထာယ ဝိရာဂေါ ဝိမုတ္တတ္ထာယ ဝိမုတ္တိံ ဝိမုတ္တိဉာဏ
ဒဿနတ္ထာယ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်နတ္ထာယ လို့ဆိုတဲ့
အတိုင်း သတိဆိုတဲ့ သီလကစ၍ နိဗ္ဗာန်စသည်တိုင်အောင် အကြောင်းအ
ကျိုး ဆက်သွားတယ်။

သတိအားထုတ်လို့ သီလပြည့်စုံလာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာအကျိုး
တရားပေါ်မယ်။ စိတ်နှလုံးကြည်လင်လာမယ်။ စိတ်နှလုံးကြည်လင်ခြင်းအား
ကောင်းလာတော့ ...ပါမောဇ္ဇ=ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်မယ်။

ဝမ်းမြောက်ခြင်းအားကောင်းလာတော့ ပီတိ=နှစ်သက်မယ်။
နှစ်သက်ခြင်းအားကောင်းလာတော့ ပဿဒ္ဓိ=ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ငြိမ်း
အေးလာမယ်။

ငြိမ်းအေးခြင်းအားကောင်းလာတော့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာတယ်။

ဒီတော့ စိတ်နှလုံးကြည်လင်ရှင်လန်းခြင်းအကျိုး၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း
အကျိုး၊ နှစ်သက်ခြင်းအကျိုး၊ ငြိမ်းအေးခြင်းအကျိုး၊ ချမ်းသာခြင်းအကျိုး
ဆိုတဲ့ ဒီလိုအကျိုးတွေ ပေါ်မလာသေးလျှင် ဘယ်လောက်စောင့်စောင့်
သီလဟာ မပြည့်စုံသေးဘူး။ **အကျိုးပြည့်စုံမှ အကြောင်းပြည့်စုံမှာ။** ပြီးတော့
ဆက်သွားလျှင်...

သုခံ သမာဝတ္ထာယ=သီလပြည့်စုံလို့ ချမ်းသာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သမာဓိ
မလိုချင်လို့ကို မရဘူး။ သီလပြည့်စုံလျှင် သမာဓိအလိုလိုဖြစ်လာတာဘဲ။
ဒီတော့ သီလပြည့်စုံလို့ဖြစ်တဲ့ သမာဓိဟာ အပြစ်မရှိဘူး။

သီလအခြေခံ မလုံလောက်ဘဲနဲ့ စိတ်ငြိမ်မှုအရင်ဖြစ်လျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်

ဟာ ကိုးယိုးကားယား ဖြစ်တော့မယ်။ ဒီတော့ စိတ်ကို အငြိမ်မစောစောနဲ့။ စိတ်ငြိမ်ခြင်းကို အလိုမရှိပါနဲ့။ **သတိမြဲဘို့သာ အလိုရှိပါ။** သမာဓိက အာရုံ တစ်ခုထဲ စူးစိုက်ရတယ်။ သတိ ဆိုတာ အာရုံအများနဲ့ဆိုင်တယ်။ ပေါ်လာ သမျှအာရုံကို သတိထား။ တစ်ခုတည်းသောအာရုံ စိုက်မထားနဲ့။ သီလလုပ် ထုံးနဲ့ သမာဓိလုပ်ထုံး ကွာခြားတာပြောတယ်။ အေး...အဲဒီလောက်ဆို နား လည်လောက်ပါပြီ။

ဒီတော့ ထိုထိုဣရိယာပထ လှုပ်ရှားမှုမှာလည်းဘဲ သတိ လိုက်ရ မယ်။ အားနေတဲ့အခါ ထွက်လေဝင်လေကို သတိထားမယ်ဆိုလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ် ဟာ အပ္ပမာဒတရား လေးစားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မခေါ်နိုင်ဘူးလား။ အပ္ပမာဒတရား လေးစားလို့ရှိလျှင် အပ္ပမာဒဒေသန သမ္မာဒေသ လို့ မြတ်စွာဘုရားဟောတော် မူခဲ့တဲ့ စကားကို နားထောင်ရာ မရောက်ဘူးလား။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့စကားတော်ကို နားထောင်ကြစမ်းပါ။ အင်မတန် ကျေးဇူးတင်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဘုရားဆိုတာ သတ္တဝါတို့၏အကျိုးငှာ ပွင့်တာ။ ဘယ်သတ္တဝါမျိုးကိုမဆို ဘုရားက အကျိုးစီးပွားလိုလားပါတယ်။ ဒီတော့ သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားအတွက် ပွင့်ပြီး သတ္တဝါတွေရဲ့အကျိုး စီးပွားကို လိုလားတဲ့ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏စကားကို လေးစားကြစမ်းပါ။ အမှတ်တမဲ့ မနေပါနဲ့။ အကျိုးမယုတ်ပါဘူး။ တရားအားထုတ်လို့ စီးပွားမ ပျက်ပါဘူး။ အချိုးကျသာ အားထုတ်။ စီးပွားပျက်လိမ့်မယ်လို့များ ထင်နေ ကြသလား။ တချို့က ဆင်ခြေပေးကြတယ်။ ကိုယ်တော်တို့က တရားအား ထုတ်ခိုင်းတာတော့ ဟုတ်ပါရဲ့။ ဝမ်းရေးကရှိသေးတယ်တဲ့။ သူတို့ဆင်ခြေ လုံလောက်ပြီ အောက်မေ့တယ်ထင်တယ်။ တရားအားထုတ်လို့ ဘယ်တော့ မှ ဝမ်းရေးမပျက်ပါဘူး။ စိတ်သာချ။

ဘောဂဇုန် ကိစ္စိသဒ္ဓေါ၊ အမက္ခံ မုဋ္ဌမစ္စုတာ။
သဂ္ဂင်္ဂမောတိ မေ ပဉ္စ၊ သမ္ပတ္တိယာ နိသံသကာ။ တဲ့

တရားနဲ့ပြည့်စုံခြင်းရဲ့အကျိုးဟာ...

၁။ ဘောဂဝုခို=စည်းစိမ်ဥစ္စာ တိုးတက်ခြင်း၎င်း လို့ ပထမဆုံး
ဟောတယ်။ ဒါဘုရားစကား မဟုတ်ဘူးလား။ ဘုရားမယုံကြည်ဘူးလား။

၂။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ=တန်ခိုးသတင်း ကျောဇောခြင်း၎င်းတဲ့ သီလနဲ့
ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်တော့မှနာမည်ဆိုး မထွက်ဘူး။ နာမည်ကောင်း
သာထွက်တယ်။

၃။ အမင်္ဂလံ=ဘယ်အခါမှ သီလနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မျက်နှာဟာ မ
သာမယာ မဖြစ်ဘူးတဲ့။ အခုကာလ လူချင်းတွေ့လျှင် မပြုံးဘူးလား။ ပြုံး
တော့ပြုံးပါတယ်။ အထဲကမပါတော့ မျက်နှာရှုံ့မဲ့ကြီးပါဘဲ။

၄။ အမုဠမစ္စုတာ=မတွေ့မဝေသေရခြင်း၎င်း။ သီလနဲ့ပြည့်စုံတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သေလျှင် မတွေ့မဝေသေရတယ်။ အသိတရားနဲ့သေရတယ်။

၅။ သဂ္ဂင်္ဂမော=ဒီလူသေလျှင် နတ်ပြည်ရောက်မယ်တဲ့။ ဣတိ=ဤ
သို့။ ဣမေပဉ္စ=ဤငါးပါးတို့သည်။ သမ္ပတ္တိယာ=သီလနဲ့ပြည့်စုံခြင်း၏။ အာ
နိသံသကာ=အကျိုးတရားတို့ပေတည်း။

ဒီတော့ တရားကိုလိုက်စားလို့ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပျက်စီးတယ်ဆိုတာ
ပညာရှိစကားမဟုတ်ပါဘူး။ ဘောဂဝုခို လေ။ တရားလိုက်စားလျှင် စည်းစိမ်
ဥစ္စာ တိုးတက်ရမယ်လို့ ဘုရားမဟောထားဘူးလား။

အေး...အဒုဇ္ဈဝစနာပုဒ္ဓေါ=ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်တို့မည်သည် မှန်
တဲ့စကားတစ်ခွန်း မှားတဲ့စကားတစ်ခွန်း ဒီလိုမရှိဘူး။ ဘုရားစကားဟာ အ
မှန်ချည်းဘဲ။ ကြိုးစားပြီးတော့ ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ လုပ်ကြစမ်းပါ။ မင်းတို့
ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့လုပ်လျှင် ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုး ခံစားရမယ်။

အပ္ပမာဒတရားကို အားထုတ်တာဟာ သီလသိက္ခာ သမာဓိသိက္ခာ ပညာသိက္ခာကို ရစေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သိက္ခာနုတ္တရိယံ=အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သီလသိက္ခာ သမာဓိသိက္ခာ ပညာသိက္ခာကို ရကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်ရခြင်း၎င်း။

၁။ ဒဿနာနုတ္တရိယံ=မြင်ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးကို မြင်ရခြင်း။

၂။ သဝနာနုတ္တရိယံ=ကြားရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးကို ကြားရခြင်း။

၃။ လာဘာနုတ္တရိယံ= ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးကို ရခြင်း။

၄။ သိက္ခာနုတ္တရိယံ=ကျင့်ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးကို ကျင့်ရခြင်း။

၅။ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ=လုပ်ကျွေးရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဘုရား-တရား-သံဃာကို လုပ်ကျွေးရခြင်း၎င်း။ မိဘလုပ်ကျွေးရတယ်၊ ဆရာသမားလုပ်ကျွေးရတယ်၊ လင်လုပ်ကျွေးရတယ်၊ မယားလုပ်ကျွေးရတယ်၊ သားသမီးစသည်ဖြင့် လောကမှာ လုပ်ကျွေးရမှုတွေ အများကြီးရှိတယ်။ သို့သော်လည်း ဒီလုပ်ကျွေးခြင်းတွေဟာ မြတ်သောလုပ်ကျွေးခြင်း မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဘာကိုလုပ်ကျွေးမှ မြတ်တယ်။ ရတနာသုံးပါးကို လုပ်ကျွေးမှ မြတ်တယ်။ ပြီးတော့မှ...

အနုဿရတာနုတ္တရိယံ=အောက်မေ့ရခြင်းတကာတို့တွင် အလွန်ဆုံး အကဲဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃာဂုဏ်ကိုအောက်

မေ့ရခြင်း၎င်း။ မယားအောက်မေ့ရတယ်၊ သားအောက်မေ့ရတယ်၊ မိတ်ဆွေ အောက်မေ့ရတယ်၊ လောကမှာ အောက်မေ့ရခြင်း အမျိုးမျိုးတွေရှိတယ်။ အဲဒီအောက်မေ့ရခြင်းတွေဟာ အလကားအောက်မေ့ရခြင်းတဲ့။ အနုတ္တရိယ ဖြစ်သော အောက်မေ့ခြင်း မဟုတ်ဘူးတဲ့။ လွန်ကဲမြင်မြတ်တဲ့ အောက်မေ့ ခြင်းဆိုတာက ဘုရားဂုဏ် အောက်မေ့ရမယ်။ တရားဂုဏ်အောက်မေ့ရမယ်၊ သံဃာဂုဏ် အောက်မေ့ရမယ်။

ဒီတော့ ဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃာဂုဏ် အောက်မေ့ခြင်းသည် သာလျှင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်တယ်။ အဲဒီအနုတ္တရိယ(၆)ပါးကို ပဋိရူပဒေသဝါသ အရပ်မှာ နေမှရနိုင်တယ်။

ပတိရူပဒေသဝါသောစ၊ ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ၊
အတ္တသမ္မာ ပဏီဓိစ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ။

(မင်္ဂလသုတ် ပါဠိတော်)

ပတိရူပဒေသဝါသ အရပ်မှာ နေရခြင်းသည်။ ပတိရူပဒေသဝါသ မင်္ဂလာတဲ့။ ဒီတော့ ပတိရူပဒေသအရပ်ဆိုတာ အဲဒီ အနုတ္တရိယ(၆)ပါးကို ရနိုင်တဲ့ အရပ်ဒေသမှာ နေခြင်းကို ပတိရူပဒေသဝါသ ခေါ်တာ။ ဘုရား ကိုဖူးမြင်ရတယ်။ တရားကိုနာရတယ်။ သုတ စာဂအစရှိသော သူတော်ကောင်း ဥစ္စာကို ရနိုင်တယ်။ သီလ သမာဓိ ပညာသိက္ခာဖြစ်ကြောင်းအကျင့်ကို ကျင့်ရတယ်။ ရတနာသုံးပါးဂုဏ်ကို အောက်မေ့ရတယ် ဆိုတဲ့ အမြတ်ဆုံး တရား(၆)ပါး ရနိုင်တဲ့နေရာဌာနသည် ပတိရူပဒေသဝါသ မင်္ဂလာတဲ့။

ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ မင်္ဂလာဆိုတာကတော့ ဟို...ရှေးရှေးက ပြု ခဲ့ဘူးတဲ့ ကောင်းမှုရှိလို့သာလျှင် တရားနာ လာနိုင်ကြတာပေါ့။

အတ္တ ဆိုတာ စိတ်ကိုဆောက်တည်ရမယ်။ စိတ်ကိုပေါက်လွှတ်ပဲစား

မထားပါနဲ့။ မတော်တဲ့ဘက်ကို မလိုက်ပါစေနဲ့။ စိတ်ထင်တိုင်း မလုပ်ပါနဲ့။
ဒီလို ဆိုလိုတယ်။

ဒါ အနုတ္တရိယ(၆)ပါးကို ဟောမိတဲ့အတွက် ဒီမင်္ဂလာသုံးပါးကို အပြည့်အစုံ ပြောလိုက်ရတယ်။ အဲဒီ မင်္ဂလာသုံးပါးတို့တွင် စိတ်ကိုကောင်းစွာ ထားနိုင်တဲ့ အတ္တသမ္မာပဏီမိ မင်္ဂလာနဲ့ပြည့်စုံအောင် အပ္ပမာဒတရားကို အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အပ္ပမာဒတရားကို အားထုတ်လို့ရှိလျှင် မြတ်စွာဘုရားမှာခဲတဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားစကား နားထောင်ရာ ရောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားစကား နားထောင်ရာရောက်တော့မှ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သားကောင်း မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သမီးကောင်း ဒီလိုဖြစ်ရမှာပေါ့။

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
သံဃာ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ လို့...

သရဏဂုံသုံးပါးဆောက်တည်ထားလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဖြစ်ပြီး ဒို့လည်း ဘုရားသားတော် ဘုရားသမီးတော်လို့ ဆိုပေမယ်လို့ သားဆိုးသမီးဆိုးတွေ ဖြစ်နေလျှင် ဘာလုပ်မှာလဲ။ သားကောင်းသမီးကောင်းမှ မိဘရဲ့အမွေကို ခံရတယ်။ သားဆိုး သမီးဆိုးဆိုတာ မိဘရဲ့အမွေကို မခံရဘူး။ ဘုရားအမွေ ခံရဖို့ရာ အင်မတန်အရေးကြီးပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား အမွေတော်ဖြစ်တဲ့ တရားအမွေကို ခံလိုက်ရလျှင်ဖြင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ယခုတရားအားထုတ်တဲ့အချိန်ကစ၍ နိဗ္ဗာန်ရသည့်ဘဝတိုင်အောင် ဘယ်အခါမှ မဆင်းရဲတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် တရားကို ကြိုးစားပြီး လုပ်ကြစမ်းပါ။

လောကကို သိပ်ပြီးတော့မလိုက်စားပါနဲ့။ ဘာလုပ်မှာလဲ။ လောကဆိုတာ တစ်သံသရာလုံး လိုက်စားလာခဲ့ကြတာ၊ တရားလိုက်စားလို့လည်း လောကဘက်က မဆုပ်ပါဘူး။တိုးသာတိုးတက်ဦးမယ်။ သို့သော်လည်း တရား

လိုက်စားလာလို့ လောကဘက်က တိုးပွားလာရော၊ တိုးပွားလာတော့
တရားလက်လွှတ်ပြီး လောကီဘက် လိုက်သွားရော။ လိုက်သွားတော့ ဒီ
ယောဂီဟာ ဘာဖြစ်တယ်။ အောင်ကြူကြူ ဖြစ်သွားတယ်။

တရားဟာ မခဲယဉ်းပါဘူး။ အင်မတန်လွယ်ပါတယ်။ အစွဲကျွတ်
အောင် ချွတ်ဖို့ကခက်တယ်။ ဒို့အစွဲ ချွတ်တာက ကန်တော့ပဲ့တွေ ဘာတွေ
တော့ မပြင်ရပါဘူး။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစွဲကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်နဲ့ ချွတ်လွှဲရမယ်။
ရုပ်သည်-ငါ။ ရုပ်ရှိသော ငါ။

ပြီးတော့မှ ငါ၌တည်သောရုပ်။ ရုပ်၌တည်သော ငါ။ အေး...ဒါဘဲ၊
ဘာမှမခဲယဉ်းပါဘူး။

ငါ၌ရုပ်တည်၏။ ရုပ်၌ငါတည်၏။
ဒီလိုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုဘဲဆိုဆို အမှန်က ရုပ်မှာသက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲ
(၄)မျိုးပေါ်အောင်ဆိုတာ

- ၁။ ရုပ်သည် ငါ တမျိုး။
- ၂။ ရုပ်၌ရှိသော ငါ တမျိုး။
- ၃။ ငါ၌တည်သောရုပ် တမျိုး။
- ၄။ ရုပ်၌တည်သော ငါ တမျိုး။

အေး...သက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲ(၄)မျိုး ရှိတယ်။ ဒီတော့ ရုပ်သည်ငါ၊ ရုပ်ရှိ
သောငါ၊ ဒီ(၂)လုံးကို ရအောင်ဆို။ ပြီးတော့မှ ငါ၌တည်သောရုပ်။ ရုပ်၌
တည်သော ငါ။ ဒီ(၂)လုံးကို ရအောင်ဆို။ (၂)ပိုဒ်ခွဲထားလိုက်တော့ လွယ်
ပါတယ်။

ဒီတော့ ရုပ်ကိုသိလျှင် ဝေဒနာလည်း အလွယ်ဘဲ။

ဝေဒနာသည် ငါ၊ ဝေဒနာရှိသော ငါ၊
ငါ၌တည်သော ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၌တည်သော ငါ။ အတူတူဘဲ။

သညာ သွား...
သညာသည် ငါ၊ သညာရှိသော ငါ၊
ငါ၌တည်သော သညာ၊ သညာ၌တည်သော ငါ။

သင်္ခါရသည် ငါ၊ သင်္ခါရ၌တည်သော ငါ၊
ငါ၌တည်သော သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရ၌တည်သော ငါ။

ဝိညာဏ်သည် ငါ၊ ဝိညာဏ်ရှိသော ငါ၊
ငါ၌တည်သော ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဏ်၌တည်သော ငါ။

အေး...ရုပ်ရယ် ဝေဒနာရယ် သညာရယ် သင်္ခါရရယ် ဝိညာဏ်ရယ်၊
ခန္ဓာငါးပါး။ ခန္ဓာတစ်ပါးမှာ (၄)ပါးစီ၊ (၄)ပါးစီစွဲသောကြောင့် ငါးလေးလီ
(၂၀)။ အဲဒါကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (၂၀)လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ(၂၀)
ဟာ လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ ရှိနေကြတယ်။ ဒါ အစွဲခေါ်တယ်။ အဲဒီအစွဲကို
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်နဲ့ချွတ်ရမယ်တဲ့။ သည့်ပြင်နည်းနဲ့ ချွတ်လို့မရဘူး။

ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလည်း မသိ,သိအောင် ဟောနေရတယ်။
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာ ခဲယဉ်းတယ်။ ဘယ်မှာသိနိုင်မှာလဲလို့ စိတ်မပျက်ကြပါနဲ့။
သိပါစေ့မယ်။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ အဝိဇ္ဇာက အဝိဇ္ဇာ။ ပစ္စယာက အကြောင်း
ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ=အဝိဇ္ဇာအကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ=သင်္ခါရတို့သည်။

သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဆိုတာ မသိမိုက်မဲ့မှု။ သင်္ခါရဆိုတာ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ၊ မသိမိုက်မဲ့မှုကြောင့် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဖြစ်သည်။

အေး...ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဖြစ်နေတာ မသိမိုက်မဲ့မှုကြောင့် ဖြစ်နေတာလို့ မြတ်စွာဘုရားကဟောတော်မူတယ်။ ပါဠိလိုဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရ။ ဗမာလိုဆိုတော့ မသိမိုက်မဲ့မှုကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖြစ်သည်။ မသိမှုကြောင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖြစ်သည် ဆိုတာနဲ့ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရဆိုတာနဲ့ အတူတူဘဲ။ ဘာမှမထူးဘူး။ မသိမှုဟာ မောဟ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာက ကံပေါင်း(၂၉)ပါး။ အကုသိုလ်ကံ(၁၂)ပါး။ ကာ မကုသိုလ်ကံ(၈)ပါး။ ပေါင်းလိုက်တော့(၂၀)။ ရူပကုသိုလ်(၅)ပါး၊ အရူပကု သိုလ်(၄)ပါး။ ခုတင်က (၂၀)နဲ့ပေါင်းတော့ (၂၉)ပါး။ အေး...ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ(၂၉)ပါးဆိုတာ ဒါပြောတာ။ အဲဒီ(၂၉)ပါးကို သင်္ခါရ ခေါ်တယ်။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ=အဝိဇ္ဇာအကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရ=သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ လို့လွယ်လွယ်ပေး။ လွယ်လွယ်ပေးပြီးတော့မှ အဝိဇ္ဇာ ဆိုတာ မသိမှု။ သင်္ခါရဆိုတာ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ။ မသိမှုကြောင့် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်တယ်။

သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ သင်္ခါရပစ္စယာ=ကံသင်္ခါရ ဟူသောအ ကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ=စိတ်ဝိညာဏ်သည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်ပွား၍နေ၏။ ဟော...ကံသင်္ခါရကြောင့် စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်၍ နေတယ်တဲ့။

- စိတ်ဝိညာဏ်က ဘယ်နှစ်ပါးလဲ။ (၆)ပါး။
- ၁။ မျက်စိကမြင်ခြင်း ဝိညာဏ်တစ်ပါး။
- ၂။ နားကကြားခြင်း ဝိညာဏ်တစ်ပါး။
- ၃။ နှာခေါင်းကနံခြင်း ဝိညာဏ်တစ်ပါး။

- ၄။ လျှာက အရသာဝါးခြင်း ဝိညာဏ်တစ်ပါး။
- ၅။ ခန္ဓာကိုယ်က တွေ့ထိခြင်း ဝိညာဏ်တစ်ပါး။
- ၆။ ရင်ထဲနှလုံးထဲက စိတ်ကူး၍သိခြင်း ဝိညာဏ်တစ်ပါး။

ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဝိညာဏ်ဘယ်နှစ်ပါးလဲ။ (၆)ပါး။ အဲဒီဝိညာဏ်(၆)ပါး ဟာ ဘယ်သူကြောင့် ဖြစ်သလဲ။ ကံကြောင့်။ ရှေးအတိတ်က ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကံကြောင့် မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နှံစိတ်၊ ဝါးစိတ်၊ ထိစိတ်၊ သိစိတ်လို့ခေါ် တဲ့မြင်ဝိညာဏ် ကြားဝိညာဏ် နှံဝိညာဏ် ဝါးဝိညာဏ် ထိဝိညာဏ် သိဝိညာဏ် လို့ ဝိညာဏ်(၆)ပါး ဖြစ်တယ်။

မသိမိုက်မဲ့မှု အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသင်္ခါရဖြစ်။ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ သင်္ခါရကြောင့် စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်။

ဓမ္မာနံ ပစ္စယာနဉ္စ သရူပတော ဝိနိစ္ဆယော။

ဓမ္မာနဉ္စ=ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုယ်၏၎င်း။ ပစ္စယာနဉ္စ=ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပစ္စည်း ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းတို့၏၎င်း။ သရူပတော=သရုပ်အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော= ဆုံးဖြတ်ရမည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးအဖြတ်ဟာ ဒါပါဘဲ။ တရားကိုယ်က ဘယ်သူ ဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဘယ်ဘုံအကျိုးပေးတယ်။ တရားကိုယ်က လည်း ဘာခက်သလဲ။

အဝိဇ္ဇာဆိုတာ မောဟ။ မောဟဆိုတာ မသိမိုက်မဲ့မှု။ မသိမိုက်မဲ့မှု ရယ် မောဟရယ် အဝိဇ္ဇာရယ် ထူးသေးသလား။ မထူးပါဘူး။ အဲဒီတော့ အဝိဇ္ဇာရဲ့တရားကိုယ်ကို သိရောပေါ့။

သင်္ခါရဆိုတာ ကံ။ အေး...ကံက ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ(၂)မျိုး။ အားလုံးရေတွက်လိုက်တော့ အကုသိုလ်ကံက(၁၂)ပါး။ ကာမကုသိုလ်ကံက (၈)ပါး။ ရူပစွာန်ကုသိုလ်ကံက (၅)ပါး။ အရူပစွာန်ကုသိုလ်ကံက (၄)ပါး။ အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့(၂၉)ပါး။ သင်္ခါရ၏အရ စေတနာကံကိုလည်း သိ ရော မဟုတ်လား။

ပြီးတော့မှ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်မှာ သင်္ခါရ၏အရက ဒီကံ(၂၉)ပါး ဘဲ။ ဝိညာဏ်အရက(၆)ပါး။ မြင်ဝိညာဏ်၊ ကြားဝိညာဏ်၊ နှံဝိညာဏ်၊ ဝါး ဝိညာဏ်၊ ထိဝိညာဏ်၊ သိဝိညာဏ်၊ အဲဒီဝိညာဏ်(၆)ပါး။ တရား တရားဆိုပေ မဲ စာထဲကတရားကိုသိရုံနှင့် တရားမရဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်တဲ့တရားသိမှ တရားရမှာ။ စာထဲကတရားကိုလိုက်စားလို့ တတ်လို့ရှိလျှင် အဲဒီတတ်တဲ့စာ ကလေးကို နှလုံးသွင်းမကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အပါယ်ရိက္ခာ လုပ်တတ် တယ်။ အဲဒါကြောင့် စာထဲကတရားကို သိဖို့အသာထားပြီး ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ကတရားကို သိဖို့ဟောရမယ်။

- ၁။ မြင်ဝိညာဏ် ဆိုတော့ ဘယ်ကမြင်သလဲ။ မျက်လုံးထဲကလေ။
- ၂။ ကြားဝိညာဏ်ဆိုတော့ နားက။
- ၃။ နှံဝိညာဏ်ဆိုတော့ နှာခေါင်းက။
- ၄။ စာဝိညာဏ်ဆိုတော့ လျှာက။
- ၅။ ထိဝိညာဏ်ဆိုတော့ ခန္ဓာကိုယ်က။
- ၆။ သိဝိညာဏ်ဆိုတော့ ရင်ထဲနှလုံးထဲက။

ဒီတော့ မြင်၊ ကြား၊ နှံ၊ ဝါး၊ ထိ၊ သိဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်(၆)ပါးဟာ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်သလား။ စာအုပ်ထဲမှာ ဖြစ်သလား။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်တာ။ အေး...ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်တာသိမှ တရားတဲ့။ ဒီတော့ သင်္ခါရ ပစ္စယာဝိညာဏ် သိလောက်ပါပြီ။

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ ဝိညာဏပစ္စယာ=စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ=နာမ်နှင့်ရုပ်သည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်၍နေ၏။ စိတ် ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမ်နဲ့ရုပ်ဖြစ်ပြီးတော့နေတယ်။ အဲ ဒါ အရေးကြီးတာဘဲ။ ဒီနာမ်နဲ့ရုပ်ကိုဘဲ လူမှတ်နေကြတယ်။ လှည်းအိမ် ဝင်ရိုး လှည်းဘီး လှည်းရဲ့အဆောက်အဦး ကရိယာတွေသာ အမှန်ရှိတာ။ ထိုနည်းတူစွာ နာမ်ရုပ်အစုကို ယောက်ျားကောင် မိန်းမကောင်မှတ်နေတယ်။ အမှန်က ယောက်ျားကောင် မိန်းမကောင် မရှိ။ နာမ်နဲ့ရုပ်သာ အမှန်ရှိတယ်။

ဒီတော့ နာမ်နဲ့ရုပ်သိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အာရုံကိုစိတ်ကူးတာ။ အာရုံရှိရာသို့ ညွတ်နေတာကို နာမ်ခေါ်တာ။ နာမ်ဆိုတာနဲ့ညွတ်နေတယ် ဆိုတာနဲ့ အတူတူဘဲ။ ဒီတော့ မိမိနှလုံးထဲက စိတ်ကူးပြီးနေတာကို ဒို့က နာမ်လို့ မသုံးဘူး။ အာရုံရှိရာသို့ ညွတ်နေတယ်လို့ သုံးတယ်။ ဒီတော့ အာရုံရှိရာသို့ ညွတ်နေတယ်လို့ သုံးတာနဲ့ နာမ်ဆိုတာနဲ့ အတူတူပါဘဲ။ ဒီ နာမ်ဆိုတဲ့တရားဟာ အာရုံနဲ့ကင်းလို့မဖြစ်နိုင်ဘူး။

တောင်ငှေးကြိုးတန်း၊ သူမစွမ်းကို၊ မပန်းရလေ၊ ထိုင်ထစေသို့၊ စိတ်စေလေးတန်၊ နာမက္ခန္ဓာကို၊ ဖြစ်ဟန်တူစွာ၊ ရှစ်သဘာတွင်။

ဆွဲထောက်ရာအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းလက္ခဏာရှိသော အာရမ္မဏ ပစ္စည်းတဲ။

အားမရှိတဲ့လူမမာများဟာ တောင်ငှေးထောက်ပြီးတော့ ထ,ရတယ်။ အားမရှိတဲ့လူမမာများဟာ ကြိုးတန်းကိုင် လျှောက်ရတယ်။ ဒီတော့ တောင် ငှေးတို့ ကြိုးတန်းတို့ဟာ လူမမာရဲ့ အားကိုးရာဖြစ်သကဲ့သို့ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့နှင့် သိဖွယ်ဟူသော အာရုံများသည် နာမ်တရားရဲ့ အားကိုးရာဖြစ်တယ်။ အဆင်း အသံ အနံ့ အစရှိသော အာရုံမရှိဘဲနဲ့ ဒီနာမ်ဟာ ဘယ်လိုမှမဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒီတော့ အဆင်း အသံ အနံ့ အစရှိသောအာရုံက တောင်ဝှေးကြိုး တန်းနဲ့တူတယ်။ နာမ်က လူမမာနဲ့တူတယ်။ အဲဒီတော့ လူမမာသည် တောင် ဝှေးကြိုးတန်းကိုဆွဲပြီးတော့ အားပြုရသကဲ့သို့ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော နာမ်တရားများသည် ထိုထိုအာရုံကို အားပြုရတယ်။

မျက်စိနဲ့မြင်ရတာ အဆင်း၊ နားနဲ့ကြားရတာ အသံ၊ နှာခေါင်းနဲ့နံ ရတာ အနံ့၊ လျှာနဲ့စားရတာ အရသာ၊ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့တွေ့ရတာ အတွေ့၊ စိတ်နဲ့သိရတာ သဘော။ အဲဒီတော့ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ အမြင် စိတ်နှလုံးထဲက သိစရာအာရုံတွေ အများအပြားရှိတယ်။ အဲဒီ သိစ ရာအာရုံတွေကိုတော့ သဘောအာရုံခေါ်တယ်။

ဒီတော့ စာလိုခေါ်တော့ ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဠဗ္ဗာ ရုံ မဗ္ဗာရုံ။ ဗမာလိုခေါ်တော့ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ သ ဘော။ အဲဒါ အာရုံ(၆)ပါးဘဲ။ ဒီတော့ နာမ်ဆိုတဲ့တရားဟာ အာရုံရှိရာသို့ အမြဲမပြတ် စိတ်ကူးပြီးတော့ ညွှတ်နေသောကြောင့် ဖဿ ဝေဒနာ အစ ရှိသော စေတသိက်တရားစုတွေကို နာမ်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာက ဘယ်နှယ်ဆိုတယ်။ ခြောက်ပါးဝိညာဏ်၊ စွမ်းရည်အင်ကြောင့်၊ အဲဒီလိုမဆိုဘူးလား၊ ဆိုတဲ့အတိုင်း ခြောက်ပါးဝိညာဏ် မင်းတို့မသိဘူးလား။ မျက်စိဝိညာဏ်၊ နားဝိညာဏ်၊ နှာ ခေါင်းဝိညာဏ်၊ လျှာဝိညာဏ်၊ ကိုယ်ဝိညာဏ်၊ မနောဝိညာဏ်၊ ဝိညာဏ်ဘယ် နှစ်ပါးလဲ။ ခြောက်ပါး။ အဲဒီဝိညာဏ်ခြောက်ပါးဟာ အစွမ်းသတ္တိရှိတယ်။

မီးတွင်ရှိန်ဝါ၊ ထက်ကြပ်ပါသို့၊ မက္ခာတူကွ၊ ဖြစ်ပေါ်ကြသား။

မီးရယ်လို့ တောက်လာလျှင် ဒီမီးမှာ အရှိန်အဝါပါသကဲ့သို့ စက္ခု ဝိညာဏ် သောတဝိညာဏ် ဃာနဝိညာဏ် ဇိတဝိညာဏ် ကာယဝိညာဏ် မ

နောဝိညာဏ်၊ ဆိုတဲ့ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ဖြစ်လာလျှင် ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော စေတသိက်တွေ အတူတကွ ပါလာတယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ စေတသိက်ဆိုတဲ့တရားက ဘယ်သူလဲလို့ တခါမေးပြန်တော့...

ဖဿ ဝေဒနာ စေတနာနှင့် သညာ ဝိတက်စသည်တို့ဘဲ။ ဖဿ ဆိုတာက ဘာလဲ။ အာရုံနဲ့စိတ်နဲ့တွေ့တာကို ခေါ်တယ်။ အာရုံကို အကောင်းအဆိုး ခံစားတာ ဝေဒနာ။ ဖဿလည်း ကိုယ်မသိနိုင်တဲ့တရား မဟုတ်ဘူး၊ ဝေဒနာလည်းဘဲ ကိုယ်မသိနိုင်တဲ့ တရားမဟုတ်ဘူး။

ပြီးတော့ စေတနာ။ တယ်”စေတနာကောင်းတဲ့လူကွာ။ ဒီအကောင် စေတနာကောင်းရှိတယ်။ အေး...အဲဒါ ဘာလဲ။ စေတနာပေါ့။

စေတနာဆိုတာ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းခြင်းသဘောတဲ့။ သတိဆိုတဲ့ တရားကိုလည်းရအောင် သဒ္ဓါဆိုတဲ့တရားကိုလည်း ကြည်လင်အောင် စေတနာက အဲဒီလို တိုက်တွန်းတတ်တယ်။ အဲဒီလို တိုက်တွန်းတဲ့သဘောကို စေတနာ ခေါ်တယ်။

မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်ကျတော့လည်းဘဲ စေတနာဘဲ တိုက်တွန်းတာဘဲ။ စေတနာတိုက်တွန်းများလေ အကုသိုလ်ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း လုပ်လေဘဲ။ ဒီတော့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်လုပ်အောင် တိုက်တွန်းတဲ့တရားဟာ စေတနာ။ ဒီတာ့ ဖဿလည်း သိနိုင်တယ်။ ဝေဒနာလည်း သိနိုင်တယ်။ စေတနာလည်း သိနိုင်တယ်။

သညာဆိုတာကျတော့ အာရုံကို မှတ်သားတာပေါ့။ ဝိတက်ဆိုတာက ကြံစည်စိတ်ကူးစဉ်းစားတာ။ ဒီတော့ ကိုယ်ဟာကိုယ် ကြံစည်စိတ်ကူးစဉ်းစားတာကော ကိုယ်မသိနိုင်ဘူးလား။ ဒီအာရုံတွေကို တွေ့ခြင်းသဘော ဖဿ။ အာရုံကိုခံစားခြင်းသဘော ဝေဒနာ။ စေ့ဆော်တိုက်တွန်းခြင်းသဘော

စေတနာ။ အာရုံကို မှတ်သားခြင်းသဘော သညာ။ ကြံစည်စိတ်ကူးခြင်းသဘော ဝိတက်။ အဲဒီတရားတွေဟာ နာမ်တရားတွေဘဲ။

မက္ခာတူကွ၊ ဖြစ်ပေါ်ကြသား၊ ဖဿ ဝေဒနာ စေတနာနှင့်၊ သညာ ဝိတက်။

အားလုံးနာမ်တရား ၅၂-ပါးရှိတဲ့အနက်က ဒီငါးပါးကိုသာ ဆရာတော်ကြီးက ဖော်ပြတယ်။ ဒီလောက်ဆိုလျှင် ရှေ့လျှောက် သိလောက်ပါပြီကွယ်...တဲ့။

စေတသိက်မှာ အကုသိုလ်သောဘဏ အညသမာန်းလို့ (၃)မျိုးရှိတယ်။ အကုသိုလ်ဆိုတာ မောဟ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ ဥဒ္ဓစ္စ အစရှိတဲ့ စေတသိက်(၁၄)ပါး။ မောဟဆိုတာ ဘာလဲ။ မသိမိုက်မဲမှု။ အဟိရိကဆိုတာ မရှက်မှု။ အနောတ္တပ္ပဆိုတာ မကြောက်မှု။ ဥဒ္ဓစ္စဆိုတာ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု။ ဒါတွေဟာ ကုသိုလ်လား အကုသိုလ်လား။ အကုသိုလ်တွေ။ အဲဒီလို အကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့နာမ်တရားပေါင်း (၁၄)ပါး ရှိတယ်။

သဒ္ဓါ သတိ ဟိရိ သြတ္တပ္ပ။ သဒ္ဓါဆိုတာ စိတ်ကြည်လင်တယ်။ သတိ ဆိုတာ အောက်မေ့တယ်။ ဟိရိ ဆိုတာ မကောင်းမှုကိုရှက်တယ်။ သြတ္တပ္ပဆိုတာ မကောင်းမှုကို ကြောက်တယ်။ အဲဒီ (၄)ပါးအစရှိသော စေတသိက် ၂၅-ပါးက သောဘဏ။ ပြီးတော့မှ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော (၁၃)ပါးသော စေတသိက်က အညသမာန။ အညသမာနဆိုတာ လူပေါင်းကောင်းတဲ့လူလိုဘဲ။ ဘုရားတကာနဲ့လည်းပေါင်းလိုက်တာဘဲ၊ ဘိန်းစားနဲ့လည်းပေါင်းလိုက်တာဘဲ။

အညသမာန်းဆိုတဲ့စေတသိက်(၁၃)ပါးက အကုသိုလ်ဖြစ်ရာမှာလည်း သူပါတယ်။ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာမှာလည်း သူပါတယ်။ ဒီတော့ အညသမာန်းဆိုတာ လူပေါင်းကောင်းတဲ့ လူနဲ့တူတယ်။

ဒီတော့ သဒ္ဓါ သတိအစရှိသောတရားက အကောင်းသက်သက်။ မောဟ အဟိရိက အစရှိသောတရားက အဆိုးသက်သက်။ ဖဿ ဝေဒနာ အစရှိသောတရားက အဆိုးသက်သက်။ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသောတရားက အကောင်းအဆိုး နှစ်မျိုးရောနေတယ်။ ဒီတော့ အကောင်းအဆိုးရောနေတဲ့ စေတသိက်က (၁၃)ပါး။ အဆိုးသက်သက် စေတသိက်က(၁၄)ပါး။ အကောင်း သက်သက် စေတသိက်က(၂၅)ပါး။ ၁၃-ပါးရယ်၊ ၁၄-ပါးရယ်၊ ၂၅-ပါးရယ် ပေါင်း စေတသိက် ၅၂-ပါးကို နာမ်ခေါ်တယ်။

ဒါဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ်ကကော နာမ်မခေါ်ဘူးလား။ စိတ်ဝိညာဏ်လည်း နာမ်ပါတဲ့။ သို့ပေမယ့်လို့ အကြောင်းနာမ် အကျိုးနာမ်ကွဲအောင်လို့ စိတ်ကို တခြား စေတသိက်ကိုတခြား ခွဲဟောတာ။

စိတ်ဝိညာဏ်နာမ်က အကြောင်းနာမ်။ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော (၅၂)ပါးသော စေတသိက်တို့က အကျိုးနာမ်။ အဲဒီလို အကြောင်းနာမ် အ ကျိုးနာမ် ကွဲအောင်လို့ စိတ်ကိုတခြား စေတသိက်ကိုတခြား ခွဲဟောတာ။ စိတ်ဝိညာဏ်က အကြောင်းနာမ်။ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော ၅၂-ပါးသော စေတသိက်တို့က အကျိုးနာမ်။ အဲဒီလို အကျိုးနာမ် အကြောင်းနာမ်ကို ခွဲ ပြီးတော့ ပေါ်လွင်အောင်လို့ စိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ နာမ်တရားကို တခြား ဟောတာနော်။

ဒီတော့ နာမ်တရားဟာ အားလုံးပေါင်း ဘယ်လောက်ရှိရမယ်။ ၅၂-ပါးရှိရမယ်။ ဒီ၅၂-ပါးလုံးသိမှ မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ခုခုသိလျှင် ပြီးတာ ပါဘဲ။ အာရုံနဲ့တွေ့တာ မသိဘူးလား။ အာရုံခံစားတာ မသိဘူးလား။ အာရုံ မှတ်သားတာ မသိဘူးလား။ အာရုံတွေ တွေးတောကြံစည်တာ မသိဘူးလား။ လိုချင်တာ မသိဘူးလား။ စိတ်ဆိုးတာ မသိဘူးလား။

လိုချင်တာ လောဘ။ စိတ်ဆိုးတာ ဒေါသ။ အေး...ဒါတွေဟာ အ ကုန်လုံး နာမ်တရားတွေချည်းဘဲ။

သညာဝိတက်၊ ရောင်စုံယှက်သည်၊ အမျက်ကြောင်ဝယ်၊ ကြိုးစုံချယ်
သို့။

မဟာဝိဇ္ဇာဇာတ်မှာ ပုဏ္ဏားက ဘီလူးယူလာတဲ့ ကြောင်မျက်ရွဲ ရတ
နာကြီးထဲမှာ အနီတွေ အဝါတွေ အစိမ်းတွေ အပြာတွေ အရောင်အမျိုး
မျိုးရှိတယ်။ ကျောက်ထဲမှာရှိတဲ့ အရောင်အမျိုးမျိုးကို ကြိုးလို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီ ကြောင်မျက်ရွဲ ရတနာကြီးထဲမှာ အနီ အစိမ်း အဝါစသည်
ဖြင့် အမျိုးမျိုးပါသကဲ့သို့ စိတ်ဆိုတဲ့တရားမှာ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိတဲ့ စေ
တသိက်တရားတွေ ပါတယ်။ ဒီတော့ ကြိုးဆိုတာ ကျောက်အမွှန်းတင်တရား
ဘဲ။ ကြိုးများများပါလေ ဒီကျောက်အဖိုးတန်လေ မဟုတ်လား။ ဒီတော့
ကြိုးဆိုတာ ဘာလဲ။ ကျောက်ရဲ့အမွှန်းတင်ပါဘဲ။

ထိုနည်းတူစွာ စေတသိက်ဆိုတဲ့တရားဟာ စိတ်ကိုအမွှန်းတင်တယ်။
ခုလူတွေ စိတ် စိတ်နဲ့ သိနေကြတာ အမှန်က စိတ်မဟုတ်ဘူး။ စေတသိက်
ကို သိနေကြတာ။ လိုချင်တဲ့စိတ်ကွာ၊ စိတ်ဆိုးတဲ့စိတ်ကွာ၊ မခံချင်တဲ့စိတ်
ကွာ၊ ဒီလိုမပြောကြဘူးလား။ အမှန်က ဒါတွေဟာ စိတ်မဟုတ်ဘူး။ စေတ
သိက်တွေ။ လိုချင်တယ်ဆိုလျှင် **လောဘ**။ စိတ်ဆိုးတယ်ဆိုလျှင် **ဒေါသ**။
မခံချင်ဘူးဆိုလျှင် **မာန**။

သဒ္ဓါတယ်ကွယ်၊ ယုံကြည်တယ်ကွယ်၊ စိတ်ကြည်လင်တယ်ကွယ် ဆို
လျှင် **သဒ္ဓါ**။ အောက်မေ့တယ်ဆိုလျှင် **သတိ**။ မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကိုရှက်
တယ်ဆိုလျှင် **ဟိရိ**။ မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို ကြောက်တယ်ဆိုလျှင် **ဩတ္တပ္ပ**။

အဲဒါတွေကို လူတွေက စိတ်အနေနဲ့ သုံးပေမယ်လို့ သူတို့က စိတ်
မဟုတ်ဘူး။ စေတသိက်။ သို့ပေမယ်လို့ သူတို့တွေဟာ စိတ်နဲ့ကင်းလို့
မဖြစ်စကောင်းဘူး။ အဲဒီ စိတ်နဲ့ကင်းလို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့စိတ်၏ အမွှမ်းအမံ
ဖြစ်တဲ့ စေတသိက်တရားက နာမ်။

အမျက်ကြောင်ဝယ်၊ ကြိုးစုံချယ်သို့၊ အသွယ်သွယ်၊ အနွယ်နွယ်လျှင်၊
ဆန်းကြယ်စွာလှ နာမ်ကာယနှင့် ဘူတဟူပေတဲ။

ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော တရားတွေဟာ စိတ်နဲ့လာပြီးတော့ ပူး
ပေါင်းတယ်။ အဲဒီစိတ်နဲ့လာပြီး ပူးပေါင်းတဲ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိတဲ စေ
တသိက်တရားတွေဟာ ဘယ်လောက်ဆန်းကြယ်သလဲလို့။ ကျောက်ထဲမှာ
ကြောင်ခေါ်တဲ အမျက်ကြိုးအမျိုးမျိုး ပါသလို ဝိညာဏ်ဆိုတဲတရားထဲမှာ
စေတသိက်အမျိုးမျိုး ပါတယ်။ အဲဒီစေတသိက်အမျိုးမျိုးကို နာမ်ကာယ။

ကာယဆိုတာ အပေါင်းအစု။ ရုပ်တွေပေါင်းစုထားလို့ ရူပကာယ။
နာမ်တွေကို ပေါင်းစုထားလို့ နာမကာယ။ အဲဒီနာမ်တရားသည် စိတ်ကပေါက်
ဖွားတာ။ စိတ်ဆိုတဲဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်စေတသိက် ပေါ်ရမယ်။ စိတ်ဆို
တဲ ဝိညာဏ်ကြောင့် ရုပ်ပေါ်ရမယ်။

ဒါကြောင့် ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ စိတ်ဟူသောဝိညာဏ်(၆)ပါး
ကြောင့် စေတသိက်နာမ်လည်းဖြစ် ရုပ်(၂၈)ပါးလည်း ဖြစ်တယ်။

ဒီတော့ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော ၅၂-ပါးသောနာမ်အမျိုးမျိုးကို
နာမကာယ။

အသွယ်သွယ်၊ အနွယ်နွယ်လျှင်၊ ဆန်းကြယ်စွာလှ၊ နာမ်ကာယနှင့်။

ဒီတော့ ၅၂-ပါးသော စေတသိက် အမျက်ကြောင်ထဲမှာ အဖြူ အ
နီ အစရှိတဲကြိုးတွေပါသကဲ့သို့၊ စိတ်တရားထဲမှာ ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော
နာမ်တရားအမျိုးမျိုးကိုပင် နာမ်တဲ။ ဒါထက် နက်နက်ဟောရလျှင်တော့
ဖြစ်ပါသေးတယ်။ ဒီပရိသတ်နဲ့ နက်နက်နဲ့ မဖြစ်ပါဘူး။ အချိန်ကုန်နေပါ
မယ်။

ရုပ်ကာယကတော့ မပြောချင်ပေမယ်လို့ မဖြစ်ဘူး။ လင်္ကာထဲမှာ ကို ပါနေတယ်။

ဘူတဟူပေ၊ မြေရေလေမီး၊ ဓာတ်ကြီးလေးတန်၊ အမာခံလျက်။

ရုပ်က မြေရယ် ရေရယ် လေရယ် မီးရယ် အဲဒါကို မဟာဘုတ် ခေါ်တယ်။ မဟာဘုတ်ဆိုတာကလည်း မဟာဘူတ။ အဲဒါကို ဓာတ်ကြီးလေး ပါး ခေါ်တယ်။ ဒီဓာတ်ကြီးလေးပါးဟာ အချင်းချင်း မှီဖြစ်ကြတယ်။ မြေက ရေတို့ လေတို့ မီးတို့ကိုမှီရတယ်။ လေက ရေတို့ မြေတို့ မီးတို့ကိုမှီရ တယ်။ ဒီဓာတ်ကြီးလေးပါးဟာ အချင်းချင်းမှီဖြစ်ရတယ်။

ဓာတ်ကြီးလေးပါးကတော့ သိပြီ။ **ပထဝီ**ဆိုတာ ဘာလဲ၊ မြေ။ မြေဆိုတာဘာလဲ၊ လက်နဲ့ကိုင်လို့ မာမာကလေး ပျော့ပျော့ကလေး ကြမ်း ကြမ်းကလေး နုနုညံ့ညံ့ကလေး မတွေ့ရဘူးလား။ အဲဒီလက်နဲ့ကိုင်လို့တွေ့ တဲ့ နုနုကြမ်းကြမ်း ပျော့ပျော့ မာမာကလေးဟာ မြေဓာတ်။

ဒီမြေကြီးကို မြေဓာတ်လို့ မအောက်မေ့နဲ့။ အကုန်လုံးလက်နဲ့ စမ်းသပ်လို့ တွေ့သမျှမြေဓာတ်။ ဘယ်လိုတွေ့မယ်၊ ကြမ်းကြမ်း နုနု ပျော့ ပျော့ မာမာ လက်နဲ့ကိုင်လို့ဖြစ်လောက်အောင် တွေ့လျှင် မြေဓာတ်။ ဒီ တော့ မြေဟာ ဘယ်မှာမဆို ကိုယ်ကိုယ်ကိုလည်း စမ်းကြည့်။ ဘယ်ပစ္စည်း ဝတ္ထုမှာဘဲ စမ်းကြည့်ကြည့် လက်နဲ့ထိလိုက်လျှင် မတွေ့ဘူးလား။ အဲဒီ အတွေ့ကို မြေဓာတ် ခေါ်တယ်။ ဒါသိပြီနော်။

ပထဝီဓာတ်ပြီးတော့ အာပေါတဲ။ **အာပေါ**ဆိုတာ မြန်မာလို ရေ လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီရေဆိုတာ ဒို့အခုမြင်နေကြတဲ့ရေကို ပြောတာမဟုတ် ဘူး။ ရေဆိုတာ ဖွဲ့စည်းမှုကို ပြောတာ။ ရုပ်တစ်ခုနဲ့တစ်ခု တွဲစပ်ပြီး အလုံး အခဲဖြစ်အောင် အာပေါဓာတ်ကလုပ်တာ။ ရေကလုပ်တာ မဟုတ်ဘူးနော်။

(၈)ကြိမ်မြောက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်

အာပေါပြီးတော့ **ဝါယော**။ လေခါတ်။ တွန်းကန်လှုပ်ရှားခြင်းသဘောရှိတာကို ဝါယောခါတ်။ ပြီးတော့ တေဇောခါတ်တဲ့။

တေဇောဆိုတာ မီးဓာတ်ကို ပြောတာ။ (ပူနွေးခြင်းသဘောရှိတယ်) မိမိကိုယ်စမ်းကြည့်။ ပူတာမတွေ့နိုင်ဘူးလား။ အဲဒီအပူကလေးဟာ တေဇောဓာတ်ဘဲတဲ့။ အဲဒီ မြေ ရေ လေ မီးဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးကိုမှီ၍ အရံရုပ်သေးရုပ်မွှား နှစ်ဆယ်လေးပါး ဖြစ်တယ်တဲ့။

ဘူတဟူပေ၊ မြေ ရေ လေ မီး၊ ဓာတ်ကြီးလေးတန်၊ အမာခံလျက်၊ အရံရုပ်သေး၊ နှစ်ဆယ်လေးတည်း။

ဓာတ်ကြီးလေးပါးနဲ့ အရံရုပ် ၂၄-ပါး ပေါင်းလျှင် ရုပ်ပေါင်း ၂၈-ပါး ဖြစ်တယ်။

ပေါင်းထွေးညီမျှ၊ အဋ္ဌဝိသ၊ ရုပ်ကာယဟု။

ဟော...ရုပ်ပေါင်း ၂၈-ပါးတဲ့။ ဒီရုပ်ပေါင်း ၂၈-ပါးကို ဒို့ကသဂြိုဟ် မတတ်ဘဲနဲ့ သိအောင်သင်ပေးမယ်။

တနေ့က သင်ထားတယ်မဟုတ်လား။ ဘာတဲ့တုန်း။

လေးငါးလေးနှစ်၊ တစ်တစ်သုံးခါ၊ ဆယ်ရှစ်ဖြာ၊ မှတ်ပါရုပ်နိပ္ပန်။

၄+၅+၄+၂+ ပေါင်းတော့=၁၅။ ပြီးတော့ (၁)ချည်းဘဲ သုံးခါထည့်တော့ ၁၈-ပြီးရောပေါ့။ အဲဒီ၁၈-ပါးဟာ နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈-ပါးတဲ့။

အဲဒီလေးက ဘာလဲဆိုတော့ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ မြေ ရေ လေ မီး။ မြေ ရေ လေ မီးဟာ ဘယ်မှာရှိသလဲ။ ခန္ဓာကိုယ်မှာ စာအုပ်ထဲမှာ မဟုတ်ဘူး။

လေးပြီးတော့ ငါးကွာ။ ငါးက မျက်စိရုပ်၊ နားရုပ်၊ နှာခေါင်းရုပ်၊ လျှာရုပ်၊ ကိုယ်ရုပ်၊ အဲဒါ ၅-တဲ။ ခုတင်က မြေ ရေ လေ မီးဆိုတဲ့၄ပါး နဲ့ပေါင်းလိုက်တော့ ၉-ပါး။ ဘာခက်လဲ။ စာအုပ်ထဲမှာ ခက်တယ်။ ခန္ဓာ ကိုယ်မှာတော့ မခက်ပါဘူး။

နောက် လေးက အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ။ အဆင်းကော မသိဘူးလား။ အသံကော မသိဘူးလား။ အနံ့ကောမသိဘူးလား။ အရသာ ကောမသိဘူးလား။

၁။ ပထမ ၄-က ဓာတ်ကြီး ၄ပါး။

၂။ ဒုတိယ ၅-က မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်။ ဒွါရ၅ပါး။

၃။ တတိယ ၄-က အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ ပေါင်းလိုက် တော့ ၁၃-ပါး။

၄။ စတုတ္ထ ၂-က အထီးရုပ် အမရုပ်။

စက္ခု၊ သောတာ၊ ဃာန၊ ဇိတ္တ၊ ကာယကို ဒွါရရုပ် ၅-ပါးခေါ်တယ်။ ပြီးတော့မှ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ အာရုံ ၄-ပါးထည့်။ မြေ ရေ လေ မီးဓာတ်ကြီးလေးပါးထဲမှာ မြေအတွေ့ လေအတွေ့ မီးအတွေ့လို့ အတွေ့သုံးပါး ပါသွားသောကြောင့် အတွေ့အာရုံကို မထည့်တော့ဘူး။

ဒီတော့ ဘယ်လောက်ရသွားပြီလဲ၊ (၁၃)ပါး။ အထီးရုပ် အမရုပ် ထည့်တော့ (၁၅)ပါး။ ပြီးတော့မှ တစ် တစ်သုံးခါထည့်၊ နှလုံးက နှလုံးရုပ်၊ ခန္ဓာကိုယ် တစ်ကိုယ်လုံးကို စောင့်ရှောက်တာက အသက်ရုပ်။ အသက်ရုပ် ဆိုတာ လက်တွေ့အားဖြင့် အစာကိုကြေအောင်ချက်တဲ့ ပါစကဝမ်းမီး။ အဲ ဒီ ပါစကဝမ်းမီးကထွက်တဲ့ အခိုး အငွေ့ ဥသမာတေဇာ ခေါ်တဲ့ ကိုယ် ငွေ့သည် အသက်ရုပ်မည်၏။

လူများ သေခါနီးတော့ ခြေဖျားလက်ဖျား အေးလာတာက အသက် ဆုတ်တာ။ ဥသမာတေဇော မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီ ဥသမာတေဇောကို အသက် ရုပ်လို့လည်း ခေါ်တယ်။ အစာကိုကြေညက်စေတတ်သောကြောင့် ပါစကဝမ်း မီးလို့လည်း ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ သတ္တဝါသဏ္ဍာန်မှာရှိတဲ့ အသက်ရုပ်ကို သိဖို့လွယ်ပါတယ်။

ဩဇာရုပ်ကျတော့ စားသောက်တဲ့အဟာရမှာ ပထဝီ ဝါယော အာ ပေါ၊ တေဇော၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ် ရှစ်ပါးထဲမှာ ဩ ဇာရုပ်ဆိုတာ တမျိုးရှိတယ်။

နှလုံးရုပ်ကယ်၊ အသက်ရုပ်ကယ်၊ ဩဇာရုပ်ကယ် အဲဒီ သုံးမျိုးက တခုစီထည့်။ လေး ငါး လေး နှစ်၊ တစ် တစ်သုံးခါ၊ ဆယ်ရှစ်ဖြာ၊ မှတ်ပါ ရုပ်နိပ္ပန်။

ဟော...နိပ္ပန္နရုပ် (၁၈)ပါးဖြစ်သွားရော။ ပြီးတော့ အနိပ္ပန္နရုပ်ကျတော့ တစ် နှစ် သုံး လေးပေါ့။ တစ်ရယ်၊ နှစ်ရယ်၊ သုံးရယ်၊ လေးရယ် ပေါင်း စမ်း...၁၀-ပေါ့။

အနိပ္ပန္နရုပ် (၁၀)ပါးတဲ့။ နိပ္ပန္နရုပ်က (၁၈)ပါးတဲ့။

အနိပ္ပန္နရုပ် (၁၀)ပါးထဲက တစ်ကဘာလဲ။ အာကာသ။ အုန်းသီး တွေပုံထားတော့ အုန်းသီးတစ်လုံးနဲ့တစ်လုံး မရောအောင် ဘယ်ဘူခြားထား သလဲ။ အာကာသက ခြားထားတယ်။

အုပ်ရှစ်သီးတွေ ပုံထားစမ်းပါ။ တစ်လုံးနဲ့တစ်လုံး ရောသလား။ မရောပါဘူး။ ဒါဖြင့် ကွမ်းသီးတွေပုံထား တစ်လုံးနဲ့တစ်လုံး ရောသလား၊ မရောပါဘူး။ မန်ကျီးစေ့တွေ ပုံထား၊ ရောသလား၊ မရောဘူးနော်။ ဆန်စေ့ တွေပုံထား၊ သဲတွေပုံထား၊ တစ်လုံးနဲ့တစ်လုံး မရောအောင် အာကာသက ခြားထားတယ်။ အဲဒါကို အာကာသရုပ်ခေါ်တယ်။

လူတို့၏ကိုယ်မှာ ချွေးထွက်တယ်၊ အကြားမရှိဘဲ ထွက်ပါ့မလား။
ဒီအကြားဟာ ဘာလဲ။ အာကာသ။ အဲဒါ အာကာသရုပ်(၁)။

(၂) ကိုယ်လှုပ်တဲ့အခါ ကိုယ်အမူအရာ မပါဘူးလား။ စကားပြော
တဲ့အခါကော နှုတ်အမူအရာ မပါဘူးလား။ အဲဒီတော့ ကိုယ်အမူအရာက
ကာယဝိညာဏ်ရုပ်။ စကားပြောတဲ့ နှုတ်အမူအရာက ဝစီဝိညာတ်ရုပ်။

(၃)က ပေါ့ပါးရုပ်။ နူးညံ့ရုပ်။ ခန့်ကြမ်းရုပ်။ လူဟာ စားသောက်
ကောင်းလို့ နေထိုင်ကောင်းလျှင် ပေါ့ပေါ့ပါးပါး မရှိဘူးလား။ အဲဒါကို ပေါ့
ပါးရုပ် ခေါ်တယ်။ ဘယ်အမှုကိစ္စကိုဘဲလုပ်လုပ် နူးနူးညံ့ညံ့ လိုက်လိုက်လျှော
လျှော ဖြစ်တယ်ဆိုလျှင် အဲဒါကို နူးညံ့ရုပ်ခေါ်တယ်။ ဘယ်ဟာဖြစ်ဖြစ်
တာရှည်လုပ်နိုင်တယ်။ ထိုင်လျှင်လည်း ကျန်းမာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တာရှည်ထိုင်
နိုင်တယ်။ လမ်းလျှောက်လျှင်လည်း တာရှည်လျှောက်နိုင်တယ်။ အဲဒါကို
ခန့်ကြမ်းရုပ် ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ပေါ့ပါးရုပ်ရယ် နူးညံ့ရုပ်ရယ် ခန့်ကြမ်းရုပ်ရယ် အဲဒါ
ဝိကာရရုပ် သုံးပါးခေါ်တယ်။

တစ်”က အာကာသ။
နှစ်”က ဝိညာတ်။
သုံး”က ဝိကာရ၊ ဝိကာယဆိုတာ ဗမာလိုပြောတော့ အမူအရာ။

ဒီတော့ အာကာသပရိစ္ဆေဒရုပ်(၁)။
ကာယဝိညာတ် ဝစီဝိညာတ်ရုပ်(၂)။
ပေါ့ပါးခြင်း၊ နူးညံ့ခြင်း၊ ခန့်ကြမ်းခြင်း(၃)။
ဘယ်လောက်ရှိသွားပြီလဲ။ ၁-၂-၃လေ။ (၆)ပါးရှိပြီ။

ပြီးတော့ ဖြစ်စရုပ် ဖြစ်စဉ်ရုပ် အိုရုပ် သေရုပ်။ ဒီရုပ်တွေမှာစပြီး တော့ ဖြစ်တဲ့ဖြစ်စရုပ်၊ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်စဉ်ရုပ်၊ ပြီးတော့ အိုတဲ့ ရုပ်၊ ပြီးတော့ သေသွားတဲ့ သေရုပ်။ ဘယ်နှစ်မျိုးတုန်း။(၄)မျိုး။ အဲဒီတော့...

တစ် နှစ် သုံး လေး။ ပေါင်းရေးတစ်ဆယ်။ ရုပ်စုဝယ်၊ မှတ်ဘွယ် နိပ္ပန္န။

နိပ္ပန္နရုပ်(၁၈)ပါး။ အနိပ္ပန္နရုပ်(၁၀)ပါး။ ပေါင်းလိုက်တော့ (၂၈)ပါး။ အဲဒီ (၂၈)ပါးမှာ နိပ္ပန္နရုပ်(၁၈)ပါးထဲက မဟာဘုတ်(၄)ပါးဟာ ဘူတရုပ် ခေါ်တယ်။ သူတို့အချင်းချင်း မှီပြီးဖြစ်ကြတယ်။

အဲဒီ မဟာဘုတ်လေးပါး နှုတ်လိုက်တော့ ကျန်တဲ့နိပ္ပန္နရုပ်(၁၄)ပါး နဲ့ အနိပ္ပန္နရုပ် ၁၀ပါး ပေါင်းလိုက်တော့ ၂၄-ပါး။ အဲဒီ ၂၄-ပါးကို ဥပါ ဒါရုပ် ခေါ်တယ်။ ဥပါဒါရုပ်ဆိုတာ မဟာဘုတ်ကို မှီပြီးတော့ ဖြစ်ရတာ။ ဥပါဒါန်ဆိုတာ စွဲလမ်းတာ။ ရေးချနဲ့နသတ် တခြားစီ။ ဥပါဒါဆိုတာ မှီတာ။ နသတ်နဲ့ရေးတဲ့ ဥပါဒါန်ဆိုတာ စွဲလမ်းတာ။ အေး...ဟိုက ကိလေသာ။ ဒီ ကရုပ်။ ဒီတော့...

အရံရုပ်သေး၊ နှစ်ဆယ်လေးတည်း၊ ပေါင်းထွေးမျှညီ၊ အဋ္ဌဝိသ၊ ရုပ်ကာယဟူ။

အဲဒီ နာမ်ကာယ ရုပ်ကာယဟာ ဘယ်သူကြောင့်ဖြစ်သလဲ။ အ ကြောင်းပြစမ်းပါဆိုတော့ ဝိညာဏပစ္စယာ=စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသောအကြောင်း ကြောင့် ရုပ်တရားဖြစ်။ ရုပ်ရော နာမ်ရော နှစ်ပါးစလုံး ဖြစ်တာ။ အကြောင်း ရင်းရှာတော့ ဘယ်သူကြောင့် စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့်။

ဒါကြောင့် ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ ဒီလိုမဟောဘူးလား။ ဝိညာဏပစ္စယာ=စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ=နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးသည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်ပွား၏။

ဟော...နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးဖြစ်တာ ဘယ်သူ့ကြောင့်။ စိတ်ကြောင့်။

ဘာလဲ၊ အရံရုပ်သေး၊ နှစ်ဆယ်လေးတည်း၊ ပေါင်းထွေးမျှညီ၊ အဋ္ဌဝီသ၊ ရုပ်ကာယဟု၊ နာမရူပ၊ ဓမ္မအပြား၊ ဤနှစ်ပါးလည်း၊ ထင်ရှားစုံစွာ ပေါ်တုံလာ၍။

ရုပ်နဲ့နာမ် ပေါ်လာတယ်။ ဒီရုပ်နဲ့နာမ်ကိုဘဲ ယောက်ျားကောင် မိန်းမကောင် သူကောင် ငါကောင် စွဲနေတာကို။

နာနာကာယ၊ အနန္တလျှင်...
နာနာကာယဆိုတာ ဘာလဲ။ ကိုယ်အထည်အသီးသီး။ ရေနိုင်ရဲ့လား။

နာနာကာယ၊ အနန္တလျှင်၊ ရူပရုပ်ဟန်၊ သဏ္ဍာန်အမှု၊ ဇာတ်မတူသည်၊ လူအရပ်ရပ်၊ နတ်အထွေထွေ၊ ရေမျိုးကုန်းမျိုး၊ ကောင်းဆိုးယုတ်ညံ့၊ အကန့်ကန့်လျှင်၊ ခြားသန့်ပေါယ်၊ သောသောကြွယ်သည်၊ နှစ်သွယ်နာမ်ရုပ် စွမ်းရည်တည်း။

နာမ်ရုပ်ကြောင့် ဒါတွေဖြစ်တာ။ ၃၁-ဘုံက မျက်လှည့်ရုံကြီး။ သတ္တဝါတွေက မျက်လှည့်ရုပ်သေး။ အေး...မျက်လှည့်ရုံကြီးထဲမှာ မျက်လှည့်ရုပ်သေးတွေ ပြနေသလိုဘဲ။

မျက်လှည့်ရုပ်ဆိုတာ မဟုတ်တာကိုပြတာ။ အေး...ဒီမှာခေါင်းနဲ့ကိုယ်၊ လက်နဲ့ခြေနဲ့ ယောက်ျားဟဲ့ မိန်းမဟဲ့ ဘာကောင်ဟဲ့ ညာကောင်ဟဲ့နဲ့ အ

(၈)ကြိမ်မြောက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်

၈၃

မျိုးမျိုး လုပ်ပြနေတယ်။ မျက်လှည့်ရုပ်နဲ့ ဘယ်လောက်တူသလဲ။ ဟုတ်လဲ
မဟုတ်ဘူး။ မဟုတ်ဘဲနဲ့ အဟုတ်ထင်နေရတယ်။

အေး...ဒါကြောင့် ၃၁-ဘုံတည်းဟူသော မျက်လှည့်ရုံကြီးထဲမှာ
မျက်လှည့်ရုပ်တွေ အမျိုးမျိုးပေါ်နေတာ။ ဘယ်သူ့ကြောင့် နာမ် ရုပ်ကြောင့်။
ခြားသန့်ပေါ့ယယ်၊ သောသောကြွယ်သည်၊ နှစ်သွယ်နာမ်ရုပ်၊ စွမ်းရည်တည်း။

ဟော...နာမ်နဲ့ရုပ်ကြောင့် ဒါတွေဖြစ်နေတာ။

ဤသို့ ကြားနာရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်စေတနာတို့ကြောင့်
သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းလွတ်ရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို လျှင်မြန်စေတော့
ရောက်ရပါလို့သော်...ဟု ဆုတောင်းကြကုန်။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

အရာရာသည်းခံ (မနောကံ)
မင်္ဂလာရှိအောင်နေ(ကာယကံ)
သူတစ်ပါးကို မပုတ်ခတ်နဲ့(ဝစီကံ)
ကိုယ်မဟုတ်တာလုပ်တာ ကိုယ်အသိဆုံး။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်တွင်
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
၁၃၂၄-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တွင်
တပည့်တို့အား ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်မှ

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ အပိုင်းအခန်းတရားတော်

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။

ဒါ လူတိုင်းရတယ်။ မရဘူးလား ဦးမောင်သာ၊ ရပါတယ်ဘုရား။

အဝိဇ္ဇာကအဝိဇ္ဇာ။ ပစ္စယာကအကြောင်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ=အဝိဇ္ဇာဟူ
သောအကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ=ကုသိုလ်,အကုသိုလ်ကံတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ
ဖြစ်ကုန်၏။

ဒီထက်လွယ်တဲ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဘယ်သွားရှာလို့ရဦးမလဲ။ အလွယ်ဆုံး
ပါဘဲ။ ဒီလောက်ဆိုရင်မရနိုင်ကြဘူးလား။ အဓိပ္ပာယ်သိဖို့လိုပါတယ်။ အနက်
ကတော့ တိုတိုပေါ့။

အဝိဇ္ဇာဆိုတာက=အဝိဇ္ဇာ။ ပစ္စယာဆိုတာက=ကြောင့်။ သင်္ခါရဆိုတာ
က=ကုသိုလ်,အကုသိုလ်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ လွယ်လွယ်ပေး။

ခု လူတွေဟာ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖြစ်မနေဘူးလား။ ဘယ်သူ
ကြောင့်လဲ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ ဘယ်လောက်ရှင်းနေသလဲ။ လူတွေမှာ ကုသိုလ်

အကုသိုလ်ဖြစ်တာ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်တာ အဝိဇ္ဇာ
ကြောင့်လို့ဆိုလိုက်သဖြင့် အဝိဇ္ဇာမရှိတဲ့ဘုရားရဟန္တာမှာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
ဖြစ်သလား။ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒီအဝိဇ္ဇာကို လေးပိုင်းပိုင်းရမယ်။

- ၁။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ပယ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာတစ်ပိုင်း။
- ၂။ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ပယ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာတစ်ပိုင်း။
- ၃။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ပယ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာတစ်ပိုင်း။
- ၄။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပယ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာတစ်ပိုင်း။

အေး...ဒီလို အဝိဇ္ဇာလေးပိုင်း ပိုင်း။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့
တစ်ပိုင်းကျွတ်သွားရော။ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ နှစ်ပိုင်းတစ်ပိုင်း ထက်
ဝက်ကျွတ်သွားရော။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ လေးပိုင်းသုံးပိုင်း ကုန်သွား
ရော။ ရဟန္တာကျတော့ အဝိဇ္ဇာမရှိတော့ဘူး။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်လည်း မ
ဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့်...

ကုသလာ ကုသလံ ဇဟံ။ ကုသလာ ကုသလံ=ကုသိုလ် အကုသိုလ်
ကို။ ဇဟံ=စွန့်သွားတော်မူတတ်ထသော။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို စွန့်သွား
ပြီးတဲ့သူတို့မှာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါဖြင့် ဘုရားရဟန္တာ
ကုသိုလ်ကောင်းမှု မလုပ်ဘူးလား။ တရားမဟောဘူးလား။ အေး...လုပ်တာ
ပေါ့။ လုပ်ပေမယ်လို့ ကြံယာ ပြုလုပ်ခါမျှဘဲ။

ဘုရားရဟန္တာများပြုတဲ့ ကုသိုလ်ကို ကြံယာလို့ ခေါ်တယ်။ ဘာ
ကြောင့် အဝိဇ္ဇာမရှိလို့။ အဝိဇ္ဇာရှိလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်အုံးမှာဘဲ။
ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာနားလည်ဖို့က ဘယ်လိုနားလည်ရမလဲ။ ဟို...အနုမတဂ္ဂ
ဘဝသံသရာမှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် သတ္တဝါတွေမှာ မသိမိုက်မဲ့မှု ဖြစ်လာ
ကြတယ်။

ကိလေသာဆိုတဲ့တရားက ဖြစ်ပြီးလျှင် မပျောက်သေးဘူး။ ကိလေသာဖြစ်ပြီးလျှင် ပျောက်တယ်မအောက်မေ့နဲ့ဟုတ်လား။ အေး...ကိလေသာဖြစ်ပြီးလျှင် မပျောက်သေးဘူး။ ကိလေသာဟာ ကင်ဆာနာလို အင်မတန်အမြစ်များတယ်။ အဝိဇ္ဇာဟာဖြစ်ပြီးသည့်နောက် သတ္တဝါတို့၏သဏ္ဍာန်မှာ အနုသယအနေနဲ့ ကိန်းနေရစ်တယ်။ မဂ်ဖြင့်မပယ်ရသေးသမျှကာလပတ်လုံး ဖြစ်ပြီးသောကိလေသာတွေဟာ ဘယ်အခါမှမကင်းဘူး။ သတ္တဝါ၏ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အဝိဇ္ဇာပြည့်နေတယ်။ ယခုဘဝဖြစ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာတင်မအောက်မေ့ကြပါနဲ့။ ဘဝသံသရာကပါလာတဲ့ အဝိဇ္ဇာတွေ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အများကြီး ရှိနေတယ်။

ဒီတော့က အကုသိုလ်လုပ်လို့ အကုသိုလ်ဖြစ်နေတဲ့အချိန်မှာ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အဝိဇ္ဇာဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်လုပ်လို့ ကုသိုလ်ဖြစ်နေတဲ့အချိန်မှာ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အဝိဇ္ဇာကိန်းလျက်ရှိတယ်။ ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင် အားဖြင့်တော့ မဖြစ်ဘူး။ သို့ပေမယ့် အဝိဇ္ဇာမကင်းဘူး။ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အဝိဇ္ဇာ ကိန်းနေတယ်။ ကိန်းနေတယ် ဆိုတာ တည်နေတယ်။ သတ္တဝါ၏ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ မသိမိုက်မဲ့မှုအဝိဇ္ဇာဟာ ကုသိုလ်လုပ်လျှင်လည်း ရှိနေတာဘဲ။ ရှိနေတာနော်။ ဖြစ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ အကုသိုလ်လုပ်နေတုန်းတုန်းလန်းမှာတော့ အဝိဇ္ဇာဖြစ်နေတာ။

ဒီတော့ ရှေးကဖြစ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာဟောင်းကလည်း သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ကိန်းနေသောအားဖြင့် ရှိနေတယ်။ ယခုအသစ်ထပ်ပြီးတော့လည်း အဝိဇ္ဇာကဖြစ်နေတယ် မဟုတ်လား။ ဖြစ်မှုနဲ့ကိန်းမှုကို နားလည်ပါ။ အကုသိုလ်ပြုလုပ်တဲ့အခါ အဝိဇ္ဇာအသစ်ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်လုပ်တဲ့အခါ အဝိဇ္ဇာဟောင်း သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ရှိနေတယ်။

ဒီတော့ ကိလေသာဆိုတာ ဖြစ်ပြီးသည့်နောက် မဂ်ဖြင့်မပယ်သေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး သူ၏သတ္တိဘယ်တော့မှ မကင်းဘူး။ မဂ်ပယ်တဲ့အခါ

ကျမှ ကင်းတယ်။ အေး...မသိတော့၊ ဝိပဿနာပွားများနေလျှင် အဝိဇ္ဇာဘယ်
တော့ရှိမလဲ။ မရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒီလို အောက်မေ့ကြတယ်။ ဝိပဿနာပွားများ
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သဏ္ဍာန်မှာလည်း အဝိဇ္ဇာရှိပါတယ်။ ရှိလို့ပွားများနေရတာ အဝိဇ္ဇာ
မရှိလျှင် ပွားများဖို့လိုသေးသလား။

အဝိဇ္ဇာဟာ ကိလေသာလား ကံလား။ ကိလေသာ။ အဲဒီကိလေသာ
ခေါ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာဟာ ဟို...သံသရာလဆန်း၁-ရက်ကစ၍ ယနေ့တိုင်အောင်
အမြဲမပြတ် သတ္တဝါတွေသန္တာန်မှာ အဟောင်းအသစ်ဖြစ်ပြီးတော့ ကိန်းနေ
တယ်။ ဒီ အဝိဇ္ဇာဟာ ဖြစ်တဲ့အခါဖြစ်တယ်။ မဖြစ်တဲ့အခါမှာ ကိန်းတယ်။
အကုသိုလ်ပြုလုပ်လို့ အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ အဝိဇ္ဇာဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်
ပြုလုပ်လို့ ကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ အဝိဇ္ဇာကိန်းနေတယ်။ ဘယ်အခါမှ အ
ဝိဇ္ဇာ မရှိတဲ့အခါရယ်လို့ မရှိဘူး။

အေး...အဲဒီလို သိကြစမ်းပါ။ မဂ်ဖြင့်ပယ်သတ်တဲ့အခါကျမှာ ဒီ
အဝိဇ္ဇာကင်းရမယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ခါရာ=ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့သည်။
သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖြစ်တာ နားလည်
ကြပြီလား။ အဝိဇ္ဇာမရှိလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်မဖြစ်။ အဲဒီ အဝိဇ္ဇာမရှိတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်သူရှိသလဲ။ ဘုရားရဟန္တာဘဲ ရှိပါသည်ဘုရား။

အေး...ဘုရား ရဟန္တာဘဲရှိတယ်။ နားလည်လောက်ပါပြီနော်။

ဒီတော့ ဘယ်အခါများ အဝိဇ္ဇာကင်းတာရှိသလဲ။ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့်
မြတ်စွာဘုရားက ပဒီပံ နဂဝေသထ...တဲ့။

အန္ဓကာရေန=အဝိဇ္ဇာ အမှိုက်တုံးသည်။ သြနဒ္ဓါ=ဖုံးပိတ်အပ်သည်
ဖြစ်ပါကုန်လျက်။ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်။ တုမေ့=သင်တို့သည်။ ပဒီပံ=
ဉာဏ်တည်းဟူသော ဆီမီးကို။ နဂဝေသထ=မရှာမှီးဘဲ နေကြကုန်သနည်း။

အဝိဇ္ဇာဆိုတာ အမှောင်။ ဒီအဝိဇ္ဇာအမှောင်ကို အသိဉာဏ်တည်းဟူသော အလင်းနဲ့မပျောက်လျှင် အဝိဇ္ဇာအမှောင် မပျောက်ဘူး။ အေး...ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာပျောက်ချင်လျှင် အသိဉာဏ်ဖြစ်အောင်လုပ်ပါ။ အသိဉာဏ်မရှိသ၍ ကာလပတ်လုံး အဝိဇ္ဇာမပျောက်ဘူး။ ကြိုးစားအားထုတ်ကြ။

(သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ) သင်္ခါရက=ကုသိုလ် အကုသိုလ်။ ပစ္စယာက=ကြောင့်။ အေး...သင်္ခါရပစ္စယာ=ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ=စိတ်ဝိညာဏ်သည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်၏။

ခု မင်းတို့သန္တာန်မှာ စိတ်မဖြစ်ဘူးလား။ ဖြစ်တာ ဘယ်သူကြောင့်လဲ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်နေတာ ဘယ်သူကြောင့်လဲ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်နေတာက ဘယ်သူကြောင့်ဖြစ်နေတာ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့်။ မကောင်းတဲ့အနိဗ္ဗာန်ကို မျက်စိကမြင်လိုက်လျှင် အကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်ရတယ်။ ကောင်းတဲ့ဣဇ္ဇာကို မျက်စိက မြင်လိုက်လျှင် ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်ရတယ်။ မျက်စိက မကောင်းတာ ကောင်းတာမြင်မှု၊ မကောင်းတာမြင်တဲ့အခါ အကုသိုလ်ကြောင့်။ ကောင်းတာမြင်ရတဲ့အခါ ကုသိုလ်ကြောင့်။ အေး...ကောင်းကောင်းမြင်ရလျှင် ကုသိုလ်အကျိုးပေးတာ။ မကောင်းတာမြင်ရလျှင် အကုသိုလ်အကျိုးပေးတာ။ ဒီတော့ စိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒါဖြင့် နားကြားမှု နှာခေါင်းနံ့မှု လျှာကစားမှု ခန္ဓာကိုယ်တွေထိမှု အကောင်းအဆိုး ရှိတာဘဲ။ အေး...ကောင်းလျှင် ကုသိုလ်ကြောင့် စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်။ မကောင်းလျှင် အကုသိုလ်ကြောင့် စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်။

ပြီးတော့မှတခါ တထစ်ချမှတ်ဖို့က အပါယ်ဘုံသား သတ္တဝါတို့ သန္တာန်မှာ ဘဝင်စိတ်ဖြစ်လျှင် အကုသိုလ်ကြောင့်။ ခွေးတွေနွားတွေ အိပ်ပျော်တယ် မရှိဘူးလား။ ဒါဘာတုန်း။ ဘဝင်ကျတာ။ အဲဒီ ခွေးတွေနွားတွေ

ဘဝင်ကျနေတာဟာ အကုသိုလ်ကြောင့်။ ဒီဘဝင်မပြတ်တော့ဘူး။ လူတွေ အိပ်ပျော်နေတဲ့ ဘဝင်စိတ်ကတော့ ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ သူက သူ့ဂတိဘုံ သားကို။ သူကတော့ မပြောင်းတော့ဘူး။ ကုသိုလ်အကျိုးပေးနေတာ။

မျက်စိမြင်မှု နားကြားမှု နှာခေါင်းနံ့မှု လျှာစားမှု ခန္ဓာကိုယ်တွေ့ထိ မှုမှာတော့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်(၂)မျိုးရှိတယ်။ အိပ်ပျော်နေတဲ့ဘဝင်စိတ် မှာတော့ သတ္တဝါတစ်ဦးမှာ (၁)မျိုးသာရှိရမယ်။ သုဂတိဘုံသားမှာ ကုသိုလ် ကြောင့်။ ဒုဂတိဘုံသားမှာ အကုသိုလ်ကြောင့်။

ဒီတော့ သင်္ခါရပစ္စယာ=ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ= စိတ်ဝိညာဏ်သည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်၏။

ဟော...သတ္တဝါသန္တာန်မှာ စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်တာ ဘာကြောင့်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့်။ စိတ်ဝိညာဏ်ကလည်း ၆-မျိုးခွဲတယ်။ မျက်စိ နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ် စိတ် ဘယ်နှစ်မျိုးတုန်း။ ၆-မျိုး။ အဲဒီစိတ်ဝိညာဏ် ၆-မျိုးဖြစ် တာဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့်။

အေး...အဲဒါကြောင့် သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်လို့ ဟောတော်မူတာ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ ဝိညာဏ်နဲ့စိတ်နဲ့အတူတူဘဲ။ ဝိညာဏပစ္စယာ= စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့်။ နာမရူပံ=နာမ်နဲ့ရုပ်သည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်၏။

အေး...နာမ်နဲ့ရုပ် ဖြစ်တာဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်။ စိတ်ဝိညာဏ် ကြောင့်။ စိတ်ဝိညာဏ်မရှိလျှင် ဒီနာမ်နဲ့ရုပ် ဘယ်လိုပေါ်မလဲ။ စောစောက ပြောခဲ့ပြီ မဟုတ်လား။

မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ။ ဓမ္မာ=နာမက္ခန္ဓာတရား(၄)ပါးတို့သည်။ မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ=စိတ်ဝိညာဏ်သာလျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။

စိတ္တေန နိယျတေ လောကော၊ စိတ္တေန ပရိကဿတိ။ လူကိုဘယ်
သူဦးဆောင်တယ်။ စိတ္တေန=စိတ်သည်။ လောကော=လူအပေါင်းကို။ နိယျ
တေ=ဆောင်အပ်၏။ စိတ္တေန=စိတ်ဖြင့်။ ပရိကဿတိ=ဆွဲငင်၏။

လူတွေဟာ စိတ်နောက်ကိုဘဲ လိုက်ကြရတယ်။

စိတ္တဿ ဧကဓမ္မဿ သဗ္ဗေဝ ဝသမန္တဂူ။ စိတ္တဿ=စိတ်ဟူသော။
ဧကဓမ္မဿ=တရားတစ်ခု၏။ ဝသံ=အလိုသို့။ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်။ အန္တဂူ=အစဉ်တစိုက် လိုက်ကြရကုန်သည်သာတည်း။ အေး...စိတ်
နောက် လိုက်ရတယ်...တဲ့။

အဲဒါကြောင့် ဝိညာဏပစ္စယာ=စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့်။ နာမရူပံ=နာမ်
နဲ့ရုပ်သည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်၏။ နာမ်နဲ့ရုပ်ဖြစ်တာ ဘယ်သူ့ကြောင့်။ စိတ်
ဝိညာဏ်ကြောင့်။ စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်တာ ဘယ်သူ့ကြောင့်။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်
ကြောင့်။ အေး...ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်တာ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။

အေး...အဲဒီလို အကြောင်းအကျိုးဆက်စမ်းပါ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်
ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြောင့် စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်။
စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်။

နာမရူပပစ္စယာ သဗ္ဗာယတနံ။ နာမရူပပစ္စယာ=နာမ်နဲ့ရုပ်ကြောင့်။
သဗ္ဗာယတနံ=အကြည်ခြောက်ပါးသည်။ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်၏။ နာမ်နဲ့ရုပ်ကြောင့်
အကြည်ခြောက်ပါး ဖြစ်တယ်။ သစ်သီးကလေးများ ကြီးလာတဲ့အခါကျတော့
အထဲက အိမ်တို့ အဆံတို့တည်သလို အမေ့ဗိုက်ထဲ ပဋိသန္ဓေနေတဲ့သတ္တဝါ
ကောင်ဟာ တဖြည်းဖြည်းရင့်လာတော့မှ မျက်စိအိမ် မျက်လုံးအဆံ၊ နား
အိမ် နားအဆံ၊ နှာခေါင်းအိမ် နှာခေါင်းအဆံ၊ လျှာအိမ် လျှာအဆံ၊ သတ္တာဟ
(၁၀)လီ။ (၂)လနဲ့(၁၀)ရက်ကျော်မှ မျက်စိအိမ် နားအိမ် နှာခေါင်းအိမ် လျှာ
အိမ်၊ ဒီတော့မှ အဆံဖြစ်လာတယ်။

ပထမံ ကလလံ ဟောတိ ကလလံ ဟောတိ အဗ္ဗဒံ။ ဆိုတဲ့အတိုင်း ပထမဆုံး ကလလရေကြည်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ကလလရေကြည်(၇)ရက်ကနေပြီးတော့က အမြုပ်ကလေးဖြစ်လာတယ်။ အမြုပ်(၇)ရက်ကနေပြီးတော့က သွေးခဲ (၇)ရက်၊ သွေးခဲ(၇)ရက်ကနေပြီးတော့မှ သားတစ်(၇)ရက်၊ သားတစ်(၇)ရက်ကနေပြီးတော့မှ ခက်ဖြာငါးဖြာ၊ ခေါင်းရယ်၊ လက်နှစ်ဖက်ရယ် ခြေနှစ်ဖက်ရယ် ပေါက်ဖို့ရာ ပုန်းပဂျီရုပ်ကလေးလို အဖုကလေး(၅)ခု ပေါက်လာတယ်။

အဲဒီတော့ ဘယ်လောက်ရှိသလဲ။ (၇)ငါးလီရှိသွားပြီ၊ ပြီးတော့မှ ရင့်ကျက်သတ္တဟ (၇)ရက်ငါးလီ၊ ဒီတော့မှ (၇)ရက်ဆယ်လီ ဖြစ်မသွားဘူးလား။ (၇)ရက်ဆယ်လီ ဖြစ်တော့ ရက်ပေါင်း(၇၀)နှစ်လီနှင့်(၁၀)ရက်ကျော်မှ မျက်စိအိမ် နားအိမ် နှာခေါင်းအိမ် ပေါ်လာတယ်တဲ့။ ဥပမာ ဘာနဲ့တူတယ်၊ သစ်သီးများရင့်လာတဲ့အခါ အထဲမှာ အဆံအိမ်ပေါ်လာသလို အမေ့ဗိုက်ထဲက သတ္တဝါကောင်ကလေး ရင့်တဲ့အခါ မျက်စိအိမ် နားအိမ် နှာခေါင်းအိမ် လျှာအိမ် ပေါ်လာတာဟာ ကိုယ်အကြည်နဲ့ ဟဒယဝတ္ထုနှလုံးသွေးကတော့ ကလလရေကြည်ကစပါလာတယ်။

မျက်စိရယ် နားရယ် နှာခေါင်းရယ် လျှာရယ်ဆိုတဲ့လေးပါးက ရက်ပေါင်း (၇၀)ကျော်မှ မျက်စိအိမ် နားအိမ် နှာခေါင်းအိမ် လျှာအိမ်ပေါ်လာတယ်။ အေး...ဒီတော့

နာမရူပပစ္စယာ=အကောင်ကလေးဆိုတဲ့ နာမ်ရုပ်ကြောင့်။ သဠယတနံ=အကြည်ခြောက်ပါးသည်။ သမ္ဘဝန္တိ=အပြည့်အစုံ ဒီအခါမှဖြစ်တော့တယ်တဲ့။ မျက်စိအကြည် နားအကြည် နှာခေါင်းအကြည် လျှာအကြည် တစ်ကိုယ်လုံးအကြည် မနောအကြည် အဲဒီအကြည် (၆)ပါးကို သဠာယတနံခေါ်တယ်။

အဲဒီ သဠာယတနခေါ်တဲ့ အကြည်(၆)ပါးဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ
လို့ အကြောင်းရှာလိုက်တော့ နာမ်နဲ့ရုပ်ကြောင့်။

- (၁)။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်။
- (၂)။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြောင့် စိတ်ဝိညာဏ်ဖြစ်။
- (၃)။ စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်နဲ့ရုပ်ဖြစ်။
- (၄)။ နာမ်နဲ့ရုပ်ကြောင့် အကြည်(၆)ပါးဖြစ်။

ကိုင်း...စုံမသွားဘူးလား။ ဒါလူကောင်ဘဲ၊ ဒါကြောင့်ဟို သင်ပုန်းမှာ ရေး
ထားတယ်။

ထင်ရှားစေ့စုံ၊ အဖုံဖုံလျှင်၊ တည်တံ့နာမ်ရုပ်၊ ကိုယ်သမုတ်သား၊
အထုတ်အထည်၊ ကြီးငယ်ကာယ၊ ပေါ်ပြန်ကလည်း။ ဟိုမှာရေးထားတယ်။

မီးတွင်ရှိန်ဝါ၊ ထက်ချပ်ပါသို့၊ မက္ခာတူကွ၊ ဖြစ်ပေါ်ကြသား၊ ဖဿ
ဝေဒနာ၊ စေတနာနဲ့၊ သညာဝိတက်၊ ရောင်စုံပျက်သည်၊ အမျက်ကြောင်ဝယ်၊
ကြိုးစုံခြယ်သို့၊ အသွယ်အသွယ်၊ အနွယ်နွယ်လျှင်၊ ဆန်းကြယ်လှစွာ၊ နာမ်
ကာယနှင့်။

ဖဿအစရှိသော စေတသိက်တွေကို ဘာခေါ်တယ်။ နာမ်အပေါင်း။
အဲဒီ နာမ်အပေါင်းကိုကာယခေါ်တယ်။ ကာယအပေါင်းအစု။ ဒီတော့ နာမ
နဲ့ ကာယပေါင်းလိုက်တော့ နာမကာယ။

အေး...နာမ်။ ဗမာလိုခေါ်တော့ နာမ်ကိုယ်။ ရုပ်၂၈-ပါးကို ရုပ်ကိုယ်
လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဋ္ဌဝိသ၊ ရုပ်ကာယဟု၊ နာမရူပ၊ ဓမ္မအပြား၊ ဤနှစ်ပါးလည်း၊
ထင်ရှားစုံစွာ၊ ပေါ်တုံလာ၍။

အဲဒီတော့ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်နဲ့ရုပ်ဟာ ထင်ရှားစွာပေါ်လာတယ်။
အဲဒီ အချက်ကလေးကနေပြီးတော့...

ထင်ရှားစေ့စုံ၊ အဖုံဖုံလျှင်၊ တည်တံ့နာမ်ရုပ်၊ ကိုယ်သမုတ်သား၊ အထုတ်အထယ်၊ ကြီးငယ်ကာယ၊ ပေါ်ပြန်ကလည်း၊ ဒွါရတွင်မည်၊ ဖိတ်ဖိတ်လည်သည်၊ အကြည်ခြောက်မျိုး၊ ကိုယ်လုံးဖြိုး၏။

နာမ်ကာယ ရုပ်ကာယ နာမ်ကိုယ် ရုပ်ကိုယ် သတ္တဝါကောင်ကလေးရယ်လို့ ပေါ်လာလျှင် ဒွါရခေါ်တဲ့ အကြည်ခြောက်မျိုးဟာ တစ်ကိုယ်လုံးဖြိုးတယ်။ ဖြိုးတယ်ဆိုတာ ပေါရာဏစကား၊ တစ်ကိုယ်လုံးပြည့်နေတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ အကြည်ခြောက်ပါး ကင်းလွတ်တဲ့နေရာမရှိဘူး။ မျက်စိအကြည် မျက်လုံးထဲမှာ၊ နားအကြည် နားထဲမှာ၊ နှာခေါင်းအကြည် နှာခေါင်းထဲမှာ၊ လျှာအကြည် လျှာထဲမှာ၊ ကိုယ်အကြည် ဆံပင်ဖျား ခြေသည်းဖျား လက်သည်းဖျားတွေ ချန်လှုပ်၍ တစ်ကိုယ်လုံး အတွင်းရော အပြင်ရောပျံ့နှံ့နေတယ်။ မနောအကြည်က နှလုံးသွေး။

ဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရှာလိုက်လျှင် တစ်ကိုယ်လုံးအကြည်ခြောက်ပါးနဲ့ ပြည့်နေတဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီး။ ဒီအကြည်ခြောက်ပါးကို ဘာလို့ခေါ်တယ်၊ ဒွါရလို့ ခေါ်တယ်။

အဲ...ဒွါရတွင်မည်၊ ဖိတ်ဖိတ်လည်သည်၊ အကြည်ခြောက်မျိုး၊ ကိုယ်လုံးဖြိုး၏။

ဒီ အကြည်ခြောက်ပါးဟာ တစ်ကိုယ်လုံးပြည့်နေတယ်။ အကြည်ဆိုပေမယ်လို့ မျက်စိနဲ့မြင်ရတဲ့အကြည်မျိုး မဟုတ်ဘူး။ ရေကြည်ထဲမှာ မျက်နှာကိုကြည့်တော့ မျက်နှာရိပ်ထင်သောကြောင့် ဒီရေကိုကြည့်တယ်လို့ ခေါ်တာ။ မျက်နှာရိပ်ထင်သောကြောင့် ဒီမှန်ကို ကြည့်တယ်လို့ခေါ်တာ။ အရိပ်ထင်လို့ ခေါ်တာ။ ဒီမျက်စိထဲမှာ ရူပါရုံအရိပ်ထင်တယ်။ နားထဲမှာ သဒ္ဓါရုံအရိပ်၊ နှာခေါင်းထဲမှာ ဂန္ဓာရုံအရိပ်၊ လျှာပေါ်မှာ ရသာရုံအရိပ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံအရိပ်။ သူ့အကြည်နဲ့ ဆိုင်ရာအာရုံထင်စေတတ်တဲ့ သတ္တိ

ကြောင့် အကြည်ခေါ်တာ။ ရေအကြည် မှန်အကြည်တို့က အရိပ်ထင်စေ သကဲ့သို့ စက္ခု သောတအစရှိသော ဒွါရရုပ်တွေက အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ ဆိုတဲ့အာရုံတွေကို ထင်စေတယ်။ အဲဒီလို အာရုံကို ထင် စေတတ်သောကြောင့်...

ဒွါရတွင်မည်၊ ဖိတ်ဖိတ်လည်သည်၊ အကြည်ခြောက်မျိုး၊ ကိုယ်လုံး ပြိုး၏...တဲ့။

နာမ်ရုပ်ကြောင့် အကြည်ခြောက်ပါးဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုဆိုချင်တာကိုး။ ရှေ့ဆက်ချင်လို့ အဲဒီ အကြည်ခြောက်ပါး ဒွါရခြောက်ပါးဆိုတာ ဘာတွေ များလဲ။ သိရအောင်...

အကြည်ခြောက်မျိုး၊ ကိုယ်လုံးပြိုးလျှက်၊ အရိုးစီစဉ်။ အရိုးဆိုတာ ဘာလဲ။ အရိုးဆိုတာ ဓမ္မတာအတိုင်း သူ့အစီအစဉ်ဖြစ်တယ်။ မျက်စိ နား နှာခေါင်း လျှာ မနောဆိုတဲ့ သူ့အစီအစဉ်ကို ဘယ်သူလုပ်ပေးရသလဲ။ သူ့ ဓမ္မတာအတိုင်း ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား။ ဒါကို အရိုးခေါ်တယ်။

အရိုးစီစဉ်၊ အမြင်စက္ခု၊ ကြားမှုသောတ၊ ဃာနအနံ၊ လျှက်ရန်ဇိတ္တ၊ ကာယအတွေ့၊ အသိမနော...တဲ့။

ဒီတော့ ဒွါရခြောက်ပါး စုံမသွားဘူးလား။ ဥပမာ ကိုင်း...ဆန်နဲ့ပဲ ရောပုံထား။ ဒါပေမယ်လို့ လက္ခဏာချင်းကတော့ မရောဘူး။ ဆန်နဲ့ပဲဟာ ရောမနေဘူးလား။ ရောနေပေမယ်လို့ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဆန်က,ဆန်လက္ခဏာ ကို ဆောင်တယ်။ ပဲက,ပဲလက္ခဏာကို ဆောင်တယ်။ ဒီမျက်လုံးထဲမှာက ကာယအကြည်နဲ့မျက်စိအကြည်ဟာ ရောနေတာဘဲ။ ရောနေပေမယ်လို့ လက္ခဏာချင်း မရောဘူး။

ခုတင်က ဆန်နဲ့ပဲ ရောထားသလိုဘဲ။ ကာယအကြည်မရှိတဲ့နေရာ ကတော့ မရှိဘူး။

ဘောပသာဒ၊ လောဟိတ၊ ဇီဝသည်းခြေသုက်၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ၊ ပျံ့နှံ့ပါ။ ကျမ်းလာခေါ်သမုတ်။

ဘောဆိုတာက ဣတ္ထိဘာဝ ပုံဘာဝ၊ ပသာဒဆိုတာက ကာယအကြည်၊ သံနိဟိတသွေး၊ သံသရနသွေး၊ သံနိဟိတသွေးဆိုတာ နှလုံးသွေးကို ခေါ်တယ်။ သံသရနသွေးဆိုတာက တစ်ကိုယ်လုံးပျံ့နှံ့နေတဲ့ သွေးကိုခေါ်တယ်။ ဇီဝဆိုတာ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ တစ်ကိုယ်လုံးနှံ့နေတယ်။ သည်းခြေက ဗဒ္ဒသည်းခြေ၊ အဗဒ္ဒသည်းခြေလို့ ၂-မျိုးရှိတယ်။ ဗဒ္ဒသည်းခြေက အိမ်ဖွဲ့နေတယ်။ အဗဒ္ဒသည်းခြေက တစ်ကိုယ်လုံးပျံ့နေတယ်။ အဗဒ္ဒသည်းခြေ ပျက်လို့ရှိလျှင် ကိုယ်တုန်တယ်၊ ခေါင်းတုန်တယ်၊ လက်တုန်တယ်၊ ပွေးညှင်း တင်းတိတ်ပေါက်တယ်၊ ပြီးတော့ သုက်သွေးလည်း တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပျံ့နေတယ်။

ဒီတော့ ကာယအကြည်ဆိုတဲ့ အကြည်ဓာတ်ဟာ တစ်ကိုယ်လုံးနှံ့နေတော့ မျက်စိအကြည် နားအကြည်တို့နဲ့ရောနေတာဘဲ။ အေး...ရောတယ်ဆိုရသော်လည်းဘဲ လက္ခဏာမတူကြလို့ တခြားစီ။ ဒီတော့...

မရောမယှက်၊ တလက်လက်လျှင်၊ အမျက်စိန်ရည်၊ လဲလဲကြည်သို့။

စိန်ရည်ဆိုတာ ဘာလဲ။ စိန်ရည်ဆိုတာ စိန်မှာအရောင်ရှိတယ်။ အဲဒီ စိန်ဆိုတဲ့ ကျောက်မှာရှိတဲ့အရောင်ကို အရည်ခေါ်တယ်။ ဒါလည်း ဥပမာတင်ပြတာ။ စိန်ဆိုတဲ့ ကျောက်မှာ အရည်အရောင် လဲလဲကြည်နေဘိသကဲ့သို့ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိတ္တ ကာယ မန ဆိုတဲ့အာယတန ခြောက်

ပါးမှာလည်း လဲလဲကြည်နေတယ်လို့ ပြောရတယ်။ တကယ်မျက်မြင်အား
ဖြင့် ကြည်တာမဟုတ်ပါဘူး။ သူ့အာရုံနဲ့သူ့ဒွါရရုပ် ထိခိုက်နိုင်လောက်အောင်
ကြည်တဲ့သဘောကို ပြောတာ။

အမျက်စိန်ရည်၊ ခြောက်မည်အာရုံ၊ အလုံးစုံလည်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်ရိပ်၊
နိမိတ်အသွင်၊ အကုန်ထင်၍။

ခြောက်မည်အာရုံဆိုတာ ဘာလဲ။ ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ
ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံ ဓမ္မာရုံပေါ့။ နာမ်ရုပ် ရုပ်ရိပ်ရယ်လို့ ရှိတယ်။ လူမှာ အမူအရာ
မရှိဘူးလား။ ပြုံးလိုက်တယ်၊ မျက်နှာတည်ထားလိုက်တယ်။ တော်တော်ကြာ
ရှင်လာတယ်၊ တော်တော်ကြာညှိုးသွားတယ်၊ လက်လှုပ်တယ်၊ ခြေလှုပ်တယ်
နဲ့ တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး သတ္တဝါမှာ အမူအရာတွေဟာရှိတယ်။
အဲဒီအမူအရာတွေက နာမ်ရိပ်။ နာမ်ကထွက်တာ။

ရုပ်ရိပ်က လုံးလုံးပြားပြား ရှည်ရှည် လေးထောင့်၊ တစ်ကိုယ်လုံး
မှာ ပုံသဏ္ဍာန်တွေ မရှိဘူးလား။ အဲဒီ ပုံသဏ္ဍာန်တွေက ရုပ်ရိပ်။ တစ်ကိုယ်
လုံးမှာရှိတဲ့ အမူအရာကနာမ်ရိပ်။ အဲဒီနာမ်ရိပ် ရုပ်ရိပ်ကို...

ခြောက်မည်အာရုံ၊ အလုံးစုံလည်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်ရိပ်၊ နိမိတ်အသွင်၊
အကုန်ထင်၍...တဲ့။ ဒါဘဲ။

အဲဒီ နာမ်ရိပ် ရုပ်ရိပ်အတိုင်း မျက်စိမှာလာထင်။ မျက်စိမှာလာထင်
တော့ ဘာဖြစ်တယ်။

ဤရှင် ဤလူ၊ ဤမူ နေ၊လ၊ ရူပသဏ္ဍာန်။

ဒါရှင်၊ ဒါလူ၊ သည်ရုပ်ပုံ ထိုရုပ်ပုံ ဒါ၊နေ ဒါ၊လ ဒါ၊နက္ခတ်။ ဒီလိုမထင်

ဘူးလား။ ဘာလို့ထင်တယ်။ ပုံသဏ္ဍာန်ရိပ်အတိုင်း ထင်ရတာ။ အေး...ဤ
ရှင် ဤလူ၊ ဤမူ နေ လ၊ ရူပပုံသဏ္ဍာန်၊ အသံအမျိုးမျိုး။ အသံတွေလေ။
နက်တိမ်စူးသာ၊ ပျံ့မသာ၊ ခြောက်ဖြာအသံမျိုး။ အေး...အသံလည်း အမျိုး
မျိုးရှိတယ်။

အခိုးလှိုင်ပျံ့၊ ရနံ့ထိုထို၊ အမွှေးနဲ့၊ အပုပ်နဲ့၊ ဒါတွေလည်းဘဲ အခိုး
လှိုင်ပျံ့၊ ရနံ့ထိုထို၊ အချိုအချဉ် ဘာလဲဒါ အရသာ။

ဤလျှင်အပူ၊ ဤမူအအေး၊ အတွေးအသိ၊ ပြည့်စုံဘိ၍။ အဆင်းနဲ့
မျက်စိနဲ့ ဆုံမိတဲ့အခါ ဘာပြည့်စုံသလဲ။ မြင်မှုပြည့်စုံတော့ ငါမြင်သပေါ့။
အသံနဲ့နား ကြားမိတော့ ဘာမှုပြည့်စုံသလဲ ကြားမှုပြည့်စုံတယ်။ အနဲ့နဲ့နဲ့
ခေါင်းနဲ့ ဆုံမိတော့ နံမှုပြည့်စုံတယ်။ လျှာနဲ့အရသာနဲ့ ဆုံမိတော့ စားမှု
ပြည့်စုံတယ်။ ကိုယ်အတွေ့အထိနဲ့ ဆုံမိတော့ တွေ့ထိမှုပြည့်စုံတယ်။ စိတ်
ကူးကြံစည်တွေးတောမှုနဲ့ တွေးစရာအာရုံနဲ့ ဆုံမိတော့ အတွေးအသိ ပြည့်
စုံတယ်။

ငါ့မှာမြင်မှုရှိတယ်။ ကြားမှုရှိတယ်။ နံမှုရှိတယ်။ စားမှုရှိတယ်။ ထိ
မှုရှိတယ်။ သိမှုရှိတယ်။ ငါလည်းသူများလိုဘဲ။ ဘာထူးသေးသလဲ။ ငါ့ထက်
ဘယ်သူကများ ဘာသာချင်သေးသလဲ။ ရန်ထောင်လျှင်ပြောပါတယ်။ ဒီတော့
ဒါတွေဟာ မာနတက်ဖို့မဟုတ်ဘူးလား။

အတွေးအသိ၊ ပြည့်စုံဘိ၍၊ ငါ၏ဤကိုယ်၊ ငါမင်းပျိုဟု။

ဒါ...ငါ့ကိုယ်၊ ငါဘယ်သူဘယ်ဝါ၊ အချိုအချဉ်၊ အမြင်မှောက်မှား။
ပါးစပ်ကပြောတော့လည်း ငါ့ကိုယ်၊ ဘယ်သူ့ကိုယ်၊ ငါးသား၊ ငါ့သမီး၊ ငါ့
မယား ဒီလိုမဆိုဘူးလား။ ဆိုတဲ့အတိုင်းကော စိတ်ကမထင်ဘူးလား။

အဲဒီ ဆိုတဲ့ထင်တဲ့အတိုင်း မြင်နေကြတော့ ဒီအမြင်ဟာ အမှား မဟုတ်ကြဘူးလား။ အမြင်မှောက်မှား၊ စိတ်နေကြွားဖို့။ ဒါတွေကို အမြင် မှောက်မှားပြီးတော့ စိတ်ကတော်တော်ကြွားနေတာ။ တယ်၊ဟုတ်တယ်ထင် တာ။ ကိုယ်ကိုယ်ကို ငါရှေ့တည့်တည့်ကကြည့်လို့ အကျည်းတန်ပေမယ့် နောက်ကကြည့်တော့ ယဉ်စေ့ အရှိသားဘဲ။ အေး...ကိုယ်ကိုယ်ကို ထင်တာ ပြောတာ။

အမြင်မှောက်မှား၊ စိတ်နေကြွားဖို့၊ တံခါးခြောက်အင်၊ ကိုယ်လုံးထင် သည်၊ ခြောက်စဉ်ဓာတ်မှန်စွမ်းရည်တည်း။

ဘာလဲ...ဓာတ်မှန်ဆိုတာ ခုတင်က အကြည်ခြောက်ပါးကို ပြောတာ။ အကြည်ခြောက်ပါးဆိုတဲ့ အာယတနတရားသည် ဘယ်သူ့ကြောင့်ဖြစ်တယ်။ စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသော ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြောင့်။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်သည် ဘယ်သူ့ကြောင့်ဖြစ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာသည် ဘယ်သူ့ကြောင့်ဖြစ်တယ်။ အာသဝ ကြောင့်။

အာသဝသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော။

ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ...လို့ အာသဝေါတ ရား(၄)ပါး။

အဲဒီ အာသဝေါ(၄)ပါးကြောင့် အဝိဇ္ဇာဖြစ်တယ်။ ဒီအာသဝေါတရား လေးပါးက ဘယ်သူ့ကြောင့်ဖြစ်တယ်။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒေါမနဿ=စိတ်ဆင်းရဲခြင်း။ ဥပါယာသ=အမယ်လေး ဟဲ့ ပင်ပန်းလိုက်တာလို့ သက်ကြီးရှိုက်သင် ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း။

အဲဒီ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ ဆိုတဲ့တရား တွေ ရှိနေလျှင် ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ ဆိုတဲ့ အာ

သဝေါတရား (၄)ပါး မရှိပေဘူးလား။ အဲဒီ အာသဝေါတရားရှိနေလျှင် အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော ဖြစ်တော့မှာပေါ့။

ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာဘယ်သူ့ကြောင့် အာသဝကြောင့်။ အာသဝ ဘယ်သူ့ကြောင့် သောက ပရိဒေဝကြောင့်။ သောကပရိဒေဝ ဘယ်သူ့ကြောင့်။ ဇရာ မရဏကြောင့်။ ဇရာ မရဏ ဘယ်သူ့ကြောင့် ဇာတိကြောင့်။ ဇာတိ ဘယ်သူ့ကြောင့် ဘဝကြောင့်။

ကိုင်း...ဂျာအေး သူ့အမေရိုက် လည်မသွားဘူးလား။ အေး...ကရွတ်ကင်း လျှောက်နေသလို ခင်းအခြေဆုံးတယ် ရှိနိုင်ဘူး။

သုံးနယ်ကြို၊ ဝဋ်မြစ်သံသာ၊ ဆွဲနှစ်ပြန်တာ။ ဆိုတဲ့သီချင်းဟာလေ ကရွတ်ကင်း လျှောက်အနေ...တဲ့။ ရေအိုးအောက်က ကရွတ်ပေါ်မှာ လျှောက်နေတဲ့ကင်းဟာ ဘယ်တော့ဆုံးတယ်ရှိမလဲ။ ဘယ်တော့မှ ဆုံးတယ်မရှိဘူးနော်။

ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဆိုခဲ့တဲ့အထဲမှာ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ တရားက ကိလေသာ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတဲ့ သင်္ခါရက ကံ။ ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဗ္ဗာယတနက ဝိပါက်။ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဝဋ် သုံးပါး မဟုတ်လား။

ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ချည်း ဖြစ်ပါသလားဆိုတော့ မသိမိုက်မဲ့မှု အဝိဇ္ဇာရှိလျှင် နှစ်သက်မှုတဏှာ ရှိတာပေါ့။ နှစ်သက်မှုတဏှာရှိလျှင် စွဲလန်းမှု ဥပါဒါန် ရှိတာပေါ့။ ခေါင်သူကြီးကောက်ပြောလိုက်တာ။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဒီလိုဆိုတဲ့နေရာမှာ အဝိဇ္ဇာကလည်း ကိလေသာ။ တဏှာကလည်း ကိလေသာ။ ဥပါဒါန်ကလည်း ကိလေသာ။ ကိလေသဝဋ် ကုန်အောင် ဆိုရမယ်။

သင်္ခါရာ=သင်္ခါရာဟူသော ကုသိုလ်အကုသိုလ်။ ဘဝခေါ်တဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့သည် သင်္ခါရအရက သင်္ခါရနှင့်ဘဝ(၂)မျိုးရတယ်။

သင်္ခါရာ ပုဗ္ဗစေတနာ ဘဝေါတု မုဉ္ဇသတ္တမာ။

ကုသိုလ်လုပ်လုပ် အကုသိုလ်လုပ်လုပ် ပုဗ္ဗစေတနာကို သင်္ခါရ ခေါ် တယ်။ လုပ်တုန်းလုပ်ဆဲ မုဉ္ဇစေတနာကို ဘဝခေါ်တယ်။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ရှိနေလျှင် သင်္ခါရနဲ့ဘဝ ဖြစ်ကြတော့မှာဘဲ။

ဒါကြောင့် သင်္ခါရာ=သင်္ခါရခေါ်တဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဘဝခေါ် တဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့သည်။ စုံမသွားဘူးလား။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာ တ ဏှာ ဥပါဒါန် သင်္ခါရ ကမ္မဘဝ အကြောင်းငါးပါးဖြစ်သွားတယ်။

အဲဒီ အကြောင်းငါးပါးဟာ မင်းတို့သဏ္ဍာန်မှာ မသိမိုက်မဲ့မှု အဝိဇ္ဇာ ရှိနေတယ်။ ဖြစ်တာကိုမပြောဘူး။ ရှိနေတာကိုပြောတာ။ ဖြစ်တဲ့အခါလည်း ဖြစ်မှာပေါ့။ မဖြစ်တဲ့အခါလည်း ရှိနေမယ်။ နှစ်သက်မှုတဏှာ စွဲလန်းမှု ဥပါဒါန်တို့လည်း ရှိနေကြတယ်။ မဖြစ်ဘဲရှိနေတာ။ ဘယ်ကလာခဲ့သလဲ။ ဟို...အနုမတဂ္ဂဘဝသံသရာက လာခဲ့တာ။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေဟာ ဖြစ်ပြီးပေမယ်လို့ မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ဒီသတ္တဝါသဏ္ဍာန်မှာ ကိန်းနေတယ်။ ဒီတော့ အချင်းခပ်သိမ်း အဝိဇ္ဇာရှိတယ်။ အချင်းခပ်သိမ်း တဏှာရှိတယ်။ အချင်းခပ်သိမ်း ဥပါဒါန် ရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ရှိသလဲမေးတော့ မဂ်နဲ့မပယ်ရသေးလို့။ ဒီတော့ မင်း တို့သဏ္ဍာန်မှာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့တရားများဟာ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ကိန်းကျန်ရစ်တာ ပြောတာ။

ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့သဘောက တမျိုးကွ။ အကျိုးပေး ပြီးလျှင်လည်း ပျောက်တယ်။ အကျိုးပေးမပြီးလျှင်လည်း ဒီကံမပျောက်ဘူး။

မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်ဟာ မကောင်းကျိုးပေးပြီး ပျောက်ရော။ ကောင်းတဲ့
ကုသိုလ်ကံဟာ ကောင်းကျိုးပေးပြီး ပျောက်ရော။ ဆိုင်ရာအကျိုးပေးကို မ
ပေးရသေးတဲ့ကံဟာ ဘယ်တော့မှမပျောက်ဘူး။ သူလည်း မဂ်ကျမှပျောက်
တယ်။

ကိလေသာနဲ့ဘာနဲ့တူတယ်။ အိုးနဲ့တူတယ်။ ကံဟာဘာနဲ့တူတယ်။
ရေနဲ့တူတယ်။ အေး...အိုးထဲမှာ ရေထည့်ထားသလိုဘဲ။ ကိလေသာရှိလျှင်
ကံက ရှိနေမှာဘဲ။ ဒီတော့ ဟိုကစာက ကိလေသာကိုပယ်ဖို့သာပြောတယ်။
ကံပယ်ဖို့ မပြောဘူး။ ဘာလို့မပြောသလဲ။ အိုးကွဲလျှင် ရေတွဲလဲ ကျန်မနေ
တော့ဘူး။

ဒါကြောင့် ကိလေသာပယ်ဖို့သာ ပြောတယ်။ ကံပယ်ဖို့မပြောဘူး။
သို့ပေမယ့်လို့ ကိလေသာပယ်လိုက်လျှင် ကံ,နေနိုင်ဦးမလား။ မနေနိုင်ပါဘူး။
ဒီတော့ ကံဟာ မဂ်ဥပါဒ်တဲ့အခါကျမှ မဂ်ဥပါဒ်လို့လည်း ပြတ်တယ်။ သူ့
ဆိုင်ရာ အကျိုးပေးပြီးတော့လည်း ပြတ်တယ်။ အေး...ကံပြတ်ပုံက ဒီ(၂)
နည်းဘဲ။ ကိလေသာပြတ်ပုံကတော့ မဂ်ပယ်မှဘဲပြတ်တယ်။

ဒီတော့ မင်းတို့သဏ္ဍာန်မှာ အဝိဇ္ဇာရှိတယ်။ တဏှာရှိတယ်။ ဥပါဒါန်
ရှိတယ်။ ဒါကကိလေသာ။ သင်္ခါရရှိတယ်။ ဘဝရှိတယ်။ ဒါက ကံ။ ဒီတော့
ကိလေသာ(၃)ပါး။ ကံ(၂)ပါး။ အဲဒီငါးပါးဟာ ဖြစ်နေတာကို မပြောဘူး။ ရှိ
နေတာကို ပြောတာ။ ဒီတော့ (၅)ပါး ရှိနေသ၍ကာလပတ်လုံး နောင်တစ်
ဘဝဆက်ပြီး မဖြစ်ပေဘူးလား။

ဒီ (၅)ပါးရှိနေလျှင် ဖြစ်ရမှာဘဲ။ အဲဒါ ဘာခေါ်တယ်၊ အကြောင်း။
ယခုဘဝမှာ ရှိနေတဲ့အကြောင်း(၅)ပါးကြောင့် နောင်တစ်ဘဝ ဆက်ပြီးတော့
ဖြစ်ရမယ်။ ဒါ အပရန္တဘဝစက် ခေါ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ နောက်ဘဝနဲ့
ဆက်ထားလို့။ အပရန္တစက် နော်။ ယခုရှိနေတဲ့ ဝိညာဏ်နဲ့ နာမ်ရုပ် သဠာ
ယတန ဖဿ ဝေဒနာ။ အဲဒါက အကျိုးတရား။

ခု မင်းတို့သဏ္ဍာန်မှာ စိတ်မရှိဘူးလား။ နာမ်ရုပ်မရှိဘူးလား။ သဠာ
ယတန မရှိဘူးလား။ သဠာယတနရှိတော့ အာရုံနဲ့မတွေ့ဘူးလား။ တွေ့
တော့ အဲဒါ ဖဿ။ ဖဿနဲ့တွေ့လိုက်တော့ ဝေဒနာက မခံစားဘူးလား။

အဲဒီ ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာဆိုတဲ့ အဲဒီ
အကျိုး(၅)ပါးက ဟို...ရှေးအတိတ်က အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝဆို
တဲ့ အကြောင်း(၅)ပါးကြောင့် ယခုဖြစ်နေရတယ်။

အဲဒီ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး (၅)ပါးသည် ရှေးအတိတ်အကြောင်းနဲ့ဆက်လို့
ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်လို့ ခေါ်တယ်။ ယခုရှိနေတဲ့ အကြောင်းငါးပါးက နောင်ဘဝ
နဲ့ဆက်ခြင်းကြောင့် အပရန္တဘဝစက်။ သတ္တဝါသဏ္ဍာန်မှာ အချင်းခပ်သိမ်း
ရှိတယ်။

ဒီတော့ အပရန္တဘဝစက်က နောက်ဘဝဆက်မယ်။ ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်
က ရှေးဘဝဆက်မယ်။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ
ဝေဒနာ ဆိုတဲ့ အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေတဲ့ ကိလေသာနှင့်ကံဟာ ဒီအကျိုး
တရားတွေပေါ်ပြီးလျှင် ကံကပျောက်တယ်။ ကိလေသာက မပျောက်ဘူး။
ကိန်းနေရစ်တယ်။ အကျိုးမပေးရသေးတဲ့ ဟိုဘဝကပါလာတဲ့ ကိလေသာ
နဲ့ ကံကတော့ အကျိုးမပေးရသေးလျှင် သတ္တဝါသဏ္ဍာန်မှာ ရှိနေတာဘဲ။

ဒါကြောင့် ဟို...ရှေးရှေးကပါလာတဲ့ ကိလေသာပင်ဖြစ်သော်လည်း
ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာမှာ ရှိနေခြင်းကြောင့် သူ့ကို ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ခေါ်တယ်။
ယခုဘဝမှ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းမဟုတ်ဘူး။

အဲဒီလို ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကြောင့် နောင်အနာဂတ် အကျိုးဆက်။
နောင်အနာဂတ်အကျိုးဆက်အတွက်က အရေးကြီးတယ်။ တရားရလျှင် အ
ပါယ်လေးပါး မကျတော့ဘူး။ အပါယ်လေးပါးမှာဖြစ်စေတတ်တဲ့ ကိလေသာ

ကုန်သွားလို့ အပါယ်လေးပါးကို ကျစေတတ်တဲ့ ကိလေသာနဲ့ကံ ကုန်အောင် ဘာကိုလုပ်ရမလဲ။ **ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာဆိုတဲ့ အကျိုးတရား(၅)ပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို စူးစိုက်ပါ။**

ဘယ်လို စိုက်ရမလဲ။ **သိ-သိ-သိ-သိနဲ့စိုက်ပါ။** သိ-သိ-သိနဲ့စိုက် လို့ မရဘူးဆိုလျှင် အာနာပါနသမာဓိပျော့တယ်။ ပြန်ရှုလေ။ အေး...အာနာ ပါနရှုလို့ မကောင်းဘူး။ မကောင်းလျှင် ထ,လမ်းလျှောက်လိုက်။

ဒါ ဒို့လုပ်ထုံးဘဲ။ **လမ်းလျှောက်လိုက်၊ ရှုလိုက်၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်မှုစိုက်လိုက်** ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အတွင်းရောအပြင်ရော ဖြစ်လာပြီဆိုလျှင် ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ။ ဒီ(၅)ပါးကလွဲလို့ ဘယ်သူ မှမရှိဘူး။

ဒီတော့ ဘာမှပြောမနေနဲ့။ မိုးညှင်းဆရာတော်ကြီးဟောသလို ဟေ့...အစပ်ခွဲတတ်လျှင်ခွဲတတ် မခွဲတတ်လျှင်နေကွ။ နွားသာလယ်ထဲက မတက်အောင် ထွန်တဲ့။ လယ်ထဲကနွားမတက်လျှင် ဒီထွန်ရေးဟာ ကြာ တော့ ညက်ရမယ်။

ဒီတော့ ဝိညာဏ်သော နာမ်ရုပ်သော သဠာယတနသော ဖဿ သော ဝေဒနာသော တဏှာသော သိချင်သိ၊ မသိချင်နေ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ သာ စိတ်ထား။ အေး...လယ်ထဲကနွား မတက်စေနဲ့တဲ့။ အစပ်မခွဲတတ်လျှင် နေတဲ့ ထွန်သာထွန်တဲ့။

ဒီတော့ ဝိညာဏ်တွေ နာမ်ရုပ်တွေ သိနေဖို့လိုနေသေးသလား။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ စိတ်စိုက်ဖို့ဘဲ လိုပါတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ စိတ်စိုက်လို့မ ရဘူး။ မရလျှင် အာနာပါနရှု။ အာနာပါနရှုလို့ မကောင်းဘူး။ ထ,စကြံ လျှောက်။

စကြိုလျှောက်ခြင်းသည် အာနာပါန ရှုကောင်းဖို့။ အာနာပါနလုပ်
ခြင်းသည် ဝေဒနာစိုက်ကောင်းဖို့။ ဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်မှုတစ်ခုခု
ကို စိုက်ကောင်းလို့ရှိလျှင် ဝိညာဏ်သော်၎င်း၊ နာမ်ရုပ်သော်၎င်း၊ သဠာယ
တနသော်၎င်း၊ ဖဿသော်၎င်း၊ ဝေဒနာသော်၎င်း တစ်ခုခုသိမယ်ပေါ့။

အဲဒီ ဝိပါကဝဋ်အကျိုးတရားကို ဉာဏ်စိုက်အောင် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်
သိလိုက်လျှင် ယခု မိမိသဏ္ဍာန်မှာရှိနေတဲ့ နောင်အနာဂတ်ဘဝနဲ့ဆက်မဲ့
အကြောင်းဟာ လုံးလုံးမပြတ်ဘူးဆိုတောင် ပဲသွားမယ်။

ဤသို့ ကြားနာရသော ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်ကံစေတနာတို့ကြောင့်
မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကို လျှင်မြန်စေစွာ ရရ ရောက်ရပါ
လို၏...ဟု ဆုတောင်းကြကုန်။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

**အသက်၊ ရောဂါ၊ ချိန်ခါနှင့်၊
လားရာဘဝ၊ ပစ်ချနေရာ၊
ဤငါးဖြာ ငါ့မှာမသိနိုင်။**

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်တွင်
၁၃၂၄-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့တွင်
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
တပည့်အပေါင်းတို့အား ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်

မအီမသာဖြစ်တာ နေမကောင်းထိုင်မသာဖြစ်တာက အကျိုးတရား။
ရေချိုးမှားတာ အစားမှားတာ ဥတုဖောက်ပြန်တာက အကြောင်းတရား။

ပဋိစ္စ=စွဲမိ၍။ သမုပ္ပါဒ=ဖြစ်ကြောင်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ=စွဲမိ၍ဖြစ်
ကြောင်း။

ဘာဖြစ်ဖြစ် အကြောင်းရှာရတယ်။ လမ်းဆုံလမ်းမ လမ်းလေးခုမှာ
ကလေးတစ်ယောက် မျက်စိသူငယ်နဲ့ငိုနေတယ်။ ဒီကလေးလေးရဲ့အမေ
ဘယ်မှာလဲတဲ့။ အမေကိုလိုက်ရှာရတယ်။ တစ်စုံတစ်ခု အနာရောဂါဖြစ်ဖို့
ရှိလို့ ဆေးဆရာခေါ်လျှင် ဆေးဆရာက အကြောင်းစစ်ရတယ်။ ဒီရောဂါ
ဟာ သလိပ်ကြောင်ဖြစ်တယ်။ သည်းခြေကြောင်ဖြစ်တယ်။ အာဟာရအပုပ်
ကြောင်ဖြစ်တယ်။

သလိပ်-သွေး-သည်းခြေ-လေ-အပုပ်-အာဟာရဆိုတာက အ
ကြောင်း။ အနာရောဂါကအကျိုး။ **အကြောင်းမရှိဘဲနဲ့ဒီအကျိုးက မဖြစ်နိုင်
ဘူး။** အကြောင်းမသိဘဲနဲ့ ဆေးကုလို့ ရောဂါမပျောက်ဘူး။ ဘယ်ဟာဖြစ်
ဖြစ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလည်း ဒီလိုဘဲ။ အကြောင်းသိမှ အကျိုးငြိမ်းနိုင်
တယ်။

၁။ ပဋိစ္စ=စွဲမီ၍။ သမုပ္ပါဒ=ဖြစ်ကြောင်း။ စွဲမီ၍ဖြစ်နေတဲ့တရားကို သိတဲ့ဉာဏ်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်။

၂။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်။ ပစ္စယ=အကြောင်းကို။ ပရိဂ္ဂဟ=သိမ်းဆည်း နိုင်တယ်။ အကြောင်းကိုသိမ်းဆည်းနိုင်တဲ့ဉာဏ်က ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်။

၃။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်။ အကျိုးတရားတို့၏တည်ရာအကြောင်းကို သိတဲ့ ဉာဏ်သည် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်။

၄။ ယထာဘူတဉာဏ်။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိတဲ့ဉာဏ်။ ဒီအကျိုးဖြစ် လာတာ ဒီအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တာဘဲလို့ အကြောင်းနဲ့အကျိုးတွဲစပ်ပြီး ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ သိတဲ့ဉာဏ်။

- ၁။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်။
 - ၂။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်။
 - ၃။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်။
 - ၄။ ယထာဘူတဉာဏ်။
- အဲဒါ အတူတူဘဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ချည်းဘဲ။

၅။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ။ ကင်္ခါ=ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိတရဏ=လွန်မြောက် ၍။ ဝိသုဒ္ဓိ=ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးမှ စင်ကြယ်သောဉာဏ်။ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက် လျှင် ဒိဋ္ဌိစွဲဟာ မစင်ကြယ်နိုင်ဘူးလား။

သုံးဝရတနာ၊ သိက္ခာသုံးတန်၊ အပရံနှင့်၊ ပုပ္ဖံပရ၊ ပဋိစ္စ၊ ရှစ်ဝယုံ မှားခြင်း။

(ယုံမှားခြင်း ရှစ်ပါး)

- ၁။ ဘုရား၌ယုံမှားခြင်း။
- ၂။ တရား၌ယုံမှားခြင်း။
- ၃။ သံဃာ၌ယုံမှားခြင်း။
- ၄။ အကျင့်သိက္ခာ၌ယုံမှားခြင်း။
- ၅။ ပုဗ္ဗန္ဓ=ဟို ရှေးဘဝကို ပြန်ပြီးယုံမှားခြင်း။
- ၆။ အပရန္တ=နောက်သွားရမယ်ဘဝကို လှမ်းပြီးယုံမှားခြင်း။
- ၇။ ပုဗ္ဗန္ဓာပရန္တာ=ရှေ့ဘဝရယ် နောက်ဘဝရယ် နှစ်မျိုးစလုံး ယုံမှားခြင်း။
- ၈။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဒီအကျိုးဟာ ဒီအကြောင်းဖြစ်တာ ဟုတ်ပါလေ ရဲ့လားလို့ ယုံမှားခြင်း။

အဲဒီ ယုံမှားခြင်းရှစ်ပါးမှာ ရတနာသုံးပါးရယ်၊ အကျင့်သိက္ခာရယ်၊ ပုဗ္ဗန္ဓ=ရှေးရှေးဘဝရယ်၊ အပရန္တ=နောက်နောက်ဘဝရယ်၊ ပုဗ္ဗန္ဓာပရန္တ=ရှေ့နောက်နှစ်မျိုးစလုံးရယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရယ်။

အဲဒီ ယုံမှားခြင်းရှစ်ပါးကို မလွန်မြောက်သမျှကာလပတ်လုံး ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးမှ မစင်ကြယ်ဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးတို့မှ စင်ကြယ်အောင် ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်အောင် အားထုတ်ကြရမယ်။

ယုံမှားခြင်းလွန်မြောက်တယ်ဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၊ ယထာဘူတဉာဏ် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်။

အဲဒီဉာဏ်တွေမှ ယုံမှားခြင်းကိုလွန်မြောက်နိုင်တယ်။ ဒီဉာဏ်တွေ မရလျှင် ယုံမှားခြင်းမှ မလွန်မြောက်နိုင်ပါဘူး။ စာစကားနဲ့ပြောနေတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ အသိခက်နေတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာ လောကမှာ အကြောင်းအကျိုး ကင်းတာဘာရှိလို့လဲ၊ ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ...

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘဲ။ ဘာဖြစ်တယ်ဆိုတာက အကျိုး၊ ဘာကြောင့်ဆိုတာက အကြောင်း။

ထမင်းစားများသွားလို့ မအီမသာဖြစ်တယ်၊ ထမင်းမစားရလို့ ဆာတယ်။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မတည့်လို့ စိတ်မချမ်းသာဘူး။ စိတ်မချမ်းသာတာဘာလဲ အကျိုး။ မတည့်တာက အကြောင်း။

လောကမှာ အကြောင်းနဲ့အကျိုးဟာ အကုန်လုံးဆက်သွယ်နေကြတယ်။ သို့ပေမယ့်လို့ အကြောင်းမှန်းအကျိုးမှန်း မသိကြ။ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တဲ့အကျိုးမှန်လျှင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ မခိုင်မြဲဘူး။ ပျက်စီးရမှာဘဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တာကိုး။ အကြောင်းကိုက ခိုင်မြဲလို့လား။ အကြောင်းကမခိုင်မြဲလျှင် ဒီအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့အကျိုးကော ခိုင်မြဲနိုင်ပါအုံးမလား။ သေတတ်တဲ့အမေက မွေးထားတဲ့သားသမီးဟာ မုချသေရမယ်။

ထိုနည်းတူစွာ မခိုင်မြဲတဲ့အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားဟာ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မခိုင်မြဲနိုင်ဘူး။ ပျက်စီးရမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် အကြောင်းနဲ့အကျိုးတရားကို သိလျှင် အနိစ္စပေါ်လွင်နေတယ်။ အဲဒီ အကြောင်းကို မသိတော့ အကျိုးလည်း မသိနိုင်ဘူးပေါ့။ အကြောင်းမှမသိဘဲနဲ့ ဒီလူဟာ လူ့ပြည်မှာနေလို့ ဘာလုပ်အုံးမှာလဲ။ ဘယ်လောက်အသက်ရှည်ရှည် အလကားဘဲ။ အနည်းဆုံး အကြောင်းအကျိုးတော့ သိဖို့ကောင်းကြပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာတဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ အင်္ဂါ(၁၂) ပါးရှိတယ်။ အေး...အဲဒီလို စာအတိုင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလည်း သိကြပေါ့။ ကိုယ်သဏ္ဍာန်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘယ်နှစ်ပါး ဖြစ်နေသလဲလို့ ဒီလိုလည်း ကိုယ်ထဲမှာကြည့်။ အကျဉ်းအားဖြင့် လောကမှာ အကျိုးနဲ့အကြောင်းရှိတယ်။

လူတွေ့ဆိုတာက အကျိုး။ လူတွေ့လုပ်နေတဲ့ ကောင်းမှုဆိုးမှုတွေက အကြောင်း။ ဒီတော့ လူဆိုတာ အကျိုးနဲ့အကြောင်းဘဲရှိတယ်။

လူတင်လားဆိုတော့ ဘယ်သတ္တဝါမျိုးမဆို ဘယ်ဘဝမျိုးမဆို ဘယ်ကမ္ဘာမျိုးမဆို အကျိုးနဲ့အကြောင်းဘဲရှိတယ်။ ရှေးအတိတ်က အကြောင်းကံကြောင့် ယခုဖြစ်ပေါ်နေတယ်။ အဲဒါ ယခုအကျိုး။ ဒီအကျိုးကြောင့် ယခုအကြောင်းခံနေပြန်တယ်။ အဲဒါယခုအကြောင်း။ ယခုအကြောင်းထပ်ခံနေတဲ့အတွက် နောင်ဘဝအကျိုး ပြန်ပေါ်ရအုံးမယ်။ ဒီတော့ ရှေးဘဝကို နောက်ဘဝ ဟုထားအုံး။ ယခုဖြစ်နေတဲ့ဘဝမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဘယ်နှစ်ပါး ရှိသလဲ။ ဝိညာဏ်မရှိဘူးလား။ ဝိညာဏ်ဆိုတာ စိတ်။ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ ထိစိတ်၊ သိစိတ်။ စိတ်ဘယ်နှစ်မျိုးလဲ။ ခြောက်မျိုး။ ဒီစိတ်ခြောက်မျိုးဟာ လူတွေ့မှာရှိတယ်။ ဒီစိတ်ခြောက်မျိုးမရှိလျှင် သေပြီပေါ့။ ဝိညာဏ်ချုပ်သွားပြီ။ ဒီလူမရှိတော့ဘူး။

မသေခင်စပ်ကြားမှာ စိတ်ရှိလျှင် စေတသိက်က ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတော့ အမေနဲ့တူတယ်။ စေတသိက်က သားဆိုးသားကောင်းနဲ့တူတယ်။ အမေက သားဆိုးသားကောင်းကို မွေးထားသလို စိတ်ကမကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်တွေ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်တွေ ပေါက်ဖွားရတယ်။ မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်ဆိုတာ အကုသိုလ်စေတသိက်။ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်ဆိုတာ ကုသိုလ်စေတသိက်တွေ။

ကုသိုလ်စေတသိက်၊ အကုသိုလ်စေတသိက်ဆိုတဲ့ တရားတွေဟာ စိတ်က ပေါက်ဖွားတာ။ မောဟ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ၊ ဥဒ္ဒစ္စ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ထိန-မိဒ္ဓ၊ အကုသိုလ်မကောင်းတဲ့ စေတသိက်တွေက သားဆိုး။ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဒ၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ၊ စသည်ဖြင့် ကောင်းတဲ့ စေတသိက်တွေက သားကောင်းတွေ။ အမေလုပ်တဲ့သူက သားဆိုးသားကောင်း မွေးဖွားထားသကဲ့သို့ စိတ်ဆိုတဲ့တရားက မကောင်းတဲ့စေတ

သိက်နဲ့ ကောင်းတဲ့စေတသိက်ကို ပေါက်ဖွားထားတယ်။

ခုလူတွေက စိတ်ကိုမသိကြဘူး။ စေတသိက်ကိုသိတယ်။ ငါစိတ်မကောင်းလိုက်တာ...ဟယ်။ အမှန်က စိတ်မကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ စေတသိက်မကောင်းတာ။ ငါ စိတ်ချမ်းသာလိုက်တာ...ဟယ်။ အမှန်က စိတ်ချမ်းသာတာ မဟုတ်ဘူး။ စေတသိက်ချမ်းသာတာ။ သို့ပေမယ့်လို့ စေတသိက်ကို စိတ်ထင်နေတယ်။ မကောင်းဘူး ကောင်းတယ်ဆိုတာ စေတသိက်ကလာတာ။ ဝိညာဏ်ကြောင့်နာမ်ဖြစ်၊ နာမ်ဆိုတာ ဘာလဲ။ စေတသိက်ကို ခေါ်တာ။ ဒီတော့ စိတ်ကိုမသိ၊ စေတသိက်သိနေတယ်။ စေတသိက်ကို စိတ်မှတ်နေတယ်။

ပဘဿရ မိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ။ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့။ ဣဒံစိတ္တံ=စိတ်ကလေးသည်။ ပဘဿရံ=ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် အရောင်ထွက်၏။ စိတ်ကလေးဟာ ဖြူစင်ပြီး ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် အရောင်ထွက်နေတယ်။ အာဂန္တုကေဟိ ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ။ ယခုမှဖြစ်လာတဲ့ ကိလေသာအာဂန္တုတရားတို့ကြောင့် ညစ်နွမ်းရရှာ၏။ ဟော...နဂိုစိတ်က အင်မတန်စင်ကြယ်တဲ့တရား။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ အစရှိတဲ့ စေတသိက်တရားကြောင့် ဒီစိတ်ကလေးဟာ ညစ်နွမ်းသွားရတယ်။

ဖန်ခွက်ထဲမှာ ထည့်ထားတဲ့ရေနဲ့ ဝိညာဏ်စိတ်နဲ့တူတယ်။ အဲဒီရေထဲကို ရှောက်ရည်ထည့်လိုက်၊ ရေချဉ်သွားရော။ ဒီရေထဲကို သကြားထည့်လိုက်၊ ချိုသွားရော။ ဆားထည့်လိုက်၊ ငံသွားရော။ ဒီတော့ ချဉ်တာရယ်၊ ချိုတာရယ်၊ ငံတာရယ် ဘယ်သူကလုပ်သလဲ။ ဆားတို့ သကြားတို့ ရှောက်သီးတို့က လုပ်တာ။ ရေကတော့ ရေဘဲ။ ရေကစိတ်နဲ့တူတယ်။ ဆားတို့ သကြားတို့ ရှောက်သီးတို့က စေတသိက်နဲ့တူတယ်။ ဒီတော့ ကိုယ်ဝမ်းထဲမှာ ရှိတာ ကိုယ်သိနိုင်ပါတယ်။

ယခုလူတွေမှာ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ ထိစိတ်၊ သိစိတ် စိတ်ခြောက်မျိုး ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အကောင်းအဆိုးဆိုတဲ့ စေတသိက်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ စိတ်ရှိလျှင် စေတသိက်ပါတာပါဘဲ။ လူရယ်လို့ ဖြစ်လာလျှင် လူရဲ့နေအိမ်ရှိသလို ဒီ စေတသိက်ဆိုတဲ့တရားဟာ ဘယ်ဘဝရောက်သွားသွား ရောက်တဲ့နေရာ သူ့အိမ်ပါရမယ်။ (ယထာလာဘနည်း မှတ်ယူကြရန်)။

ဗြဟ္မာများဟာ လူ့ပြည်ဆင်းလာလျှင် မထိုင်ဘူးတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ထိုင်တဲ့နေရာ ဘုံမိမိမာန်ပေါက်တယ်။ သူတို့ဟာ တန်ခိုးကြီးတော့ သူတို့ထိုင်တဲ့နေရာမှာ ဘုံမိမိမာန်ပေါက်တယ်။ အဲဒီလိုဘဲ စိတ်စေတသိက်ဆိုတဲ့တရားဟာ ဘယ်နေရာရောက်ရောက် ရုပ်ဆိုတဲ့တရားဟာ အလိုလိုပါဘဲ ပါလာတယ်။ ဒီဘဝက လူတစ်ယောက်သေသွားရော ဒီရုပ်ကြီးထားပစ်ခဲ့တယ်။ စိတ်စေတသိက်ကတော့ ဟိုဘဝ သွားဖြစ်တယ်။

ဟို...ဘဝသွားဖြစ်တော့ ရုပ်နဲ့ဘဲ ဖြစ်ရမယ်။ ဒီတော့ ရုပ်ဆိုတာ ဘာလဲ။ **ရုပ်ဆိုတာ တစ်ကိုယ်လုံးမှာဖြစ်တဲ့ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော။**

(ခက်မာဖွဲ့စေး၊ ပူထောက်ကန်၊ ဤလေးတန်၊ မှတ်ရန်လက္ခဏာ) ခက်မာခြင်းသဘော၊ ဖွဲ့စည်းခြင်းသဘော၊ ပူခြင်းသဘော၊ တွန်းကန်ခြင်းသဘော၊ မဟာဘုတ်က (၄)ပါး။ ဒီမဟာဘုတ် (၄)ပါးအရင်းခံပြီး ဥပါဒါရုပ်က(၂၄)ပါး။ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့(၂၈)ပါး။ အဲဒီရုပ်(၂၈)ပါးကလည်း စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ စေတသိက် နာမ်တွေကလည်း စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ စိတ်ဝိညာဏ်ကြောင့် ရုပ်အားလုံးလည်း ဖြစ်တယ်။ ယှဉ်ဘက် စေတသိက်အားလုံးလည်း ဖြစ်တယ်။ စေတသိက်မှန်သမျှက နာမ်။ ရုပ်မှန်သမျှက ရုပ်။ ဒီတော့ မိမိခန္ဓာကိုယ်မှာ စိတ်ဝိညာဏ် ရှိတယ်။ နာမ်ရုပ်ရှိတယ်။ ဝိညာဏ်နာမ်ရုပ် ရှိလာတဲ့အခါကျတော့ နာမ်ရုပ်(၂)ပါးဟာ ကလလရေကြည်(၇)ရက်။ အမြှုပ်(၇)ရက်။ သွေးခဲ (၇)ရက်။ သား

တစ်(၇)ရက်။ ခက်မင်းဖြာ(၇)ရက်။ ပြီးတော့မှ ရင့်ကျက်။ (၇)ရက်ငါးလီ၊ (၇)ရက် (၁၀)လီဆိုတော့ ရက်ပေါင်း(၇၀)။ အဲဒီရက်ပေါင်း (၇၀)ကျော်တဲ့ အခါကျတော့ ထန်းသီးအုန်းသီးများ ရင့်လာတဲ့အခါ အဆံတည်လာသလို မျက်စိအိမ်၊ နားအိမ်၊ နှာခေါင်းအိမ်၊ လျှာအိမ်၊ ပေါ်လာတယ်။ ကိုယ်နဲ့နှလုံး သွေးကတော့ ပဋိသန္ဓေနေကတည်းက ပါလာတယ်။

ဒါကို သဠာယတန ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ မင်းတို့မှာ သဠာယတန ဆိုတဲ့ အတွင်းအကြည်(၆)ပါးရှိတယ်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတန(၆)ပါးလည်း ခေါ်တယ်။ မျက်စိအာယတန၊ နားအာယတန၊ နှာခေါင်းအာယတန၊ လျှာအာယတန၊ ကိုယ်အာယတန၊ စိတ်အာယတန၊ ဒီ အာယတန(၆)ပါးဟာ နာမ်ရုပ် ရှိလို့ ပေါ်လာတာ။ သတ္တဝါကောင် ဖြစ်လာလျှင် နာမ်ရုပ်ပါလာတယ်။

ဒါကြောင့် နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ။ မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်၊ အတွင်းအာယတန(၆)ပါး။ စက္ခုဝတ္ထု၊ သောတဝတ္ထု၊ ဃာနဝတ္ထု၊ ဇိတြဝတ္ထု၊ ကဒယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုဆိုတာ ဘာလဲ။ မြင်စိတ်၏တည်ရာ။ မျက်စိအကြည်၊ ကြားစိတ်၏တည်ရာ နားအကြည်၊ နံစိတ်၏တည်ရာ နှာခေါင်းအကြည်၊ စားစိတ်၏တည်ရာ လျှာအကြည်၊ အတွေ့စိတ်၏တည်ရာ ကာယ အကြည်၊ သိစိတ်၏တည်ရာ နှလုံးသွေးအကြည်၊ အဲဒါ အဇ္ဈတ္တိကာယတန(၆) ပါးလည်း ခေါ်တယ်။ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တ လို့လည်း ခေါ်တယ်။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း မှာဖြစ်သောကြောင့် အဇ္ဈတ္တ၊ သတ္တဝါမှာ ကျေးဇူးများသောကြောင့် အဇ္ဈတ္တ၊ နှစ်ခုပေါင်းတော့ အဇ္ဈတ္တ၊ အဇ္ဈတ္တ ၂-ဆင့် ဖြစ်သွားတယ်။ မျက်စိတို့၊ နားတို့၊ နှာခေါင်းတို့၊ လျှာတို့၊ ကာယအကြည်နှင့် နှလုံးတို့။ အဲဒီ ဝတ္ထုရုပ် (၆)ပါး မရှိလျှင် ဒီကိုယ်ကောင်ကြီးဟာ ဘာမှ အသုံးမကျတော့ဘူး။

ဒါကြောင့် စက္ခုဝတ္ထု၊ သောတဝတ္ထု၊ ဃာနဝတ္ထု၊ ဇိတြဝတ္ထု၊ ကာယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထု၊ အဲဒီ ဝတ္ထုရုပ် (၆)ပါးကို အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တ လို့ခေါ်တယ်။

အဇ္ဈတ္တိကရုပ် (၆)ပါးဆိုတာလည်း သူဘဲ။ အတွင်းအကျဆုံးဘဲ။ တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံးမှာရှိတဲ့ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ၊ အညှို့၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမွှေး၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်ဆိုတဲ့ကောဠာသတွေကို နိယကဇ္ဈတ္တ လို့ခေါ်တယ်။

အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တ ကျတော့ အဲဒီနိယကဇ္ဈတ္တထဲမှာ အပါအဝင်ဘဲ။ သို့ပေမယ့်လို့ သူကပိုပြီး အတွင်းကျတယ်။ သတ္တဝါမှာ ကျေးဇူးလည်းများတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်မှာလည်း ရှိတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိသောကြောင့် အဇ္ဈတ္တ။ သတ္တဝါမှာ ကျေးဇူးများသောကြောင့် အဇ္ဈတ္တ။ အဇ္ဈတ္တ(၂)ခုထပ်။ တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံးမှာရှိတဲ့ ကောဠာသကိုတော့ နိယကဇ္ဈတ္တ လို့ နိယကဇ္ဈတ္တတစ်ပါး ထည့်ခေါ်တယ်။

ဝိသယဇ္ဈတ္တကျတော့ ဖလသမာပတ်၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့အရာ။ သည့်ပြင် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့မဆိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ တရားဟောရင်း စကားတစ်လုံးနဲ့တစ်လုံးကြားမှာ ကိုယ်တော်မြတ်ဟာ ဖလသမာပတ်ဝင်စားနိုင်တယ်။ သည့်ပြင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မဂ်ဖိုလ်ရပေမယ့်လို့ ကိုယ်တော်မြတ်လိုမနိုင်နင်းဘူး။ ဒါကြောင့် ဖလသမာပတ်ကို ဝိသယဇ္ဈတ္တလို့ ခေါ်တယ်။

ဂေါစရဇ္ဈတ္တ ဆိုတာက နိဗ္ဗာန်ကို ခေါ်တယ်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နိဗ္ဗာန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နိဗ္ဗာန်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နိဗ္ဗာန်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နိဗ္ဗာန်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ နိဗ္ဗာန်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓရဲ့ နိဗ္ဗာန်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့၏ အာရုံဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဂေါစရဇ္ဈတ္တ လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီ အဇ္ဈတ္တ(၄)မျိုးနားလည်မှ။ နားမလည်လျှင် ရှုတ်ထွေးနေတာဘဲ။ နိဗ္ဗာန်ကို တချို့က ဗဟိဒ္ဓ၊ တချို့က အဇ္ဈတ္တ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အဇ္ဈတ္တ လို့

ပြောတာဟာ အဇ္ဈတ္တ(၄)မျိုးထဲက ဂေါစရဇ္ဈတ္တကို ရည်စူးပြီးပြောတာ။ ဂေါစရဇ္ဈတ္တ အနေနဲ့ပြောလျှင် သူ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့သူ့နိဗ္ဗာန်နဲ့ ပြောသင့်ပါတယ်။ ဂေါစရဇ္ဈတ္တဆိုတာ အာရုံဘဲ။ အေး...အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ အာရုံပေါ့။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ အာရုံ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ အာရုံ၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ အာရုံ၊ စသည်ပေါ့လေ။ နိဗ္ဗာန်ကို အဇ္ဈတ္တ ခေါ်တာက။

ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာဖြစ်လို့ အဇ္ဈတ္တခေါ်သည် မဟုတ်ဘူး။ ဖလသမာပတ်ကို အဇ္ဈတ္တခေါ်တာကတော့၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်သာဆိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသယဇ္ဈတ္တ ခေါ်တယ်။

ခု အများအားဖြင့် ပြောနေကြတာက ခန္ဓာကိုယ်တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ရှိရှိသမျှကို အဇ္ဈတ္တသုံးတယ်။ အဲဒါက နိယကဇ္ဈတ္တ အနေနဲ့သုံးရတာ။ စက္ခုဝတ္ထု၊ သောတဝတ္ထု၊ ဃာနဝတ္ထု၊ ဇိတြဝတ္ထု၊ ကာယဝတ္ထုအနေနဲ့သုံးရတာ။ အဲဒီလို သူ့နေရာကျအောင် သုံးတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဝေဒဂူ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဇ္ဈတ္တရတော၊ အဇ္ဈတ္တ၌မွေ့လျော်တော်မူ၏။ ဟော...ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဇ္ဈတ္တမှာ မွေ့လျော်တယ်တဲ့။ ဒီလို စာကလည်း ရှိပြန်တာကိုး။ ဘာအဇ္ဈတ္တလဲလို့ တခါမေးတော့။ ဒါ ဂေါစရဇ္ဈတ္တလို့ ခေါ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်မှာ မွေ့လျော်တယ်။ သူ့အရာနဲ့သူ သုံးခဲ့တာတွေ ရှိတယ်။

မှတ်ချက်။ ။ (ဂေါစရဇ္ဈတ္တနှင့် ဝိသယဇ္ဈတ္တကို ဥက္ကဋ္ဌနည်းဟု မှတ်ပါရန်)

ကိုင်း...မင်းတို့ကိုယ်မှာ ဘာရှိတယ်။ စိတ်နဲ့စေတသိက်ဆိုတဲ့နာမ်။ ရုပ်အားလုံးဆိုတဲ့ ရုပ်။ ဒီတော့ စိတ်ရှိတယ်။ နာမ်ရုပ်ရှိတယ်။ ပြီးတော့ သဗ္ဗာယတနအဇ္ဈတ္တခေါ်တဲ့ အကြည်(၆)ပါးရှိတယ်။ မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်၊ ဒီအကြည်(၆)ပါးဟာ ဘယ်မှာ သွားရှာရမလဲ။ မိမိတို့ကိုယ်ထဲမှာ ရှိတယ်။ ဒီ

အကြည်ရှိတော့ ဒီအကြည်နဲ့ အာရုံနဲ့မတိုက်ဆိုင်ဘူးလား။ တိုက်ဆိုင်တော့ မတွေ့ဘူးလား။ အဲဒါ ဖဿ။ မျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေ၊ စိတ်တွေ (၆)ပါး။ အေး...အဲဒါ ဖဿ(၆)ပါးခေါ်တယ်။ အဲဒီ မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်သာမရှိလျှင် မျက်စိအတွေ့၊ နားအတွေ့ ဘယ် လိုဖြစ်မလဲ။ မတွေ့နိုင်ဘူး။ အဲဒါ ဖဿ (၆)ပါးလည်း မင်းတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီ ဖဿ(၆)ပါး ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့က ချမ်းသာဆင်းရဲ ဆိုတဲ့ ဝေဒနာ(၆)ပါးကော ပေါ်မလာဘူးလား။ အေး...မျက်စိအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ၊ နားအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ၊ နှာခေါင်းအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ၊ လျှာအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ၊ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ။ ဟော...မျက်စိအတွေ့၊ နားအတွေ့၊ နှာခေါင်းအတွေ့၊ လျှာ အတွေ့၊ ကိုယ်အတွေ့၊ စိတ်အတွေ့ အတွေ့(၆)ပါးဟာ ဖဿ။ အဲဒီ အတွေ့ (၆)ပါး ရှိခဲ့လို့ရှိလျှင် ချမ်းသာဆင်းရဲဆိုတဲ့ ဝေဒနာ ပေါ်ပေါက်လာမယ်။ ဖဿ အားကောင်းမှ ဝေဒနာအားကောင်းတယ်။ ဖဿ အားမကောင်းလျှင် ဝေဒနာ အားမကောင်းဘူး။

မီးကလေးကလည်း မှုံ့မှုံ့မှားမှား၊ မျက်စိကလည်း မှုံ့မှားမှား၊ ဟို...ရုပ် သေးစင်ကို လှမ်းကြည့်ရတာလည်း အဝေးကြီး။ ဟို...ရှေးတုန်းကရုပ်သေး ကြည့်တဲ့ လူတွေလေ။ ဒီတော့ ကြည့်ရတာ အားမရဘူး။ ဖဿအတွေ့က အားမကောင်းဘဲကိုး။ ဒီတော့ ဘယ်နှယ်လုပ်ရမလဲ။ ပါးစပ်ကပါ ဟ၊ပြီး ကြည့်ရတယ်။ ဖဿ အားမကောင်းဘဲကိုး။ ဒီတော့ ဖဿ အားကောင်း အောင် ဘာလုပ်ရမလဲ။ အရောင်အလင်းများများ လုပ်ရမယ်။ ရှေ့ရောက် အောင် တိုးရတယ်။ ဇာတ်ခုံနား ကြပ်ကြပ်နီးလေ ဖဿအတွေ့ အားကောင်း လေပေါ့။ အလင်းများအောင် ဇာတ်ခုံနားရောက်အောင် တိုးရတယ်။ ဖဿ အားကောင်းတော့ ဝေဒနာက အားကောင်းတယ်။ ဒီဝေဒနာ သူကြိုက်တာ ကိုး။

မင်းတို့မှာ ဖဿမရှိဘူးလား၊ ဝေဒနာမရှိဘူးလား၊ ဖဿနဲ့ဝေဒနာ ဟာ မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ် အကြည်၊ မနေအကြည်ဆိုတဲ့ အကြည်(၆)ပါးမရှိလျှင် ဖဿဘယ်ဖြစ်မလဲ။ ဒီတော့ စိတ်ရယ် နာမ်ရုပ်ရယ်၊ အကြည်(၆)ပါးရယ်၊ ဖဿရယ်၊ ဝေဒနာရယ်။

အဲဒီ(၅)ပါးဟာ သတ္တဝါဘဲ။ ဒါအကျိုးတရား (၅)ပါးခေါ်တယ်။ အဲဒီ အကျိုးတရား (၅)ပါးရှိတော့ ဒီအကျိုးတရား(၅)ပါးမှာ ဖြစ်မှု ဇာတိ၊ အိုမှု ဇရာ၊ သေမှု မရဏ။ ဒီအကျိုးတရား(၅)ပါးမှာ ဇာတိရှိတယ်၊ ဇရာ မရဏရှိတယ်၊ ဒီတော့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ(၅)ပါး။ ဇာတိ(၆)ပါး။ ဇရာမရဏ (၇)ပါး။ ဒီအကျိုးတရား(၇)ပါး ဖြစ်နေတာကို သူ့ကောင် ငါကောင်၊ သတ္တဝါကောင်လို့ခေါ်တဲ့ မှုံ့မှုံ့မဲမဲ ယောက်ျား မိန်းမတွေဟာ ဒီ (၇)ပါးအပြင် ဘာမှမရှိဘူး။ ဒီ အကျိုးတရား(၇)ပါး ပေါ်နေတာကို အဖေဘဲ၊ အမေဘဲ၊ သားဘဲ၊ သမီးဘဲ...လို့စွဲလန်းနေကြတယ်။

အဲဒီ အကျိုးတရား(၇)ပါး ရှိတော့မှ နှစ်သက်ခြင်း တဏှာ၊ စွဲလန်းခြင်း ဥပါဒါန်၊ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ၊ ဖြစ်ခြင်းဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဆိုတဲ့ အဲဒီအကြောင်းတရား(၅)ပါး ပေါ်လာတယ်။ တဏှာ ဥပါဒါန်ရှိတော့ မသိမိုက်မဲမှု အဝိဇ္ဇာကရှိရမယ်။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံဖြစ်မှု ဘဝရှိတော့ ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရရှိရတယ်။ ဒီတော့ ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဆိုတဲ့ အကျိုး(၇)ပါးက သူ့ကောင် ငါကောင် သတ္တဝါကောင်ခေါ်နေတဲ့ အကျိုးတရား(၇)ပါး။

အဲဒီအကျိုးတရား(၇)အရင်းခံထားတော့ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဆိုတဲ့ အဲဒီအကြောင်းတရား(၅)ပါး ဖြစ်လာတယ်။ မသိမိုက်မဲမှုက အဝိဇ္ဇာ။ ပြုလုပ်မှုက သင်္ခါရ၊ နှစ်သက်မှုက တဏှာ၊ စွဲလန်းမှုက ဥပါဒါန်၊ ဖြစ်ပေါ်မှုက ကံ၊ ဒီ(၅)ပါးကအကြောင်း။ ဟို (၇)ပါးက အကျိုး။ ဒီတော့ အကျိုး (၇)ပါး၊ အကြောင်း(၅)ပါး ပေါင်းလိုက်တော့(၁၂)ပါး။ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(၁၂)ပါးရှိတယ်။ မင်းတို့မှာ ဖြစ်နေတာ။

ဒီတော့က တရားအားထုတ်တယ်၊ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ ဝိညာဏ်ကို သိရမယ်။ နာမ်ရုပ်ကို သိရမယ်။ သဠာယတနကို သိရမယ်။ ဖဿကို သိရမယ်။ ဝေဒနာကို သိရမယ်။ ဇာတိကို သိရမယ်။ ဇရာမရဏကို သိရမယ်။ ဒီအကျိုးတရား(၇)ပါး အကုန်လုံးသိမှ မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ခုထဲ တစ်နေရာထဲမှာ သိလျှင် ပြီးတာဘဲ။ အကုန်လုံးလျှောက်ပြီး သိဖို့မလိုပါဘူး။ စာဆိုတာက အုတ်ကြားမြက်ပေါက် အကုန်လုံး ဆိုထားတာ။ အား

လုံးသော သတ္တဝါတွေနဲ့ ဆိုင်အောင်လို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်မှာ တစ်နေရာ တစ်ဌာန တစ်ခုသော တရားကို သဘောပေါက်အောင် သိဖို့ လိုတယ်။ သိလျှင်ပြီးတာဘဲ။ စိတ်ကိုသော်၎င်း၊ စေတသိက်ကိုသော်၎င်း၊ ရုပ်ကိုသော်၎င်း၊ အကြည်(၆)ပါးကိုသော်၎င်း၊ အတွေ့ကိုသော်၎င်း၊ ခံစားမှု ဝေဒနာကိုသော်၎င်း၊ ဖြစ်မှု ဇာတိကိုသော်၎င်း၊ အိုမှုဇရာကိုသော်၎င်း၊ သေမှု မရဏကိုသော်၎င်း၊ တစ်ခုခုကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် တစ်ချက်သိလိုက်လျှင် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဆိုတဲ့ အကြောင်း(၅)ပါး ပြတ်သွားမယ်။ အကျိုးသိလျှင် အကြောင်းပြတ်တာဘဲ။

ယခုဘဝမှာ အကျိုးနဲ့အကြောင်းဘဲရှိတယ်။ အကျိုးနဲ့အကြောင်း(၂) မျိုးတို့တွင် အကျိုးသိလျှင် အကြောင်းပြတ်သွားမယ်။ နောက်ဘဝမှာ ဖြစ်ရမဲ့ ဒုက္ခ မလာတော့ဘူး။ ဒီတော့ အကျိုး(၇)ပါးက ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်၊ အကြောင်း(၅)ပါးက အပရန္တဘဝစက်။ ပုဗ္ဗန္တကို ခွဲလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒီ အကျိုး(၇)ပါးဟာ ရှေးအတိတ်ဘဝနဲ့ ဆက်သွယ်တယ်။ ဒီ အကျိုး(၇)ပါး ဖြစ်နေတာ ဒီဘဝမရောက်ခင် ရှေးရှေးဘဝက အကြောင်းကံကြောင့် ယခုဒီဘဝမှာ လာပေါ်နေရတာ။ အကြောင်းက ဘယ်တုန်းကလုပ်ခဲ့သလဲ။ ဟို... ရှေးရှေးဘဝတုန်းက လုပ်ခဲ့တာ။ ခုမှပေါ်လာတယ်။ အကျိုးဖြစ်ပေါ်တဲ့အခါမှာ ဒီအကြောင်းလာပေါ်တယ်။ (၆၀)ကျော်မှ ကံပေါ်တယ်ဆိုတာ ဘာတုန်း။ အကျိုးပေးတာကို ပြောတာ။ ကံဆိုတဲ့အကြောင်းတရား မပေါ်ဘဲနဲ့ ဒီအကျိုးတရား ဖြစ်ပါ့မလား။ ဒီတော့ ဟိုတုန်းက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကံ၊ အကြောင်းတရားဟာ ယခုအကျိုးပေးချိန်ကျတော့ လာပေါ်ရမယ်။ ဒါကို(၆၀) ကျော်မှ ကံပေါ်တယ်လို့ ပြောတာ။

ဥပမာအားဖြင့် ကံဆိုတာ ပစ္စည်းကိုဝယ်ယူခြင်း ချေးငှားခြင်းနဲ့ တူတယ်။ သူ့ပစ္စည်းကို ဝယ်ထားလျှင် တနေ့အဖိုးပေးရမယ်။ သူ့ပစ္စည်းကို ချေးငှားထားလျှင်၊ တနေ့ ဒီကြွေးပြန်ဆပ်ရမယ်။ ရှေးအတိတ်ဘဝက လုပ်ခဲ့တဲ့ ကံသည် ပစ္စည်းကို ဝယ်ယူခြင်း ချေးငှားခြင်းလိုဘဲ တစ်နေ့ကျတော့

အဖိုးပေးသလို ချေးငှားထားတဲ့ပစ္စည်းဟာ တနေ့ပြန်ဆပ်ရသလို၊ ရှေးအ
တိတ်က လုပ်ထားတဲ့ ကံ,ကို ခုဘဝမှာလာပြီးတော့ အကြွေးဆပ်ရတယ်။
ဒီတော့ အကျိုးပေါ်လာတဲ့အခါမှာ အကြောင်းနဲ့တကွ ပေါ်လာတယ်။

ဝိဘဝတော၊ ဖြစ်ပြီးမှ ကင်းသောအားဖြင့်။ ဝိ-ဆိုတာ ကင်းတယ်။
ဘဝ-ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ ဝိဘဝတော၊ ဖြစ်ပြီးမှ ကင်းသောအားဖြင့်။ အနု
ပဿတိ- အဖန်တလဲလဲ ရှု၏တဲ့။ တောလေးဆယ်မှာ ဟို...ရှေးရှေးဘဝက
လုပ်ခဲ့တဲ့အကြောင်းတွေဟာ ယခု အကျိုးမပေါ်သမျှကာလပတ်လုံး ဘယ်
တော့မှ မကင်းဘူး။

ယခုဘဝ အကျိုးပေါ်လာလျှင် ဒီအကျိုး၏အကြောင်း ကင်းသွား
တော့ နောက်မလာတော့ဘူး။ အကျိုးမပေးရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ဒီ
အကျိုးပေးမဲ့အကြောင်းဟာ ဘယ်တော့မှ မကင်းဘူး။

ဝိဘဝတော-ဖြစ်ပြီးမှ ကင်းသောအားဖြင့်။ ခန္ဓေ-ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။
အနုပဿတိ-အဖန်တလဲလဲ ရှု၏တဲ့။ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာ အကျိုးတရား။ အဲ
ဒီ အကျိုးတရားဟာ ရှေးကအကြောင်းကံနဲ့ ဖြစ်ပြီးမှ ကင်းတယ်။ မဖြစ်
သေးလျှင် မကင်းဘူး။ ဒီတော့ ရှေးရှေးဘဝက လုပ်ခဲ့တဲ့အကြောင်းတွေ
ဟာ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှာ ရေတွက်နိုင်ပါ့မလား။ အေး...မရေတွက်နိုင်
တော့ ဒီအကြောင်းတွေ ရှိသမျှကာလပတ်လုံး ဒီအကျိုးကင်းမလား။ ဘယ်
အခါမှ ပျောက်မလဲ။ အဲဒီအကျိုးကို သေသေချာချာကြီး သိတဲ့အခါမှပျောက်
မယ်။ ပရိညာဆိုက်အောင် အကျိုးတရားကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားကြီး သိတဲ့အ
ခါကျတော့ အကြောင်းပြတ်တယ်။ အကြောင်းပြတ်တယ်ဆိုတာ လက်ရှိ
အတိတ်ကဖြစ်ပြီးတဲ့အကြောင်းရော၊ နောက်ဖြစ်မဲ့ အကြောင်းရော ပြတ်
တယ်။

သောတာပန်တည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပါယ်ကျလောက်တဲ့ အကြောင်း

အကုန်ပြတ်တယ်။ အနာဂါမ်တည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လူ့ပြည်နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ထိုက်တဲ့အကြောင်း အကုန်ပြတ်ရတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ (၃၁)ဘုံ ဖြစ်ထိုက်တဲ့အကြောင်း အကုန်ပြတ်ရတယ်။ ဒီတော့ အကြောင်းပြတ်သမျှ အကျိုးသိလို့သာ ပြတ်တယ်။ အကြောင်းပြတ်ချင်လျှင် အကျိုးသိအောင် လုပ်ရမယ်။ အကျိုးသိအောင် မလုပ်ဘဲနဲ့ အကြောင်းပြတ်လို့ရှိလျှင်တော့ ကွာဟဲ့ ကွာဟဲ့ ဆိုတော့ သူများကလွမ်းတော့ ကိုယ်ကသာလွမ်းရမှာ။ ဘာမှမဖြစ်နဲ့။ သိအောင်သာလုပ်။ ဟိုဟာဖြစ် ဒီဟာဖြစ်နဲ့ သိရမဲ့အကျိုးသိအောင် မလုပ်လျှင် ငတ်ရုံဘဲရှိမယ်။

အကြောင်းပြတ်ချင်လျှင် အကျိုးသိအောင် လုပ်။ ဒီအကျိုးကဘာလဲ။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ ဒီ (၇)ပါးက အကျိုးဘဲ။ အဲဒီ အကျိုး(၇)ပါးသည် ရှေးအတိတ်ကအကြောင်းနဲ့စပ်လို့ သူ့ကို ပုဗ္ဗန္တဘဝစက် လို့ခေါ်တာ။ ယခုဘဝမှာ ဖြစ်တဲ့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝနဲ့အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဆိုတဲ့ အကြောင်း(၅)ပါးက နောင်အနာဂတ်ဘဝနဲ့ စပ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို အပရန္တဘဝစက် လို့ခေါ်တာ။ ဒီတော့ ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်ကို သေသေချာချာသိလျှင် အပရန္တဘဝစက်ဟာ ပြတ်ဖို့မခက်ပါဘူး။ အေး...အဲဒါ ငြိမ်းတဲ့လမ်းပေါ့။

ဘယ်ဘဝမှာမဆို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (၁၂)ပါး လူတိုင်းမှာရှိတယ်။ အေး အကျိုး(၇)ပါး။ အကြောင်း(၅)ပါး။ လူတိုင်းမှာရှိတော့ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်ကစ၍ သေသည့်တိုင်အောင် တစ်ဘဝလုံး ရှိနေတာလား။ တစ်ဘဝလုံးမှာ ဒီအကြောင်း (၁၂)ပါး ထဲကလားဆိုတော့ မြင်တဲ့ခဏ(၁၂)ပါးကိုဘဲ မရေနိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ မြင်ဆဲခဏမှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏဆိုတဲ့ အကျိုး(၇)ပါးပေါ်တာ။ အဲဒီ အကျိုးတရား(၇)ပါးကိုက နောင်အကြောင်းခံဖို့ ပေါ်တာ။ ဒီတော့ နောင်အကြောင်းခံနဲ့ ခုအကျိုးဟာ မြင်ဆဲခဏမှာ ပေါ်တော့ကာ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်နဲ့ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရကလည်း ဒီမြင်ဆဲခဏမှာ ဖြစ်ပြန်တယ်။ ဖြစ်ပြန်

တော့ ဟို ရှေးဘဝသွားရမဲ့ ဘဝနဲ့ဆက်ပြန်တော့တယ်။ ပုဗ္ဗန္တ၊ အပရန္တဘဝစက်ဟာ သတ္တဝါသန္တာန်မှာ အမြဲမပြတ်လည်နေတယ်။ ဒါပြတ်ချင်တော့ ဒို့လူစုဟာ ဘာကိုသိအောင် လုပ်မရမယ်။ အကျိုးကိုသိအောင် လုပ်။ အကျိုးသိအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်မှုကို စိုက်ပါ။ မင်းတို့ ခန္ဓာထဲမှာ စိတ်မရှိဘူးလား။ စိတ်က ဟိုဟာသိ ဒီဟာသိ ဟိုဟာကြံ ဒီဟာကြံနဲ့ ဖြစ်မနေဘူးလား။ အဲဒီတော့ ဟိုဟာသိ ဒီဟာသိ ဟိုဟာကြံ ဒီဟာကြံတဲ့စိတ်ဟာ မရှိဘဲနဲ့ အရှိလုပ်နေတာလား။ ဖြစ်ဆဲခဏမှာ တကယ်ရှိတာလား။ စိုက်ကြည့်စမ်း၊ တကယ်ရှိနေတာ။ ဒါဖြင့် နာကျင်မှု ကိုက်ခဲမှု ယားယံမှု စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ထိုသဘာဝတွေ ဖြစ်မှုကော မရှိဘူးလား။ အဲဒီ ဖြစ်မှုတွေကကော တကယ်ရှိလား။ မရှိဘဲနဲ့အရှိလုပ်တာလား။ ဖြစ်ဆဲခဏမှာ တကယ်ရှိတာ။

အေး...ဒီတော့ အကျိုးတရား(၇)ပါးဆိုတာ တခြားမဟုတ်ပါဘူး။ ဝေဒနာဖြစ်ဆဲခဏ၊ စိတ်ဖြစ်ဆဲခဏ၊ တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံးမှာ အတွင်းရောအပြင်ရော သဘာဝဓမ္မ ဖြစ်ဆဲခဏဟာ ဒီအကျိုး(၇)ပါးဘဲ။ အဲဒါကို သိအောင်စိုက်မယ်။ ဒါ သိအောင်စိုက်နိုင်ဖို့က အာနာပါန သမာဓိအားပျော့လျှင် မစိုက်နိုင်ဘူး။ အေး...အာနာပါနသမာဓိ ထူထောင်ရတာ စင်စစ် အာနာပါန သမာဓိက လိုရင်းမဟုတ်ဘူး။ အာနာပါန ထူထောင်လို့ အာနာပါန သမာဓိအားကောင်းတဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်မှုကို မိအောင်စိုက်လိုက်။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်မှုမိအောင်စိုက်တော့ အဲဒီ အကျိုးတရား(၇)ပါးထဲက တစ်ပါးပါး မတွေ့ဘူးလား။ အေး...ဒါမှ ပြတ်တဲ့လမ်း။

ဒီတော့ အာနာပါနလုပ်တာ ဘာလုပ်ဖို့။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်မှုကို စိုက်ဖို့၊ အာနာပါနက တခါတလေ ထိုင်းနေပြန်ရော။ တခါတလေ ငေးမှိုင်းနေပြန်ရော။ အဲဒါကြောင့် စကြံလျှောက်မှုက အာနာပါနအဖြေတရား။ စကြံများများလျှောက်ပေး အာနာပါနအပြစ် မရောက်နိုင်ဘူး။ စကြံများများလျှောက်ပေးလေ အာနာပါန အပြစ်ကင်းလေဘဲ။ အပြစ်ကင်းတဲ့ အာနာပါနကြပ်

ကြပ်တွင်ကျယ်လျှင် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှသဘာဝ မသိနိုင်ဘူးလား။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်ဖြစ်သမျှသဘာဝကို အသိဉာဏ်ရင်ရင်းပြီးတော့ သိသွားရမယ်။

ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်မှုကိုသိပါတယ် ဆိုပေမယ်လို့ အတိတ်နဲ့အနာဂတ်နဲ့က သိတယ်။ မနက်က ဖြစ်ခဲ့တာနဲ့ နေ့လယ်ကဖြစ်ခဲ့တာနဲ့ ညကျမှ ဖြစ်မှာနဲ့ မဖြစ်သေးတာရော၊ ဖြစ်ပြီးတာရော၊ ဖြစ်ဆဲရော၊ အဲဒီလိုသိတယ်။ ဖြစ်ဆဲခဏလေးကို မသိသူ၏ဖြစ်ဆဲခဏကလေးက ဘယ်လောက်ကြာသလဲ။ မကြာပါဘူး။ အဲဒီ ဖြစ်ဆဲခဏကလေးကို သိလျှင် စိတ်ညစ်စရာလည်း မလိုဘူး။ နှစ်သက်စရာလည်း မလိုဘူး။ ချစ်စရာလည်း မလိုဘူး။ မုန်းစရာလည်း မလိုဘူး။ ဒီတော့ အားလုံးစိုက်နေတဲ့အထဲက ပျော်စရာ၊ ပျင်းစရာ၊ ချစ်စရာ၊ မုန်းစရာ ရှိနေသေးလျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကျကျကို မသိသေးလို့။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုပေမယ်လို့ ပစ္စုပ္ပန်ကျကျယူလို့ လွယ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်ပြီးတာအတိတ်၊ မရောက်သေးတာ အနာဂတ်၊ ခုလောလောဆယ် ဖြစ်နေတာ ပစ္စုပ္ပန်။ အဲဒီ လောလောဆယ်ဖြစ်မှုဟာက ဘယ်လောက်မှ မကြာတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး မဟုတ်ဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်၊ သတ္တဝါရယ်၊ ဖြစ်နေတာက ကာလဝိမုတ်။ အဲဒီ ကာလဝိမုတ်က အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ထဲ ပါတာမဟုတ်ဘူး။ ပညတ်တရားက ရှိတဲ့တရားမှ မဟုတ်ဘဲနဲ့။ သူ့ကို အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ထဲသွင်းလို့ ရမလား။

အေး...ဒီတော့ သဘာဝဓမ္မတို့၏ ဖြစ်ပြီး၊ သဘာဝဓမ္မတို့၏ ဖြစ်ဆဲ၊ သဘာဝဓမ္မတို့ ဖြစ်လတ္တံ့ ဒါတွေကို အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ယူရတာ။ ဒီတော့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ယူရာမှာလည်းဘဲ ဝိပဿနာဉာဏ်ကျတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဆဲဆဲသာ အလိုရှိတယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်က ပစ္စုပ္ပန်ဆဲဆဲတာမှမကြာတဲ့ ဖြစ်မှုကလေး တွေ့လိုက်လျှင် ဟိုရှေးရှေးအတိတ်ကလည်း ဒီလိုဘဲ ဖြစ်ခဲ့ပါကလား။ ဒီလိုသိလာတယ်။ အဲဒါကျတော့ အနွယ်ဉာဏ်၊ နောက်လိုက်ဉာဏ်ခေါ်တယ်။ သူတို့ ဒိဋ္ဌပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ် မခေါ်ဘူး။ ပစ္စုပ္ပန်

ဖြစ်တုန်းဆဲဆဲကလေး စိုက်ကြည့်တဲ့ဉာဏ်မှ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်ဟာ ရှေးက ဖြစ်ခဲ့တာတွေလည်း ဒီအတိုင်းဘဲ။ နောင်ဖြစ်မှာတွေလည်း ဒီအတိုင်းဘဲလို့၊ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခ သိမှုကိုအကြောင်းပြုပြီးမှ ရှေ့ကဟာနဲ့ နောက်ကဟာ ပြန်သိရ မယ်။

ခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ အတိတ်က ဖြစ်ခဲ့သမျှ ဘယ်သူဘယ်ဝါ၊ ခုဖြစ်နေတာ ဘယ်သူဘယ်ဝါ၊ နောင်ဖြစ်မှာ ဘယ်သူဘယ်ဝါဆိုတော့ ပညတ် တန်းလန်းနဲ့ သဘာဝကို ဖုံးပြီးတော့ သိနေတာ။ ပညတ်အသိက သာနေ တယ်။ ပညတ်အသိက သာနေတော့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ပြောပေ မယ်လို့ ပြောလို့သာပြောတာ ဟုတ်သလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး။

ကိုင်း...ယခုသိရမှာက အကျိုး(၇)ပါး။ အကြောင်း(၅)ပါး။ အေး...ခု ဘဝ ဒါဘဲ။ ယခုဘဝသာလား ဆိုတော့ နောင်သွားရမဲ့ဘဝလည်း ဒါဘဲ။ ရှေးရှေးက လာခဲ့တာလည်း ဒါဘဲ။ သို့သော် ယခုဘဝဖြစ်နေတဲ့ အကျိုး (၇)ပါးက ရှေးအတိတ်က အကြောင်းနဲ့ဆက်တယ်။ ယခုဘဝ ဖြစ်နေတဲ့ အကြောင်း(၅)ပါးက နောင်အနာဂတ်ဘဝနဲ့ ဆက်တယ်။ အဲဒီ ဆက်သွယ် မှုကို သိအောင်လို့၊ မြတ်စွာဘုရားက သုံးဘဝစပ်ဟောတာ။ ဟို...ရှေးက ဖြစ်ခဲ့တဲ့အကြောင်းကို အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ(၂)ပါးထဲ ထုတ်ဟောတယ်။ နောင် ဖြစ်ရမဲ့ အကျိုးကို ဇာတိ ဇရာမရဏ(၂)ပါးထဲ ထုတ်ဟောတယ်။ ရှေးရှေး ဘဝနဲ့ ဆက်သွယ်မှုကို သိရုံကလေးအတွက်၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ (၂)ပါးထဲ ထုတ်ဟောသွားတယ်။ စင်စစ် ဒီ(၂)ပါးထဲ ရှေးရှေးကဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ် ဘူး။ ရှေးဘဝနဲ့ယခုဘဝ ဆက်သွယ်မှုကို သိပါစေတော့လို့ ရှေးဘဝဖြစ်မှု ထဲကလို့ ယင်းကို ကောက်ဟောတာ။

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ အတိတ်ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ၊ အနာဂတ်ဘဝ၊ နောင်အနာဂတ်ဘဝနဲ့ ယခုဘဝ ဆက်သွယ်မှုကို သိအောင်လို့သာ ရှေးဘဝ ကရယ်၊ နောင်အနာဂတ် ဖြစ်ရမဲ့ဟာရယ်၊ ယခုလောလောဆယ် ပစ္စုပ္ပန်

ဖြစ်ဆဲရယ်၊ စပ်ပြီးဟောတာ။ ဟောပြန်တော့ အကျိုး(၇)ပါးမှာ (၇)ပါးစလုံး မဟောတော့ဘူး။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ (၅)ပါး သာ ဟောထားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဇာတိနဲ့ဇရာမရဏဟာက နောက်ဘဝ ဆက်ပြီး ဟောချင်လို့ချန်ထားတာ။ ယခုဘဝ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ မဖြစ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းကျတော့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ သုံးပါးထဲ ဟောထားတယ်။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ မရှိလို့မဟုတ်ဘူး။ ဟို...ရှေးအတိတ်က အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ဖြစ်ခဲ့တာကို ဟောချင်လို့ ဒီမှာ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ သုံးပါးထဲဟောတာ။

ဒီတော့ အမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် အကြောင်း(၅)ပါး။ အကျိုး(၅)ပါး။ ဒီလိုယူ။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ(၅)ပါးက ဇာတိ ဇရာမရဏနဲ့ စကားလုံးသာကွဲနေတယ်၊ အတူတူဘဲ။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်မှုဇာတိ၊ ရင့်ရော်မှုဇရာ၊ သေပျောက်မှု မရဏ။ ဒီတော့ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏနဲ့ မထူးတော့ဘူး။

ရှေးအတိတ်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့အကြောင်း(၅)ပါးမှာ (၅)ပါးစလုံးကုန်အောင် မဟောဘဲနဲ့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ(၂)ပါးကို ဟောတယ်။ ယခုဘဝဖြစ်နေတဲ့ အကျိုးကိုတော့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ လို့ အပြည့်အစုံ ဟောတယ်။ ယခုဘဝမှာ ထပ်ဖြစ်တဲ့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ ဆိုတဲ့ အကြောင်းကျတော့ သုံးပါးဘဲ ဟောတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ရှေးအတိတ်က အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရနဲ့ ရောနေမှာစိုးလို့။ ရှေးအတိတ်ကဟာ ချန်ပြီးတော့ ကျန်တဲ့သုံးပါးကို ဟောတယ်။

ဒီတော့ ဟိုက(၂)ပါး ဟောလျှင်လည်းဘဲ သုံးပါးပါ ထည့်ယူ။ ဒီက(၃)ပါး ဟောလျှင်လည်း (၂)ပါးပါ ထည့်ယူ။ အမှန်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ အကြောင်းမှန်သမျှ အကျိုးမှန်သမျှ (၅)ပါးချည်းဘဲ။ ဒီတော့ ရှေးအတိတ်ကအကြောင်း(၅)ပါး။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး(၅)ပါး။ ဘယ်နှစ်ပါးလဲ။ (၁၀)ပါး။

ယခု ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း(၅)ပါး။ နောင်အနာဂတ်အကျိုး(၅)ပါး။ (၁၀)ပါး။ ဒီ
တော့ အကြောင်းအကျိုးဆက်နေတာချည်းဘဲ မဟုတ်လား။ ဇာတိ၊ ဇရာ၊
မရဏက ဘယ်အခါမှ မကင်းကောင်းသောကြောင့် ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်မှာလဲ(၁၂)
ပါး အမြဲယူ။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း(၅)ပါး။ နောင်အနာဂတ်အကျိုး(၅)ပါး၊
အဲဒီ (၁၀)ပါးမှာလဲ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ မကင်းတော့ အပရန္တဘဝစက်မှာလဲ
(၁၂)ပါးဘဲယူရမယ်။

ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာ အားလုံးကုန်(၁၂)ပါးချည်းဘဲ။ ရှင်းအောင်
ပြောလျှင်တော့ ရှေးအတိတ်ကအကြောင်း(၅)ပါးကြောင့်။ ယခုဘဝမှာ အကျိုး
(၅)ပါးဖြစ်။ ယခုဘဝမှာ အကြောင်း(၅)ပါးဖြစ်လို့ နောင်ဘဝမှာ အကျိုး(၅)
ပါးပေါ်။ သံသရာမှာ အကြောင်းအကျိုးဆက်သွယ်မှုကို ဟောတဲ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ကိုး။ ဒီတော့ သူကောင် ငါကောင် သတ္တဝါကောင်နဲ့သာ ပြောနေရတယ်။
အမှန်မှာ အကြောင်းအကျိုးဆက်ပြီးတော့သွားနေတဲ့ သံသရာချည်းပါကလား
လို့၊ အဲဒီ အကြောင်းအကျိုးကို သေသေချာချာသိလိုက်လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဉာဏ်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၊ ယထာဘူတဉာဏ်၊ ကင်္ခါဝိတရဏ
ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်၊ အဲဒီဉာဏ်တွေရပြီး စူဠသောတာပန် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကိုယ်ကိုယ်
ကိုသာ မေးကြည့်ပေတော့၊ ငါ ကလျာဏပုထုဇဉ် သောတာပန် ဟုတ်ပ
လားလို့။

ကလျာဏပုထုဇဉ်ဆိုတာဟာ ရုပ်နာမ်ကို မြင်တယ်။ ရုပ်မှန်းနာမ်မှန်း
သိတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကလျာဏပုထုဇဉ် ခေါ်တယ်။ ရုပ်နာမ်တို့၏
အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းနိုင်ပြီး ဒီရုပ်နာမ်ကို အကြောင်းနဲ့တကွသိတဲ့အခါ
ကျတော့ စူဠသောတာပန်၊ ရုပ်နာမ်သက်သက်ကိုသိလျှင် ကလျာဏပုထုဇဉ်။
အကြောင်းနဲ့တကွ ရုပ်နာမ်ကိုသိလျှင် စူဠသောတာပန်။

စူဠ ဆိုတာ အငယ်။ သောတာပန်လောင်း။ သောတာပန်အစစ်
မဟုတ်သေးဘူး။ ရဟန်းခံမဲ့ ရဟန်းလောင်း။ ရှင်ပြုမဲ့ ရှင်လောင်း။ မင်း

ပြုမဲ့ မင်းလောင်းဆိုသလို နောင်ကို မဟာသောတာပန် ဖြစ်ဖို့ သောတာပန်လောင်း။ မဟာသောတာပန်နဲ့ ဘယ်လိုတူတယ်။ တူပုံက...

ဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ(၂)ပါးကို မဟာသောတာပန်က အမြစ်ပါ ဖြတ်လိုက်တယ်။ စူဠသောတာပန်က နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နဲ့ ဒိဋ္ဌိကို ခွာလိုက်တယ်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကို ခွာလိုက်တယ်။ သူက မဖြတ်ချင်သေးဘူး။ ခွာရုံခွာတာ။ စူဠသောတာပန်က ဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ(၂)ပါးကို ခွာတယ်။ မဟာသောတာပန်က ဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ(၂)ပါးကို အမြစ်ပါပြတ်အောင် ဖြတ်တယ်။

ဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ(၂)ပါးကို ခွာနိုင်လို့ရှိလျှင် နောင်မဟာသောတာပန် ဖြစ်ပြီး သူဖြတ်နိုင်တော့မယ်။ ဒါကြောင့် စူဠသောတာပန်ပြောတာ။ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ ကြုံကြိုက်တဲ့အခါ စူဠသောတာပန်စခန်းတော့ ရောက်အောင် လုပ်မှ။ မလုပ်လျှင် အဲဒီအကောင်ဟာ သနားစရာတော်တော်ကောင်းတယ်။ ခွေးရူးကိုက်ခံရချင်တဲ့လူဟာ ရောင်ကလေး ငုတ်စိငုတ်စိနဲ့ဆိုတာလို အိမ်ခဏခဏ ပြန်တဲ့အကောင်တွေဟာ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ဘူး။ မင်းတို့ခွေးရူးကိုက်ခံရမဲ့ အကောင်တွေ။

စူဠသောတာပန်ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ မလာချင်နေကြပါ။ ခု ကိုယ်ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်မချရသေးဘဲနဲ့ ပေပြီးတော့ အလကားမနေကြပါနဲ့။ အဲဒီတော့ နက်ဖန်ခါကစပြီးတော့ အလှူအတန်း ပြတ်သွားပြီ။ ကထိန်အမတွေ နက်ဖန်ခါကစပြီး ကျောင်းတက်ဖို့ ငါပြောချင်လို့ သူတို့လည်း ဘာမှ မဖြစ်သေးဘူး။ သူတို့လည်း စူဠလိပ်ဘဲ ဖြစ်နေသေးတယ်။ အနည်းဆုံး စူဠသောတာပန် ဖြစ်အောင်တော့ လုပ်ဖို့ကောင်းနေပြီ။ လုပ်ချင်လုပ်၊ လုပ်ဖို့ကောင်းကြောင်းသာ ငါပြောတာ။

ဤသည်ကား သုတ္တန်ဒေသနာတော် ဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာဒေသနာ

တော်မြတ်သည်ကား ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာကတာဓမ္မာ-
ဟုဟောတော်မူသည်။ ကုသလာ-ကောင်းသော။ ဓမ္မာ-သဘော။ အကုသလာ
ဓမ္မာ- မကောင်းတဲ့သဘော။ အဗျာကတာဓမ္မာ-ကောင်းတယ် မကောင်းဘူး
ဟု မဆိုရတဲ့သဘော။ တစ်လောကလုံးခြုံပြီးတော့ ကိုယ်တော်မြတ် ဒီသုံး
ပါးဘဲ ဟောတယ်။ ကုသလာဓမ္မာ-ကောင်းတဲ့သဘော။ အကုသလာဓမ္မာ-
မကောင်းတဲ့သဘော။ အဗျာကတာဓမ္မာ-မကောင်းဘူး ကောင်းတယ်ဟု မ
ဆိုရတဲ့သဘော။ ဒီသဘော(၃)မျိုးအပြင် မရှိဘူး။

ဒါ ကုသလတိက် ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ
အဗျာကတာဓမ္မာဆိုတဲ့ ကုသလတိက်ကို အရင်းခံပြီးတော့ အဘိဓမ္မာ(၇)
ကျမ်းကို ဟောလိုက်တော့ အဘိဓမ္မာ(၇)ကျမ်း ကုန်ရော။

ဤသို့ သုတ္တန် အဘိဓမ္မာတရား (၂)ပါးကို ကြားနာရသော ကုသိုလ်
ကံ စေတနာတို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စေစွာ ရောက်ရပါလိမ့်... ဟု
ဆုတောင်းကြကုန်။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

အရင်သေ နောက်သေမျိုး
ဘယ်သူ့ကိုမှ မကိုးနဲ့
ဘယ်သူ့ကိုမှ မငြိုးနဲ့
ဘယ်တော့မှလည်း မဆိုနဲ့
ကိုယ်ကျိုးရှိအောင်နေ

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
၁၃၂၉-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တွင်
တပည့်တို့အား ဟောကြားတော်မူအပ်သော

**မြတ်စွာဘုရား တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ သင်္ကဏ်သနဂိုပြည်သို့
သက်ဆင်းတော်မူခန်း တရားတော်**

မြတ်စွာဘုရား တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ လှူပြည်ကိုသက်ဆင်းတော်
မူတဲ့နေ့ ဖြစ်သောကြောင့် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ကို ဒေဝေါရောဟန
နေ့လို့ ခေါ်တယ်။

ဘဂေါ ယဿ အတ္ထိဘဂဝါ။ ယဿ၊ အကြင်ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
မြတ်ကြီးအား။ ဘဂေါ၊ ဣဿရိယစသော ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသည်။ အတ္ထိ၊
ရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်
ကြီးသည်။ ဘဂဝါ၊ ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏။

- ၁။ ဣဿရိယဘုန်းတော်။
- ၂။ ဓမ္မဘုန်းတော်။
- ၃။ ယသဘုန်းတော်။
- ၄။ သိရိဘုန်းတော်။
- ၅။ ကာမဘုန်းတော်။
- ၆။ ပယတ္တဘုန်းတော်။

ဆိုတဲ့ဘုန်းတော်(၆)ပါးဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးမှာ
ရှိတော်မူတယ်။

၁။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ ကိုယ်တော်နှင့်စိတ်တော်ကို အစိုးရတော်မူသောကြောင့် လူ့သရိယဘုန်းတော်။

၂။ လောကီ လောကုတ္တရာတရားအမျိုးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ သောကြောင့် ဓမ္မဘုန်းတော်။

၃။ အခြံအရံ ပေါများတော်မူသောကြောင့် ယဿဘုန်းတော်။

၄။ ၃၂-ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏လက္ခဏာတော်ကြီး။ ၈၀- သော လက္ခဏာတော်ငယ်။ ခြောက်သွယ်သော ရောင်ခြည်တော် စသည်တို့ဖြင့် ကိုယ်တော်မြတ်၏ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ကြက်သရေတုံး၊ ကြက်သရေခဲကြီး ဖြစ် တော်မူသောကြောင့် သိရီဘုန်းတော်။

၅။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံတော်မူသော ကြောင့် ကာမဘုန်းတော်။

၆။ ပယတ္တဘုန်းတော်ဆိုတာကတော့ အားထုတ်မှုလုံ့လဝိရိယ ကောင်းတဲ့နေရာမှာ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို ဘယ်သူမှ မမှီဘူး။ အား လုံးသော သတ္တဝါတွေရဲ့ လုံ့လဝိရိယကို ချိန်ခွင်တစ်ဖက်ကတင်၍ ဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ လုံ့လဝိရိယကို ချိန်ခွင်တစ်ဖက်ကထားပြီးတော့ ချိန် မယ်ဆိုလျှင် ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ဘက်ဘဲ လေးအုံးမယ်တဲ့။ ဒီတော့ ဘု ရားကိုယ်တော်မြတ်ဟာ ဒီလောက်လုံ့လဝိရိယ ကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး။ ဘာ ဖြစ်လို့လဲ။ အလုပ်ကြီးတာကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ အလုပ် ရုံဟာ ဘယ်လောက်ကြီးသလဲဆိုလျှင် စကြာဝဠာတစ်သောင်းဟာ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ အလုပ်ရုံကြီးဘဲ။ ဒီလောက်အလုပ်ကြီးကို အုပ်စိုးရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သာမညလုံ့လဝိရိယနဲ့ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ ဝိရိယကောင်းတဲ့အရာမှာ ဘုရား

သင်္ကံသနဂိုပြည်သို့ သက်ဆင်းတော်မူခန်း တရားတော်

မှီတဲပုဂ္ဂိုလ် မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ ပယတ္တဘုန်းတော်နဲ့ပြည့်စုံတော်မူတယ်။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးမှာ ဣဿရိယ ဘုန်းရှိတယ်။ ဓမ္မဘုန်းရှိတယ်။ ယသဘုန်းရှိတယ်။ သိရိဘုန်းရှိတယ်။ ကာမဘုန်းရှိတယ်။ ပယတ္တဘုန်းရှိတယ်။

အဲဒီ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး ရှိတော်မူသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို လူပညာရှိ၊ နတ်ပညာရှိ၊ သိကြားပညာရှိ၊ မြဟ္မာပညာရှိတွေက ဘဂဝါလို့ ခေါ်ကြတယ်။

ဒီ ဘဂဝါဂုဏ်တော်ဟာ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး ရှိသောကြောင့် ဘဂဝါ ခေါ်တာ။

ဘဂဝါ၊ ဣဿရိယ စသည့် ခြောက်ဆိုင်၊ ဘုန်းပန်းခိုင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။

အဲဒီ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးဟာ ဘယ်နေရာမှာ ထင်ရှားသလဲဆိုလျှင် ဒေဝေါရောဟန နေ့ လို့ခေါ်တဲ့ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မှာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဒေဝက နတ်ပြည်။ ဝေါရောဟနက သက်ဆင်းတယ်။ နတ်ပြည်မှ သက်ဆင်းတော်မူတယ်...လို့ ဆိုလိုတယ်။

ယေဈာန ပသုတာဓီရာ၊ နိက္ခမူပသုမေ ရတာ။
ဒေဝိပိတေသံ ပိဟယန္တိ၊ သမ္ပုဒ္ဓါနံ သတီမတံ။

မြတ်စွာဘုရား တာဝတိံသာနတ်ပြည်က သင်္ကံသနဂိုပြည်သို့ သက်ဆင်းတော်မူလာတဲ့အခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက

သင်္ကေသနဂိုရ်ပြည် စောင်းတန်းဦးကနေပြီးတော့ ကြိုဆိုတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ ဂါထာတော်။

ဓိရာ- ပညာရှိကုန်သော။ ယေ သမ္မုဒ္ဓါ၊ အကြင်ဘုရားရှင် ကိုယ် တော်မြတ်တို့သည်။ စာန ပသုတာ၊ အာရမ္မဏု ပနိဇ္ဈာနစာန၊ လက္ခဏုပနိ ဇ္ဈာနစာန ဤနှစ်တန်တို့၌ လေ့လာတော်မူကြကုန်၏။ အာရမ္မဏု ပနိဇ္ဈာနစာန ဆိုတာ ပထဝီကသိုက်၊ အာပေါကသိုက်၊ အစရှိသော ထိုထိုကသိုက်စသော အရုံတွေကို အရုံပြုလို့ရတဲ့စာနကို အာရမ္မဏု ပနိဇ္ဈာနစာနလို့ ခေါ်တယ်။ အာရမ္မဏ-က အာရုံ။ ဥပ-က ကပ်၍။ နိဇ္ဈာန-က ရှုတတ်သောကြောင့်၊ တနည်း စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုတတ်သောကြောင့် အာရမ္မဏု ပနိဇ္ဈာနစာန။ အ နိစ္စဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာကို အာရုံပြုတယ်။ ဒုက္ခဝိပဿနာဉာဏ် နဲ့ ဒုက္ခလက္ခဏာကို အာရုံပြုတယ်။ အနတ္တဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ အနတ္တလက္ခ ဏာကို အာရုံပြုတယ်။ မဂ်ဉာဏ်နဲ့နိဗ္ဗာန်၏ သန္တိလက္ခဏာကို အာရုံပြုတယ်။

ဒါကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ဆိုတဲ့ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ် တို့ဟာ လက္ခဏုပနိဇ္ဈာနစာန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် မဂ်ဉာဏ်များမှာလဲဘဲ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့ စာနအင်္ဂါပါနေတော့ ထိုဉာဏ် များမှာပါတဲ့ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ အစရှိသော စာနအင်္ဂါများကို ရည်ရွယ်၍ လက္ခဏုပနိဇ္ဈာနစာန ခေါ်သည်။

အဲဒီ အာရမ္မဏုပနိဇ္ဈာနစာန၊ လက္ခဏုပနိဇ္ဈာနစာန(၂)ပါး၌ လေ့ လာနိုင်နင်းတော်မူကြပေတယ်တဲ့။ ဘယ်သူလဲ။ ဘုရား။ နိက္ခမုပသမေ၊ ကာ မဂုဏ်မှ လွတ်မြောက်၍ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌။ ရတာ၊ မွေ့လျော်တော်မူကြကုန်၏။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်တို့၏ စိတ် တော်ဟာ နိဗ္ဗာန်မှာသာ ပျော်ပိုက်တော်မူတယ်။ မွေ့လျော်တော်မူတယ်။

သတိမံ-သတိမန္တာနံ၊ သတိရှိတော်မူကြကုန်သော။ သတိဆိုတာ အ

ယုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ်မရွေး ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို သတိအရေးကြီးတယ်။ ဒို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတောင်မှ သတိ အရေးမကြီးဘူးလား။ ဒါ ကြောင့် သတိမတံ၊ သတိမန္တာနံ။ အချင်းခပ်သိမ်း သတိရှိတော်မူကြကုန် သော။ တေသံ သမ္မုဒ္ဓါနံ၊ ထိုဘုရားရှင်တို့အား။ ဒေဝါပိ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့ပင် သော်လည်း ပိဟယန္တိ၊ မြတ်နိုးတောင်တကြကုန်၏။

နတ်ဗြဟ္မာတွေတောင် မြတ်စွာဘုရားကို ခဏခဏမြတ်နိုးတောင်တ ကြတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုမြတ်နိုးတောင်တကြသလဲ။ အော်...ဤကဲ့သို့ ဘုန်းတန် ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ကြီးတော်မူသော ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ ဒို့ဆွေဒို့မျိုးများဖြစ်လျှင် တော်လေစွ၊ ဒို့မိ၊ ဒို့ဖ၊ ဒို့ဘိုး၊ ဒို့ဘွားများဖြစ်လျှင် တော်လေစွ၊ ဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးနဲ့ နီးစပ်ချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်လာကြတယ်။ တချို့ကလည်း ဒို့ကိုယ်တိုင် ဤကဲ့သို့များဖြစ်ပါက ကောင်းလေစွလို့... ဘုရားအဖြစ်ကို တောင်တကြတယ်။

အဲဒီဂါထာဟာ မြတ်စွာဘုရား တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကဆင်းလို့ သင်္ကံသနဂိုပြည် စောင်းတန်းဦးမှာ ဟောတော်မူတဲ့ ဂါထာ။

အကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိက ဘယ်ကလာသလဲဆိုတော့ သိကြပြီးတဲ့အ တိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာ ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးက စန္ဒကူးသပိတ်ကို အတောင် ခြောက်ဆယ်ရှိတဲ့ ဝါးဖျားမှာ ဆွဲထားပြီးတော့ လောကမှာ ဟိုဂိုဏ်းကဘုရား၊ ဒီဂိုဏ်းကဘုရားနဲ့ ဘုရားတွေများတယ်။ ဟိုဂိုဏ်းက ရဟန္တာ၊ ဒီဂိုဏ်းက ရဟန္တာနဲ့ ရဟန္တာတွေများတယ်။ တကယ်ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်၊ တကယ် ရဟန္တာစစ် ရဟန္တာမှန်ဆိုတဲ့ဂိုဏ်းဟာ စန္ဒကူးသပိတ်ကို ကောင်းကင်ပျံပြီး ယူစေနိုင်သတည်း လို့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးက စန္ဒကူးသပိတ် ကြီးကို အတောင်ခြောက်ဆယ်ရှိသော ဝါးဖျားမှာ ချည်ထားတော့ကာ အရှင် ပိဏ္ဍောလမထေရ်က တန်ခိုးပြပြီးယူတယ် မဟုတ်လား။

အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက တန်ခိုးမပြရဘူး လို့ တပည့်သားမြေးတွေကို တန်ခိုးပြခြင်းမှ တားမြစ်လိုက်တယ်။ တန်ခိုး ပြခြင်းလည်း တားမြစ်လိုက်ကရော ဟိုက ပုရာဏပဿပ၊ မက္ခလိဂေါသာ လ၊ အစရှိသော တိတ္ထိဘုရားတွေက ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲ။ ဂေါတမဘုရား ဟာ သူ့တပည့်တွေကို တန်ခိုးမပြရဘူးလို့ ပြောထားတော့ သူ့ကိုယ်တိုင် လည်း ဘယ်နည်းနဲ့မှ တန်ခိုးပြတော့မှာ မဟုတ်ဘူး။

ဒို့က ဂေါတမနဲ့တန်ခိုးပြိုင်မယ်လို့ဆိုလျှင် ဒို့ဟာ ဒီနေရာမှာ အ သားတက်လာမှာဘဲ။ ဒို့အထင်ကြီးလာမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဂေါတမနဲ့တန်ခိုး ပြိုင်မယ်လို့ တိတ္ထိဘုရားတွေက ဝါဒဖြန့်ကြတယ်။ တိတ္ထိဘုရားတွေက ဝါဒ ဖြန့်တဲ့အခါကျတော့ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက ကတိုက်ကရိုက်နဲ့ ကိုယ်ကျိုးနဲ့ကုန် ပြီ ဘုရားလို့လျှောက်တော့ ဘာဖြစ်လို့လဲမင်းကြီးရဲ့။ တိတ္ထိဘုရားတွေက ကိုယ်တော်နဲ့တန်ခိုးပြိုင်မယ်လို့ ဆိုနေပါလား။ ပြိုင်လျှင်ဘာဖြစ်သလဲ။ နို့ အရှင်ဘုရားက တပည့်သားမြေးတွေကို တန်ခိုးမပြရဘူးလို့ တားမြစ်ထား တယ်ဆို။ အေး...တားမြစ်ထားတာ ဘာဖြစ်သလဲ။ ငါမပြဘူးလို့ ဆိုတာမှတ် လို့ဘဲ။ အော်...တပည့်တွေတော့တားမြစ်ထားပြီးတော့ အရှင်ဘုရားပြတယ် ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။

မင်းကြီးကို ငါ ဥပမာတစ်ခု ပြောမယ်။ အသင်မင်းကြီးရဲ့သရက် ဥယျာဉ်မှာ သရက်သီးရှိတယ်မဟုတ်လား။ ဒီသရက်သီးကို မည်သူတစ်ဦးတစ် ယောက်မှ မစားရဘူးလို့ အမိန့်ထုတ်ထားလျှင် စားတဲ့လူအပြစ်မရှိပေဘူး လား။ အသင်မင်းကြီးကိုယ်တိုင် စားလျှင်တော့ ဘာအပြစ်ရှိသလဲ တပည့် တော်ကိုယ်တိုင်စားလျှင်တော့ ဘာအပြစ်မှ မရှိနိုင်ပါဘူးဘုရားတဲ့။ အေး... ထိုနည်းတူစွာ တပည့်တွေကိုသာ မပြရဘူးလို့ အမိန့်ထုတ်တာ ငါကိုယ် တိုင်မပြဘူးလို့ မဆိုလိုဘူး။ အောင်မလေးဘုရား...အခုမှ ရင်ထဲကအလုံး ကျသွားပေတော့တယ်။ တိတ္ထိဘုရားတွေက တန်ခိုးပြိုင်မယ်ဆိုတာကို ဗိမ္ဗိသာ ရမင်းကြီးက မခံနိုင်ဖြစ်တယ်။ ငါ ကိုယ်တိုင်ပြမယ်လို့ မိန့်တော်မူတော့မှ

ဘယ်အချိန် ဘယ်ကာလ ဘယ်ဌာနမှာ ပြတော်မူမယ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက
 လျှောက်ထားတော့ နောင်ကို ၄-လကြာတဲ့အခါ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ သာဝတ္ထိ
 ပြည်မှာ ငါဘုရားပြတော်မူမယ်။ အဲဒီတော့ တိတ္ထိတွေက ဘယ်လိုလဲ။ ဂေါ
 တမဘုရား တန်ခိုးပြမယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒို့သူ့နောက်က အမြဲမပြတ်လိုက်
 နေမယ်။ လိုက်နေတော့ လူတွေက ဘယ်လိုပြောမယ်၊ တိတ္ထိဘုရားတွေဟာ
 ဘာဖြစ်လို့ ဂေါတမဘုရားနောက်က အမြဲမပြတ်လိုက်နေကြရသလဲ။ ဒီတော့
 မှ ဒို့ကပြောမယ်၊ ဂေါတမတန်ခိုးပြမယ်ဆိုပြီး မပြဝံ့လို့ ထွက်ပြေးမှာစိုးလို့
 ကိုး။ အဲဒါနဲ့ အစဉ်အတိုင်းကြွသွားလို့ သာဝတ္ထိပြည်ရောက်တဲ့အခါ...

အရှင်ဘုရား ဘယ်မှာတန်ခိုးပြမလဲလို့ ကောသလမင်းကြီးလျှောက်
 ထားတော့ သရက်ပင်ရင်းမှာတန်ခိုးပြမယ်လို့ မိန့်တော်မူတယ်။ သရက်ပင်
 ရင်းမှာ ပြမယ်လည်းဆိုလိုက်ရော တိတ္ထိရဲ့တပည့်သားတွေက သရက်ပင်
 ရှိရှိသမျှ အကုန်လှဲ။ အပင်ကလေးကစပြီး မကျန်ရဘူး အကုန်နှုတ်ပစ်။
 သရက်ပင်ရင်းမှာ တန်ခိုးပြမယ်ဆိုတာကိုး။

အဲဒီလို တိတ္ထိတွေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တန်ခိုးပြခန်းကြားဖူးကြမှာ
 ပေါ့။ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ကျတော့ ကဏ္ဍအမည်ရှိသော ဥယျာဉ်မှူး စိုက်ပျိုးအပ်
 သော သရက်ပင်ရင်းမှာ သိကြားမင်းက စကြံကြီးဆောက်တယ်၊ အရှေ့
 စကြာဝဠာတံတိုင်းနဲ့ အနောက်စကြာဝဠာတံတိုင်း ထိတယ်။ စကြံဆောက်
 ပြီးတော့ ညချမ်းအချိန် နေကလေးအရှေ့ဘက် ထိုးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရား
 က ဂန္ဓကုဋီတိုက်ထဲက ကြွလာတယ်။ ကြွလာတဲ့အခါ ဂရဏီအမည်ရှိသော
 အနာဂါမ်တည် ဥပါသိကာမ တစ်ယောက်က မြတ်စွာဘုရား...ဒီကိစ္စကို အ
 ရှင်ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် အပင်ပန်းခံတော် မမူပါနဲ့။ သမီးတော်တို့ရှိပါသေး
 တယ်။ သမီးတော်တို့ ပြပါရစေလို့...လျှောက်ထားတော့ သင်ဘယ်လိုပြမ
 လဲလို့ မေးတဲ့အခါ ဂရဏီအမည်ရှိသော အနာဂါမ်တည် ဥပါသိကာမက...

“ဟောဒီ စကြာဝဠာမြေပြင်ကြီးကို ရေဖြစ်အောင် လုပ်လိုက်ပြီးသကာလ၊ ရေကြက်မယောင် ဖန်ဆင်းပြီးတော့ ရေထဲကို ဖြုတ်ကနဲ့ငုတ်သွားမယ်။ ပြီးတော့မှ အရှေ့စကြာဝဠာတံတိုင်းနှုတ်ခမ်းမှာ တပည့်တော်မသွားပေါ်မယ်။ အရှေ့စကြာဝဠာတံတိုင်းကနေပြီးတော့ အနောက်စကြာဝဠာတံတိုင်းကို ပြန်ပေါ်မယ်။ ထိုမှတစ်ဆင့် မြောက်စကြာဝဠာတံတိုင်းကို ပြန်ပေါ်မယ်။ ထိုမှတစ်ဆင့် တောင်စကြာဝဠာတံတိုင်းကို ပြန်ပေါ်မယ်။ စကြာဝဠာတံတိုင်း ၄-ဖက်ပြည့်တဲ့အခါကျတော့ အောက်မြေကြီးအတွင်း ငုတ်ပြီး ရေလယ်ခေါင်ကနေ ဗျူးကနဲ့ တပည့်တော်မ ပေါ်ထွက်လာမယ်။ ပေါ်ထွက်လာတော့ ၃၆-ယူဇနာရှိသော ပရိသတ်ကြီးက ဒါဘယ်သူလဲဟ...လို့ မေးကြမှာပေါ့။ မေးတဲ့အခါ ဒါ ဂရဏီအမည်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်မ တစ်ယောက်ပါလို့ အချို့ပရိသတ်က ဒီလိုပြောကြမယ်ဘုရားတဲ့။ ဒီလိုပြောတဲ့အခါ ခုတင်က တိတ္ထိတွေဟာ မြတ်စွာဘုရားကို မကြည့်ဝံ့တော့ပါဘူး။ သူတပည့်မတောင် ဒီလောက်တန်ခိုးကြီးမှ ဂေါတမတော့ မပြောပါနဲ့တော့ဟေ့...ဆိုပြီး ဖနောင်နဲ့တင်ပါး တစ်သားထဲကျအောင် ပြေးပြီသာမှတ်ပါတော့...တဲ့ ဂရဏီကလေ။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာမိန့်တော်မူသလဲ၊ ဂရဏီတဲ့။ သင် ဒီလောက်တန်ခိုးကြီးတယ်ဆိုတာ ငါ့ဘုရား သိပြီးသားတဲ့။ သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဤအရာဌာနသည် သင်အရာမဟုတ်ဘူးတဲ့။ ခွင့်မပြုဘူး။ ဒီတော့ ဂရဏီအမည်ရှိသော ဥပါသိကာမက ငါ့ထက်စွမ်းတဲ့လူတွေ ရှိပါလိမ့်ဦးမယ် ထင်ပါရဲ့ဆိုပြီး သူ့အသာပြန်ထိုင်နေတယ်...တဲ့။

ဒီတော့ စူဠအနာထပိဏ်အမည်ရှိတဲ့ အနာဂါမ်တည် ဥပါသကာ တစ်ယောက်က တပည့်တော် ပြပါရစေ...လို့ လျှောက်တယ်။ သင်ဘယ်လို ပြမလဲတဲ့။ ၁၂-ယူဇနာရှိသော ဗြဟ္မာမင်းကြီးယောင်ဖန်ဆင်းပြီးတော့ ၃၆-ယူဇနာရှိသော ပရိသတ်ကြီးကြားလောက်အောင် လက်ပန်းပေါင်း တဖြောင်းဖြောင်းခတ်ပြမယ်ဘုရား။ အဲဒီလို လက်ပန်းပေါင်းခတ်သံကို ကြားတဲ့အခါ

ကျတော့ ဘာသံလဲဟေ့။ စူဠအနာထပိဏ်ရဲ့ လက်ပန်းပေါင်းခတ်သံ လို့ တချို့က ပြောကြလိမ့်မယ်။ စူဠအနာထပိဏ်ရဲ့ လက်ပန်းပေါင်းခတ်သံ ကြား ကတဲကိုက တိတ္ထိတွေ သွားရောပေါ့ဘုရား...။ နေနိုင်ပါ့မလား။ ကိုယ်တော် မြတ်ကိုယ်တိုင် ပြမနေပါနဲ့။ အပင်ပန်းခံတော်မမူပါနဲ့ တပည့်တော်တို့နဲ့ လွဲပါ။ ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့အရာ မဟုတ်ပါဘူးကိုး။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက စူဠအနာထပိဏ်။ ဒါလည်းဘဲ မင်းအရာ မဟုတ်သေးဘူးဆိုပြီး ခွင့်မပြုဘူး။ မပြုတော့မှ စီရာအမည်ရှိသော ၇-နှစ် သမီးအရွယ်သာရှိသေးတဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ၊ ဆဋ္ဌာဘိည၊ သာမဏေမကလေး က တပည့်တော်မ ပြပါရစေဘုရားတဲ့။ ဒီကိုရင်မယ်ကလေးက ပရိသတ် ကြီးထဲကထပြီးတော့ ဘုရားကိုလျှောက်တယ်။ ချစ်သမီး စီရာ သင်ဘယ်လို များ ပြမလဲဆိုတော့ ဟိမဝန္တာတောင်ရယ်၊ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ရယ်၊ စကြာဝဠာ တောင်ရယ်၊ အဲဒီတောင်တွေကို ယခုပရိသတ်ကြီးရှိနေတဲ့နေရာကို ရွှေလာ ပြီးတော့ အဲဒီတောင်တွေကို ဖောက်ဖောက်ပြီးတော့ ဟင်္သာမယောင်ဆောင် ပြီး ပျံပြပါမယ်။ အဲဒီတောင်တွေထဲက ဖောက်ထွင်းပြီးတော့ တပည့်တော် က ဟင်္သာမယောင်ဆောင်ပြီး ပျံပြလိုက်လျှင် ဒီကောင်တွေပြေးရောပေါ့။ ခံနိုင်ပါဦးမလားဘုရားတဲ့။ သင်စွမ်းကြောင်းလည်း ငါဘုရားသိပါတယ်။ သို့ ပေမယ်လို့ ဒါလည်း သင့်အရာမဟုတ်သေးဘူး ဆိုပြီးတော့ ခွင့်ပေးတော် မမူဘူး။

နောက်တခါ စူဠအမည်ရှိသော ခုနစ်နှစ်သားရှိတဲ့ ကိုရင်ကလေးက တပည့်တော်ပြပါရစေ ဘုရားလို့ တခါ လျှောက်ပြန်သတဲ့။

ကိုင်း...မင်းဘယ်လိုပြမလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားကမေးတော့ ဇမ္ဗူဒိပ် ကျွန်းထိပ်မှာ ဇမ္ဗူသပြေပင်ကြီးရှိတယ် ဘုရား။ ဇမ္ဗူသပြေပင်ကိုင်းကို ကိုင် လှုပ်ပြီး အသီးကိုယူလာခဲ့ပြီး ယခု ၃၆-ယူနေရုံတဲ့ ပရိသတ်ကို တပည့် တော် ဇမ္ဗူသပြေသီး ကျွေးပြီးသကာလ တာဝတိံသာနတ်ပြည်က ပင်လယ်

ကသစ်ပန်းခူးလာပြီးတော့ အရှင်ဘုရားကို တပည့်တော်ပူဇော် ကန်တော့ ပါမယ်။ ဒီလို တပည့်တော်ရဲ့တန်ခိုးကို တွေ့လျှင် ဟိုကောင်တွေ ခံနိုင်ပါ အုံးမလားတဲ့။

၁။ ဥပါသကီ မိန်းမ။

၂။ ဥပါသကာ ယောက်ျား။

၃။ သာမဏေ မိန်းမ။

၄။ သာမဏေ ယောက်ျား။ ပြီးတော့မှ...

တန်ခိုးအရာမှာ တေဒဂ်ရတဲ့ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီမက ထလျှောက် တယ်။ တပည့်တော်မ ပြပါရစေတဲ့။ သင်ဘယ်နှယ်ပြမလဲ။ တစ်ပါးသော နေရာမှ ၃၆-ယူဇနာရှိသော ပရိသတ်ကြီးကို ခေါ်လာပြီးတော့ ၃၆-ယူဇနာ ရှိသော ပရိသတ်အခြံအရံနဲ့တကွ စကြာမင်းကြီးယောင်ဆောင်ပြီး မြတ်စွာ ဘုရားကိုလာပြီး တပည့်တော်ပူဇော်ကန်တော့ပါမယ်တဲ့။ ဒီလောက် သင် စွမ်းကြောင်းလည်း ငါဘုရားသိတော်မူတယ်။ ဒီဟာလည်း သင့်အရာမဟုတ် သေးဘူး...တဲ့။

ဒီတော့မှ အရှင်မောဂ္ဂလန်က တပည့်တော်ပြပါရစေဘုရား လို့ လျှောက်ထားသတဲ့။ အဲဒီတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက ချစ်သား မောဂ္ဂလန် မင်း...ဘယ်လိုများ ပြမလဲ။

၁။ မြင့်မိုရ်တောင်ကို တပည့်တော်၏သွားကြားထဲထည့်ပြီး ဟော... ပဲစေ့လို ဝါးစားပြပါမယ်ဘုရားတဲ့။ ဒါဘဲလားကွတဲ့။ ဒါတင်ဘယ်ကအုံးမ လဲ ဘုရား...တဲ့။

၂။ မဟာပထဝီမြေကြီးကို ဆေးလိပ်လို လိပ်ပြီးတော့ လက်ကြား ထဲ ညှပ်ပြပါမယ်တဲ့။ ဒါဘဲလားကွ...တဲ့။ သူကတော့ တန်ခိုးအရာမှာ အ ကြီးဆုံးဖြစ်တော့ တဆင့်တဆင့် တက်,တက်မေးနေတယ်။

၃။ ဟောဒီ မဟာပထဝီမြေကြီးကို အိုးထိန်းစက်ကဲ့သို့ လည်စေ ပြီးတော့၊ မဟာပထဝီမြေကြီးအောက်ကရှိတဲ့၊ မြေဩဇာကို ယခုပရိသတ် ကြီးကို တပည့်တော် ကျွေးပါမည်ဘုရား။ ဒါဘဲလားတဲ့။ ဒါတင်မကသေးပါ ဘူး ဘုရား...တဲ့။

၄။ လက်ဝဲဖက်ပေါ်မှာ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းကြီး တစ်ကျွန်းလုံးတင်ပြီး တော့ လက်ျာဖက်လက်ဖြင့် ပရိသတ်ကြီးကို ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်သို့ ရွှေ့ပြီးတင် ပြပါမယ်ဘုရား...တဲ့။ ဒါဘဲလား...တဲ့။ ဒါမျှဘယ်ကအုံးမလဲ ဘုရား...တဲ့။

၅။ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကို ထီးရိုးလုပ် မဟာပထဝီမြေကြီးကို ထီး ရွက်လုပ်ပြီး မြင့်မိုရ်တောင်ကို ထီးရိုးလုပ်ထားတဲ့ထီးကြီးကို လက်တစ်ဘက် နဲ့ကိုင်ပြီး ခရီးသွားတဲ့ရဟန်းဟာ ထီးဆောင်းလာဘိသကဲ့သို့ မဟာပထဝီ မြေကြီးကို ထီးရွက်လုပ်ပြီး မြင့်မိုရ်တောင်ကို ထီးရိုးလုပ်တဲ့ ထီးကြီးကို ဆောင်းလျှက် ကောင်းကင်မှာ စကြိုလျှောက်ပြပါမယ်ဘုရားတဲ့။ မင်း တန် ခိုးကြီးကြောင်း ငါ့သိပါတယ်။ သို့ပေမယ့်လို့ ဒါမင်းအရာမဟုတ်သေးဘူးဆို ပြီး အရှင်မောဂ္ဂလန်ကိုတောင် ခွင့်မပြုဘူး။ ငါဘုရားသည် ကိုယ်အပေါ် ကျလာတဲ့တာဝန်ကို သူတစ်ပါးလွှဲရိုး ထုံးစံမရှိဘူး...တဲ့။ ယခုလို ဘုရားဖြစ် တဲ့အခါမဆိုထားနဲ့ နှစ်ခုအခါတုန်းကတောင် ကိုယ်တာဝန်ကျလာလျှင် သူ တစ်ပါးကို လွှဲ၍ မခိုင်းခဲ့ဘူး ဆိုပြီးတော့ ကဏ္ဍဥသဘဇာတ်၊ နန္ဒီဝိသာလ စတဲ့ ဇာတ်တွေကို ဟောတော်မူတယ်။

အဲဒီလို ဟောတော်မူပြီးတော့ အရှေ့စကြာဝဠာတံတိုင်းနဲ့ အနောက် စကြာဝဠာတံတိုင်း ထိုးထားတဲ့ ရတနာစကြိုကြီးပေါ်တက်ပြီးတော့၊ မြတ်စွာ ဘုရားက ရေ မီးအစုံဟူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူတယ်။ ပြတော် မူပြီးတော့မှ ရှေးရှေးသောဘုရားရှင်တို့၏ တန်ခိုးပြာဋိဟာပြုပြီးနောက် ဘယ် မှာဝါဆိုတော် မူလိမ့်မလဲလို့ ကြည့်တော်မူတော့ တာဝတိံသာနတ်မယ်တော် မိနတ်သား သွားပြီးတော့ တရားဟောရိုးထုံးစံရှိတယ်လို့ မြင်တော်မူတယ်။

ဒီလိုမြင်တော်မူတဲ့အတွက် ရှေးရှေးသောဘုရားရှင်တို့၏ ထုံးစံအတိုင်း ငါ့ဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ဝါဆိုမယ်ဆိုပြီး၊ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်မှာ ခြေတစ်လှမ်း၊ မြင်မိရ်တောင်ထိပ်မှာ ခြေတစ်လှမ်း လှမ်းပြီး တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူတယ်။

ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်နဲ့လူ့ပြည်နဲ့က “လေးသောင်းနှစ်ထောင် သင်္ချာဆောင် လူ့ဘောင်နတ်ခြောက်ရွာ”ဆိုတဲ့အတိုင်း လူ့ပြည်က စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ကို ယူဇနာ ၄၂၀၀၀၊ မဟာစတုရာဇ်က တာဝတိံသာသာကို ၄၂၀၀၀၊ ယူဇနာပေါင်း ၄၂၀၀၀ ရှိတဲ့တောင်ထိပ်ကို လှမ်းလိုက်တယ်ဆိုတော့၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ခြေလှမ်းတော်ကြီးဟာ မနဲကြီးမနေပေဘူးလား။ ဒီလို မအောက်မေ့ပါနဲ့။ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်က မြတ်စွာဘုရား ခြေဖဝါးတော်အောက် အလိုလိုရောက်လာရတယ်။ အဲဒီတော့မှ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ကြီးက သူ့နေရာသူ ပြန်ရောက်သွားရတယ်။ ယခုအခါ ဓာတ်လှေခါးတက်သလို နေမှာပေါ့။ တခါ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်ကနေပြီးတော့ ယူဇနာ ၄၂၀၀၀ ဝေးတဲ့ မြင်မိရ်တောင်ထိပ်ကိုလည်း ဒီအတိုင်း ကြွတော်မူလို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေဖဝါးတော်အောက်ကို မြင်မိရ်တောင်ထိပ်က ရောက်လာပြီး၊ မြင်မိရ်တောင်ထိပ်ကို မြတ်စွာဘုရားနင်းလိုက်တော့ မြင်မိရ်တောင်ကြီးဟာ သူ့နေရာသူ ပြန်သွားတယ်။ အဲဒီလို ၂-လှမ်း၊ ၃-လှမ်းဖဝါးနဲ့ တာဝတိံသာရောက်တော်မူတယ်။

ဣဒ္ဓိဝိသယော- အစိန္တေယော-
ကမ္မဝိပါကော- အစိန္တေယော။

တန်ခိုးအရာဟာ ကြံစည်လို့မရနိုင်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဝိသယော၊ အစိန္တေယော တဲ့။ ဘုရားရဲ့အရာဟာလည်း ကြံစည်လို့ မရဘူး။ ဉာဏ်မမှီဘဲနဲ့ မကြံစည်ကြနဲ့။ ဥမ္မာဒဿဘာဂီ ဟောတိ...တဲ့။ ဥမ္မာဒဿ-ရူးခြင်း၏။ ဘာဂီ-အဖို့ ရှိသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ကိုယ်ဉာဏ်မမှီတာကြံလျှင် အဲဒီလူဟာ ရူးတယ်။

အဲဒီ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို မြတ်စွာဘုရားရောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ မြတ်စွာဘုရားဟာ ပဏ္ဍုကမ္မလာ မြကျောက်ဖျာပေါ်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူတယ်။ ပဏ္ဍုကမ္မလာ မြကျောက်ဖျာပေါ်မှာ သီတင်းသုံးသည်နှင့်တပြိုင်နက်ထဲ တုသိတာနတ်ပြည်က မယ်တော်မိနတ်သားက မြတ်စွာဘုရား ဒူးတော်နား လာထိုင်တယ်။ ဣန္ဒကနတ်သားက လက်ျာဘက်မှာ လာထိုင်တယ်။ အင်္ဂုရနတ်သားက လက်ဝဲဒူးတော်နား လာထိုင်တယ်။ အဲဒီလို မယ်တော်မိနတ်သား၊ ဣန္ဒကနတ်သား၊ အင်္ဂုရနတ်သားတို့ကိုအမှူးပြု၍ စကြာဝဠာတစ်သောင်းတိုက်အပေါင်းက နတ်ဗြဟ္မာတွေ သောင်းသောင်းဖျဖျ လာရောက်ကြပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားအနားမှာ ဝိုင်းဝန်းပြီးထိုင်ကြတယ်။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ...

တာဝတိံသေ ယဒါ ဗုဒ္ဓေါ၊ သိလာယံ ပဏ္ဍုကမ္မလေ။
 ပါရိစ္ဆတ္တကမူလမ္ပိ၊ ဝိဟာသိ ပုရိသုတ္တမော။...လို့ဟောတော်မူတာ။

ယဒါ-အကြင်အခါ၌။ တာဝတိံသေ- တာဝတိံသာနတ်တို့ရွာ၌။ ပဏ္ဍုကမ္မလေ-ပဏ္ဍုကမ္မလာ အမည်ရှိသော။ ဝါ-ဖျော့တော့သော အဆင်းရှိသော ကမ္မလာနှင့်တူသော။ သိလာယံ-ကျောက်ဖျာပေါ်၌။ ပုရိသုတ္တမော-ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓေါ-ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလမ္ပိ-ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း၌။ ဝိဟာသိ-သီတင်းသုံးနေတော်မူပြီ။

စကြာဝဠာတစ်သောင်း တိုက်အပေါင်းက နတ်ဗြဟ္မာတွေလာပြီးတော့ ပဏ္ဍုကမ္မလာ မြကျောက်ဖျာပေါ်မှာ သီတင်းသုံးစံနေတော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခစားကြတယ်။ နတ်ဗြဟ္မာတို့ဟာ အင်မတန်မှလှတယ်လို့ မကြားဖူးဘူးလား။ အဲဒီလောက်လှတဲ့၊ အဲဒီလောက် အရောင်အဝါတောက်ပတဲ့၊ အဲဒီလောက် တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေဟာ မြတ်စွာဘုရားကို တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မမှီကြဘူးတဲ့။

နကောစိ ဒေဝေါ ဝဏ္ဏေန၊ သမ္ပဒ္ဓဿ ဝိရောစတိ။
သဗ္ဗေ ဒေဝေ အတိက္ကမ္မ၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ ဝိရောစတိ။
လို့မိန့်တော်မူကြတယ်။

လက်ညှိုးတစ်ချောင်းထောင်လျှင် စကြာဝဠာတစ်သောင်း လင်းနိုင်
တဲ့ ပြဟ္မာကြီးအရောင်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဘုရားရောင်ခြည်တော်ကို တိုး
လို့မရဘူး။ ဘုရားက ဖန်ဆင်းတာမဟုတ်ဘူး။ ပကတိအလိုအားဖြင့် ရှိတာ။

ဒါကြောင့် ဘယ်နတ်၊ ဘယ်ပြဟ္မာရဲ့အရောင်မှ မြတ်စွာဘုရား၏
အရောင်ထက်ပိုပြီး တင့်တယ်တာမရှိဘူး...တဲ့။ ကောစိဒေဝေါ-တစ်စုံတစ်
ယောက်သော နတ်ပြဟ္မာသည်။ ဝဏ္ဏေန-အဆင်းအားဖြင့်။ သမ္ပုဒ္ဓဿ-
မြတ်စွာဘုရားထက်။ နဝိရောစတိ-လွန်၍မတင့်တယ်နိုင်။ သဗ္ဗေဒေဝေ-
အလုံးစုံသော နတ်ပြဟ္မာတို့ကို။ အတိက္ကမ္မ-လွန်ကျော်၍။ သမ္ပုဒ္ဓေါ-မြတ်
စွာဘုရားကသာလျှင်။ ဝိရောစတိ-တင့်တယ်တော်မူပါပေ၏။

အားလုံး စကြာဝဠာတစ်သောင်း တိုက်အပေါင်းကလာတဲ့ နတ်ပြဟ္မာ
တွေရဲ့အရောင်ထက် ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့အရောင်တော်က သာလွန်သ
တဲ့။ အဲဒီလို နတ်ပရိသတ်များစွာ၊ ပြဟ္မာပရိသတ်များစွာနဲ့ ပဏ္ဍုကမ္မလာ
မြဲကျောက်ဖျာပေါ်မှာ ထိုင်နေတော်မူတဲ့အခါ ယခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း
ဣန္ဒြကနတ်သားက ညာဘက်လက်ျာဒူးနားက၊ အင်္ကျီရနတ်သားက ဘယ်ဘက်
လက်ဝဲဒူးနားက။ ညာဘက်လက်ျာဒူးနားမှာနေတဲ့ ဣန္ဒြကနတ်သားက နဂို
နေမြဲအတိုင်း ဘယ်ကိုမှမရွေးရဘူး။ ဘယ်ဘက်လက်ဝဲဒူးနားမှာနေတဲ့ အင်္ကျီ
ရနတ်သားက တန်ခိုးကြီးတဲ့နတ်တွေလာလို့ တဖြည်းဖြည်း ရွေးရွေးသွား
လိုက်ရတာ ဘုရားနဲ့ ၁၂-ယူဇနာ ဝေးသွားတယ်။

ဒီတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက ဒက္ခိနေယျ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လှူ
ဒါန်းရတဲ့အကျိုး ကြီးကြောင်း သိစေလိုလို့...အင်္ကျီရ...မင်း ငါဘုရားဒူးတော်

နားမှာ ထိုင်နေပါလျက်၊ ယခု ၁၂-ယူဇနာဝေးတဲ့အရပ်ကို ဘာဖြစ်လို့ရွှေ သွားရတာလဲ။ မင်းဟာ အင်မတန်ကြီးကျယ်တဲ့ ဒါနရှင်ကြီး မဟုတ်ပါလား။ အနှစ် နှစ်သောင်းကာလပတ်လုံး ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းမှာ ၁၂-ယူဇနာရှိတဲ့ ဖိုခ နောက်ချင်း စပ်အောင် ချက်ပြုတ်ပြီးတော့ လှူခဲ့ရတဲ့ဒါနရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါလျက်နဲ့ ယခု ငါဘုရားနားကနေပြီးတော့ ၁၂-ယူဇနာဝေးတဲ့အရပ် ကို ဘာလို့သွားရတာလဲ။ ငါဘုရားရှင်အနားကို လာခဲ့လို့ အင်္ကျီရနတ်သား ကို မြတ်စွာဘုရားက ခေါ်တော်မူတယ်။

အင်္ကျီရနတ်သားဟာ ရှေးအခါတုန်းက အနှစ် နှစ်သောင်းကာလ ပတ်လုံး ဖိုခနောက်ချင်းစပ်အောင်တည်ပြီးသကာလ အလှူကြီး လှူခဲ့တဲ့ ဒါနရှင်ကြီး...နော်။

ဣန္ဒြေကနတ်သား-မင်းကတော့ ဘာဖြစ်လို့ ငါဒူးတော်နားက မရွှေ ရသလဲဆိုတော့ တပည့်တော်က တစ်ကြိမ်တစ်ခါ လှူရပေမယ်လို့ ဒေက္ခိဏေ ယျ အလွန်တရာထူးမြတ်တဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူခဲ့ရတာကြောင့် တပည့် တော်က တန်ခိုးကြီးတယ်ဘုရားတဲ့။ ဣန္ဒြေကနတ်သားက အရှင်အနုရုဒ္ဓါကို ဆွမ်းတစ်ဇွန်းစာ လှူခဲ့ဘူးတဲ့ သာသနာတွင်းကုသိုလ်လေ။ သာသနာတွင်း မှာမှ ဒေက္ခိဏေယျ မြတ်သောအလှူခံ ရှိတာကိုး။

အာဟုဏေယျဂုဏ်၊ ပါဟုဏေယျဂုဏ်၊ ဒေက္ခိဏေယျဂုဏ်၊ အဇ္ဈလီက ရဏီရဂုဏ်၊ အနုတ္တရပုညခေတ္တဂုဏ်။ အဲဒီအရိယာသံဃာတော်တို့၏ ဂုဏ်ထဲ မှာပါတဲ့ ဒေက္ခိဏေယျဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ကိုယ်တော် မြတ်ကြီးအား ဣန္ဒြေကနတ်သားက ဆွမ်းတစ်ဇွန်းစာမျှ လောင်းလှူခဲ့ဘူးတဲ့ ကောင်းမှုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဒူးတော်နားက မဆွာဘဲနေနိုင်တယ်။ အင်္ကျီရ နတ်သားက တပည့်တော်များ ကြီးကျယ်တဲ့အလှူကြီးကို လှူခဲ့ရတာမှန်ပေ မယ်လို့ အင်မတန်ညံ့ဖျင်းတဲ့မြေမှာ စိုက်ပျိုးရသလိုပါဘဲ။ တပည့်တော်ဆီ မှာ အလှူခံလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သရဏဂုံတည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း မပါ။

ငါးပါးသီလ လုံခြုံတဲ့သူလည်း မပါ။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီလောက်ညံ့ဖျင်း တဲ့အတွက်ကြောင့် စေတနာကောင်းကောင်းနဲ့ တပည့်တော်လှူခဲ့ရပေမဲ့ တပည့်တော်မှာ ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုးတဲ့အကျိုး မပေးလို့ ယခုတန်ခိုးကြီးတဲ့နတ် တွေ ရောက်လာတဲ့အခါ တပည့်တော် နေရာဖယ်ပေးရပါတယ်လို့... မြတ်စွာ ဘုရားကို အဲဒီလိုလျှောက်ထားတယ်တဲ့။ လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရား က ဘာပြောသလဲ။

တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ရာဂဒေါသာ အယံ ပဇာ။
တဿာဟိ ဝီတရာဂေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။

ခေတ္တာနိ-လယ်တို့သည်။ တိဏဒေါသာနိ-မြက်တည်းဟူသော အပြစ်ရှိကုန်၏။ မြက်ထူတဲ့လယ်ဟာ ဘယ်တော့မှ စပါးပင်မရှိဘူးတဲ့။ လယ် မှာ မြက်ထူတဲ့နေရာမှာ စပါးပင်ကောင်းကောင်း မထွက်နိုင်ဘူးတဲ့။ အယံ ပဇာ-ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ရာဂဒေါသာ-ရာဂတည်းဟူသော အပြစ်ရှိ ၏။ သတ္တဝါတွေမှာ ရာဂထူပြောသော အပြစ်များလှ၏။ တဿာဟိ-တဿွေ ဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ဝီတရာဂေသု-ရာဂကင်းသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဒိန္နံ-လှူရသော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ-အကျိုးများသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဒီဒေသနာနဲ့အတူ “ဒေါသ ဒေါသာ အယံပဇာ” အယံပဇာ-ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ဒေါသ ဒေါသာ-ဒေါသတည်းဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ သတ္တဝါတွေမှာ ဒေါသအပြစ်ရှိကြတယ်။ တဿာဟိ-တဿွေဝ-ထို့ကြောင့် သာလျှင်။ ဝီတဒေါသေသု-ဒေါသကင်းသော ရဟန္တာတို့၌။ ဒိန္နံ-ပေးလှူရ သောအလှူသည်။ မဟပ္ပလံ-အကျိုးများသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေလှူရတာ ဘာလို့အကျိုးကြီးတယ်။ ဒေါသတည်း ဟူသော အပြစ်ကင်းလို့။ ထိုနည်းတူစွာ “မောဟ ဒေါသာ အယံပဇာ”။ အ ယံပဇာ-ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ မောဟ ဒေါသာ-မောဟတည်းဟူသော

အပြစ်ရှိ၏။ တသ္မာဟိ-တသ္မာဝေ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ဝိတမောဟေသု-
မောဟကင်းသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဒိန္နံ-လှူရသောအလှူသည်။ မဟပွ
လံ-အကျိုးများသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

မောဟကင်းတဲ့ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် လှူရတာ အကျိုးများတယ်။ မြက်
ပေါက်တဲ့လယ်လို သတ္တဝါတွေ၏သန္တာန်မှာ ရာဂတည်းဟူသောအပြစ်၊ ဒေါ
သတည်းဟူသောအပြစ်၊ မောဟတည်းဟူသော အပြစ်ရှိနေတဲ့အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်
မှာ လှူတဲ့အလှူဟာ ဘယ်မှာဖွံ့ဖြိုးနိုင်မှာလဲ။

တိဏ ဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဣစ္ဆာဒေါသာ အယံ ပဇာ၊
တသ္မာဟိ ဝိဂတိစ္ဆေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပွလံ။

ခေတ္တာနိ-လယ်တို့သည်။ တိဏ ဒေါသာနိ-မြက်တည်းဟူသော အ
ပြစ်ရှိကုန်၏။ အယံပဇာ-ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဣစ္ဆာဒေါသာ-အလို
ဣစ္ဆာဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ တသ္မာ-ဟိတသ္မာဝေ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ဝိဂ
တိစ္ဆေသု-အလိုကင်းသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဒိန္နံ-ပေးလှူရသောအလှူ
သည်။ မဟပွလံ-အကျိုးများသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

အဲဒီ ဒေသနာတော်ကို မြတ်စွာဘုရား တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ
ဣန္ဒကနတ်သားနှင့် အင်္ဂုရနတ်သားတို့ကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ ဟောလိုက်
တယ်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကနေပြီးတော့ ဟောလိုက်တဲ့တရားဟာ လူ့
ပြည်က ၃၆-ယူဇနာရှိတဲ့ ပရိသတ်ကြီးကြားရသတဲ့။ ဣန္ဒကနတ်သားနှင့်
အင်္ဂုရနတ်သားတို့လည်း သောတာပန်တည်သွားတယ်။ လူ့ပြည်မှာရှိတဲ့
ပရိသတ်ကြီးလည်း များစွာကျေးဇူးများတယ်...တဲ့။

ဒါကြောင့် သာသနာတော်တွင်းအလှူနဲ့ သာသနာပအလှူဟာ ကွာ
ခြားတယ်။ သာသနာတွင်းမှာ ဝိတရာဂ၊ ဝိတဒေါသာ၊ ဝိတမောဟ၊ ဝိဂတိစ္ဆာ၊

ဆိုတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က အင်မတန်ပေါများတယ်။ အရှင်မောဂ္ဂလန်အစရှိတဲ့ ထိုထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပေါ့။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဆိုတာ သဘောပေါက်ကြစမ်းပါ။ ဘုရားဆိုတာ ဘာလဲ။ တရားဆိုတာ ဘာလဲ။ သံဃာဆိုတာ ဘာလဲ။ ဗမ္မိသာရမင်းကြီး၏သမီးတော် ၇-နှစ်အရွယ် မင်းသမီးလေးက မြတ်စွာဘုရားကို ချဉ်းကပ်ပြီး တပည့်တော်မ၏မောင်တော် စုန္ဒမင်းသားက ဘုရားကိုကိုးကွယ်ရမယ်၊ တရားကို ကိုးကွယ်ရမယ်၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ရမယ်လို့ ပြောလေ့ရှိပါတယ်ဘုရား။ ဘုရားဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲ။ တရားဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲ။ သံဃာဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲ လို့ လျှောက်ထားတော့ လောကမှာ အခြေမရှိတဲ့ သတ္တဝါ၊ အခြေ ၂-ချောင်းရှိတဲ့သတ္တဝါ၊ အခြေ ၄-ချောင်းရှိတဲ့သတ္တဝါ၊ အခြေများစွာရှိတဲ့ သတ္တဝါ၊ သတ္တဝါတွေထဲမှာ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘုရားဘဲ...လို့ အမိန့်ရှိတော်မူတယ်တဲ့။ ဘုရားကို အဲဒီလို သိပါတဲ့။

တရားက ဘယ်လိုပါလဲဆိုတော့ တရားက နိဗ္ဗာန်ဟာ တရားဘဲ။ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါးသောတရားတွေဟာ မြဲတာမဟုတ်ဘူး။ နိဗ္ဗာန်သာလျှင်မြဲတယ်။ ချမ်းသည် နားလည်ကြရဲ့လား။ ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်နိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခ မဖြစ်ခြင်းဟာ နိဗ္ဗာန်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တွေ သတ္တဝါသန္တာန်မှာရှိတယ်။ ဘဝသံသရာကစပြီးတော့ မင်းတို့ကုသိုလ် အကုသိုလ်တွေ မလုပ်ခဲ့ဘူးလား လုပ်ခဲ့တော့ ဒီသတ္တဝါသန္တာန်မှာ ရှေ့လျှောက်ပြီးတော့ ဖြစ်ဖို့ရာအကျိုးပေးဖို့ရာ ကံတွေရှိမနေဘူးလား။ သူ့ဟာသူ အလိုလိုအကျိုးပေးသွားလျှင် ဝဋ်ဆင်းရဲဘဲ၊ ဖြစ်ပျက်အကျိုးတွေဟာ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုပြီး မဂ်ကသတ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ရုပ်နာမ်ဒုက္ခတွေဟာ မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒီလို မဖြစ်နိုင်တာဟာ နိဗ္ဗာန်ဘဲ...တဲ့။

လောကမှာ ဖြစ်တယ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဇာတိဒုက္ခဖြစ်တဲ့အထဲမှာ အိုမှုပါတယ်၊ ဖြစ်လျှင်ဖြစ်တဲ့အတိုင်း အသစ်စက်စက် မနေနိုင်ဘူး။ ရင့်လာမယ်၊ ရင့်လာလျှင် အိုတာဘဲ။ ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါကျတော့လည်း ပျောက်ပျက်မယ်၊ ပျောက်ပျက်လျှင် သေတာပေါ့။ ဒီတော့ ဖြစ်ဆိုတဲ့ဇာတိမှာ အိုမှုလည်းပါတယ်၊ ပျောက်ပျက်လျှင် သေမှုလည်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဇာတိလည်းဒုက္ခ၊ ဇရာလည်း ဒုက္ခ၊ မရဏလည်း ဒုက္ခဘဲ။

အဲဒီ ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခတွေဟာ ဖြစ်ထိုက်တဲ့တရားတွေ။ သူတို့မဖြစ်ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားတော့ ရှိပါအုံးမလား။ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို ဖြစ်ထိုက်တဲ့တရားတွေ မဖြစ်ဘဲချုပ်ငြိမ်းမှ နိဗ္ဗာန်။ ဖြစ်နေတဲ့တရား ချုပ်ပျောက်တာကို နိဗ္ဗာန်မခေါ်ဘူး။ ဖြစ်နေတဲ့တရား ချုပ်ပျောက်တာက သေတာဘဲ။ ဖြစ်ထိုက်တဲ့တရား မဖြစ်ဘဲချုပ်ပျောက်မှ နိဗ္ဗာန်။ အဲဒီ နိဗ္ဗာန် တရားသာလျှင် တရားအစစ်ဘဲ...တဲ့။

သံဃာကတော့ အသီးသီးအားဖြင့် ရေတွက်သည်ရှိသော် မဂ္ဂဋ္ဌာန်-၄-ယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်-၄-ယောက်၊ မဂ်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်-၄-ယောက်။ ဖိုလ်၌တည်သောပုဂ္ဂိုလ်-၄-ယောက်။ အစုံအားဖြင့် ရေတွက်သည်ရှိသော် ၄-စုံ။ အဲဒီရှစ်ပါး ၄-စုံဖြစ်တဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များသည်သာလျှင် အရိယာ သံဃာအစစ်၊ အဲဒီရှစ်ပါး ၄-စုံရှိတဲ့ သံဃာတွေဟာ သာသနာမှတစ်ပါး ဘယ်မှာမှ သွားရှာလို့မရဘူး။

ဒီတော့ လောကသုံးပါးမှာ အတုမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည် သာလျှင် ဘုရားအစစ်။ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် တရားအစစ်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ပါးသည်သာလျှင် သံဃာအစစ်။ အဲဒီလို ဘုရားအစစ်၊ တရားအစစ်၊ သံဃာအစစ်ကို မှတ်ထား။

ယခုလောကသုံးပါးမှာ အတုမရှိတဲ့ဘုရားကို လှူရတဲ့အခါကျတော့

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်စားလှယ် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်တွေကို မျက်မှောက်ကိုယ် စားပြုပြီးတော့ သက်တော်ထင်ရှားမြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြုလှူလိုက်လျှင် ဘုရားကို ပူဇော်ရာကျသလို၊ ဘုရားကို လှူရာကျသလို၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဝိနည်းဒေသနာတော်အတိုင်း ဖြစ်လာတဲ့ သမ္မုတိသံဃာတွေကို မျက်မှောက် ကိုယ်စားပြုပြီးတော့ အရိယာသံဃာတွေကို အာရုံပြုလှူလိုက်လျှင် အရိယာ သံဃာကို ပူဇော်ရာကျတယ်။ လှူရာကျတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ် စား ဖြစ်သကဲ့သို့၊ အလှူခံရာမှာ ယခု သမ္မုတိသံဃာတွေက အရိယာသံ ဃာတွေရဲ့ကိုယ်စား ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ အရိယာသံဃာကို လှူချင်လို့ရှိလျှင် ကိုယ်စားဖြစ်တဲ့ ယခု သမ္မုတိသံဃာကို ရှေ့ထားပြီးတော့ အရိယာသံဃာ ကို လှူရတယ်။

သည့်ပြင်ဟာကတော့ အရေးမကြီးဘူး။ ကထိန်မှာ ဒီအလှူမျိုး အ ထမမြောက်လျှင် ကထိန်အထမမြောက်ဘူး။ ကထိန်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မစီ စစ်ရဘူး။ ငါဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကထိန်ခင်းမယ်၊ ဘယ်ကျောင်းတိုက်က ဆရာ တော်ကြီးကို ကထိန်ခင်းမယ်ဆိုလျှင် သွားပြီ။ ဒီကထိန်အထမမြောက်တော့ ဘူး။ နားလည်သလား။ ကထိန်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်ကစ ၍ သာသနာငါးထောင်မဆုံးမချင်း မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာ ဖြစ်ပေါ် သမျှ သံဃာဟာ ဒီကထိန်နဲ့ဆိုင်ရမယ်။

သို့သော် ဒီကျောင်းတိုက်မှာ ကထိန်ခင်းမယ်လို့ ဆိုခြင်းကြောင့် ဒီကျောင်းတိုက်မှာ သီတင်းသုံးတဲ့ သံဃာရော၊ တခြားကပင်ထားတဲ့ သံဃာ ရော၊ အဲဒီ သံဃာတွေက တစ်သာသနာလုံးဆိုင်ရာ သံဃာတော်တွေရဲ့ ကိုယ်စား ကထိန်ကံမြောက်အောင် စီမံပေးရတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ကထိန် နဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူး။ သံဃာရဲ့ကထိန် အထမြောက်အောင် လက်ရှိမျက်မှောက် သံဃာက စီမံပေးရတာ။ ဒီတော့ ကထိန်အလှူက သံဃိကမဖြစ်လျှင်လည်း

ဒီ ကထိန်အထမမြောက်ဘူး။ နားလည်ပြီလား။ မင်းဟာ ငါ့လှူမယ်လို့များ မအောက်မေ့နဲ့။ ကထိန် အထမမြောက်ဘဲ နေမယ်။

တစ်သာသနာလုံးရှိသံဃာကို လှူရမယ်။ ဣမံကထိန် စီဝရံ-ဤကထိန် သင်္ကန်းကို။ သံဃဿ- တစ်သာသနာလုံးမှာ ရှိတဲ့ သံဃာတော်မြတ်အား။ ဒေမ-လှူပါကုန်၏။ ဘယ်ကစသလဲ။ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလန် အစရှိသော ရဟန္တာမြတ်တို့မှစ၍ သာသနာ ငါးထောင်မဆုံးမချင်း အာဂတာနာဂတ သမ္မတိ-သံဃိက ခေါ်တယ်။ သာသနာတော်တွင်းသို့ရောက်ပြီး၊ ရောက်ဆဲ၊ ရောက်လတ္တံ့၊ အဲဒီသံဃာတွေဟာ ကထိန်သင်္ကန်း အလှူခံတဲ့သံဃာတွေထဲမှာ ပါတယ်။

ဘုရားရဲ့ ဆင်းတုတော်၊ စေတီတော်တွေဟာ ဘုရားရဲ့ကိုယ်စား ဖြစ်သလို မျက်မှောက် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များက သံဃာရဲ့ကိုယ်စား အလှူခံရတာ။ ဒါကြောင့် ကထိန်ကို အကျိုးကြီးတယ်ပြောနေကြတာ။ သံဃိကဖြစ်အောင် လှူတတ်မှ ဒီကထိန်ဟာ အကျိုးကြီးတာ။ သံဃိကဖြစ်အောင် စိတ်မထားတတ်လျှင် ကထိန်အထမြောက်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ အဲဒီတော့ ကထိန်သင်္ကန်း သံဃိကအလှူ ဖြစ်သွားခဲ့သော် မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က ဝီတရာဂ၊ ဝီတဒေါသ၊ ဝီတမောဟ၊ ဝိဂတိစ္ဆာ၊ ရာဂကင်း၊ ဒေါသကင်း၊ မောဟကင်း၊ အလိုဣစ္ဆာကင်းတဲ့ ရဟန္တာတွေ ဒီကထိန်အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ထဲ ပါမနေဘူးလား။ အဲဒါကြောင့် ကထိန်ကို သံဃိကအလှူဆိုတာ...

မြက်ပေါက်သောလယ်သည် အသီးအနှံ့ကောင်းစွာ အကျိုးမပေးသကဲ့သို့ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အလိုဣစ္ဆာအမျိုးမျိုးမကင်းတဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျိုးမဖွံ့ဖြိုးဘူးတဲ့။ အဲဒီတရားကို ကြားနာရသည့်အတွက်ကြောင့် ဣန္ဒကနတ်သားနဲ့ အင်္ဂုရနတ်သား သောတာပန်ဖြစ်ကြတာ။ လူတွေလည်းဘဲ အကျိုးရကြတယ်။

ဣန္ဒြေကနဲ့ အင်္ဂုရနတ်သားတို့ကို တရားဟောပြီးတဲ့နောက် မယ်
တော်မိနတ်သားနဲ့တကွ နတ်ဗြဟ္မာတို့အား ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊
အဗျာကတာဓမ္မာအစရှိသော အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကို ဟောတော်မူတယ်။ ကု
သလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ-နိဿတ္တ၊ နိဇ္ဇိဝ-သဘာဝါ-သတ္တဝါ
ကောင်လည်း မဟုတ်။ အသက်လည်းမဟုတ်တဲ့ သဘောတရားတို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ-ထင်ရှားရှိကုန်၏။

အကုသလာ-အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ-နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝ သဘာ
ဝါ-သတ္တဝါလည်းမဟုတ် အသက်လည်းမဟုတ်တဲ့ သဘောတရားတို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ-ထင်ရှားရှိကုန်၏။

အဗျာကတာ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟု မဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ-
နိဿတ္တ၊ နိဇ္ဇိဝ-သဘာဝါ၊ သတ္တဝါလည်းမဟုတ်၊ အသက်လည်းမဟုတ်တဲ့
သဘောတရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ-ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ကုသိုလ်တရား၊ အကု
သိုလ်တရား၊ အဗျာကတာ တရားပေါ့။ အဗျာကတာ တရားဆိုတာ ကုသိုလ်
လို့လည်း မခေါ်ရဘူး။ အကုသိုလ်လို့လည်း မခေါ်ရဘူး။

မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်တော်ကြီးပုံ စဉ်းစားကြစမ်း။ တစ်လောကလုံး
ရှိရှိသမျှ သုံးပုဒ်ထဲနဲ့ ချုံဟောလိုက်တယ်။ တချို့က ကုသိုလ်၊ တချို့က
အကုသိုလ်၊ တချို့က အဗျာကတာတဲ့။ ဘယ်ဟာကျန်သေးသလဲ။ ကုသလာ
ဓမ္မာ-ကောင်းတဲ့သဘော။ အကုသလာဓမ္မာ-မကောင်းတဲ့သဘော။ အဗျာက
တာဓမ္မာ-ကောင်းတယ်မကောင်းဘူးလို့ မဆိုရတဲ့သဘော။ တစ်လောကလုံး
မှာ ဒီသဘောမျိုးအပြင် မရှိနိုင်တော့ဘူး။ ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊
အဗျာကတာဓမ္မာ ဆိုတဲ့ ကုသလာဘိက် သုံးပုဒ်ကို အရင်းတည်ပြီတော့
ဟောလိုက်တာ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း ကုန်ရော။

ခုတင်က မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည်မှာ တန်ခိုးပြာဋိဟာပြုပြီး

တာဝတိံသာ ရောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ တန်ခိုးပြာဋိဟာပွဲကြီး ကြည့်နေ
တဲ့လူတွေက ဘုရားမြင်ရသေးသလား၊ ဘုရားမမြင်ရတော့ ငိုလိုက်ကြတာ၊
အော်လိုက်ကြတာ...တဲ့။

န နော ဒက္ခေမု သမ္ပန္နံ၊ လောကဇေဋ္ဌံ နရာသဘံ၊ လောကဇေ
ဋ္ဌံ-လောကအားလုံးတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်တော်မူသော။ နရာသဘံ-လူနတ်ထွဋ်
ဖူး ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်တော်မူသော။ သမ္ပန္နံ-မြတ်စွာဘုရားကို။ နော-ငါတို့
သည်။ နဒက္ခေမု-မမြင်တွေ့ကြရကုန်တော့ပါတကား။ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်
ကြီး ပျောက်သွားပြီ၊ ကွယ်သွားပြီ၊ ဘယ်ရောက်သွားမှန်းလည်း မသိဘူး။

စိတ္တကုဋ်ဝါ-စိတ္တကုဋ်တောင်ထိပ်သို့၎င်း၊ ကေလာသံဝါ-ကေလာသ
တောင်ထိပ်သို့၎င်း။ ယုဂန္ဓရံဝါ-ယုဂန္ဓရံတောင်ထိပ်သို့၎င်း။ ဂတောနု-ကြွ
၍များ သွားတော်မူလေရော့သလား။ ပဝိဝေကရတော-ဆိပ်ငြိမ်ရာ၌ မွေ့
လျော်ပျော်တော်မူသော။ ဓိရော-မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။
ဣမံလောကံ-ဤလူ့ပြည်လောကသို့။ ပုန-နောက်တစ်ခေါက်၊ နဟေတိ-ကြွ
မှ ကြွလာတော်မူပါမလား ဆိုပြီးတော့ ၃၆-ယူဇနာရှိတဲ့ ပရိသတ်အဝိုင်း
ကြီးက ငိုလိုက်ကြတာ မပြောပါနဲ့တော့၊ သူတို့မျက်စိအောက်က ပျောက်
သွားတာကို အင်မတန်မှ ကင်းဆိပ်ခြင်းကို အလိုရှိတဲ့ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး
ဒီနေရာဌာနကို ငါဘယ်တော့မှမလာတော့ဘူးဆိုပြီး ကြွသွားတာထင်ပါရဲ့လို့
ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို လွမ်းဆွတ်ပြီး ငိုလိုက်ကြတာ...တဲ့။

ကိုင်း...ဒီလိုငိုနေလို့တော့ မပြီးသေးဘူး။ ဘုရားဘယ်ကြွသွားတယ်
ဆိုတာ သိရအောင် အရှင်မောဂ္ဂလန်ကို လျှောက်မှတ်ဆိုပြီး...အရှင်မောဂ္ဂ
လန်ကို သွားလျှောက်တော့မှ အရှင်မောဂ္ဂလန်က အရှင်အနုရုဒ္ဓါကို လျှောက်
ကြတဲ့။ သူသိပါတယ်။ သို့သော် အရှင်အနုရုဒ္ဓါကို ထင်ရှားစေလိုလို့ အရှင်
အနုရုဒ္ဓါက ဒိဗ္ဗစက္ခုအရာမှာ တေဒင်္ဂရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုး။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါကို လျှောက်ကြတော့ ဘယ်မှကြွသွားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို တရားဟောမယ်လို့ ကြွသွားတာပါ။ သီတင်းကျွတ်တဲ့အခါ ပြန်ဆင်းလာပါလိမ့်မယ်လို့ ဒီလို ချွေးသိပ်ထားရတယ်။ အဲဒီတော့ သီတင်းကျွတ်ပြန်ဆင်းလာမှာဆိုလျှင်တော့ တပည့်တော်တို့ သုံးလအတွင်း အိမ်မပြန်ဘူးဘုရား။ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီး နတ်ပြည်က ပြန်ဆင်းလို့ ဖူးရတဲ့အခါကျမှ ပြန်မယ်တဲ့။ ဇွဲမကောင်းဘူးလား။ ဦးမောင်သာတို့နဲ့ သီသီကလေး မက္ကာဘူးလား။

အဲဒီ သုံးလလုံးလုံး သာဝတ္ထိပြည်မှာ ၃၆-ယူဇနာအဝန်းရှိတဲ့ ပရိသတ်ကြီး နေလိုက်ကြတာ။ အရှင်မောဂ္ဂလန်က မိုးမရွာအောင်၊ နေမပူအောင်၊ စောင့်ရှောက်ရတယ်။ အပေါ်ကောင်းကင်မှာ အမိုးမရှိပါဘူး။ ဝါတွင်းသုံးလ နေတဲ့ပရိသတ်ကြီးကို ဘယ်သူကကျွေးသလဲ၊ စူဠအနာထပိဏ်ကကျွေးတယ်။ ထမင်းတို့၊ ဟင်းတို့၊ ကွမ်းတို့၊ ဆေးတို့၊ ဘာမှလိုလေသေးမရှိဘူး။ ၃၆-ယူဇနာအဝန်းရှိတဲ့ ပရိသတ်ကြီးကို စူဠအနာထပိဏ်တစ်ယောက် ထဲ ခံကျွေးတယ်။ ကိုင်း...ဒါကော တွေးစရာမဟုတ်လား။

သပိတ်တစ်လုံးထဲနဲ့ သံဃာငါးရာကျွေးတော်မူတာ မကြားဘူးလား။ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ် မရှိလျှင် ဘယ်နှယ်လုပ်ကျွေးမလဲ။ စူဠအနာထပိဏ်က တန်ခိုးကြီးတယ်၊ တန်ခိုးကြီးတဲ့လူမို့ ပရိသတ်ကြီးကို ကျွေးနိုင်တာ။ အဲဒီ ၃၆-ယူဇနာရှိတဲ့ ပရိသတ်ကြီး သာဝတ္ထိပြည်မှာ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးနေလို့ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၉-ရက်နေ့ကျတော့ ဝါကျွတ်ဖို့ ၇-ရက်လို့တော့တယ်။ နောက်ခုနစ်ရက်ကြာလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့် ရောက်တော့မယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဘယ်နေရာ၊ ဘယ်ဌာန ဆင်းမယ်လို့ မသိရဘူး။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရား ဆင်းတော်မူရာဌာန၊ မြတ်စွာဘုရားဆင်းတော်မူရာ အချိန်အခါကို သိရအောင် အရှင်မောဂ္ဂလန်ကို ဝိုင်းလျှောက်ကြတယ်။ အရှင်မောဂ္ဂလန်ကို လျှောက်တဲ့အခါကျတော့ ဒီအခါမှာ အရှင်မောဂ္ဂလန်က အေး...ကောင်းတယ်ဆိုပြီးတော့ လူတွေရှေ့မှာပင် မြေကြီးထဲငုတ်သွားတယ်။ ငုတ်သွားပြီး

မြင်မိရ်တောင်အောက် ခနောက်သုံးလုံးကြား အသူရာနတ်ပြည် အဲဒီကနေ ပြီးတော့ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ငါ့ကိုမြင်စေသတည်း လို့ဆိုပြီး တောင်တက် တယ်။ အားလုံးမြင်ကြရတယ်တဲ့။ တဖြည်းဖြည်း တစ်ယူဇနာစီ လှမ်းလှမ်း သွားလိုက်တာ တာဝတိံသာနတ်ပြည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေဖဝါးအောက် ရောက်တော့မှ၊ မြတ်စွာဘုရား လူပရိသတ်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရား ဘယ် တော့ဆင်းမယ်၊ ဘယ်နေရာမှာ ဆင်းမယ်ဆိုတာ သိလိုကြပါတယ်။ မြတ် စွာဘုရား ဘယ်တော့ ဘယ်မှာဆင်းမယ်ဆိုတာ အမိန့်ရှိတော်မူပါဆိုတော့။

သင်၏နောင်တော်ကြီးဖြစ်တဲ့ သာရိပုတ္တရာ ဘယ်မှာဝါဆိုသလဲ။ သင်္ကဏ္ဍသနဂိုပြည်မှာ ဝါဆိုပါတယ်ဘုရား။ သာရိပုတ္တရာ သင်္ကဏ္ဍသနဂိုပြည် မှာ ဝါဆိုလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့် မဟာပဝါရဏာနေ့ ခုလိုညနေချမ်း အချိန်အခါ တာဝတိံသာနတ်ပြည်က သင်္ကဏ္ဍသနဂိုပြည် ဗဟိုစည်တောင် တံခါးမှာ ငါဘုရား ဆင်းသက်တော်မူမယ်လို့ အရှင်မောဂ္ဂလန်ကို မြတ်စွာ ဘုရား မိန့်တော်မူလိုက်တယ်။

သာဝတ္ထိပြည်က သင်္ကဏ္ဍသနဂိုပြည်နဲ့ ယူဇနာပေါင်း ၃၀-၀ေးတယ်။ သို့ပေမယ့်လို့ အဲဒီ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ကျတော့မှ ၃၆-ယူဇနာရှိတဲ့ ပရိသတ်ကြီးဟာ ရိက္ခမဆောင်ဘဲနဲ့ ကိုယ်ရပ်ရွာရှိတဲ့ကျောင်းကို တရားနာ သွားကြသလို လွယ်လွယ်နဲ့ရောက်အောင် ဖန်ဆင်းပေးလိုက်လို့ အမိန့်တော် ရှိတဲ့အတိုင်း အရှင်မောဂ္ဂလန်က ဖန်ဆင်းပေးလို့ သင်္ကဏ္ဍသနဂိုပြည်ကို နေ့ချင်းပြောင်းသွားနိုင်ကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မှာ သိကြားမင်းကို မိန့် တော်မူတယ်။ ငါကနေ့ ညနေချမ်းအချိန်အခါမှာ သင်္ကဏ္ဍသနဂိုပြည်သို့ သက် ဆင်းတော်မူမယ်ဆိုတော့ သိကြားမင်းက စောင်းတန်းကြီးသုံးခု လှေခါးကြီး သုံးစင်း၊ ငွေစောင်းတန်း၊ ငွေလှေခါးကြီး၊ ပတ္တမြားစောင်းတန်း၊ ပတ္တမြား

လှေခါးကြီး၊ ရွှေစောင်းတန်း၊ ရွှေလှေခါးကြီး၊ မြင်ရုံမို့တောင်ထိပ်ကနေပြီး
တော့ သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည် တောင်တံခါးထိုးချလိုက်တယ်။

အဲဒီလှေခါးကြီးသုံးစင်း ထိုးချလိုက်ပြီးတဲ့နောက်မှာ မြတ်စွာဘုရား
တာဝတိံသာနတ်ပြည်က သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည် ဆင်းလာတဲ့အချိန်မှာ စောင်း
တန်းဦးကနေပြီး ကောင်းကင်မော့ကြည့်လိုက်တာ အထက်ဗြဟ္မာပြည်ကို ဟာ
လာဟင်း တခါထဲ မြင်ရတယ်။ ပတ်ပတ်လည်ကြည့်တော့လည်း စကြာဝဠာ
ယူဇနာတစ်သောင်းအကုန်လုံး ဟာလာဟင်း၊ အောက်ငုံကြည့် လိုက်တော့
အဝီစိဟာလာဟင်း အားလုံးကို ကြည့်လို့ရကြတယ်။

ကောင်းကင် အထက်ဗြဟ္မာပြည်လည်း မြင်ရ၊ ပတ်ပတ်လည်
စကြာဝဠာလည်း မြင်ရ၊ အဝီစိလည်း မြင်ရ၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့တန်ခိုးတော်
လေ။ အဲဒီလို တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြုပြီးတဲ့နောက်မှာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်က
သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည်အဆင်းမှာ ဗြဟ္မာတွေက လက်ဝဲငွေစောင်းတန်းက၊ နတ်
တွေက လက်ျာရွှေစောင်းတန်းက၊ မြတ်စွာဘုရားက အလယ်ခေါင် ပတ္တမြား
စောင်းတန်းက၊ ဗြဟ္မာမင်းကြီးက ထီးဖြူမိုးလို့၊ သိကြားမင်းက ခရုသင်း
ကြီးကို မှုတ်လို့၊ ပဉ္စသီခနတ်သားက ဗေဠုဝအမည်ရှိ စောင်းကောက်ကြီး
တီးလို့၊ သုဿာမာနတ်မင်းက သားမြီးယပ်ကို ကိုင်လို့၊ မာတလိနတ်သားက
နတ်ပန်းနံ့သာတွေ ပူဇော်လို့၊ မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်ကြီး တာဝတိံသာနတ်ပြည်
ကဆင်းတာကိုး။ ဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဘယ်က
နေကြိုနေတယ်။ သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည် စောင်းတန်းဦးက ကြိုနေပြီးတော့
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဘုန်းတော်၊ ကံတော်၊ ကြက်သရေတော်တွေကို နှစ်သိမ်
ကြည်ညိုလွန်းလို့...

န မေ ဒိဠော ဣတော ပုဗ္ဗေ၊
န သုတော ဥဒ ကဿစိ၊
ဧဝံ ဝဂ္ဂု ဝဒေါ သတ္တာ၊
တုသိတာ ဂဏီမာ ဂတော။ လို့ လျှောက်ထားသတဲ့။

ဘန္တေ-ရွှေဘုန်းတော်သခင် အရှင်မြတ်ကြီးဘုရား။ ဝဂ္ဂ၊ ဝဒေါ-ချို မြိန်သာယာသော တရားစကားကို ပြောဟောလေ့ရှိတော်မူသော။ သတ္တာ- လူနတ်တို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို။ တုသိ တာ-နှစ်သက်ဖွယ်ရာ နတ်ရွာတို့မှ။ ဂဏိမာ-နတ်ဗြဟ္မာတပည့်အပေါင်းတို့ နှင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ။ ဣမံ-ဤလူ့ပြည်သို့။ ဝေအာဂတော-ဤကဲ့သို့ ကြွလာ ဖူး၏၍။ မေ-မယာ-ဘုရားတပည့်တော်သည်။ ဣတော-ဤနေ့ဤရက်မှ။ ပုဗ္ဗေ-ရှေးအခါက။ နဒိဋ္ဌာ-ဖူးလည်းမဖူးမြင်ဘူးပါဘုရား။ ဥဒ-တစ်မျိုးထပ် ၍ လျှောက်ရလျှင်။ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏ထံမှလည်း။ နသု တော-ကြားလည်းမကြားဘူးပါဘုရား။

ပညာအရာမှာ တေဒဂ်ရတော်မူတဲ့ ပထမအဂ္ဂသာဝက အရှင်သာရိ ပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ ဘုန်းတော် ကျက်သရေတော်တွေကို ကြည့်ပြီးတော့ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ ဖြစ်လာတဲ့ပီတိ သောမနဿတွေ မမြို့နိုင် မသိပ်နိုင်တဲ့အတွက် ရင်ဖွင့်ပွဲလုပ်လိုက်တယ် ဆိုပါတော့။

ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတဲ့။ ဤယနေ့သည်ကား လို့ ဆိုလျှင် ကျက်သရေတုံး၊ ကျက်သရေခဲကြီးဖြစ်နေတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ် တော်မြတ်ကြီး၏ ခန္ဓာတော်အစဉ်ကို ဖူးမြင်ရသည့်အတွက် တပည့်တော် တစ်ပါးတည်းသာ နှစ်သက်ကြည်လင်သည် မဟုတ်ပါဘုရား။ ဖူးမြင်ရတဲ့ လူတွေရော၊ နတ်တွေရော၊ ဗြဟ္မာတွေပါ အားလုံးဘဲ ပီတိလွမ်းမိုး၍ ရှိခိုး ကန်တော့ကြပါသည် ဘုရား။ မြတ်နိုးကြပါသည် ဘုရား။ တောင်တကြပါ သည် ဘုရား...လို့ လျှောက်ထားတဲ့အတွက် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က...

ယေ စျာနပသုတာ ဓီရာ၊ နိက္ခမူပသမေ ရတာ။
 ဒေဝါပိ တေသံ ပဟယန္တိ။ သမ္မုဒ္ဒါနံ သတိမတံ။
 ဆိုတဲ့ဂါထာကို ဟောတော်မူကာ အဲဒီဂါထာရဲ့အဆုံးမှာ...

လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပေါင်း ကုဋေ-သုံးဆယ် (သန်းပေါင်းသုံးရာ) တရားရသွားကြတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ အတူနေ သဒ္ဓိဝိဟာရိက-ရဟန်းငါးရာလည်း ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြတယ်တဲ့။ အဲဒီ တာဝတိံသာကအဆင်း ဘုရားဟောတော်မူတဲ့ဂါထာမှာလည်း နည်းနည်းလေး သတိထားကြည့်လိုက်စမ်း။

ဒေဝါပိ တေသံ ပဟယန္တိ။ သမ္မုဒ္ဓါနံ သတိမတံ... တဲ့။

“**သတိ**” ရှိတော်မူကြတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတွေတဲ့။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်ကို “**သတိ**” အရေးကြီးလွန်းလို့ **သတိ** နဲ့ချီးကျူးထားတယ်။ “**သတိ**” ကလည်း...

“ပါတိ-သတိ၊ ဉ-ခန္တိ၊ ဝိရိ-သံဝါရာ” ဆိုတဲ့ သံဝရတရား ငါးပါး ထဲ အပါအဝင်ကိုး။ ပါတိမောက္ခ သီလကိုထိန်းသိမ်းလို့ စိတ်ကြည်လင်လာ လျှင် အသဒ္ဓိယ ခေါ်တဲ့ စိတ်မကြည်လင်မှု ရတနာသုံးပါးကို မယုံကြည်မှု မှ လွတ်မြောက်တယ်။ စောင့်ရှောက်ရာ ပိတ်ဆို့ရာလည်းကျတယ်။ သတိ အားထုတ်ပါများလို့ ဥပဋ္ဌိတအနေနဲ့ ခန္ဓာအစဉ်မှာ **သတိ** ထင်လာလျှင် မုဋ္ဌသစ္စ ခေါ်တဲ့ သတိ ကင်းလွတ်ခြင်း အကုသိုလ်တရားမှ လွန်မြောက် တယ်။

သတိဝိရဟိတဿ ပညာနာမ နတ္ထိတဲ့။ “**သတိ**”ကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပညာမဖြစ်ဘူး။ “**သတိ**”ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာသာ ပညာဖြစ်နိုင်တာ။ အသိဉာဏ် ပွင့်လင်းနိုင်တယ်။ အဲဒီလို အသိဉာဏ် ပွင့်လင်းလို့ ပညာပေါ်လာလျှင် သမ္မောဟ ခေါ်တဲ့ တွေဝေခြင်းအကုသိုလ်မှ လွန်မြောက်နိုင်တယ်။ အသိ ဉာဏ်ရှိလျှင် အရာရာသည်းခံနိုင်တယ်။ အသိဉာဏ်မရှိလို့ သည်းမခံနိုင်ကြ တာ။ သည်းခံနိုင်လျှင် အခန္တိခေါ်တဲ့ သည်းမခံနိုင်ခြင်း အကုသိုလ်မှလည်း လွန်မြောက်နိုင်တယ်။

အရာရာသည်းခံနိုင်လျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ ရဲရဲရင့်ရင့် အား ထုတ်နိုင်တဲ့ ဝိရိယတရားလည်း သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာမယ်။ ဝိရိယ တရား ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ပျင်းရိခြင်းလို့ခေါ်တဲ့ ကောသဇ္ဇ-အကုသိုလ်မှ စောင့်ရှောက်ရာ ပိတ်ဆို့ရာလည်းကျတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသံဝရတရားငါးပါး ဟာ အကုန်လုံးအရေးကြီးတယ်။ ဖြစ်မြောက်အောင်လည်းအားထုတ်ရမယ်။

သို့ပေမယ့်လို့ **အသီးတစ်ရာအညှာတစ်ခု** ဆိုတာလို “**သတိ**” တစ်ခုကိုသာ ထမြောက်အောင် အားထုတ်ကြလျှင် “**ကျွဲကူးရေပါ**” သတိ အထမြောက်လျှင် ကြွင်းသော သံဝရတရားလေးပါးလည်း ပါလာပါလိမ့် မယ်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် “**သတိ**” တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

ကိုယ်ကယကံ ကိုယ်ထံပြန်
ကိုယ်ဝစီကံ ကိုယ်ထံပြန်
ကိုယ်မနောကံ ကိုယ်ထံပြန်
ပဲ့တင်သံနှင့်အမှန်မလွဲ တစ်ထပ်တည်း
ကိုယ်ထံသို့ပြန် သုံးပါးကံ ကိုယ်သာဆင်းရဲခံရမြဲ။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်
 ၁၃၃၁-ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင်
 မြောင်းမြခရိုင် စက်ရှင်တရားသူကြီး ဦးစိန်ထွန်းနှင့်
 အငြိမ်းစား ဗိုလ်မှူးထွန်းလင်းတို့၏ နိဗ္ဗာန်တရား ဟောကြားရန်
 တောင်းပန်လျှောက်ထားချက်အရ
 ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
 တပည့်တို့အား ဟောကြားတော်မူအပ်သော

နိဗ္ဗာန် တရားတော်

တဏှာနဲ့ဒုက္ခ၊ အကြောင်းနဲ့အကျိုး၊ တဏှာကသမုဒယသစ္စာ၊ ဒုက္ခ
 က ဒုက္ခသစ္စာ၊ တဏှာမရှိတဲ့နိဗ္ဗာန်က နိရောဓသစ္စာ၊ နိဗ္ဗာန်ကတဏှာမရှိ၊
 နိရောဓက ဆင်းရဲမရှိ၊ အဲဒီလို မှတ်ထားအုံး။

ဒီတော့ တဏှာမရှိဘူးဆိုတဲ့စကားက အကြောင်းကို အရင်းခံပြော
 တာ။ ဆင်းရဲမရှိဘူးဆိုတဲ့စကားက အကျိုးကိုအရင်းခံပြောတာ။ အမှန်က
 တဏှာကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ တဏှာမရှိဘူးလို့ ပြောလိုက်လျှင်
 ဆင်းရဲမရှိတာ ပြောပြီးသားဖြစ်သွားတယ်။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းရာ
 နိဗ္ဗာန်လို့ ဆိုထားတာကိုး။

နောက်တနည်းလာခဲ့အုံး။ ကံနဲ့ဝိပါက်၊ ကံကအကြောင်း၊ ဝိပါက်က
 အကျိုး၊ အကျိုးဝိပါက်ဆိုတဲ့စကားသည် အကျိုးတရားကိုသုံးတာ။

ဒါဖြင့် အကျိုးတရားကို သုံးလို့ရှိလျှင် အကြောင်းတရားရှိရအုံးမယ်၊
 အကြောင်းကလာတဲ့အကျိုးကိုး။ ဒီတော့ ဝိပါက်ဆိုတာ လူရဲ့ကိုယ်မှာ ဘာ
 လဲ။ ရှာစမ်း။ ဘယ်ဟာကို ဝိပါက်လို့ ခေါ်မလဲ။ လူကိုယ်မှာ ဝိပါက် ခေါ်
 တဲ့ဌာန။

မျက်စိကြည်လင်မှု၊ နားကြည်လင်မှု၊ နှာခေါင်းကြည်လင်မှု၊ လျှာ
ကြည်လင်မှု၊ တစ်ကိုယ်လုံးကြည်လင်မှု၊ နှလုံးသွေး၊ အဲဒီခြောက်ဌာနဟာ
ကံကြောင့်ဖြစ်တာ။ ဒီခြောက်ဌာနကနေပြီးတော့ လူရယ်လို့ ဖြစ်လာတာ။

မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ နံခြင်း၊ စားခြင်း၊ ထိခြင်း၊ သိခြင်းမရှိလျှင်
ဘယ်လူဖြစ်တော့မှာလဲ။ လူဆိုတာ အဲဒီကလာတာ။ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊
နံတယ်၊ စားတယ်၊ ထိတယ်၊ သိတယ်၊ ဒါလူဘဲ။ ဒါတွေဟာ ဘာတွေလည်း
ဆိုတော့ နာမ်ရုပ်တွေဘဲ။ မျက်စိမကြည်လင်ဘဲ မျက်စိဟာ မမြင်နိုင်ဘူး။
ဒါဖြင့် တစ်ယောက်မျက်လုံးနဲ့တစ်ယောက် မျက်လုံးချင်းကော ကြည်လင်
မှု တူသလား။ မတူဘူး။ အဲဒါ ကံလုပ်တာ။ ကံထက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မျက်လုံးက
ပိုကြည်လင်တယ်။ ကံနဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျက်လုံးက အကြည်လင်နည်းတယ်။

ပစ္စိမဘဝိက-ဘုရားလောင်းများကျတော့ ပကတိမျက်လုံးနဲ့ တစ်
ယူဇနာအတွင်း အကုန်မြင်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ မျက်စိကြည်လင်မှုဟာ ဘယ်
ကလာသလဲဆိုတော့ ကံကလာတယ်။ ဒါ ကမ္မဇရုပ်၊ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အ
ကြည်ဓာတ်၊ ဒီမျက်နှာမှာရှိတဲ့မျက်လုံးကတော့ မံသစက္ခု၊ သူက ကမ္မဇ
မဟုတ်ဘူး။ ဥတုဇရုပ်။

လူရယ်လို့ဆိုလျှင်၊ လူ့ရဲ့နေအိမ်ရှိတယ်။ အဆင့်အတန်းအားလျှော်
စွာ အိမ်ကလည်း အကောင်းအဆိုးကွာသွားတယ်။ ဒီတော့ ကံကြောင့်ဖြစ်
တဲ့ မျက်စိကြည်လင်မှုကြောင့် ဒီက မျက်လုံးအိမ်ဖြစ်ရတယ်။ ဒီတော့ ကံ
ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ မျက်စိကြည်လင်မှု ကြပ်ကြပ်ထက်သန်လေ ဒီကမျက်လုံး
အိမ် လှပလေ၊ ဒါက သူ့နေအိမ်ကိုး။

လူမှာနေအိမ်ရှိသလို မျက်စိကြည်လင်မှုဆိုတဲ့ ကမ္မဇရုပ်မှာ သူ့ရဲ့
နေစရာအိမ် ဥတုဇရုပ် ရှိတယ်။ ဒီ မံသစက္ခုဆိုတဲ့ မျက်လုံးမှာ မြင်နိုင်တဲ့
စွမ်းရည်သတ္တိ၊ မြင်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိတယ်။ အဲဒီစွမ်းရည်

သတ္တိဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ရုပ်၊ အစိုင်အခဲ၊ အကောင်အထည်သဏ္ဍာန် ခြပ်
တော့မရှိဘူး။ သတ္တိဘဲရှိတယ်။ ဘာသတ္တိလဲ။ မြင်နိုင်တဲ့စွမ်းရည်သတ္တိ။

ဒါကြောင့် တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မြင်မှုချင်းမတူကြဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။
စွမ်းရည်သတ္တိချင်းကွာလို့။ မျက်လုံးကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ကံချင်းကွာလို့။ ကံ
ချင်းကွာတော့ စွမ်းရည်သတ္တိချင်း ကွာတယ်။ စွမ်းရည်သတ္တိချင်းကွာတော့
မြင်မှုချင်းကွာတယ်။ ယခုပြောနေတာက ဘာပြောလိုတာလဲ ဆိုတော့၊ မြင်
မှုကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ မျက်လုံးအကြည်ဓာတ်သည် ကံကြောင့် ဖြစ်တာလို့၊
ဒီလို သိစေချင်တယ်။ ကံကြောင့်ဖြစ်လျှင် သူ့ကို ကံခေါ်မလား။ ဝိပါက်
ခေါ်မလား။ ဒီလိုဆိုတော့ မျက်လုံးအကြည်ဟာ ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်။

စာလိုခေါ်တော့ ကဋတောရုပ် ခေါ်တယ်။ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကဋတော
ရုပ်၊ ပြီးတော့မှတစ်ခါ ဒီအာရုံနဲ့ ဒီမျက်လုံးအကြည်နဲ့ ဆုံမိကြတဲ့အခါကျတော့
အဲဒီမှာ မြင်မှုက ပေါ်တယ်။ မျက်လုံးရှိနေပေမဲ့ မမြင်ဘူး။ အာရုံနဲ့ဆုံမှ
မြင်တာ။ ဒီတော့ မျက်လုံးကြည်လင်မှုက ရုပ်၊ မြင်မှုက နာမ်၊ မြင်ဆဲခဏမှာ
မျက်လုံးက ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးဖြစ်ပုံကို ပြောတာ။

အဲဒီ မြင်မှုနာမ်ကလည်း ဝိပါက်နာမ်ဘဲ၊ သူလည်း ရှေးအတိတ်ကံ
ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ဝိပါက်တရားဘဲ ဖြစ်တယ်။ ရုပ်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်။
နာမ်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်။ စင်စစ်တော့ ရုပ်နာမ်ဆိုတာ ကံကြောင့်
ဖြစ်တဲ့တရားတဲ့။ မျက်စိက ရုပ်နာမ် ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒါဘာခေါ်သလဲ၊
ဝိပါက်။ မျက်လုံးအကြည်ဓာတ်ကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊
ရှေးအတိတ်က ပါလာတယ်။ မသိမှု အဝိဇ္ဇာ၊ နှစ်သက်မှု တဏှာ၊ ပြုလုပ်
ခဲ့မှု ကံ။ အဲဒီ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံဆိုတဲ့အကြောင်းများကြောင့် မြင်မှုကို
ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အကြည်ဓာတ် ပေါ်လာတာ။ မျက်လုံးကတော့ အကြည်
ဓာတ်၏ ဖြစ်ရာဌာန။ ဥတုဇရုပ်၊ ကမ္မဇရုပ် မဟုတ်ဘူး။

ဒီတော့ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့တရား ရှာစမ်းပါဆိုလို့ရှိလျှင် အဲဒီ မြင်မှုကိုဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိရယ်၊ မြင်ဆဲခဏမှာရှိတဲ့ မြင်မှုရယ်၊ ဒီနှစ်ခုကို ရှာပေးရမယ်။ ဒီ ကိုယ်ကောင်ကြီးကတော့ ဥတုကြောင့်ဖြစ်တာ၊ မြင်မှု ရုပ်နာမ်က ကံကြောင့်ဖြစ်တာ၊ နားလည်ပြီနော်။ ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်ဆိုလျှင်ဖြင့် ဒီမြင်ဆဲခဏမှာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး မပေါ်ဘူးလား။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးဟာ အကျိုးတရား။

အဲဒီ မြင်မှုကို သဘောပေါက်ခဲ့သော် ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားမှု၊ ထိမှု၊ အိပ်ပျော်မှု(ဘဝင်ကျနေတယ်)။ အိပ်ပျော်တဲ့အခါမှာ ဘာမှမသိဘူး။ အဲဒီ ဝိပါက်တွေချည်း တမင်ရွေးပြောတာ။ မြင်ဆဲခဏ ရုပ်ရောနာမ်ရော ဝိပါက်အကျိုးတရား။ နံဆဲခဏ ရုပ်ရောနာမ်ရော ဝိပါက်အကျိုးတရား။ စားဆဲခဏ ရုပ်ရောနာမ်ရော ဝိပါက်အကျိုးတရား။ တွေ့ထိဆဲခဏ ရုပ်ရောနာမ်ရော ဝိပါက်အကျိုးတရား။ အိပ်ပျော်ဆဲခဏဆိုတော့ ဘဝင်ကျနေတာ၊ အဲဒီ ဘဝင်စိတ်က နှလုံးသွေးမီးပြီး ဖြစ်ရတာ။ အဲဒီ နှလုံးသွေးကို ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ခေါ်တယ်။ သူလည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တာ။

ဒီတော့ မြင်ဆဲခဏ၊ ကြားဆဲခဏ၊ နံဆဲခဏ၊ စားဆဲခဏ၊ ထိဆဲခဏ၊ အိပ်ပျော်ဆဲခဏ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်နေတဲ့ ခဏတွေ တွေ့ရဲ့လား။ အဲဒီ ခဏတွေဟာ ဘာတွေလဲဆိုတော့ အကျိုးတရားတွေ၊ အကျိုးတရားတွေဆိုလျှင်ဖြင့် သူ့ကိုဖြစ်စေတတ်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံတွေက ရှေးအတိတ်က အကြောင်းပါခဲ့ရမယ်။ ရှေးအတိတ်ကအကြောင်းကြောင့် ယခုအကျိုး ပေါ်နေတာ။

ဒါဖြင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ဘယ်နေရာမှာဖြစ်သလဲ။ ယခုနိုးနေတဲ့အချိန်အခါ အိပ်ရာကနိုးပြီး မျက်စိနှစ်လုံးဖွင့်လိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်ထဲ ကောင်းတာဆိုးတာသိ ဆိုတဲ့အသိတွေ ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါ မနောဝိညာဏ်၊ အေး...သူ့မှာ ကံဖြစ်တယ်။ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်ကံက

လည်း သူကဘဲ။ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်ကံကလည်း သူကဘဲ။ အဝိဇ္ဇာ မသိမှုကလည်း သူကဘဲ။ တဏှာ နှစ်သက်မှုကလည်း သူကဘဲ။ စိတ်ကလာ တဲ့မနောဝိညာဏ်က နှစ်ပါးရှိတယ်။ သိနေတဲ့မနောဝိညာဏ်၊ အိပ်ပျော်နေတဲ့ မနောဝိညာဏ်။ အိပ်ပျော်နေတဲ့မနောဝိညာဏ်က ဝိပါက်။ နိုးလို့ ဟိုဟာသိ ဒီဟာသိနေတဲ့ မနောဝိညာဏ်က ကံနှင့်စပ်တဲ့ကမ္မဒွါရ၊ ကံဝိညာဏ် ကိလေ သာတို့ဟာ သူ့မှာဖြစ်ရတာ။

အိပ်ရာနိုးသည်နှင့်တပြိုင်နက်ထဲ အကောင်းသိ၊ အဆိုးသိတွေ၊ ကု သိုလ်၊အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ရာမှာ မသိမှု၊ နှစ်သက်မှု၊ အစရှိတဲ့ကိလေသာကံ ဟာ ပကတိစိတ်မှာ ပါလာတယ်။ ကံဖြစ်ရာဌာနကတော့ မနောဝိညာဏ် တစ်ခုတည်းဘဲ။ ဝိပါက်ဖြစ်ရာဌာနကျတော့ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားမှု၊ ထိ မှု၊ အိပ်ပျော်မှုလို့ ၆-ခုရှိတယ်။ ဒီဝိပါက်ဝိညာဏ်မှာ ကိလေသာနှင့်ကံ မရှိ ဘူး။ ဝိပါက် သက်သက်ဘဲ။

မျက်လုံးမှာ ကိလေသာ ကံမဖြစ်ဘူး။ မျက်လုံးက မြင်ရုံဘဲမြင်ရ တယ်။ မြင်ပြီးတဲ့နောက် ကိလေသာနှင့်ကံ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မနောဝိညာဏ် မှာ လာဖြစ်တာ။ ဒါပေမယ့်...မျက်စိမှာ မြင်သည်နှင့်တပြိုင်နက်ထဲ မနော မှာလာပြီး နှစ်သက်မှု၊ မနှစ်သက်မှုဟာ ဖြစ်လာတယ်။ ဒီတော့ မြင်မှုက ဝိပါက်၊ နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှုက ကိလေသာကံ။ တပြိုင်နက်ထဲကျတယ် ဆိုတာက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ဆိုတာ ဓမ္မသဘာဝကတော့ တစ်ခုပြီးမှ တစ်ခု ဖြစ်တာ။ ကြားမှုမှာလည်း ထိုနည်းတူ။ နံမှုမှာလည်း ထိုနည်းတူ။ စားမှုမှာလည်း ထိုနည်းတူ။ ထိမှုမှာလည်း ထိုနည်းတူ။ ကာယ,က ထိတယ်။ မနောက သိတယ်။ သိတာမှာ နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှုပါလာတယ်။ ဒါ ကိ လေသာနှင့်ကံဘဲ။

မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားမှုနဲ့မစပ်ဘဲ သူ့ချည်းဘဲသက်သက်ကြံစည် တွေးတောတဲ့ အသိကောမဖြစ်ဘူးလား ဖြစ်တယ်။ ဒါလည်း ကိလေသာနှင့် ကံဘဲ။ ဒီတော့ ကိလေသာနှင့်ကံမှန်လျှင် မနောမှာချည်းဖြစ်ရမှာ။ မြင်မှု၊

ကြားမှု၊ နံ့မှု၊ စားမှု၊ ထိမှု၊ အိပ်ပျော်မှု၊ ဒီအမှုတွေက ဝိပါက်သက်သက်။
ရှေးအတိတ်ကံကြောင့် အကျိုးတရားတွေ။

အကြောင်းကံက ယခုဘဝ သိဆဲခဏမှာဖြစ်တယ်။ ယခုဘဝကြောင်း
ကံကြောင့် နောက်ဘဝမှာ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံ့မှု၊ စားမှု၊ ထိမှု၊ အိပ်ပျော်မှု
အကျိုးတရားတွေ ဆက်ဖြစ်ရအုံးမယ်။ ယခုဘဝ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံ့မှု၊ စားမှု၊
ထိမှု၊ အိပ်ပျော်မှု အကျိုးတရားတွေဟာ ရှေးအတိတ်ကံကြောင့် ယခုဘဝ
သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာ။ ရှေးအတိတ်ဘဝနဲ့ ခုဘဝဆက်ပုံပြောတာ၊
ရှေးအတိတ်ကံ ကံနှင့်ယခုအကျိုးနဲ့ လာဆက်တာ တွေပြီနော်။

ယခုဖြစ်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကံက နောင်အနာဂတ်သွားဖို့ အခန့်သင့် ခြေ
လှမ်းပြင်ထားတယ်။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးက ရှေးအတိတ်ကံ ကံအတွက်
ဖြစ်နေတာ နားလည်တယ်မဟုတ်လား။

ဒါဖြင့် လူမှာကံနဲ့အကျိုး သို့မဟုတ် အကျိုးနဲ့ကံ ဒါဘဲရှိတယ်။ တ
နည်းအားဖြင့် လူမှာအကျိုးဖြစ်ရာဌာန၊ ကံဖြစ်ရာဌာန...လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။
အဲဒီ နှစ်မျိုးတို့တွင် အကျိုးဖြစ်ရာဌာနက တစ်ကိုယ်လုံး၊ ကံဖြစ်ရာဌာနက
နှလုံးသွေး၊ ဒါကလေးဘဲ ရှိတယ်။

ဒီတော့ အကျိုးဖြစ်ရာဌာနမှာ အကျိုးတရားတွေ ပေါ်နေတာဟာ
ရှေးအတိတ်ကံ ကံကြောင့်၊ ယခုဖြစ်နေတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက်က နောင်အ
နာဂတ်ဘဝ အကျိုးဆက်သွားရမှာ။ ဒီတော့မှ အကြောင်းနဲ့အကျိုး၊ အကြောင်း
နဲ့အကျိုး ဘဝသံသရာလုံးဆက်သွားတာ သဘောကျရဲ့လား။

ဒီတော့ ရှေးအတိတ်အကြောင်းနဲ့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အကျိုး။ ယခုပစ္စုပ္ပန်
အကြောင်းနဲ့ အနာဂတ်သွားရမဲ့အကျိုး။ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်ပုံ သ
ဘောကျပြီနော်။ ယခုတစ်ဘဝထဲပြောလျှင် အကြောင်းအကျိုးကိုပြောရမယ်။

မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားမှု၊ ထိမှု၊ အိပ်ပျော်မှု ဆိုတဲ့အကျိုးကိုမှီ၍ အကြောင်းကပေါ်နေတယ်။ အကျိုးကိုမှီပြီးတော့ အကြောင်းဖြစ်ပေါ်တာကိုး။ ယခု မအီမသာဖြစ်နေတာ ဘာလဲကွာလို့ဆိုလျှင် အကျိုးနဲ့အကြောင်း၊ မင်းဘာတွေဖြစ်နေသလဲကွာလို့မေးလျှင် အကျိုးနဲ့အကြောင်း။

မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားမှု၊ ထိမှု၊ အိပ်ပျော်မှု ဒါတွေကအကျိုး။ သိမှုကအကြောင်း၊ သို့ပေမယ့်လို့ ဒီအကြောင်းလည်း အကျိုးဘဲ။ ဒီ အကြောင်းလည်း ရှေးအတိတ်က ကံနဲ့တော့မကင်းဘူး။ ဥပမာ- သစ်ပင်မှာ ရှိတဲ့ အပွင့်အသီးလိုပေါ့။ အပွင့်အသီးက သစ်ပင်ထဲအပါအဝင်ဘဲ မဟုတ်လား။ သို့ပေမယ့်လို့ သူကနောက်ထပ် တစ်ပင်ပေါက်စေနိုင်တဲ့သတ္တိရှိလို့ သူ့ကို မျိုးခေါ်လိုက်တယ်။ “**ကံ”ဆိုတာ မျိုးဘဲ။** အပွင့်အသီးဟာ သစ်ပင်ထဲ အပါအဝင်ဘဲ။ အကိုင်း၊ အခက်၊ အရွက်၊ အညွန့်၊ ဒါတွေဟာ အပင်သာဟုတ်သည်။ မျိုးမဟုတ်။ အပွင့်အသီးကတော့ မျိုးလည်းဟုတ်သည်။ အပင်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

အဲဒီလိုဘဲ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ အိပ်ပျော် ဆိုတာတွေက အကျိုးတရား။ သိမှုကအကြောင်းကံ။ ဒီတော့ သစ်ပင်မှာ အပွင့်အသီးရှိသလို လူမှာလည်းဘဲ အကြောင်းကံ ရှိနေရမည်။ ဒါဖြင့် ဒီအကြောင်းကံဟာ ဒီလူထဲ အပါအဝင်ဘဲ။ နောက်တစ်ဘဝ အကျိုးပေးမှာမို့လို့သာ သူ့ကို အကြောင်းကံ ခေါ်လိုက်တာ။ နားလည်ပြီပေါ့။

ဒါဖြင့် ယခုတစ်ဘဝထဲဆိုလျှင် အကျိုးအကြောင်း။ ရှေးအတိတ်နဲ့ စပ်လျှင် အတိတ်အကြောင်း။ ယခုအကျိုး။ ဒီဘဝနဲ့ နောင်ဘဝစပ်မယ်ဆိုလျှင် ယခုအကြောင်း၊ နောင်အကျိုး။ ယခုတစ်ဘဝထဲဆိုလျှင် ယခုအကျိုး။ ယခုအကြောင်း၊ အကျိုးကရှေးအတိတ်အကြောင်းနဲ့ စပ်လိမ့်မယ်။ အကြောင်းက နောင်အနာဂတ်အကျိုးနဲ့စပ်လိမ့်မယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ အကြောင်းအကျိုးကိုပြောတာ။ ဒီတော့ မြင်မှုကို အကြောင်းခံပြီးတော့မှ ဒီမှာ ကိလေသာနှင့်ကံ ဖြစ်ရမှာ၊ ကိလေသာ ဖြစ်ရာဌာနနဲ့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ရာဌာန ပြောနေတာ။

ဓမ္မစကြာတရားဟောရာဌာနမှာ သာတာဂီရိနတ်ဆိုတာ ဓမ္မစကြာတရားဟောတဲ့အခါ သူလာတယ်။ သာတာဂီရိနတ်က သူ့မိတ်ဆွေကြီး ဟေမာဝတနတ်က ဟိမဝန္တာမှာနေတော့ မြတ်စွာဘုရားတော့ ဓမ္မစကြာဟောပြီ။ ငါ့မိတ်ဆွေ ဟေမာဝတ ဒီတရားနာပရိသတ်ထဲမှာ ပါမှပါလေရဲ့လား။ ငါ့သူငယ်ချင်းတော့ လွဲပြီထင်တယ်။ အဲဒီ သူငယ်ချင်းဆီ စိတ်ပြန်ပြန်ရောက်တာနဲ့ သူတရားမရလိုက်ဘူးတဲ့။ ခုလည်း ဒကာတို့ သာတာဂီရိ ဖြစ်နေပုံရတယ်။

ရှေးကအကြောင်း၊ ယခုအကျိုး၊ ယခုအကျိုး၊ ယခုအကြောင်း၊ ယခုအကြောင်း နောင်အကျိုး၊ ဒါပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၃-ချက်လေ။ ပြောရိုးပြောစဉ်က...

ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်တွေဟာ သစ္စာဖွဲ့လိုက်တော့ မြင်မှုဝိပါက်၊ စိတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဝိပါက်ဆိုလျှင် ဒုက္ခသစ္စာထဲ ထည့်ရမှာချည်းဘဲ။ နားအကြည်ဓာတ်နဲ့ နားကြားမှုဝိပါက်ကလည်း ဒုက္ခသစ္စာဘဲ။ နားအကြည်ဓာတ်က ရုပ်၊ နားကြားမှုက နာမ်၊ ဒီလိုကြားဆဲခဏမှာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါ်နေတာ။

ဒါဖြင့် နှာခေါင်းနံ့မှု၊ နှာခေါင်းအကြည်ဓာတ်က ရုပ်၊ နံ့မှုကနာမ်၊ ဒီရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ။ လျှာဖြင့် အရသာစားမှု၌ လျှာကြည်မှုက ရုပ်။ အရသာပေါ်မှုက နာမ်။ တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံး ကြည်မှုကရုပ်။ ထိသိက နာမ်။ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေနာမ်တွေ၊ ဘာသစ္စာလဲ။ ဒုက္ခသစ္စာတွေဘဲ။

ခု တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံး၌ ဒုက္ခသစ္စာတွေ ဖြစ်မနေဘူးလား။ တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံး ဖြစ်သမျှ ဒုက္ခချည်းဘဲ။ အဲဒီ ဒုက္ခဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်ဖြစ်သလဲ။ ရှေးအတိတ်ကံကြောင့်။ ဒီတော့ ရှေးအတိတ်အကြောင်းက သမုဒယသစ္စာ၊ ယခုဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်က ဒုက္ခသစ္စာ။ ဒီမှာ သမုဒယနဲ့ဒုက္ခ မရှင်းဘူးလား။

ဒါဖြင့် သမုဒယကင်းပြတ်လို့ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်လို့ဆိုတော့ ထိုသမုဒယ၊ ထိုဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းပုံကို ဉာဏ်မှီဘို့ မလွယ်ဘူး။ ရုပ်နာမ်ဘဲဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာဘဲဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခသစ္စာအကျိုးတရားကို သိခဲ့သော်၊ ဝိဘဝတော-ဖြစ်ပြီးမှကင်းသောအားဖြင့်။ နာမရူပေ၊ နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို သို့မဟုတ် ပဉ္စကွဋ္ဌ-ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။ ပဿတိ-ဝိပဿနာဉာဏ်စက္ခုဖြင့်ရှု၏...တဲ့။ တောလေးဆယ်မှာလေ။

ရှေးအတိတ်က မူလအကြောင်း။ ယခုပစ္စုပ္ပန် အထောက်အပံ့အကြောင်းက အဆင်းထင်မှု၊ အလင်းရှိမှု၊ နှလုံးသွင်းမှု၊ ရှေးအတိတ်က အကြောင်းရှိနေပေမယ်လို့ အာရုံထင်မလာလျှင်လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အာရုံထင်လာပြန်လျှင်လည်း မှောင်ကြီးထဲမှာထင်နေလျှင် မမြင်နိုင်ဘူး။ အာရုံထင်လာသော်လည်းဘဲ စိတ်ကနှလုံးမသွင်းလျှင် မမြင်နိုင်ဘူး။ စိတ်ကတခြားရောက်နေလို့။

ဒီတော့ **အာရုံထင်မှု၊ အလင်းရှိမှု၊ နှလုံးသွင်းမှု၊ မျက်စိကြည်မှု၊** ဒီလေးပါးရှိမှသာလျှင် ဒီ မြင်မှုပေါ်တာ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ မြင်မှုဖြစ်ခြင်းသည် ရှေးအတိတ်ကအကြောင်းလို့ ဆိုပေမယ်လို့ ပစ္စုပ္ပန်အကူအညီအကြောင်းကလည်း ရှိရသေးတယ်။ ဟို ရှေးကအကြောင်းကို ဇနက-အကြောင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ယခုပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကို ဥပထမ္မက အကြောင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဇနက-က ဖြစ်စေတတ်တယ်။ ဥပထမ္မက-က ထောက်ပံ့တတ်တယ်။

ဥပမာ- မျိုးစေ့ကို မြေကြီးထဲစိုက်ပြီး ရေလောင်းတယ်ဆိုပါတော့။ အပင်ကဘယ်ကပေါက်ရမလဲ။ မျိုးစေ့ကပေါက်ရမယ်။ သို့ပေမဲ့ မြေနဲ့ရေကအထောက်အပံ့ပေးရတယ်။ မျိုးစေ့ဟူသောအကြောင်းရင်းရှိသော်လည်းဘဲ မြေ ရေဟူသောအထောက်အပံ့မပါလျှင် သူမဖြစ်နိုင်ဘူး။ အကြောင်းဆိုတာ ရှေးအကြောင်းနဲ့ ယခုအကြောင်း နှစ်ခုပေါင်းပြီးတော့ အကျိုးပေးရတယ်။ အကြောင်းအကြောင်းဆိုပေမဲ့ ဟို...မူလအကြောင်းချည်းသက်သက် ယူထားလို့မရဘူး။ မူလအကြောင်းသက်သက်ချည်းယူထားလျှင် ပုဗ္ဗဟေတုကဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်။ ဒို့ဗမာတွေဟာ ဘာဖြစ်ဖြစ် ရှေးကံကြောင့်လို့ မချဘူးလား။ အဲဒါ လူမတန်ကံချ ဆိုတဲ့စကားနဲ့ညီနေတယ်။ ယခုအထောက်အပံ့အကြောင်းကလည်း လိုသေးတယ်။ အကျိုးတစ်ခုဖြစ်စေရာမှာ ရှေးအကြောင်းနဲ့ ယခုအကြောင်း နှစ်ခုပေါင်းပြီးတော့ ဖြစ်ကြောင်းကိုပြောတာ။

ခုတစ်ကြိမ် မြင်လိုက်တယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီတစ်ကြိမ်မြင်လိုက်တဲ့အခါမှာ ရှေးအကြောင်းနဲ့ယခုအကြောင်း နှစ်ခုပေါင်းပြီးတော့မှ တစ်ကြိမ်မြင်လိုက်တဲ့အကျိုး ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ အကျိုးတရားပေါ်ပြီးတော့ ဒီအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့အကြောင်းနှစ်ခုဟာ ဘယ်ရောက်သွားသလဲ။ ပျောက်မသွားဘူးလား။ အကျိုးပေးပြီးလျှင် ပျောက်သွားရော။

ထို့ကြောင့် ဝိဘဝတော့-ဖြစ်ပြီးမှကင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျောက်သွားတာဘဲ။ မဖြစ်ခင်ကသာ သူ့အကျိုးဖြစ်ဖို့ရာ စောင့်နေတာ။ ဖြစ်လည်းပြီးရော မရှိတော့ဘူး။ ခုတင်က မူလအကြောင်းနဲ့အထောက်အပံ့အကြောင်းတရားတို့သည် အကျိုးဖြစ်ပြီးလျှင် ဒီအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အကြောင်းမရှိတော့ဘူး။

အကြောင်းကင်းလို့ အကျိုးချုပ်တာ။ ဒါနိဗ္ဗာန်မဟုတ်ဘူး။ ဒါက အကျိုးလည်း ချုပ်ငြိမ်းတယ်။ အကြောင်းလည်း ကင်းပြတ်သွားပြီ။ အကျိုးလည်း ဖြစ်စရာမရှိတော့ဘူး။ ဒါဖြင့် သူဖြစ်စေတတ်တဲ့ အကြောင်းကော

ရှိသေးသလား။ အဲဒါကို နိဗ္ဗာန်လို့အထင်မှားလိမ့်မယ်။ (အကြောင်းအကျိုး ကင်းပြတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို) အကျိုးပေးပြီးလျှင် ကင်းတာဘဲ။ အကျိုးကလည်း ဥပါဒ် ဌီ ဘင် စေ့တော့ ပျောက်မသွားဘူးလား။ ဒါဘယ်နှယ်နိဗ္ဗာန် ဆိုမလဲ။ ဒုက္ခဖြစ်ပြီးသွားပြီ၊ သေသွားပြီ၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းသွားပြီ၊ ဒါနိဗ္ဗာန် ခေါ်မလားလို့။ အကြောင်းရောအကျိုးရော နှစ်ခုစလုံးဖြစ်ပြီးတော့မှ ပျောက်သွားတာ။ ဒါ နိဗ္ဗာန် ဟုတ်နိုင်ပါ့မလား။

ဒါဖြင့်...ဘယ်လိုဆိုရမလဲ။ ယခု အကျိုးပေးဆဲအကြောင်းကြောင့် ယခု လူရယ်လို့ ဖြစ်နေတာ။ အကြောင်းကအကျိုးပေးနေလို့ အကျိုးပေါ်နေတာ။ ဒါဖြင့်...အကျိုးမပေးရသေးတဲ့ အကြောင်းတွေကော သတ္တဝါတစ်ဦးမှာ အများကြီးမရှိဘူးလား။ ယခု အကျိုးပေးဆဲအကြောင်းလည်းရှိမယ်။ အကျိုးမပေးရသေးတဲ့ အကြောင်းတွေလည်း ရှိမယ်။

ဒီတော့ အကျိုးပေးဆဲအကြောင်းသည် အကျိုးပေးပြီးလျှင် ပြတ်ရော။ အကြောင်းကံဆိုတာ သူ့အကျိုးနဲ့သူ ပြတ်သွားတာဘဲ။ ဘယ်မင်မှ သူ့ကို သတ်စရာမလိုဘူး။ ဘာနဲ့မှ ပယ်စရာမလိုဘူး။ ငှက်ပျောသီးက ငှက်ပျောပင်ကို သတ်သလို သူ့အကျိုးကဘဲ သူ့အကြောင်းသတ်သွားတယ်။ ဒီတော့...သူပယ်ဘို့ လိုသေးသလား။ မလိုဘူး။

ဒါဖြင့် အကျိုးပေးချိန်တန်လျှင် ပေးရအောင်လို့ စောင့်နေရတဲ့ အကြောင်းတွေ သတ္တဝါတစ်ဦးမှာ အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီ စောင့်နေတဲ့ အကြောင်းတွေရှိတော့ ဒီအကြောင်းတွေကြောင့် ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အကျိုးတရားကော ဒီအကြောင်းတွေမှာ မှီမနေဘူးလား။ ဒီအကြောင်းတွေရှိလျှင် ဒီအကြောင်းတွေကြောင့် ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အကျိုးတရားဟာလည်း ရှိနေရမယ်။ အကြောင်းသာရှိတယ်၊ အကျိုးမရှိဘူးဆိုလို့ ဖြစ်ပါ့မလား။ သို့ပေမယ့် ... ဒီအကြောင်းတွေ ဒီအကျိုးတွေဟာ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် အားဖြင့် ဖြစ်နေတဲ့အကြောင်းတွေ အကျိုးတွေလား။ ဖြစ်ပြီးသောအားဖြင့် ရှိနေတဲ့အကျိုးတွေ

အကြောင်းတွေလား။ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အကြောင်းတွေအကျိုးတွေလား။ စဉ်းစားကြည့်။ အကျိုးပေးခွင့်ရလျှင် ပေးဖို့ရာစောင့်နေတာတွေ။ ဖြစ်နေတဲ့ ဟာမဟုတ်ဘူး။

ဒီတော့...အကျိုးပေးဖို့ရာ စောင့်နေတဲ့ ဒီအကြောင်းတွေကြောင့် ပေးရမယ့်အကျိုးတွေ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ခဏသို့ မရောက်သောကြောင့် သူတို့ကို ဖြစ်ပြီးလည်း မဆိုနိုင်ဘူး။ ဖြစ်ဆဲလည်း မဆိုနိုင်ဘူး။ ဧကန္တ-ဖြစ်လတ္တံ့လည်း မဆိုနိုင်ဘူး။ အကြောင်းအဖြစ်နဲ့ စောင့်နေတုန်းမှာပြောတာ။

ဥပမာ...ကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊ ကံတစ်ခုခုလုပ်လိုက်မယ်။ လုပ်လိုက်လို့ ပြီးသွားပေမယ်လို့ ဒီ ကိလေသာနဲ့ကံဟာ ဒီ သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ကိန်းပြီးတော့ တည်နေတယ်။ ရှိနေတယ်။ ဖြစ်နေတယ်လို့တော့ မခေါ်ဘူး။ ရှိနေတယ်လို့တော့ ခေါ်ရမယ်။ အဲဒီ ပြီးပြီးသားကိလေသာတွေဟာ မဂ်နဲ့မပါယ်ရသေးလျှင် ဒီသတ္တဝါသန္တာန်မှာ ဒီကိလေသာဖြစ်ဖို့ရာ အကြောင်းအနေနဲ့ ရှိနေတယ်။ ဒါဖြင့် ဖြစ်နေသလားဆိုတော့ ဖြစ်နေတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်နေတာ မဟုတ်ခြင်းကြောင့် နောင်ကိုအကျိုးပေးဖို့ရာ စောင့်နေတဲ့ကံနှင့် ၎င်းကံ၏အကျိုးတွေဟာ ကာလသုံးပါးမှာလွတ်နေတယ်။ ကာလဝိမုတ် ဖြစ်ရမယ်။ သူ့ကို ဖြစ်ပြီးလည်းမဆိုနိုင်ဘူး။ ဧကန္တ-ဖြစ်လတ္တံ့လည်း မဆိုနိုင်ဘူး။ မဂ်ဖြင့်ပယ်သတ်လိုက်ရလျှင် သူမဖြစ်နိုင်တော့ဘဲကိုး။ ဒါဖြင့်...သူ့ကို ဖြစ်လတ္တံ့လို့ မဆိုနိုင်ဘူးလား။ မသတ်နိုင်သေးလျှင်တော့ သူဖြစ်မှာဘဲ။ ဖြစ်ပေမယ်လို့ ကိန်းနေတဲ့အနေနဲ့ ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်တော့ ပရိယုဋ္ဌာန၊ ဝီတိက္ကမ-အနေနဲ့ ဖြစ်သွားမှာ။

ဒီတော့ ကိန်းဓာတ်၊ ဝပ်ဓာတ်ဆိုတာ ရှိနေတော့မယ်၊ ဖြစ်တော့မနေဘူး။ ဖြစ်မနေခြင်းကြောင့် ဒီကိန်းဓာတ်ဝပ်ဓာတ်ကို ဒို့ကြိုက်တာက ကာလဝိမုတ် ကြိုက်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်လည်းမဟုတ်ဘူး၊ အတိတ်လည်းမဟုတ်ဘူး။ အနာဂတ်လည်း မဟုတ်ဘူး။ ကိန်းဓာတ်ဟာကိန်းတာဘဲ။ ဒါဖြင့်ယခု

အကျိုးပေးဆဲဖြစ်သော အကျိုး၏အကြောင်း ဒီအကြောင်းဟာ ဘာနဲ့ပြတ်သလဲ၊ ဒီအကျိုး၏ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် စေ့လို့ပြတ်သွားပြီးလျှင် ဒီအကြောင်းလည်း ပြတ်တာဘဲ။ ဒီအကြောင်းကို ဒီအကျိုးကဘဲ ပြန်သတ်သွားတယ်။

ဒီတော့ အကျိုးပေးမယ်လို့ စောင့်နေတဲ့အကျိုးနဲ့အကြောင်းတွေ ကလည်း သတ္တဝါသန္တာန်မှာအများကြီးရှိနေတယ်။ အကျိုးပေးမယ်လို့ စောင့်နေတဲ့အကြောင်းတွေကို မဖြတ်နိုင်၊ မပယ်နိုင်လျှင် ဒီသတ္တဝါဟာ သံသရာမပြတ်ဘူး။ ခုဖြစ်ဆဲအကြောင်းနဲ့ ဖြစ်ဆဲအကျိုးက ပြတ်လို့မရဘူး။ ဘုရား၊ ရဟန္တာများပရိနိဗ္ဗာန်စံအောင်းနေရတာ ဖြတ်လို့မရလို့ပေါ့။ ဒါဖြင့် အကျိုးပေးဖို့ရာ စောင့်နေတဲ့အကြောင်းတွေ အကျိုးတွေကိုတော့ ဖြတ်လို့ပယ်လို့ရမယ်။

ဖြတ်လို့ပယ်လို့ရအောင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။ ယခုလည်း **အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာ ရုပ်နာမ်ကိုမြင်အောင်ရှုပါ။ ဘယ်လိုရှုရမလဲ။ ဉာဏ်နဲ့ရှု။ ဒီဉာဏ် ဘယ်ကလာရမလဲ။ “သတိ”ကလာရတယ်။ ဒီ သတိ ဘယ်ကလာရမလဲ။ ဝိရိယက လာရမယ်။ အားထုတ်မှု ဝိရိယမရှိဘဲနဲ့ သတိ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သတိ မဖြစ်ဘဲနဲ့ သီလမစင်ကြယ်နိုင်ဘူး။ သီလ မစင်ကြယ်ဘဲနဲ့ သမာဓိ မှန် မရောက်နိုင်ဘူး။ သမာဓိမှန် မရောက်ဘဲနဲ့ အသိဉာဏ်မပေါ်နိုင်ဘူး။ အသိဉာဏ်မပေါ်ဘဲနဲ့ ဒီ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ် မသိနိုင်ဘူး။**

ဒီဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်တွေရဲ့အကြောင်းကတော့ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်သိလျှင် သူလည်း သိပြီးသား ဖြစ်သွားတာဘဲ။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်မရှိလျှင် ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို အကျိုးပေးတဲ့အကြောင်းကလည်း ကုန်သွားပေါ့ကိုး။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်သိလျှင် သူလည်း သိပြီးသား ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ဒီတော့ ဒီ သမုဒယနဲ့ ဒီ ဒုက္ခဟာ သိဖို့ရာနဲ့ပယ်ဖို့ရာလို့ နှစ်မျိုးရှိလာတယ်။ အဲဒီ နှစ်မျိုးတို့တွင် ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်နှင့် ဖြစ်ဆဲအကြောင်းတရား သို့မဟုတ် အကျိုးပေးဆဲအကြောင်းနဲ့ ဖြစ်ဆဲအကျိုးဟာ ပယ်ဖို့ရာမဟုတ်ဘူး။ သိဖို့ရာသာ ဖြစ်တယ်။

ဘယ်လိုသိရမလဲ။ ဝိပဿာဉာဏ်နဲ့ သိရမယ်။ သိအောင်လုပ်ရမယ်။ သိတော့ အဲဒီအကျိုးနဲ့ ဒီအကြောင်းကို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က တွယ်တာနေအုံးမလား၊ မတွယ်တာဘူး။ မတွယ်တာပေမယ်လို့ ဖြစ်ဆဲအကျိုးနဲ့ ဖြစ်ဆဲအကြောင်းကို ပယ်နိုင်သလားဆိုတော့ မပယ်နိုင်ဘူး။ သူ့အကြောင်းရှိသလောက် ဆက်ဖြစ်နေဦးမှာဘဲ။

ဘယ်ဟာ ပယ်ရမလဲ။ သတ္တဝါသန္တာန်မှာ အပါယ်ဘုံမှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်အကျိုး၊ ၎င်းအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အကုသိုလ်ကံ။ ဒီသတ္တဝါ သန္တာန်မှာ ဒီအကုသိုလ်နဲ့ ဒီအကျိုးဟာ ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ အဖျင်းဆုံး အားဖြင့် ဖြစ်ဆဲဖြစ်တဲ့ အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မြင်ပြီး ဉာဏ်ရင်လို့ လောကုတ္တရာအာရုံ မိလိုက်လျှင် အပါယ်အကျိုးပေးမဲ့ အကုသိုလ်ကံ ပြတ်သွားရော။ ပြတ်သွားလျှင် အဲဒီ အကုသိုလ်ကံကြောင့် အပါယ်ဘုံမှာ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအကျိုးဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ချုပ်ပျောက်သွားတယ်။ အေး...အဲဒါ နိရောဓဘဲပေါ့။ အဲဒီ နိရောဓဖြစ်ဆဲ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းတာ။ ဒါကြောင့် လောကုတ္တရာတရားရတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငြိမ်းပေပေါ့။ စိတ်ချရပေပေါ့။ ငါ့အပါယ်မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးဆိုတဲ့စိတ် ပေါ်လာတာ။ တရားရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဒီလိုပေါ့မှ၊ မပေါ်သေးလျှင် အပါယ်ဖြစ်ဖို့ရာသေချာနေပြီ၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဟိုမှာအကျိုးပေးမယ်လို့ စောင့်နေတဲ့ကံတွေက ရှိနေတာကိုး။ စောင့်နေတော့ ဒီကံဟာ အကျိုးမပေးဘဲနေဘူး။

ဒီတော့ သမုဒယကိုပယ်တယ်၊ ဒုက္ခကို ချုပ်ငြိမ်းစေတယ်ဆိုတာ စင်စစ်မှာတော့ ဖြစ်ရမဲ့အကျိုးတရားကို မဖြစ်စေအောင် မဂ်ကုသိုလ်နဲ့ ဖြတ်ပစ်လိုက်တာ ဖြစ်နေတဲ့အကျိုးတရား ဖြတ်လို့မရဘူး။ ဖြတ်ရမဲ့ဟာတွေကို ဖြတ်ပစ်တာ။ အသီးတွေ အပွင့်တွေနဲ့ သစ်ပင်ကို လှဲလိုက်လို့ ဒီအသီးအပွင့်ဟာ ရှေ့ဆက်ပြီးတော့ အပင်မဖြစ်နိုင်သလို နောင်ကို အကျိုးပေးဖို့ရာ စောင့်နေတဲ့အကြောင်းနှင့် တကွ အကျိုးခန္ဓာကို မဂ်ဉာဏ်နဲ့ သူ့အာရုံကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိလို့ ပယ်လိုက်တာဟာ အပင်လှဲပစ်လိုက်တာဘဲ။ လှဲပစ်

လိုက်တော့မှ အဲဒီအကြောင်းနဲ့ ဒီအကျိုးဟာ ဒီနေရာမှာပြတ်သွားတာ။ ရှင်း ပါပြီဘုရား။

ဒီတော့ ဖြစ်မနေပေမယ့်လို့ နောင်ကိုအကျိုးပေးဖို့ရာ အကျိုးနဲ့ အကြောင်းဟာ သတ္တဝါသန္တာန်မှာရှိနေတယ်။ ဘယ်လိုရှိနေတာလဲ။ ယမ်းထဲ မှာရှိနေတဲ့ မီးဓာတ်ဟာ ဖြစ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ ရှိနေတာ။ သစ်စေ့ထဲမှာ အပင်ကိုပေါက်စေတတ်တဲ့ ဓာတ်ဟာလည်း အစေ့ထဲမှာရှိတယ်။ သို့ပေမယ့် လို့ ဖြစ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ ရှိနေတာ။ ကိန်းဓာတ်သဘောကို ပြောနေတာ။ အေး...အဲဒီ ကိန်းဓာတ်ကိုပျက်အောင် ဖျက်ပစ်ရမှာ။ အဂ္ဂိယတ်သမားတစ် ယောက်ကို အဂ္ဂိယတ်နည်းနဲ့ ယမ်းတေဇောငြိမ်းအောင် ထိုးခိုင်းလိုက်စမ်း။ ယမ်းတေဇော ငြိမ်းထိုးလိုက်တော့ ယမ်းထဲမှာ မီးအောင်ငြိမ်း အေးသွားရော။

ထိုနည်းတူစွာ ယမ်းထဲမှာမီးရှိသလို ဒီရုပ်ဒီနာမ်မှာ ကိလေသာရယ်၊ ကံရယ်၊ နောင်လာမယ့် အကျိုးတွေရှိနေတာဘဲ။ အကျိုးပေးချိန်ရောက်မှ ပေါ်လာတာမဟုတ်။ နဂိုထဲက ရှိနေတာ။ **ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဟာ ကိုယ်မှာ ရှိတယ်ဆိုတာ** ဒါပြောတာ။ ရှိပေမယ့်လို့ ဖြစ်နေတာလားဆိုတော့ ဖြစ်နေ တာ မဟုတ်ဘူး။

မှတ်ချက်။ ။သုတ္တန္တိက ပရိယာယ်နည်းဟု မှတ်ယူကြစေလိုပါသည်။

ဘယ်လောက်ဆန်းသလဲလို့။ ဖြစ်နေတဲ့ဒုက္ခကို သိ၊ သမုဒယကို ပယ်၊ သမုဒယကိုပယ်လျှင် ဒုက္ခပြတ်မယ်။ **သမုဒယပယ်လို့ ဒုက္ခပြတ်သည် ကိုပင် နိဗ္ဗာန်**။ လက်ရှိရုပ်နာမ်ဒုက္ခကို သိနေရမှာ။ ဒီဒုက္ခကိုလည်း ပယ်လို့ မဖြစ်၊ ဒီဒုက္ခ၏အကြောင်းကိုလည်း အကျိုးကပယ်သွားတယ်။ သည့်ပြင်တရား တစ်ပါးက ပယ်စရာမလိုတော့ဘူး။

ဒီလို သေသေချာချာရှာတော့ လက်ရှိဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်၏အကြောင်း တရားသည် ပယ်စရာအကြောင်းမဟုတ်ဘူး။ လက်ရှိဖြစ်ဆဲ အကျိုးနာမ်ရုပ် တရားသည် ချုပ်စရာအကျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းပြတ်လျှင် အ ကျိုးချုပ်မယ်၊ အဲဒီ ချုပ်တဲ့အကျိုးဟာ ဘယ်အကျိုးလဲလို့ ခုလိုက်ရှာနေ တာနော်။

နောင်ဖြစ်ထိုက်တဲ့အကျိုး၊ ယခုဘဝက တကယ်လို့သေသွားတယ် ဆိုပါတော့ အပါယ်အစရှိသော ထိုထိုဘဝတွေမှာ ဖြစ်ဖို့ရာကံတွေ အများ ကြီး ရှိတယ်။ အေး...အဲဒါတွေ ချုပ်ရမယ်။ အကျိုးမပေးတော့ဘူး။ ငြိမ်း ပြီ၊ အေးပြီ၊ စိတ်ချရပြီ၊ ဘာဒုက္ခမှ ငါ့နောက်မလိုက်နိုင်တော့ဘူး။ တရား ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဒီလိုသိရမယ်။ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်ဆိုတာ၊ ဒီမှာရှိ နေလို့ ပြုနိုင်တာ။ မရှိတာကိုရှာပြီး ပြုနေမလားလို့၊ အမှန်က ရှိနေတယ်။ ဖြစ်နေတာတော့ မဟုတ်ဘူး။

ဥပါဒ် ဌိ ဘင်အားဖြင့် ဖြစ်နေတာကတော့ လက်ရှိရုပ်နာမ်ပေါ့။ အကျိုးပေးဆဲမဟုတ်တဲ့ နောင်အကျိုးပေးဖို့ရာ စောင့်နေတဲ့ သမုဒယက တော့ ပယ်ရမယ် သမုဒယပေါ့။ ဒုက္ခသိခြင်းဆိုတာကတော့ ယခုလက်ရှိ ဒုက္ခကိုသိရမှာ သမုဒယပယ်ခြင်းဆိုတာက အနာဂတ်အကျိုးပေးဖို့ရာ သတ္တဝါ သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ အဲဒီ...သမုဒယကို ပယ်ရမယ်။ ဒီသမုဒယ ပယ်တော့ ဒီသမုဒယကြောင့် ဖြစ်ရမဲ့အကျိုးတရား မရှိနိုင်တော့ဘူးဆိုတာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရမယ်။ ဒါ နိရောဓ မျက်မှောက်ပြုတာ။

ဒုက္ခ သိခြင်း၊ သမုဒယ ပယ်ခြင်း၊ နိရောဓ မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ ဒါ ဘယ်တော့မှရမလဲ။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်တရားနဲ့ပြည့်စုံ အောင်လုပ်ပါ။ မဂ်ပညာ မရောက်နိုင်သေးလျှင် ဝိပဿနာပညာနှင့်ပြည့်စုံ အောင် လုပ်ပါ။ ဝိပဿနာပညာမရောက်နိုင်သေးလျှင် ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ် သဘာဝကိုသိတဲ့ပညာနှင့် ပြည့်စုံအောင်လုပ်ရမယ်။

အဲဒီ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ သိတဲ့ပညာ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်
ပညာ ဆိုတဲ့ဒီပညာအမျိုးမျိုးတွေ၏မိရာက **သမာဓိ**၊ သမာဓိမရှိဘဲနဲ့မရဘူး။
သမာဓိက အာရုံကို ဖမ်းပေးရတယ်။ သမာဓိကဖမ်းပေးတဲ့အာရုံကိုမှ ပ
ညာက သိတယ်။

ပညာအမှန်ရချင်လျှင် ဒီသမာဓိရအောင် လုပ်ရမယ်။ ဒါဖြင့် ဒီ
သမာဓိ ဘယ်ကလာရသလဲ။ သုခံသမာဓတ္တောယ။ သုခံ-ချမ်းသာခြင်းသည်။
သမာဓတ္တောယ-သမာဓိအကျိုးငှာ။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ **သမာဓိလိုချင်လျှင် ချမ်း**
သာနှင့်ပြည့်စုံအောင် လုပ်ပါ။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။ ဒီချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံအောင်
ဘာကိုလုပ်ရမှာလဲ။ သီလတောသုခိတာ-**သီလစင်ကြယ်အောင် သုတ်သင်**
ပေါ့။ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ သီလစင်ကြယ်အောင် သုတ်သင်တော့ မစင်ကြယ်
နိုင်ပါဘူး။ တော်တော်ကြာလျှင် ကျိုးရင်း၊ တော်တော်ကြာလျှင်ပေါက်ရင်း
နဲ့။ ဒါဖြင့် **သတိ**လုပ်ပါ။ သီလ အသာထားစမ်းပါဦး။ **သတိ**ပြည့်စုံအောင်
ထူထောင်ပါ။

ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး ဘယ်ဟာဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်လေ
သမျှ အမြဲသတိထားပါ။ ကိုယ်အလိုနဲ့တော့ မလွတ်ပါစေနဲ့။ သူ့ဟာသူ
မတော်လို့ လွတ်လျှင် လွတ်ပေစေ။ ငါ့အနေနဲ့တော့ ငါသိအောင် သတိ
ထားမယ်။ မကောင်းတာဖြစ်လည်း သိပစ်ရမယ်။ ကောင်းတာဖြစ်လည်း
သိပစ်ရမယ်။ ဆင်းရဲလည်း သိပစ်ရမယ်။ ချမ်းသာလည်း သိပစ်ရမယ်။ ဒီ
ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှတော့ မသိ-သိအောင် ထားရမယ်။

အေး...အဲဒီလို သတိထားလို့ ရင့်ကျက်လာတော့မှ ဒီ သီလစင်
ကြယ်တာ။ သီလပေါက်ကြားတယ်ဆိုတာ သတိမေ့လျော့လို့။ သတိရှိနေ
လျှင် သီလမပေါက်ကြားဘူး။ ဒါဖြင့် သတိကို ကြိုးစားလုပ်။ ဒါဖြင့် ဒီ
သတိက ဘာနဲ့လုပ်ရမှာလဲ၊ **ဝိရိယနဲ့လုပ်ပါ။** ဝိရိယ ဘယ်ကလာရမလဲ။
ဘုရား-တရား-သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ၊ စိတ်ကြည်လင်မှု

သဒ္ဓါ၊ ဒီသဒ္ဓါအရင်းခံမှ ဒီဝိရိယပေါ်မှာ၊ ဒီဝိရိယရှိမှ သည်းခံနိုင်မှာ။

ဒီတော့ သည့်ပြင်ဟာတွေ ထားလိုက်ပါအုံးတော့၊ စိတ်မကြည်လင်ဘဲနဲ့ ကုသိုလ်ကိုမလုပ်နိုင်ဘူး။ ဘုရားတောင် စိတ်မကြည်လင်ဘဲနဲ့ရှိခိုးနိုင်သလား။ ဒီတော့ စိတ်ကြည်လင်မှုဟာ သဒ္ဓါဘဲ။ စိတ်ကြည်လင်မှု သဒ္ဓါရှိလျှင် စိတ်အားထက်သန်မယ်၊ ဝိရိယထက်သန်လာလျှင် သည်းခံနိုင်မယ်။

ဒါဖြင့် သဒ္ဓါ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တီဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးကို အရင်းခံထား၍ “သတိ” ကိုလုပ်ပါ။ “သတိ” လုပ်လို့ သတိအားကောင်းလာလျှင် သီလစင်ကြယ်မယ်။ ကာယကံပြစ်၊ ဝစီကံပြစ်၊ မနောကံပြစ်၊ အပြစ်ကင်းလာလျှင် ကိုယ်ကိုယ်ကို ပြန်အာရုံပြု စူးစမ်းကြည့်စမ်း။ အမယ်လေး...ငါ့မှာ ကာယကံပြစ်၊ ဝစီကံပြစ်၊ မနောကံပြစ်တွေ ကင်းလိုက်တာ၊ ငါ့မှာစင်ကြယ်လိုက်တာ။ ငါသူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာပါကလား။ ဒီလိုသိလိုက်တဲ့အချိန်အခါမှာ ဘယ်လောက်များချမ်းသာမလဲလို့။

အဲဒီလို ချမ်းသာမှုမျိုး အရင်းခံထားပြီး သမာဓိလုပ်ရမယ်ဆိုပေမယ့် စကားအစဉ်လိုက်လို့ပြောတာ၊ သီလစင်ကြယ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ချမ်းသာအလိုလိုရောက်၊ စိတ်တည်ကြည်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ချမ်းသာအလိုလိုရောက်၊ စိတ်တည်ကြည်တာကို သမာဓိခေါ်တာ။ စိတ်တည်ကြည်မှု အလိုလိုရောက်လာလို့ ဒီသဘာဝကို သိနေလျှင် ဒီသဘာဝပေါ်မှာ အသိဉာဏ်က ဒါရုပ်နာမ်ဘဲ။ ဒါမမြဲဘူး။ ဒါမကောင်းဘူး။ ဒါအစိုးမရဘူး။ မမြဲတာ အနိစ္စ၊ မကောင်းတာ ဒုက္ခ၊ အစိုးမရတာ အနတ္တ၊ ဆင်းရဲတာ ဒုက္ခမဟုတ်ဘူး။ မကောင်းတာ ဒုက္ခ။

မင်းတို့ ရုပ်တွေနာမ်တွေနဲ့ နေထိုင်စားသောက် သွားလာနေတယ်၊ ပကတိစိတ်မှာတော့ ဆင်းရဲတယ် မထင်ဘူးပေါ့။ သို့ပေမယ့် ဒါတွေကောင်းသလားလို့မေး၊ မကောင်းဘူး။ မကောင်းလျှင် ဒုက္ခ၊ ဒီတော့ ဆင်းရဲတဲ့

ဒုက္ခကို မယူနဲ့၊ မကောင်းတဲ့ဒုက္ခကို ယူ။ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ သိ၊ တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး ဆင်းရဲချမ်းသာအမျိုးမျိုး အဖုံဖုံတွေ ဖြစ် မနေဘူးလား။ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းကော မြဲနေသလား။ မမြဲဘူး။ ဒါဖြင့် သူ့ ကို အနိစ္စ ဆိုနေဘို့လိုသေးသလား။ သူဖြစ်တာသာတွေ့အောင်လုပ်။ **အနိစ္စ** ပေါ်နေတာဘဲ။ ဖြစ်တာတွေ့အောင်လုပ်လျှင် အနိစ္စပေါ်မနေဘူးလား။ ဒါ ဖြင့် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း မရှိတာကြီးဟာ သူ့ကိုကောင်းတယ်လို့ဆိုမလား၊ မဆိုဘူး။ မကောင်းလျှင် **ဒုက္ခ**။ ဒါဖြင့် မဖြစ်အောင် ကောင်းအောင်ကော ကိုယ်တတ်နိုင်သလား။ မတတ်နိုင်ပါ။ ဒါ **အနတ္တ**။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဆိုတာ အလိုလိုပါနေတာ မဟုတ်ဘူးလား။ သူ့အသိဉာဏ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ပြောပါတယ်။ အသိဉာဏ်ပေါ်လာလျှင် အနိစ္စ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အလိုလိုပါနေတာဘဲ။ ဒီရုပ်တွေ နာမ်တွေ ခန္ဓာတွေလည်း အသိဉာဏ်ပေါ်လာလျှင် အလိုလိုသိနေတာဘဲ။ ဒီချမ်းသာကလည်း သီလ စင်ကြယ်လျှင် ပြီးတာဘဲ။ သီလစင်ကြယ်မှုကလည်းသတိမြဲလျှင် ပြီးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် “**သတိ**”မြဲအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

လိုလျှင် မပြည့်စုံ၊ မလိုမှ ပြည့်စုံသည်၊
မလိုအောင်လုပ်ကြ။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ကျေးဇူးရှင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဝေဠုဝတီ
ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် တန်ဆောင်မုန်း
လပြည့်နေ့တွင် ဘိုကလေးမြို့ သဒ္ဓမ္မဝတီရိပ်သာ၌ ယောဂီတပည့်
အပေါင်းတို့အား ဟောကြားဆုံးမတော်မူအပ်သော

ဝိပဿနာ လုပ်ထုံးတရားတော်

သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ။

သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ဝင်လေကိုရှိုက်၏။

သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှူ၏။

ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် အဿာသ၊

ထွက်လေ ရှူလေသည် ပဿာသ၊

ဒါက...သုတ္တန်အဋ္ဌကထာ အလို

အဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှူ၏။ ပဿသတိ၊ ဝင်လေကို ရှိုက်၏။

ထွက်လေ ရှူလေသည် အဿာသ၊

ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် ပဿာသ၊

ဒါက...ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ အလို၊

အဲဒီလို စာအနေနဲ့ နှစ်မျိုးကွဲပြားနေတယ်။ ဘာပြုလို့ ကွဲပြားနေ
သလဲဆိုရင်၊

သုတ္တန် အဋ္ဌကထာ အလိုက ပဝိတ္တိအခါ တရားဘာဝနာ အားထုတ်
သောကာလ၌ ပထမ ဝင်သက်လေကို ရှိုက်၍၊ ဒုတိယ ထွက်သက်လေကို
ရှူထုတ်ရတယ်။ အဲဒီကာလကိုအကြောင်းပြု၍ ဝင်လေရှိုက်လေသည် အဿာ
သ၊ ထွက်လေ ရှူလေသည် ပဿာသ...လို့ဆိုတယ်။

ဝိနည်း အဋ္ဌကထာအလိုက ဂုဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အမိ
ဝမ်းတိုက်မှ ထွက်သောအခါ၌ ပထမ ထွက်လေကိုရှူ၍ ဒုတိယ ဝင်လေ
ကိုရှိုက်တယ်။ အဲဒီ မိခင်ဝမ်းတွင်းမှ ထွက်သောကာလကို အကြောင်းပြု၍

ထွက်လေ ရှုလေသည် အဿာသ၊
ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် ပဿာသ၊ လို့ ဆိုတယ်။

ဒီတော့ မိခင်ဝမ်းတိုက်မှထွက်လာသောကာလနှင့် ပဝတ္တိ တရားအား ထုတ်သောကာလ၊ ဒီ ကာလနှစ်မျိုးကို အခြေပြုပြီးကွဲပြားနေသော်လည်း နှစ်နည်းလုံး သူနည်းနှင့်သူ အမှန်ချည်းပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ တရားအားထုတ်ရာမှာတော့ သုတ္တန်ဒေသနာတော်အတိုင်း ပထမ ဝင်လေကိုရှိုက်၍ ဒုတိယ ထွက်လေကိုရှုပါ။

စင်စစ်တော့ ရှုလေကို ထွက်လေလို့ဆိုတာက သတ္တဝါများ အပန်း ဖြေတဲ့လေဘဲ၊ အပန်းဖြေတော့ ပထမ ရှိုက်သွင်းလိုက်ပြီးမှ ပြန်ထုတ်လိုက် တယ်၊ ဒါကို အပန်းဖြေတယ်...လို့ခေါ်တယ်။

ဒီတော့က အာနာပါန လုပ်ထုံးမှာ သုတ္တန်နည်းအတိုင်း လုပ်ဖို့လို တယ်၊ တခါ ဒီနေရာမှာ...

- ၁။ သမထ ယာနိကနည်း
- ၂။ ဝိပဿနာ ယာနိကနည်း...လို့နှစ်မျိုးလာပြန်တယ်၊
- သမထ ယာနိကနည်းအတိုင်း ဆိုရင်
- ၁။ ပထမ စတုက္က
- ၂။ ဒုတိယ စတုက္က
- ၃။ တတိယ စတုက္က
- ၄။ စတုတ္ထ စတုက္က- အဲဒီလို ၁၆ နည်းနဲ့သွားတယ်။

ဝိပဿနာ ယာနိကနည်းကျတော့ အဲဒီ-၁၆-နည်းစလုံးလုပ်ဖို့ မလို ပါဘူး၊ ပထမ စတုက္ကနည်းဖြစ်တဲ့ “**သတောကာရီစတုက္က**” သတိဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ဘဲလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ အဲဒီ-၁၆-နည်းစလုံး မဟောတော့ဘဲ၊ ပထမ စတုက္ကဖြစ်တဲ့ “**သတိ**” ဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ရာ “**သတောကာရီစတုက္က** ” တစ်ခုထဲဘဲ ဟောခဲ့တယ်။

ယခုလုပ်ထုံးနဲ့ကျတော့ “သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ” လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးလင်္ကာနဲ့ဆိုရင် **“သတိမြဲရာ ပထမ”**

ပထမ စ၍လုပ်တဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ဝင်လေကိုရှိုက်၏။ သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ ပ ဝဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှု၏။

ရှိုက်ရင် ရှိုက်မှန်း သိအောင် သတိထား။

ရှုရင် ရှုမှန်း သိအောင် သတိထား။

ရှိုက်တိုင်း...ရှိုက်တိုင်း၊ ရှုတိုင်း...ရှုတိုင်း သတိမလစ်စေနဲ့။ သတိမြဲအောင် ထင်လာအောင် လုပ်ပါ။

အဲဒီရှိုက်လေ ရှိုက်နေရင်း၊ ရှုလေ ရှုနေရင်း စိတ်ကအပြင်သို့ထွက်သွားတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်အပြင်သို့ထွက်သွားတဲ့အခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အလိုက ဘယ်လို ဖြစ်လာတတ်သလဲဆိုရင်...

စိတ်အပြင် ထွက်တာဟာ တရားမဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ငြိမ်လာမှ တရားဖြစ်မယ်၊ အခုတော့ စိတ်ကအပြင်ထွက်နေတယ်၊ အပြင်ကိုလွင့်နေတယ်၊ ဒါ တရားမဖြစ်ဘူးလို့ အဲဒီလို အယူမျိုးဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။

ဒီလို အယူအဆမျိုးဖြစ်လာရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မိမိကိုယ်ကို မိမိပြန်၍စစ်ဆေးပါ၊ ဘယ်လို စစ်ဆေးရမလဲဆိုရင် အခုအပြင်သို့ စိတ်ထွက်သွားတာဟာ၊

ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိထားလို့ ထွက်တာလား၊

ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိမထားလို့ ထွက်တာလား၊

(တနည်း) တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာလား၊

တရားအားမထုတ်ဘဲနဲ့ ထွက်တာလား...လို့ အဲဒီလို စစ်ဆေးမေးမြန်းလိုက်တဲ့ အခါကျတော့... “တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာပါ” လို့ဆိုတာ အဖြေထွက်လာပါလိမ့်မယ်၊ တရားအားမထုတ်ဘဲနေရင် စိတ်ဟာသူ့ဘာသာသူ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်နေတာဘဲ၊ ဒါဖြင့် စိတ်အပြင်ထွက်တာဟာ တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာဘဲလို့ဆိုတာ ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာပါ။ လွင့်တာပါလို့ တွေ့ရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အလိုက...ဒီလို ထွက်နေတာ လွင့်နေတာ ကိုမကြိုက်ဘူး၊ ငြိမ်နေမှ ကြိုက်မယ်လို့ အဲဒီ ကြိုက်,မကြိုက်ပါနေတယ်။ အဲဒီ ကြိုက်,မကြိုက် မပါရဘူး။ ကိုယ်လုပ်နေကျဘဲ လုပ်ရမယ်။

ဝင်ရင် ဝင်မှန်း သိအောင်သတိထား၊
ထွက်ရင် ထွက်မှန်း သိအောင် သတိထား၊
ဒါကိုဘဲ စိတ်အပြင်မထွက်ဘဲ သတိထားလုပ်နေပါ။ ဒီလိုလုပ်တော့

ဝင်တာကိုလဲ သိနေတယ်၊
ထွက်တာကိုလဲ သိနေတယ်၊
တိုးတာကိုလဲ သိနေတယ်၊
ထိတာကိုလဲ သိနေတယ်၊
လွင့်တာကိုလဲ သိနေတယ်၊

နာခေါင်း တစ်နေရာထဲကနေပြီးတော့ သိစရာအများကိုသိနေတယ်၊
အဲဒီလို သိစရာအများကို သိနေတာဟာ သတိထူထောင်မှု၏ အခြေခံပါဘဲ၊
ဒီ အခြေခံဖြစ်တဲ့ သတိကိုထူထောင်နေတဲ့အခါမှာ စိတ်အပြင် မထွက်စေ
နဲ့ မလွင့်စေနဲ့။

နာခေါင်းမှာ စိတ်ကပ်ထားဆိုတော့ စိတ်ဟာ သမာဓိဘက်လဲသွား
တတ်တယ်။ သတိပဋ္ဌာန် အလိုက “ **သတိမြဲအောင်** ” လုပ်၊ သတိဆိုတာ
“ **အာရုံအများနဲ့ ဆက်သံတယ်** ” ဘာဖြစ်လာလား သတိသာမလစ်စေနဲ့လို့
ဆိုတယ်။ ဝေဒနာဖြစ်လာလည်းဝေဒနာကို သိ၊ သတိ ကိုထူထောင်ရာမှာ
အာရုံများများသိနိုင်လေ သတိအားကောင်းလေလေ ဖြစ်တယ်။ ဟိုလို ဒီလို
ဖြစ်တာကိုမသိစေနဲ့ ဝင်လေ ထွက်လေကိုသာ သိ၊ အဲဒီလို လုပ်နေကြတာ
ဟာ မှားနေကြတယ်။

ဒီတော့ စိတ်အပြင်ထွက်ချင်ထွက် မထွက်ချင်နေ လွင့်ချင်လွင့် မ
လွင့်ချင်နေ၊ ထွက်လို့ လွင့်လို့ရှိရင်လည်း အဲဒီထွက်တဲ့စိတ်၊ လွင့်တဲ့စိတ်

ကို ပြန်ပြီးတော့ သိမ်းမနေနဲ့၊ ကိုယ်လုပ်နေကျကိုသာ လုပ်နေပါ။ “သတိထား” နေပါ။ အဲဒီလို ကိုယ်လုပ်နေကျအတိုင်း ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိထားသိနေပေမဲ့ လွင့်တာကိုလည်း သိနေတာပါဘဲ၊ ဒီတော့ စိတ်အပြင်ထွက်ရင် လွင့်နေရင် အထွက်ခံပြီး အလွင့်ခံပြီးလုပ်ပါ။

လွင့်စရာရှိရဲ့သားနဲ့ မလွင့်ရရင် ဒီယောဂီသန္တာန်မှာ လွင့်စရာဖြစ်တဲ့ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေဟာ ကိန်းနေတယ်၊ ဒီလိုကိန်းနေရင်

“ **သဒ္ဓါ ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တိ၊ သတိ၊ ပညာ** ” ဆိုတဲ့ တိုးတက်ရမည့် ဒီတရားတွေဟာ မတိုးတက်တော့ဘူး၊ သို့ပေမဲ့ သတိ အခြေမခံဘဲနဲ့ တိုးတက်စရာရှိရင်လည်း တိုးတက်တတ်ပါသေးတယ် သို့သော်သတိအခြေမခံရင်ဖြင့် ဒီလိုရင်းအကျိုးတရား “ **သဒ္ဓါ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တိ၊ သတိ၊ ပညာ** ” တို့ဟာ ခိုင်မြဲနေလိမ့်မယ်လို့ ဒီလိုတော့ မဆိုနိုင်ဘူး။

တရားလုပ်တယ်ဆိုတာ ဒီအကျိုးတရားများကို ရအောင်လို့ လုပ်တာ၊ ဒီတော့ ငါတရားလုပ်တယ်၊ တရားလုပ်တော့...

- ငါ့စိတ်ဟာ ကြည်လင်မှု **သဒ္ဓါ** ဖြစ်ရဲ့လား၊
- ငါ့စိတ်ဟာ အားထုတ်မှု **ဝိရိယ** ကောင်းရဲ့လား၊
- ငါ့စိတ်ဟာ အရာရာမှာ သည်းခံမှု **ခန္တိ** ရှိရဲ့လား၊
- ငါ့စိတ်ဟာ အာရုံတိုင်းမှာ **သတိ** ပါရဲ့လား၊
- ငါ့စိတ်ဟာ အသိ **ညက်ပညာ** ပွင့်လင်းလာရဲ့လား လို့... အဲဒီလို မေးကြည့်၊ ဒီငါးပါး ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ဖြစ်မလာသေးရင်၊ တရားလုပ်နေရတဲ့ အတွက် အကျိုးတရား မပေါ်သေးဘူး၊ အဲဒီတရားငါးပါး ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ပေါ်လာရင် တရားအားထုတ်မှု၏ အကျိုးတရားရပြီလို့ မှတ်ပါ။

ဒီတော့ တရားလုပ်တဲ့အခါ သည်းခံပြီး အားထုတ်ပါ၊ လွင့်စရာရှိ ရှိတာ လွင့်ပါစေ၊ ချုပ်တီးမထားပါနှင့်၊ သိမ်းဆည်းမထားပါနှင့်၊ စင်စစ်မှာ တော့ အဲဒီ လွင့်တဲ့ စိတ်ဟာလဲဘဲ “ **စိတ်ဝေဒနာ** ” တမျိုးဘဲ၊ ရင်ထဲမှာ

လွင်္စရာရှိနေသေးလို့ လွင်္စနေတာ၊ လွင်္စရင် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ရှေ့လှမ်းပြီး လွင်္စတာလားနောက်ကပြီးခဲ့တာတွေလွင်္စတာလားလို့၊

အဲဒီလိုစဉ်းစားကြည့်ရင် နောက်က ပြီးခဲ့ပြီးသားအဟောင်းတွေ လွင်္စတာဆိုတာ အဖြေထွက်လာလိမ့်မယ်၊ အဲဒီအဖြေကို ထောက်သဖြင့် ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာ ရှိပြီးသားတွေ ထွက်တာဘဲဆိုတာ သိရမယ်။

ဒီလိုမှမထွက်ရင် ရင်ထဲမှာ ရှိတဲ့ကိလေသာ ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါးတွေဟာ စင်ကိုမစင်ကြယ်ဘူး၊ ဒီတော့ တရားလုပ်တယ်ဆိုတာ ရှေးဦးစွာ ရင်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါးကိလေသာတွေကို ထုတ်ပစ်ရသေးတယ်၊ အဲဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး စင်ကြယ်လေ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အကျိုးတရားတွေဟာ ခိုင်မြဲ တည်တံ့လေဘဲ။

စင်စစ်မှာတော့ ခန္ဓာကိုယ်က နာကျင် ကိုက်ခဲမှုစတဲ့ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်တာလဲ၊ ဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ၊ စိတ်အပြင် ထွက်သွားတယ်၊ လွင်္စသွားတယ်ဆိုတဲ့ **“စိတ်ဝေဒနာ”** ဖြစ်ပေါ်တာလဲ ဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ။

ဒါဖြင့် ဒီက ဝင်လေထွက်လေကို သတိထားပြီး သိနေတဲ့ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝင်လေ ထွက်လေကိုလဲ သိတာဘဲ။ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု စသည်ကိုလဲ သိတာဘဲ၊ လွင်္စနေတဲ့ စိတ်ကိုလဲ သိတာဘဲ၊ အဲဒီလိုသိတာကို သတိအားကောင်းလို့ သိတာလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီသတိအားကောင်းလို့ သိတဲ့လမ်းက ဘယ်တော့မှလမ်းမချော်ဘူး။

“စိတ်မလွင်္စအောင်” လုပ်တဲ့နည်းက စိတ်တော့ငြိမ်ပါရဲ့၊ သမာဓိတော့ အားကောင်းပါရဲ့၊ သို့ပေမဲ့ သတိကို သမာဓိကဖုံးသွားတော့ သတိအားက သေးသေးလာပြီး ငိုငိုတိုငိုတိုငို ငေးတေးတေး တစ်ယောက်တည်းနေချင်သလိုလို၊ သံဝေဂ ဖြစ်သယောင်ယောင်၊ အဲဒီလိုဖြစ်လာတတ်တယ်။

“ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ” အားထုတ်တဲ့နည်းက အလွန်အမင်းအား ထုတ်ရင် ဝိရိယအားတော့ တက်လာပါရဲ့၊ သို့ပေမဲ့ သတိကို ဝိရိယက ဖုံး သွားပြန်တော့ သတိအားက သေးသေးလာပြီး၊ အဲဒီ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ... ထူမြေ့မရဘူး၊ စိတ်ကြံ့ လူကြံ့ ကြံ့နေတတ်တယ်။

ဒီတော့ သတိအခြေမခံဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိဝိရိယတို့ ဟာ လမ်းမမှန်ဘူး၊ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် သမာဓိနဲ့ဝိရိယ ဆိုတာ ကုသိုလ် အကုသိုလ် နှစ်မျိုးလုံးနဲ့ဆက်ဆံပြီး နေလို့ဖြစ်တယ်။

သတိ အခြေခံပြီးဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ကျတော့ ဘယ်တော့မှ လမ်းမမှားတော့ဘူး၊ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် **သတိ** ဆိုတာအကု သိုလ်နဲ့မဆက်ဆံဘူး၊ ဘယ် **သတိ** ဖြစ်ဖြစ် ကုသိုလ်ချည်းဘဲ၊ သို့သော် မိမိ ရဲ့ အိမ်ယာ၊ တိုက်တာ၊ သားသမီး၊ ဇနီးစတဲ့ လောကစီးပွားရေး၊ ကြီးပွား ရေးတွေကို အမှတ်ရနေမှုဟာ “**သတိ**” လို့ အမည်ရသော်လည်း စင်စစ်က သမ္မာသတိမဟုတ်ဘူး၊ တရားအားထုတ်တဲ့ သမ္မာသတိ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ် သော မိစ္ဆာသတိသာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ မိစ္ဆာသတိက အကုသိုလ်၊ ယခုတရား အားထုတ်တဲ့သတိက ကုသိုလ်လို့ အဲဒီလိုကွဲပြားအောင် သိထားဖို့လိုတယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တရားနဲ့ပတ်သက်လာရင်ကုသိုလ် ဖြစ်တဲ့ သတိအခြေခံဖို့ရာ “ **သတိပဋ္ဌာန်** ” ကိုဘဲအဓိကထားပြီး ဟောထား ပြီး ဟောထားတော်မူခဲ့တယ်။

ဒီတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ လမ်းချော်မသွားအောင် “ **သတိပဋ္ဌာန်** ” ဒေသနာတော်အတိုင်း သတိအခြေခံမိဖို့ လွန်စွာပင်အရေး ကြီးပါတယ်။

“ ဝိရိယခြေ၊ သီလမြေထက်၊ သဒ္ဓါလက်ဖြင့်၊
ကမ္မက္ခယိန်၊ ဉာဏ်ပုဆိန်ကို၊ ရွယ်ချိန်မိုးလျှက်၊
ချိုးဖျက်တော်မူလေပြီ... ”

ဆိုတဲ့ အရဟံဂုဏ်တော်မှာ ဝိရိယတည်းဟူသောခြေသည် သီလတည်းဟူသောမြေပေါ်မှာ ထောက်ရမယ်လို့ ဒီလိုဆိုထားတော့ သီလ တည်းဟူသောမြေဟာ ပျော့နေလို့ရှိရင် ဝိရိယတည်းဟူသောခြေဟာ ထောက်လို့မမြဲဘူး။ ဥပမာ-ရုံဗွတ်ထဲ လတာထဲမှာတိုင်စိုက်ရသလို ယိုင်လှုပ်နေမှာဘဲ မမြဲဘူး။ အဲဒီလို ဥပမာအတိုင်းဘဲ။

ဒီတော့ ထိုထို ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကို ပယ်သတ်ဖို့ရာ အရင်းခံဖြစ်တဲ့ တရားကို အားထုတ်တဲ့အခါ ဝိရိယ တည်းဟူသောခြေဟာ မြေပေါ်မှာတိုင်စိုက်သလို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲဖြစ်လာအောင် မြေနဲ့တူတဲ့ သီလဟာ မာဖို့အရေးကြီးတယ်။ စင်စစ် ...သီလတည်းဟူသော မြေဆိုတာ သတိအထမြောက်လာလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **သဒ္ဓါ-ဝိရိယ-ခန္တိ-သတိ-ပညာ**

ဆိုတဲ့ အကျိုးတရားငါးပါးထဲက-
ဝိရိယက ဝိရိယသံဝရသီလ၊
ခန္တိက ခန္တိသံဝရသီလ၊
သတိက သတိသံဝရသီလ၊
ပညာက ပညာသံဝရသီလ၊

အဲဒီသံဝရသီလတွေ ပြည့်စုံလာမှုကို ဆိုလိုတာပါဘဲ။

အဲဒီ သံဝရသီလတွေ ကြပ်ကြပ်ခိုင်မြဲလာရင်၊ ထောက်စရာတည်းဟူသော သီလမြေက ခိုင်မာလာတော့ ဝိရိယတည်းဟူသောခြေထောက်ဟာ တည့်မတ်ခိုင်မြဲစွာဘဲ ထောက်နိုင်လာပါတယ်။

ဒီအခါမျိုးမှာ သတိအခြေခံကင်းမဲ့သည့် ဝိရိယလွန်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ လူရော၊ စိတ်ရော၊ ကြွနေမှု ဣန္ဒြေမရမှုတို့ဟာလည်း မပေါ်လာတော့ဘူး။ ပြီးတော့ သမာဓိလွန်မှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ငေးတေးတေး၊ ငိုင်တိုင်တိုင်၊ မှိုင်တိုင်တိုင်၊ သံဝေဂယောင်ယောင်တို့ဟာလည်း မပေါ်လာတော့ဘူး။

ဒီတော့ **“သတိမြဲရာ ပထမာ”**ဆိုတဲ့အတိုင်းအခြေခံဖြစ်တဲ့ **“သတိ”** ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ခိုင်မြဲနေရင် အပြင်ဗဟိဒ္ဓတွေနှင့်ဆိုင်ရာဖြစ်တဲ့

ထိုထို အရာဝတ္ထုတွေကို ကိုင်ရင်လည်း ကိုင်မှန်းသိလာတယ်၊ လက်လှုပ်မှု၊ ခြေလှုပ်မှု၊ စသည်တို့ကိုလည်း အလိုလိုသိလာတယ်။

အဲဒီ အပြင်နှင့်ဆိုင်ရာတွေကိုလည်း အလိုလိုသိလာသည့်အခင်္ဂ သို့ရောက်လာရင် ဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ **သတိ** အထမြောက်လာပြီလို့ ဆိုရပါတယ်။ အပြင်နှင့်ဆိုင်ရာ ပြောမှုဆိုမှု၊ လှုပ်မှု၊ ကိုင်မှု၊ သွားမှု၊ လာမှု၊ စားမှုသောက်မှု၊ အိပ်မှုလျောင်းမှု စတဲ့ထိုထိုအမှုတွေမှာ **သတိ** အချင်းခပ်သိမ်း အလိုလိုလိုက်မလာသေး၊ သိမလာသေးရင် ဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်မှာ သတိထူထောင်မှု အထမြောက်မလာသေးဘူးလို့ဆိုရပါတယ်၊ ဆိုလိုရင်းကား

“အတွင်းသတိမြဲရိုးမှန်ရင် အပြင်သတိလည်းမြဲပါတယ်၊ အပြင်သတိမပါသေးရင် အတွင်းသတိမြဲတာမမှန်သေး၊ အထမမြောက်သေးလို့ဖြစ်ပါတယ်။”

အထူးသတိထားဖို့ရာက **“သတိ”**က အာရုံအများနဲ့ဆက်ဆံတယ်။ **သမာဓိ** က အာရုံတစ်ခုနှင့်သာဆက်ဆံတယ် ဆိုတာကိုလည်း အထူးသတိပြုပါ။ ဒီတော့ အဲဒီလောက်သတိမြဲလာပြီး အပြင် **သတိ** တွေပါအလိုလိုလိုက်လာပြီဆိုတဲ့ အခင်္ဂအတန်းသို့ ရောက်နေတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ။ **“ သတိမြဲရာ၊ ပထမ၊ ဒုမှာတို့ရှည်သိ ”** လို့လက်အလိုက ဒီလိုဆိုထားတော့ သတိမြဲလာပြီ။

- ဒီဃံ ဝါ အဿသန္ဓော ဒီဃံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္ဓော ဒီဃံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ရဿံ ဝါ အဿသန္ဓော ရဿံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ရဿံ ဝါ ပဿသန္ဓော ရဿံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။

လို့ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း တစ်ခါထပ်ပြီး အရှည်အတိုကို သိအောင်လုပ်ရအုံးမယ်လို့ ဒီလိုသဘောပေါက်နေကြတယ်။ အမှန်က လုပ်ထုံးအနေကျတော့ ဒီလို မလုပ်ရတော့ပါဘူး။ နှာသီးဝမှာ **သတိ** ကပ်လာရင် တိုမှန်း ရှည်မှန်းကို အထူးသတိ ထားမနေရတော့ဘူး၊ အလိုလို

သိလာပြီးသားဖြစ်တယ်။ **“သတိ”** ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထင်လာအောင် ထူထောင်စဉ်အခါက။

သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ၊

ဝင်မှန်း ထွက်မှန်းသိအောင် သတိထားရုံဘဲထားလို့ အဲဒီလိုဟောထားတယ်။ အရှည်အတိုကိုသိဖို့ရာ ဟောတော်မူတဲ့အခါကျတော့ “ပဇာနာတိ”ဆိုတဲ့ ကြံယာပါလာတယ်။

“ပဇာနာတိ”ဆိုတဲ့ ကြံယာကို ဗမာလိုပြန်တော့“ထင်ရှားသတိဉာဏ်ဖြင့်သိ၏”...လို့ အဲဒီလိုပြန်ရတယ်။ ဒီတော့ အရှည်အတိုကိုသိတာဟာ သာမညသိ မဟုတ်ဘူး၊ သတိထင်ရှားလာလို့ ဉာဏ်နဲ့သိလာတာ။ ဉာဏ်ပါလာပြီလို့ အဲဒီလိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒါဖြင့် ရှေ့တစ်ဆင့်တက်လိုက်တော့...

“လုံးစုံလင်းရာ၊ တ-၌သာ” ဆိုတဲ့ တတိယနည်းကျတော့...

“သဗ္ဗကာယပွင့် သံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ” “သဗ္ဗကာယပွင့် သံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ” ဟုဟောတော်မူသည့်အတိုင်း...

ဝင်လေ ထွက်လေ၏အစကား နှာသီးဖျား။

အလယ်ကား ရင်ချိုင့်။

အဆုံးကား ချက်တိုင်။

ထွက်လေ၏အစကား ချက်တိုင်။

အလယ်ကား ရင်ချိုင့်။

အဆုံးကား နှာသီးဖျား။

ပါဠိတော်ကို အဋ္ဌကထာက အဲဒီလိုဘဲဖွင့်တယ်။ ဒီကျတော့ စာအလိုက **“သိက္ခတိ”** လေ့ကျင့်ပါ။ အစက အဆုံးတိုင်အောင် သိဘို့ရာ လေ့ကျင့်ပေးပါလို့ ဒီလိုဆိုထားသော်လည်း အမှန်က ပုဂ္ဂလဗျာပါရ စိုက်ထုတ်ပြီး လေ့ကျင့်ပေးရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး၊ နောက်တခါ...

“စ-မှာငြိမ်းလေဘိ” ဆိုတဲ့ စတုတ္ထနည်းကျပြန်တော့လည်း...

“ပဿမ္မယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”

“ပဿမ္မယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”

ကာယသင်္ခါရံ၊ အဂ္ဂိကံ အရှုပြင်း၍ ရန်ရင်းသော ကာယသင်္ခါရကို ပဿမ္မယံ၊ ပဿမ္မယန္တော၊ သာယာဖြေးညှင်း ရှုရှိုက်ခြင်းဖြင့် ငြိမ်းစေလျက်၊ အဿသိဿာမိ၊ ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေ၏။ ပဿသိဿာမိ၊ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ၏။

ဒီ စတုတ္ထနည်းကျပြန်တော့လည်း စာအလိုက ပြင်းနေတဲ့အဂ္ဂိကံ အရှုကို ပျော့သွားအောင် ပုဂ္ဂလဗျာပါရ အနေနဲ့အားစိုက်ပြီးလေ့ကျင့်ပေးရမယ် လို့ ဆိုထားသော်လဲ အမှန်က ဒီ တတိယနည်း၊ စတုတ္ထနည်းတို့မှာ ပုဂ္ဂလ ဗျာပါရ အနေနဲ့ အားစိုက်ပြီး လုပ်မနေရတော့ပါဘူး။ ငါ ဒီလိုသိတော့မယ် လို့ အဲဒီ နှလုံးလုံးသွင်းကလေးဘဲ လိုပါတော့တယ်။ ဘာပြုလို့ ပထမနည်း အတိုင်း “**သတိ** ” ကို ထမြောက်အောင်မြင်အောင် ထူထောင်မိပြီး၍ ဒု တိယနည်းမှာလည်း ထပ်ပြီး ဉာဏ်ပါအလိုလို ပါလာပြီးသည့်အတွက် နောက် ကျန်တဲ့ တတိယ၊ စတုတ္ထနည်းတို့မှာ အလိုလိုနှလုံး သွင်းကာမျှနှင့်ပင် သိပြီးသား ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒါ...“သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်” မှာလာတဲ့ အာနာပါန အဆုံးအဖြတ်ဘဲ၊ သတိပဋ္ဌာန်မှာ ဒီလေးခုဘဲရှိတယ်။ ဒီလေးခုထဲက လည်း ပထမနည်းတစ်ခုသာ အဓိကထားပြီး သတိ အထမြောက်အောင်သာ လုပ်ပါ။ ဒီဝင်မှု ထွက်မှုမှာ သတိမြဲလာပြီဆိုရင် ကျန်တဲ့သုံးခုနှင့်တကွ အပြင်နှင့်ဆိုင်တဲ့ သမ္မဇာနပဗ္ဗပါ အလိုလိုသိပြီးသား ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီ တော့ စာအလိုကသာ တစ်ခုပြီးမှတစ်ခု လုပ်ရတော့မလိုရှည်နေတာပါ။ လုပ်ထုံးအနေနဲ့ပြောရရင်...

သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ လို့ဆိုတဲ့ ဒီ ပထ မနည်း တစ်ခုကို သတိ အထမြောက်လာအောင်လုပ်ရင်း ကျန်တဲ့ အတွင်း အပြင် သိရမည့်အမှု ကိစ္စတွေဟာ အလိုလို “**ကျွဲကူးရေပါ** ” ဆိုသလို သိပြီးသားဖြစ်လာပါတယ်။ အာနာပါနကနေပြီး သတိ ကိုထူထောင်တော့ ယခုပြောခဲ့သည့်အတိုင်း ထူထောင်ရပါတယ်။

ဒီ အာနာပါနသတိ အထမြောက်လာလို့ သတိအားကောင်းလာတဲ့

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ လမ်းမမှားနိုင်တော့ဘဲ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ဟာလဲ တစ်ပါတည်းလိုက်လာပါတယ်။ ဘာပြုလို့ ဒီ သမာဓိနှင့် ဝိရိယတို့ဟာ လမ်းမမှားနိုင်တော့သလဲဆိုရင် “သီလပထဝီယံ ဌတ္ထံ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း သတိကုသိုလ် အရင်းခံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သီလတည်းဟူသော မြေပေါ်မှာ တည်ရလို့ပင်ဖြစ်ပါတယ်။ ထို သီလအခြေခံဖြစ်တဲ့ သတိကုသိုလ်ဟာ အထမြောက်အောင် မြင်လာပြီဆိုရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်တို့ဟာလဲ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအလိုနှင့် မစောင့်ရှောက်ရတော့ဘဲ သူ့အလိုလိုပင် လုံခြုံပြီးသား၊ စောင့်ရှောက်ပြီးသား ဖြစ်လာပါတယ်။

အဲဒီလို သီလဟာ အလိုလိုလုံခြုံပြီးလာတော့မှ ထိုသီလတည်းဟူသော မြေပေါ်မှာ **သမာဓိ** နှင့် **ဝိရိယ** တို့ဟာ အကုသိုလ်ဘက်သို့ လုံးဝ မယိုင်းမယိုင်တော့ဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန်တည်နေပါတော့တယ်။

တခါ အာနာပါနကို သတိထားနေရင်း ခန္ဓာကိုယ်တစ်နေရာကဖြစ်တဲ့ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေလက်၊ ဒူး၊ ပေါင်စတဲ့ နေရာတွေက နာကျင်ကိုက်ခဲမှုဝေဒနာ ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ အာနာပါနရှုဖြစ်သေးရင် အသာနေပါ။ အာနာပါနထက် ဝေဒနာကထင်ရှားလာပြီဆိုရင် စိတ်ဟာ အာနာပါနအပေါ်မှာ မကပ်တော့ဘဲ သူ့အလိုလို ဝေဒနာပေါ်သို့ ကပ်လာပါတော့တယ်။

အဲဒီလို ကပ်လာတဲ့အခါ ဝေဒနာအပေါ်မှာ စိတ်ထားပြီးတော့ သိ၊ **သိ၊ သိ၊ သိ၊ သိ** နဲ့ သိကို အဆက်မပြတ်ဒလစပ် အသံထွက်လာအောင် လျှာလည်လာသည့်အထိ လိုက်ပေးပါ။ အဲဒီလို **သိ** ကို အသံထွက်အောင် လိုက်သည့်အခါ ဝေဒနာဟာ...

သက်သာလာပြီး ခံနိုင်တာလည်း ရှိတယ်။
ပြင်းထန်လာပြီး မခံနိုင်တာလည်း ရှိတယ်။

အကယ်၍ ပြင်းထန်လာလို့ ဝေဒနာကို မခံနိုင်တော့ဘူးဆိုရင် ဒီအခါမှာ နည်းနှစ်မျိုး ရှိတယ်။

၁။ အာနာပါနနဲ့ ဝေဒနာကို ခံနည်း။

၂။ သိ၊ သိ၊ သိ လို့ အသံထွက်အောင်လိုက်ပြီး ဝေဒနာကို ခံနည်း လို့... အဲဒီလို နှစ်မျိုး ရှိသည့်အနက်က ...

၁။ အာနာပါနနဲ့ ဝေဒနာကိုခံနည်းဆိုတာ ပေါ်လာဆဲဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာပေါ်မှာစိတ်ထားပြီး အာနာပါနကိုရှုပေးပါ။ အဲဒီလို ရှုပေးရင် ဝေဒနာဟာ ခံနိုင်လာတတ်ပါတယ်။ သက်သာလာတတ်ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒီနည်းက ဝေဒနာကို ခံနိုင်အောင်လို့သာလုပ်ရတာပါ။ အကျိုးမများပါဘူး။ နောက်...

နံပါတ် (၂) နည်းဖြစ်တဲ့ သိ၊ သိ၊ သိကို အသံထွက်အောင် လျှာ သူ့အလိုလို လည်လာသည့်အဆင့်သို့ ရောက်သည့်အထိ ဝေဒနာခံတဲ့နည်းကမှ အကျိုးများပါတယ်။ အဲဒီ နောက်နည်းနဲ့ ဝေဒနာကို သိ၊ သိ၊ သိလို့ အသံထွက်အောင် လိုက်တဲ့နည်းနဲ့ခံပုံမှာ...

“မခံနိုင်တဲ့စိတ်”ကို ဝေဒနာတစ်ခုထဲပေါ်မှာမထားဘဲ သိ၊ သိ၊ သိ လို့ အသံထွက်အောင် လိုက်နေဆဲအခါမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ လျှာထိပ်ထိမှုနှင့် ဝေဒနာပေါ်ကို တစ်ဝက်စိတ်ထားပြီး “သိ” ထုတ်လိုက်ရင် ခံနိုင်တတ်ပါတယ်။ အမှန်က ဒီ“မခံနိုင်တဲ့စိတ်”ကို တစ်ဝက်စိတ်ထားမှုမှာလည်းဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့ထားရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့အလိုလိုပင် “သိ” လိုက်လို့ရှိရင် ထားပြီး သားပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ပြင်းထန်နေတဲ့ဝေဒနာကို “သိ” အသံထွက်အောင် လိုက်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာပေါ်သို့ စိတ်ရောက်လိုက် “သိ” လို့ဆိုနေသည့် လျှာပေါ်သို့ စိတ်ရောက်လိုက်၊ အဲဒီလို သူ့အလိုလို ရောက်နေပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

သို့သော် ဒီအခါမျိုးမှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား “သိ” အသံထွက်လာအောင် အားထုတ်၍လိုက်နေမှု၊ ဝိရိယ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကောသဇ္ဇကိလေသာ၏ ဖြားယောင်းမှုကို မသိမသာသော်၎င်း၊ ထင်ထင်ရှားရှားသော်

သော်၎င်း၊ ခံရတတ်ပါတယ်။ ဖြားယောင်းပုံမှာ ယခုလို “သိ” ထုတ်ပြီးလိုက် နေသည့်အခါ ဝေဒနာ၏သဘော သက်သက်ကလေးကိုမမိဘဲ ဟိုရောက်ဒီ ရောက်(လျှာနှင့်ဝေဒနာပေါ်သို့)စိတ်ရောက်နေတယ်။ ဒီတော့ သဘောသက် သက်ကလေးမိအောင် “သိ” ထုတ်မလိုက်ဘဲ စိတ်နှင့်ကပ်ထားမှဖြစ်မယ် လို့ အဲဒီလို “သိ” ထုတ်၍လိုက်ရမှာ ပျင်းမှုခေါ်တဲ့ ကောသဇ္ဇကိလေသာဟာ ဖြားယောင်းတတ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဝင်လာပြီးဖြားယောင်းတဲ့အခါ ထိုကောသဇ္ဇ ကိလေသာကို အားထုတ်မှု ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝိရိယဖြင့် “သိ” အသံထွက်အောင်လိုက်ပြီး တွန်း လှန်ပစ်ပါ။ အမှန်က ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါ လိုရင်းဖြစ်တဲ့ “သိ”ကို အသံ ထွက်အောင်လိုက်ဖို့ ဦးစွာပထမ အများကြီးလိုပါတယ်။ ဒီလို “သိ”လိုက်လို့ “သိ၊ သိ”ဟာ ဝေဒနာပေါ်ရောက်ချင်ရောက်၊ မရောက်ချင်နေပါစေဦး၊ ပထမ လျှာလည်ဖို့ဘဲအရေးကြီးပါတယ်။ ပုဂ္ဂလဗျာပါရ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ အားစိုက်ပြီး “သိ” လိုက်နေတဲ့အခါမျိုးမှာ အဲဒီလို လျှာနှင့်ဝေဒနာပေါ်သို့ တစ်ဝက်စီ စိတ်ရောက်နေမှုလည်း ဝေဒနာဒဏ်ကို ခံနိုင်ပါတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ “သိ ”ဟာ မလိုက်ရတော့ဘူး၊ လျှာဟာ သူ့အလို လိုလည်လာပြီး “သိ ”လိုက်လာတဲ့ အဆင့်သို့ရောက်တဲ့အခါ ထို သိ၊ သိ၊ သိ က ပို့လိုက်သောစိတ်ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့လာကပ်နေပါတော့တယ်။

အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ မလုပ်ရတော့ဘဲ “သိ၊ သိ”ကပို့လိုက်သော စိတ်ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့ကပ်နေတဲ့အခါမှာ မခံနိုင်မှုဟာ လုံးဝမရှိတော့ပါဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် လျှာသူ့အလိုလိုလည်လာပြီး “သိ၊ သိ” ကို အားထုတ် လာသည့် ဝိရိယနောက်မှာ သည်းခံမှုခန္ဓာ ပါလာလို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ “သိ၊ သိ”ကလည်း ပုဂ္ဂလဗျာပါရကင်းတဲ့ ဝိရိယကြောင့် သူ့အလိုလို ဖြစ်ကာခန္ဓာ သည်းခံမှုကလည်း တစ်ပါတည်းပါလာပြန်တော့ ဝေဒနာပြင်းထန်ပေမယ့် ထိုဝေဒနာဒဏ်ကို ခံနိုင်ပါတော့တယ်။ ဒီလို ဝေဒနာဒဏ်ခံနိုင်တော့ ဒီဝေဒ နာဒဏ်ခံနိုင်မှုမှာ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ခံမှုမဟုတ်တော့ဘဲ သတိ၊ ဝိရိယ၊ ခန္ဓာတို့ အနေနဲ့ ခံမှုဖြစ်ပါတော့တယ်။

အမှန်က ဝိရိယဖြစ်လာရင် သည်းခံမှုခန္ဓိဆိုတာ အလိုလိုပါမြဲပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ လောကီစီးပွားရေးကို ရှာကြံနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ထိုစီးပွား ရေးကို မရ၊ရအောင် ရှာမယ်ဟဲ့...လို့ စိတ်အားထက်သန်မှု ဝိရိယကောင်း နေခိုက်မှာ စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ ဘယ်လိုအခက်အခဲမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ရ ရင်ဆိုင်ရ ထိုအခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်သည်အထိ အပင်ပန်းခံနိုင်မှုခန္ဓိ ဟာလည်း အလိုလိုပါလာမြဲပင်ဖြစ်ပါတယ်။

**မှတ်ချက်။ ။ စိတ်အားထက်သန်မှုကို ဝိရိယ ခေါ်သည်။
အပင်ပန်းခံနိုင်မှုကို ခန္ဓိ ခေါ်သည်။**

အဲဒီနည်းအတိုင်းဘဲ ဝိရိယနောက် ခန္ဓိ ပါလာတော့ ပေါ်လာဆဲ ဝေဒနာပေါ်ကို “ သိ၊ သိ၊ ” သူ့အလိုလို လိုက်နေတဲ့ အဆင့်ရောက်တဲ့အ အခါ၊ အသိ လျှာက လည်လိုက်တာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်အား ထက်သန်မှုဟာ ပေါ်လာတယ်။ ဘယ်လိုပေါ်လာသလဲဆိုရင် ကိုယ်နှင့်အသက် လုံးဝငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ငါ၊သေသွားတော့ ဘာဖြစ်သေးသလဲဆိုတဲ့ ပဟိတတ္ထစိတ်ဟာ ပေါ်လာတယ်။ ပဟိတတ္ထစိတ် ဆိုတာ တရားကိုယ်က ဝိရိယဘဲ။ အဲဒီစိတ်မျိုးပေါ်လာပြန်တော့ အပင်ပန်းခံနိုင်မှုခန္ဓိဟာ အလျှော့ မပေးတော့ဘူး။ အဲဒီ **သတိ၊ ဝိရိယ၊ ခန္ဓိ၊** သုံးမျိုးနဲ့ ဝေဒနာကိုအသိလိုက် သုံးမျိုးနဲ့ ဝေဒနာကိုအသိလိုက်လိုက်တော့၊ ဝေဒနာနဲ့သတိ ကပ်မိနေတဲ့အ ချိန်မှာ သမာဓိဟာပါလာပြန်တယ်။ ပါလာပြန်တော့ သမာဓိသဘောက ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့အတိုင်း အာရုံကို အများကြီးမယူတော့ဘူး။

ဧကဂ္ဂတာ ဆိုတာ “ဧကော အဂ္ဂေါ ယဿာတိ ဧကဂ္ဂေါ”

ယဿ၊ အကြင်စိတ်အား။ ဧကော၊ တစ်ခုတည်းသော။ အဂ္ဂေါ၊ အာရုံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကဂ္ဂေါ၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်။ ပြီးတော့မှတခါ။

“ ဧကဂ္ဂဿ ဘာဝေါ ဧကဂ္ဂတာ ”

ကေဂ္ဂဿ၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်တည်း။ ကေဂ္ဂတာ၊ တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိသော စိတ်၏အဖြစ်။

တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်၏ အဖြစ်ဆိုတော့၊ ကေဂ္ဂတာ စေတသိက်ကိုခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကေဂ္ဂတာ စေတသိက်ဆိုတဲ့ သမာဓိ ကျတော့ အာရုံကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကြီးမယူတော့ဘဲ တဖြည်းဖြည်း ဝေဒနာဟာ ကွမ်သီးလုံးလောက်ကနေပြီး ဇီးစေ့လောက်၊ ဇီးစေ့လောက်ကနေပြီး မန်ကျည်းစေ့လောက်၊ မန်ကျည်းစေ့လောက်ကနေပြီး နှမ်းစေ့လောက်၊ အဲဒီလို တဖြည်းဖြည်း သေး၊သေးလာတယ်။ တချို့များ အပ်ဖျားတစ်ထောက်စာ လောက်ဘဲရှိတော့တယ်။ ဒီတော့ သမာဓိအားကောင်းလာလေ၊ အာရုံဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာဟာလည်း ကျဉ်းလာလေဘဲ၊ သေးသေးလာလေဘဲ၊ ဝေဒနာကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကြီး အချောင်းလိုက် အရှည်လိုက်ကြီးဆိုတာ အမှန်က သမာဓိ အား မကောင်းသေးလို့ အဲဒီလိုဖြစ်နေတာ၊ အဲဒီလိုဝေဒနာဟာ သေးသေး ကျဉ်းကျဉ်းလာတဲ့အခါကျတော့၊ ဒီဝေဒနာကို ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့ အားစိုက်ပြီး၊ သိမနေရတော့ဘဲ၊ လျှာသူ့အလိုလို လည်လာလိုက်သည့် “သိ၊ သိ ” ကို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်ပေါ်လာကြတဲ့ စိတ်အားထက်သန်မှု ဝိရိယ အလျှော့ မပေးနိုင်သည့်အထိ၊ အပင်ပန်းခံနိုင်သည့် ခန္တီတို့ဟာ ဝေဒနာနှင့်အသိနဲ့ ကပ်နေသည့်တိုင်အောင် သူ့အလိုလို သည်းခံပြီးတော့ သိလိုက်နေကြ တော့တာပါဘဲ။

အဲဒီလိုလိုက်နေကြတဲ့အခါမှာ သမာဓိအားကအင်မတန်ကောင်းနေ တော့ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ ဒူး၊ ပေါင်၊ ခါးစသည်တို့ကို မတွေ့ရတော့ဘဲ ဝေဒနာသဘာဝသက်သက်ကိုဘဲ တွေ့ရပါတော့တယ်။ ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ဘဲ ကပ်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

သို့သော် ဒီနေရာမှာ တခါ သမာဓိအားက သေးလာပြီး အသိကပ် နေတဲ့ ဝေဒနာမှတစ်ပါး လက်ရှိခန္ဓာကိုယ်ထဲက အာရုံ တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊

အပြင်ဗဟိဒ္ဓ အာရုံ တစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ရောက်သွားရင် ဝေဒနာဟာ ငုတ်သွားတတ်တယ်။ ငုတ်သွားတယ်ဆိုတာ အမှန်က ဝေဒနာအာရုံမှာထား နေတဲ့စိတ်ဟာ အခြားအာရုံ တစ်ခုကို ချော်သွားတာကိုဆိုလိုပါတယ်။ အတိ အကျဆိုလိုရင်းကား...

ဝေဒနာအာရုံမှ တစ်ပါးအာရုံကို ချော်သွားရင် ငုတ်သွားတတ်တယ်။ ဝေဒနာအာရုံမှန် တစ်ခုတည်းကိုသာ သိရိုးမှန်ရင်ပျောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလိုနှစ်မျိုးရှိသည့်အနက် ဝီရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ တို့ဟာ သူ့အလို လို ဝေဒနာကို အသိကပ်နေရာက သမာဓိအား သေးလာပြန်တဲ့အတွက် အာရုံ ချော်သွားလို့ငုတ်သွားတဲ့ ဝေဒနာတစ်မျိုး၊ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့် လိုက်နေ ရသည့် ဝေဒနာကတစ်မျိုးလို့ အဲဒီလိုနှစ်မျိုးရှိသေးတယ်။ အဲဒီ နှစ်မျိုးလုံး ငုတ်သွားသွား၊ ပျောက်သွားသွား၊ အကျိုးမများဘူး၊ အကျိုးမရှိဘူးလို့မထင် ပါနှင့်၊ ငုတ်သွား ပျောက်သွားတဲ့အချိန်အခါမျိုးမှာလဲ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပေါ့တယ်၊ ကြည်လင်တယ်၊ တခါ သီလကိုလည်း ကျေးဇူးပြုသေးသည့်အ ပြင် စိတ်အားထက်သန်မှု ဝီရိယ၊ သည်းခံမှု ခန္တီ၊ သတိမြဲခြင်း အဲဒီအကျိုး တွေလည်း ရပါသေးတယ်။ ဒီတော့...

အသိလိုက်လို့ ချော်သွားရာက ငုတ်သွားတဲ့ဝေဒနာဖြစ်ဖြစ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့ “သိ” လိုက်ရပြီး ပညတ်မလွတ်တဲ့ဝေဒနာဖြစ်ဖြစ် ဘယ်လိုဘဲ ဖြစ်နေပါစေ၊ ဝေဒနာကိုသာ ကြပ်ကြပ် “သိ” လိုက်နေတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဟာ စောင့်ထိန်းမှု “**သီလ**” ကို ကျေးဇူးပြုတာချည်းပင်ဖြစ်ပါတယ်။

အာရုံမှန် တစ်ခုတည်းကိုသာ သိပြီး၊ တခြားအာရုံကို မချော်တော့ဘဲ ဝေဒနာနဲ့လမ်းဆုံးသွားတာကိုတော့ ပျောက်သွားတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီ ပျောက်သွားမှုကျတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ မလိုက်ရတော့ဘဲ **ဝီရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိ** တို့ သူ့အလိုလို ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ကပ်ပြီး လမ်းဆုံးလို့ ပျောက်သွားမှုကိုသာယူပါ။

ဒါဖြင့် ဝေဒနာငုတ်သွားမှုနှင့် ဝေဒနာပျောက်သွားမှု ဘယ်လိုခြားနားသလဲဆိုရင်၊ ငုတ်သွားတဲ့ဝေဒနာက နောက်တစ်ခါ တရားပြန်လုပ်ရင် အဲဒီ ဝေဒနာဘဲ ပြန်ပေါ်လာပါတယ်။ ဥပမာ ပထမအကြိမ်တရားထိုင်စဉ် အခါက ဒူးခေါင်းကဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာငုတ်သွားခဲ့သော်လည်း ဒုတိယအကြိမ် တရားပြန်ထိုင်တဲ့အခါ ထိုဒူးခေါင်းကဝေဒနာဘဲ ပြန်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။

ပျောက်သွားတဲ့ ဝေဒနာက ဘယ်နေရာကဘဲပျောက်ပျောက် ပျောက်သွားရိုးမှန်ရင် နောက်တကြိမ် တရားပြန်ထိုင်တဲ့အခါ အဲဒီ ဝေဒနာဟာ ပြန်ပေါ် မလာတော့ပါဘူး။

ဘာဖြစ်လို့ ထိုဝေဒနာ ပြန်မပေါ်သလဲဆိုရင် ဓါတ်ဆိုးဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာတို့ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာကို အသိနဲ့ကပ်ပြီး တစ်ပါတည်း လမ်းဆုံးသွားသည့်အထိ သိလိုက်ရတော့အကျိုးဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာလည်းပျောက် အကြောင်း ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာပါ ပျောက်သွားလို့ပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဖြင့် အကြောင်းကိလေသာပါ ပျောက်သွားသည့်အတွက် ဝေဒနာ ပြန်မပေါ်တော့ဘူးဆိုရင်၊ နောက်ထပ် ဝေဒနာလုံးဝ ဘယ်နေရာကမှ မပေါ်တော့ဘူးလားလို့ အဲဒီလို မေးစရာရှိပါတယ်။ သို့သော် မေးခွန်းကို မေးတဲ့အခါ...

“ဘယ်နေရာကမှ” ဆိုတဲ့စကားကိုတော့ ထည့်သွင်းမေးခွင့်မရှိပါ။ ဒီတော့ အဲဒီမေးခွန်းရဲ့ တိကျမှန်ကန်သော အဖြေမှာယခုပျောက်သွားသော အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ ဤဝေဒနာကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာကြောင့်၊ ဥပမာ ဒူးခေါင်းက ဝေဒနာပျောက်သွားရိုးမှန်ရင် နောက် တကြိမ် တရားထိုင်တဲ့အခါ ထို ဒူးခေါင်းကတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဝေဒနာ နောက်ထပ် မပေါ်တော့ပါဘူး။ ဒူးခေါင်းမှအခြား တစ်ပါးကျန်သောနေရာ ဖြစ်တဲ့ ပေါင်စသည်တို့ကတော့ ကျန်ရှိနေကြသေးသည့် ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာတို့ကြောင့် ဝေဒနာပေါ်လာနိုင်သေးသည်။ အတိုချုပ်ဆိုလိုရင်း မှာ...

ပထမပျောက်သွားသော ဝေဒနာသည် အသိနှင့်တကွပျောက်ခဲ့သော် ဝေဒနာကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာပါ ပျောက်ပါတယ်။ နောက် တခြားနေရာက ဖြစ်ပေါ်သည့်ဝေဒနာသည် ကျန်ရှိနေကြသေးသည့် ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတို့ကြောင့် ပေါ်သည်လို့မှတ်ပါ။ အကယ်၍ ပထမအကြိမ် ဒူးခေါင်းကပျောက်သွားသည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့်ထင်လိုက်ရ သောဝေဒနာသည် ဒုတိယအကြိမ်တရားအားထုတ်သောအခါမှာ ထိုဒူးခေါင်း ကပင် ပြန်ပေါ်လာသည်ဟုဆိုပါက အမှန်ပျောက်မဟုတ်ဘဲ အထင်နှင့်ပျောက် သွားသော ဝေဒနာဖြစ်နေသောကြောင့်ဟု ဆိုရပါမည်။

အထင်နှင့်ပျောက်သွားသောဝေဒနာဆိုတာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အနေနှင့် ဖြစ်ဆဲဝေဒနာကို အသိမလိုက်ရတော့ဘဲ ဝိရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိတို့ ဟာ သူ့အလိုလို လျှာဟာ” အသိ ”လိုက်လာမှုကိုအခြေခံပြီး၊ ဝေဒနာနှင့် အသိကပ်နေခိုက်မှာ အခြားအာရုံတစ်ခုခုသို့ ချော်သွားလို့ ငုတ်သွားတာဟု မထင်ဘဲ၊ အမှန်တကယ် ပျောက်သွားတာဘဲလို့၊ အဲဒီလို ထင်လိုက်ရတတ် ပါတယ်။ အဲဒီအပျောက်မျိုးကို အထင်နှင့်ပျောက်သွားသော ဝေဒနာဟု ဆိုလိုပါ တယ်။ ထိုဝေဒနာမျိုးဟာ နောက်ထပ်ထိုင်တဲ့အခါ ထိုနေရာမျိုးကပင် ပြန်ပေါ်တတ်ပါတယ်။ အသိမှန်နှင့်ပျောက်သွားသော ဝေဒနာမျိုးကား တစ်ကြိမ်ပျောက်ပြီးသောနေရာက နောက်ထပ်ဆက်လက်ပြီး မပေါ်တော့ပါ။

ဒီတော့ နောက်ထပ်တစ်နေရာက ပြောင်းရွှေ့ပြီးပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာဟာ ကျန်ကိလေသာကြောင့်ပေါ်တာလို့ တထစ်ချမှတ်ထားပါ။ အ မှန်က ဝေဒနာပေါ်တာဟာ ကိလေသာကြောင့် ပေါ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ရာဂ ကြောင့်လည်းပေါ်တယ်၊ ဒေါသကြောင့်လည်း ပေါ်တယ်လို့မှတ်ပါ။ ဒီတော့ ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အကြောင်းကိလေသာကွာသွားရင် အကျိုးဖြစ်တဲ့ဝေဒနာကို တကယ်အမှန်သိနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ပညာ တိုးတက်လာလို့ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ အသိဉာဏ်ပညာကို ဘာပညာလို့ခေါ်သလဲဆိုရင်သတိနိပကာ၊ သတိရင့်ကျက်လာလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ “သတိနေပက္ကပညာ” လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ “သတိနေပက္ကပညာ” ကိုဘဲ အဋ္ဌကထာဆရာက “ ပါရိဟာရိယပညာ” လို့တခါထပ်ဆင့်ပြီး ခေါ်ပြန်ပါသေးတယ်။ ဒီ “ပါရိဟာရိယပညာ” ကို ဗမာလိုပြန်တော့ “လုပ်ထုံးကျင်လည်မှု” လို့ အဲဒီလို နားလည်သဘောပေါက်လာအောင် ပြန်ဆိုရပါတယ်။ ဒီတော့ “လုပ်ထုံးကျင်လည်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ” ဒီ တရားလုပ်ထုံးနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ကျင်လည်ပြီး နားလည်ပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဘယ်တော့မှလမ်းမချော်နိုင်တော့ပါဘူး၊ မမှားနိုင်တော့ပါဘူး။

အဲဒီလို လုပ်ထုံးအရာမှာ ကျင်လည်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသောဝေဒနာကို သိတိုင်းသိတိုင်း ဝေဒနာဟာ တဖြည်းဖြည်း ပါးလာသည်နှင့်အမျှ၊ သေးသေးလာသည်နှင့်အမျှ၊ ကိလေသာလည်း ပါးပါး လိုက်လာပြီး ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်စသည်မဟုတ်မှန်း အတ္တဒိဋ္ဌိက္ခာသည်အထိ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သဘောပေါက်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒီနေရာမှာ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်နဲ့ အနွယဉာဏ်ကို သတိထားဖို့လိုပါတယ်။ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခ ဉာဏ်ဆိုတာဟာ ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ ကပ်နေတာကစပြီး ပျောက်သွားသည်အထိ သဘာဝသက်သက်ကို သိနေတာကိုခေါ်ပါတယ်။ အနွယဉာဏ်ဆိုတာက အဲဒီလိုဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်နဲ့ ပျောက်သွားသည်အထိ သိပြီးသည့်အခါ ကျတော့ ဘယ်မှာလဲ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ အစိုင်အခဲ၊ အကောင်အထည်၊ သန္တာန်ဒြပ်ဆိုတာ ဘာမှမရှိပါလားလို့ အဲဒီလို သဘောပေါက်လာ သိလာတာကိုခေါ်ပါတယ်။

အမှန်က ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ အကောင်အထည်၊ သန္တာန်၊ ဒြပ် စသည်တို့ကို ပညတ် လို့ဆိုတာက သဘာဝသက်သက်ကို အမှန်သိနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ပညာမပေါ်သေးလို့ ခေါ်ဆိုနေတာ၊ ပညတ်တဲ့အတိုင်း အသိမှားနေတာပါ။ အသိဉာဏ်ပညာ အမှန်ပေါ်သည်နှင့်တပြိုင်နက်၊ အဲဒီပညတ်ဖြစ်တဲ့တရားတွေဟာ အလိုလိုကွားသွားပြီးသား ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီပညတ်တရားကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အလိုနဲ့ ကွာစေတာက စိတ်ကူးစဉ်းစားပြီး ကွာစေတာမျိုးသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွာအောင် စဉ်းစားနေတဲ့အခိုက်မှာ ပညတ် အပေါ် စိတ်မရောက်အားသေးလို့ ကွာတဲ့အကွာမျိုးဖြစ်ပြီး၊ မစဉ်းစားတဲ့အခိုက်မှာ ပညတ်ပေါ် အလိုလိုစိတ်ရောက်ပြီး၊ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ လက်၊ ခြေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတို့ဟာ အလိုလိုပေါ်လာပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်က ပညတ် ပြန်ပေါ်လာလို့ သူကောင်၊ ငါကောင် ပြန်ထင်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတော့က သဘာဝသက်သက်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အမှန်သိတဲ့ဉာဏ်ဖြစ်ရိုးမှန်ရင် အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိ သူကောင်၊ ငါကောင်အထင်ဟာ အလိုလိုကွာပြီးသားဖြစ်ပါတယ်။ နာမ်ရုပ်အမှန်သိတဲ့အကျိုးက အတ္တဒိဋ္ဌိကွာမှုသာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ နာမ်ရုပ်ကိုတော့ အမှန်သိပါတယ်။ အတ္တဒိဋ္ဌိကွာမှုအကျိုး ပေါ်မလာသေးဘူးဆိုရင် နာမ်ရုပ်ကို အမှန်မသိသေးလို့သာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အမှန်သိသည်နှင့်တပြိုင်နက် အတ္တဒိဋ္ဌိကွာလာတဲ့အခါကျတော့၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဆိုတာ စာရှိတဲ့အတိုင်းပြောလို့သာပြောရပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအယူကို အမှန်တကယ်ယူပြီးသားဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့မှာ ပင်ကိုပကတိ တရားတစ်ခုကိုအားမထုတ်ခင်ကတဲကိုက အကြောင်းကင်းပြီးဖြစ်တယ်လို့ ဘယ်ဟာတစ်ခုကိုမှ မယူခဲ့တော့ ဖြစ်ဖြစ်သမျှအကျိုးတရားတွေဟာ သူ့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတွေကြောင့်သာ ဖြစ်တာဘဲလို့ သဘာဝရုပ်နာမ်ကိုသိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်ဟာလည်း အလိုလို အကြောင်းသိမ်းဆည်းပြီး ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ စာအလိုနဲ့ပြောရရင် အကျိုးတရားတို့၏အကြောင်းတရားကိုသိတဲ့ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ် အကြောင်းတရားကိုသိတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ် (အကျိုးတရား သက်သက်ကို သိတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်ခေါ်တယ်။) ဒီဉာဏ်တွေဟာ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်သဘာဝ၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နဲ့ အလားတူဉာဏ်တွေဘဲဖြစ်တယ်။ ယထာဘူတဉာဏ် ကျတော့ ဒီအကြောင်းကြောင့် ဒီအကျိုး ဖြစ်တယ်လို့ သိတာကို ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီတော့က ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို အတ္တဒိဋ္ဌိကွာသည်အထိ ဉာဏ်မှန်နှင့်သိရိုးမှန်ရင် လက်ရှိ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့်တကွ တစ်လောကလုံး ဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေကိုလည်းဘဲ သဘာဝတွေချည်းဘဲလို့ အတ္တဒိဋ္ဌိကွာသည်အထိ သိလာပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အတိုချုပ် ကား...

ဝေဒနာသဘာဝအမှန်ချုပ်ဘူးရင်၊ ကျန်တာကိုလည်း သဘာဝချည်းဟု သိပါတယ်။ ဘာပြုလို့သိသလဲ... ဝေဒနာချုပ်စဉ်က သဘာဝသက်သက်ပင် ချုပ်သွားလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အကြောင်းနှင့်တကွ သိခဲ့သော် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို “**စူဠသောတာပန်**” လို့ခေါ်ပါတယ်။ “**စူဠသောတာပန်**” အဆင့်သို့ရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာသနာနှင့် တွေ့ကြုံနေ ရတဲ့အတွက် လဒ္ဓဿာသ၊ ကိလေသာ မိမိကိုမနှိပ်စက်နိုင်တော့ဘဲ သက်သာရာရလာပြီ။ လဒ္ဓပတိဌ၊ အပါယ်သံသရာမှာ မကျနိုင်၊ မမျောနိုင်တော့ဘဲ ထောက်တည်ရာရပြီ။ နိယတဂတိက၊ ကောင်းသောဂတိမြဲသည်လို့မှတ်ပါ။ အဲဒီ“**စူဠသောတာပန်**” အဆင့်သို့ရောက်အောင်ဆိုရင်“ တိဟိတ် ဒွိဟိတ်” မရွေးရပါဘူး။ “ ဒွိဟိတ် ”ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရနိုင်ပါတယ်။ အားထုတ်ဖို့ တစ်ခုပဲလို့ပါတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စခန်းရောက်မှသာ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မရတာပါ။

အဲဒီ “**စူဠသောတာပန်**” အဆင့်သို့ရောက်အောင် အားထုတ်ထား တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်...။

- (၁) ယခုဘဝ တရားအားထုတ်ရင်လည်း မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ပါတယ်။
- (၂) အားထုတ်ရင်းမရခဲ့သော် သေခါနီးမှာ ရနိုင်ပါတယ်။
- (၃) သေခါနီး မရခဲ့သော် နတ်ပြည်ကျ ရနိုင်ပါတယ်။
- (၄) နတ်ပြည်မှာ မရခဲ့သော် နောက်ဘုရား သာသနာမှာ သုခပဋိပဒါ ခိပွါဘိည ရဟန္တာဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
- (၅) နောက်ဘုရား သာသနာတော်မှာ ရဟန္တာ မဖြစ်ခဲ့သော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို “ဒေသနာတော်” မှာ အစဉ်အတိုင်း ပြထားတာရှိပါတယ်။ ဘယ်တော့မှ ဒီအကျိုးတရားကနေပြီး နောက်ကိုမဆုတ်တော့ပါဘူး။ ဒါဖြင့် ဒီအကျိုးတရားရအောင် ဘာကိုအခြေခံရမလဲဆိုရင် “**သတိ**” တစ်ခုကိုသာ အခြေခံထားပြီး လုပ်ပါ။ ဒီတော့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ “**သတိ**” ကိုသာ လိုချင်စိတ်နဲ့ လုပ်ပါ။ သတိဟာ ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လားလို့ မိမိကိုယ်ကို ပြန်မေးကြည့်ပါ။ အဲဒီအခါမှာ ...

အော် ရှိုက်ရင် ရှိုက်မှန်းသိအောင် သတိထားတာ၊ ရှူရင်ရှူမှန်းသိအောင်သတိထားတာ ဒါတွေဟာ အမှန်စင်စစ် ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပါလားလို့ အဲဒီလို အဖြေထွက်လာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုဖြေထွက်လာတဲ့ “**သတိကုသိုလ်**” ကိုသာ အလိုရှိပြီး လုပ်လို့ “**သတိနိပက**” ၊ ဒီသတိရင့်ကျက်လာပြီး အထမြောက်လာပြီ၊ အပြင်ကိစ္စတွေပါ “**သတိ**” လိုက်ပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့ သတိရင့်ကျက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့(နေပက္ကပညာ) တို့က ရုပ်သဘာဝ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝတို့ကို အမှန်သိပြီး ရှေ့တက်ရမည့် တစ်မက် တစ်ဖိုလ်ဆိုတာ ပါရမီ အားလျှော်စွာ ဖြစ်လာကြပါလိမ့်မယ်။

အမှန်က အခြေခံဖြစ်တဲ့ “**သတိကုသိုလ်**” မှ အထမမြောက်သေးဘဲနဲ့ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** စသည်တို့ ဖြစ်နေကြရင် အဲဒီ ဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေဟာ လမ်းချော်မှာချည်းဘဲ။ ဒီတော့က သတိကုသိုလ်ကို အထမြောက်အောင်လုပ်လို့ ဒီသတိကုသိုလ်ဟာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ထဲက ဘာအထဲမှာပါဝင်သလဲဆိုရင် သီလထဲမှာပါဝင်တယ်။ အဲဒီသတိကုသိုလ် အခြေခံ ရထားတဲ့ သီလ မျိုးပြည့်စုံလာတဲ့အခါကျတော့ ဝိရိယ အမှန်လည်း ထောက်ရာတည်ရာရ၊ သမာဓိကိုလည်း သတိကထိန်းပြီး၊ ပညာရယ်လို့ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း **သတိ** ရှေ့ဆောင်နဲ့ဖြစ်လာတော့ ဒီ**သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** တို့ဟာ ဘယ်တော့မှ လမ်းမချော်တော့ပါဘူး။ ရှေ့တက်လည်း လမ်းမချော်တော့ဘူး၊ အမှန်က သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာစသည်တို့ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့ဖြစ်စေရမှာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့အလိုလိုဖြစ်လာရမည့် တရားတွေပါ။ အခြေခံဖြစ်တဲ့ သတိကုသိုလ်မှ လည်း မဖြစ်သေးခင်၊ အထမမြောက်သေးခင်သာ မိမိအလိုနှင့်လုပ်နေရ

သူ့အလိုလို ဖြစ်လာတဲ့အခါမျိုးကျမှ ဒီ သတိကုသိုလ်ဟာ အပြင်သတိပါ လိုက်လာပြီး အမှန်ဖြစ်လာတယ်။ အမှန်ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ လွတ်လာတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သို့သော် အထမမြောက်သေးမိစပ်ကြား မိမိအလိုနဲ့ “ **သတိကုသိုလ်ကို** ” အဓိက လိုချင်စိတ်နဲ့လုပ်ပါ။

အဲဒီလို “**သတိကုသိုလ်**” ကို အလိုရှိတဲ့ စိတ်နဲ့ အမြဲတန်းအတွင်း အပြင် အရာရာမှာ သတိမကင်းအောင် နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို...

“**သတိ အဝိပွဝါသော အပ္ပမာဒေါနာမ**” လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း အပ္ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်၊ အပ္ပမာဒ ဝိဟာရီ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်ဆိုရပါတယ်။

ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်မှာ ဘယ်သတ္တဝါ ခြေရာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆင်ခြေရာ နဲ့တိုင်းရင် ဆင်ခြေရာထဲသို့သာ အကုန်ဝင်ရသကဲ့သို့ ပိဋကတ်သုံးပုံတွင် ဟောကြားတော်မူသမျှ တရားတော်တွေဟာလည်း ဒီ အပ္ပမာဒတရားထဲမှာ အကုန်လုံးပါဝင်တယ်။ ဒါကြောင့် သတိကုသိုလ်လို့ဆိုတဲ့ အပ္ပမာဒတရားဟာ အားလုံးကုန် ရှိရှိသမျှတရားတော်တို့၏ အခြေခံဆိုတာ မှတ်ပါ။

အဲဒီအခြေခံဖြစ်တဲ့ “**သတိကုသိုလ်**” ကို အထမြောက်လာအောင် အစဦးစွာပထမ လိုချင်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်ရမှာကိုး ယခုတော့တရားက ယခုမှစပြီး အားထုတ်တယ်။ သတိကုသိုလ်ဆိုတာ အထမြောက်လာဖို့မဆိုထားနဲ့ ဘယ် ဆီ နေမှန်းတောင်မသိသေးဘူး။ ရှေ့လှမ်းပြီး ပညတ်ကွာချင်တာကအရင်၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝ သိချင်တာကတစ်မျိုး၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဖြစ်ချင်တာ ကတသွယ်၊ အဲဒီလို အမယ်မယ်တွေ အလိုချင်နဲ့ နှလုံးသွင်းတွေက မှားနေကြ တယ်။ အရေးကြီးတာက နှလုံးသွင်း မမှားဖို့၊ အလိုချင်မမှားဖို့ အရေးကြီး တယ်။ အဲဒီအရေးကြီးတဲ့ နှလုံးသွင်းတို့၊ အလိုချင်တို့မှားနေကြရင် ရသင့် ရထိုက်ဟာပေမယ်လို့ မရတော့ဘူး။

နန်းစဉ် ပတ္တမြားငမောက်ဆိုတာ အားလုံးကြားဘူးကြပါလိမ့်မယ်၊ ဗဂျီမြို့နယ် ဆားလင်းကြီးရွာကိုအမှီပြုတဲ့ တောင်ကြားတောရ၏ အရှေ့ဘက် မနီးမဝေးမှာ ငမောက်ဆိုတဲ့ကျွဲကျောင်းသားက နေ့တိုင်း ကျွဲကျောင်းသတဲ့။ အဲ...တစ်နေ့ကျတော့ ကျောက်ကြီးတစ်လုံးက နေဝင်မိုးချုပ်ကျရင် အလင်း ရောင် တွေထွက်နေတာမြင်တော့ အင်း...ငါ ဒီကျောက်တုံးကြီးကို အိမ်ယူ သွားရရင် ဒို့အိမ်မီးမထွန်းရတော့ဘူးဆိုပြီး ယူသွားတာကိုး၊ ဒီအကြောင်းကို ရှင်ဘုရင်ရွှေနားတော်ကြားလို့ လာဆက်သရမယ်ဆိုတော့ သွားပြီးဆက်သ ရတာပေါ့။

ဒီတော့ ရှင်ဘုရင်က မောင်မင်းဘာအလိုရှိတုန်း၊ အလိုရှိရာတောင်း လို့ အဲဒီလိုငမောက်ကိုမေးတော့ ကျွန်တော်မျိုးအလိုရှိရာ တောင်းရမယ် ဆိုရင်ဖြင့် ကျွဲစားကျက် ကျယ်ကျယ်လို့ချင်ပါတယ်ဘုရားလို့ တောင်းသတဲ့။ အဲဒါနဲ့ ရှင်ဘုရင်က သူ့ကိုကျွဲစားကျက် ကျယ်ကျယ်ပေးလိုက်တာ ယခုထက်ထိ တောင်ကြားတောရ၏ အရှေ့ဘက်မနီးမဝေးမှာ “ငမောက် ကျွဲစားကျက် ” ဆိုတာ ရှိသေးတယ်။ “နန်းစဉ် ပတ္တမြားငမောက်” ဆိုတာ အဲဒီနေရာက ထွက်တာ။ ငမောက်ဆိုတာ လူနာမည်၊ အဲဒါ အလိုချင်မှားနေလို့ ကျွဲစား ကျက်ရတာ။ ရသင့်ရထိုက်တာကိုလိုချင်ရမှာ သတ္တဝါက ကိုယ်စိတ်ကျရာလို ချင်နေတာ၊ ဒီတော့ အလိုချင်မှားနေတာပေါ့။

ပြီးတော့ အညာကထန်းသမား တစ်ယောက်က ငါရှင်ဘုရင်ဖြစ်ချင် လိုက်တာကွာ...လို့ ပြောတော့ တစ်ဦးသောထန်းသမားက မင်းရှင်ဘုရင် ဖြစ်တော့ ဘာလုပ်မှာလဲကွာလို့ မေးတဲ့အခါ... ဟ... ငါရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရင် ထန်းကောင်းကောင်း ရွေးတက်မှာပေါ့ကွာလို့ ပြန်ပြောသတဲ့။ ဒီတော့ စိတ်ဆိုတာ မခက်ပေဘူးလား။ တခါ “ခနဉ္စယသုဋ္ဌေး” ဝတ္ထုမှာလည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ဆွမ်းလှူပြီးတဲ့အခါကျတော့ ဆုအသီးသီး ဘယ်လိုတောင်း ကြသလဲဆိုရင် သူဋ္ဌေးကြီးက ဆံပင်ကိုဖြန့်ချလို ကောင်းကင်မောကြည့် လိုက်ရင် “စိ”ထဲမှာ အလိုလို စပါးမိုးရွာပြီးတော့ စပါးတွေပြည့်ပါစေသား။

သူဌေးကတော်ကလည်း ထမင်းအိုး တစ်လုံး ချက်ထားရင် ဘယ်လောက် ကျွေးကျွေး ခူးလို့ ယောက်မရာမထင်ပါစေသား။ သားကလည်း ငွေတစ် ထောင်အိတ်ကိုင်ပြီးတော့ လာသမျှလူကိုပေးလျှင် ဒီငွေတစ်ထောင် အိတ် မလျှော့ပါစေသား။ ချွေးမကလည်း စပါးတစ်တင်း ရှေ့မှာလာချပြီး လာသ မျှလူကိုပေးလျှင် ဒီစပါးတစ်တင်း မလျှော့ပါစေသားလို့ ဆုတောင်းကြတော့ အဲဒါတွေ အသီးသီးပြည့်ကြတယ်။

ကျွန် မောင်ပုဏ္ဏကျတော့ ဘာဆုတောင်းသလဲဆိုရင် ထွန်တစ် ကြောင်းထွန်လိုက်ရင် ထွန်နှစ်ကြောင်းရာ ထင်ပါစေသားလို့ အဲဒီလို ဆု တောင်းလိုက်တယ်။ ဒီဝတ္ထုမှာ ရနိုင်တဲ့အကျိုးတွေကို ဆုတောင်းအားလျော်စွာ စိတ်ထားအားလျော်စွာ ရကြပေမဲ့ စိတ်ထားအောက်ကျနေတော့ အကျိုး လည်း အောက်ကျနေတာပေါ့။ ဒီတော့ ဘယ်တော့မှ စိတ်ထားကိုတော့ အောက်တန်းချမထားနဲ့၊ နှလုံးသွင်းမမှားစေနဲ့။ ဒါဖြင့် ဘာကိုလိုချင်ရမလဲ၊ သာသနာတော်နဲ့ ကြုံကြိုက်တဲ့အခါ **သာသနာသီလ၊ သာသနာသမာဓိ၊ သာသနာပညာ** ရဘို့ရာ အခြေခံဖြစ်တဲ့ **“သတိကုသိုလ်”** ကိုရအောင် လို ချင်စိတ်နဲ့ အဓိကထားပြီးလုပ်ရမယ်။

မိမိကိုယ်ကို ပြန်ပြီးမေးကြည့်ပါ။ ငါဟာ ယခုသာသနာတော်နဲ့တွေ့ နေပြီ၊ သာသနာသီလ ငါ့မှာ ဖြစ်ပလား၊ သာသနာသမာဓိ ငါ့မှာဖြစ်ပလား၊ သမာဓိ ငါ့မှာဖြစ်ပလား၊ သာသနာပညာ ငါ့မှာဖြစ်ပလား၊ လမ်းစစ်လမ်းမှန် သွားလိုတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း အဲဒီလိုပြန်၍ မိမိကိုယ်ကိုမေးကြည့်ပါ။

အဲဒီ လမ်းမှန်အတိုင်း သွားနိုင်အောင် ဘာကိုအရင်းတည်ပြီးလုပ်ရ မလဲဆိုရင် ပင်ရင်းဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကို အရင်းတည်ပြီးလုပ်ရမယ်။ ဘာပြု လို့အရင်းတည်ပြီး လုပ်ရသလဲ။ အဲဒီ သဘာဝသက်သက်ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ ကို အာရုံပြုရတာကိုက **“သတိ”** ပညာကို ဖြစ်စေတတ်လို့ အရင်းတည် ပြီးလုပ်ရတယ်။ သာသနာသီလ၊ သာသနာသမာဓိ၊ သာသနာပညာ ဆိုတဲ့

ဝေဒနာကို အာရုံပြုနိုင်ဖို့ရာ ဘာကိုအခြေခံရမလဲဆိုရင် အာနာပါနကို အခြေခံရမယ်။ ဘာပြုလို့ အာနာပါနကို အခြေခံရသလဲ၊ ပကတိ ရိုင်းနေတဲ့ စိတ်နဲ့ ဝေဒနာသဘာဝသက်သက်ကိုသိအောင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ အာရုံမပြုနိုင်ပါဘူး။

အဲဒီ အာနာပါနကို စိတ်အားကောင်းလာအောင်၊ သတိအားကောင်းလာအောင်၊ စိတ်အား သတိအား ကောင်းလာသည်အထိ အာနာပါနကို အာရုံပြုရပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့်...“**အာနာပါန**” ကိုအခြေခံရတာ။ ဒါဖြင့် အဲဒီ **သတိ** ဟာ ဘာရှိမှရမလဲ **ဝိရိယ၊ ခန္တီ** ရှိမှရမယ်။ ဝိရိယ၊ ခန္တီရှိမှ ရနိုင်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိရိယကိုဖြစ်စေတတ်တဲ့ စင်္ကြံကိုများများလျှောက်ပေးပါ။ စိတ်အားတက်လာသည်အထိ လျှောက်ပေးပါ။ ဣရိယာပုတ် လေးပါးထဲက စင်္ကြံလျှောက်တဲ့ဣရိယာပုတ်သည် ဝိရိယကို များစွာပင်ဖြစ်စေပါတယ်။ စင်္ကြံဘယ်လို လျှောက်ရမလဲ၊ ကြမ်းနဲ့ခြေဖဝါး တိုက်ဆိုင်တဲ့အခါ တိုင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **ထိ-ဆဲခဏ**တိုင်းကို **သိ-သိ**လို့ သတိမလစ်အောင် သိပေးပါ။ အမှန်ကအောက်ကြမ်းကလည်းပညတ်၊ အပေါ်ခြေဖဝါးကလည်းပညတ်၊ ဒီပညတ်ဖြစ်တဲ့ ကြမ်း၊ ခြေဖဝါးတို့ကို အာရုံမပြုဘဲ တိုက်ဆိုင်ဆဲခဏမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ထိမှုသဘာဝ ပရမတ်ကိုသာ သိပေးဖို့လိုပါတယ်။

သို့သော် ပထမစလုပ်ခါစ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သတိအားမကောင်းသေးမီ ကြမ်းနှင့်ခြေဖဝါးတို့ကို ထိမှုနှင့်ရောပြီး အာရုံပြုမိကောင်းပြုမိနေပါလိမ့်ဦးမည်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်စေ၊ (ရောချင်ရောပါစေ) ထိမှုကိုသာ အဓိကထားပြီး “**သိ**” ပေးလို့ “**သတိ**” အားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ ပညတ်ဟာ သူ့အလိုလို ကွာသွားပြီးဖြစ်ပါမယ်။

လျှောက်တဲ့အခါ **သိ** မလွတ်စေဘဲ စိတ်အားကောင်းလာအောင် နာရီဝက်၊ တစ်နာရီ စသည်ဖြင့် မြန်မြန်လျှောက်ပေးပါ။ အဲဒီ စင်္ကြံကို အာနာပါနမလုပ်မီ ဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာကိုသိပြီးသောအခါမှာ ဖြစ်စေ၊ တရား

မထိုင်သောအခါမှာဖြစ်စေ၊ လျှောက်ဖို့ များစွာလိုပါတယ်။ အဲဒီစင်္ကြံလျှောက် ပြီးတဲ့အခါမှာ အခြားဘာကိုမှမလုပ်ဘဲ ထိုင်တဲ့ဣရိယပုတ်ကို မိမိတို့(တရား အားထုတ်သူတိုင်း)ထိုင်တတ်သော ကြာရှည်စွာထိုင်နိုင်မည့် ဣရိယပုတ်မျိုးဖြင့် ဘယ်ဘက် လက်ဖဝါးပေါ် ညာဘက်လက်ဖဝါးပေါ် တင်ပြီးထိုင်ပါ။ ဒီအခါမှာ နောက်ကပြောခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အာနာပါနနှင့် ဝေဒနာကိုလုပ်ပါ။ ဝေဒနာ ကိုလုပ်တဲ့အခါ အထူးသတိထားဖို့ရာက လျှာလည်လာအောင် “သိ” အသံကိုထုတ်ပြီး လိုက်ပေးပါ။ ဝေဒနာပေါ်သို့ စိတ်ရောက်ချင်လည်းရောက် မရောက်ချင်လည်းနေပါစေဦး၊ ပထမ သိ-သိ-ကို လျှာလည်လာသည့် အဆင့်သို့ရောက်အောင်၊ စိတ်အားတက်လာသည့်အဆင့်သို့ ရောက်အောင်၊ စိတ်အားတက်လာသည့် အဆင့်သို့ရောက်အောင် အားစိုက်ပြီး လုံးပမ်းပေးပါ။ “သိ-သိ” လိုက်သည့်လျှာသည် ပုဂ္ဂလဗျာပါရလွတ်ကင်းပြီး သူ့အလိုလို လည် လိုက်လာသည့်အခါကျတော့ “သိ သိ သိ သိ ” နှင့်တကွ အားကောင်း လာသည့်စိတ်တို့ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့ တင်းပြည့်ကြပ်ပြည့် ရောက်နေပါလိမ့် မယ်၊ ဒါဖြင့်...

- ၁။ ပထမ စင်္ကြံလျှောက် (သတိအခြေခံတဲ့ ဝိရိယရဘို့)
- ၂။ ဒုတိယ အာနာပါနအားထုတ် (သတိဦးစီးတဲ့ သမာဓိရဘို့)
- ၃။ တတိယ ဝေဒနာလုပ် (သတိရှေ့ဆောင်တဲ့ ပညာရဖို့)

ဒို့လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်တဲ့ တရားမှာ များများစားစားမရှိပါဘူး၊ ဒီသုံးခုဘဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ သုံးခုလုပ်လို့ အထမြောက်လာတဲ့အခါကျတော့ သာသနာ တော်နှင့်ဆိုင်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ တို့ဟာ အလိုလို ရင်ထဲ နှလုံးထဲ ရောက်ရှိလာကြပြီး၊ သာသနာနဲ့ကြုံတွေ့ရတဲ့အတွက် လူဖြစ်ရကျိုးနပ်ပါပြီ။ အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီလို့မှတ်ပါ။ ဘာဖြစ်လို့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ သတိ၊ ပညာထ မြောက် အောင်မြင်လာလို့ပင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ-

ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန၊ သဂ္ဂဿ ဂမနေန ဝါ။
သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေန၊ သောတာပတ္တိ ဖလံ ဝရံ။

သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကျိုးသည်၊ ဝရံ မြတ်၏။ ဘယ်လောက်မြတ်သလဲဆိုရင် သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေန၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်တဲ့ တစ်လောကလုံးကို အစိုးရနေတဲ့ ဗြဟ္မာမင်းကြီးထက်မြတ်တယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် ဒီကအိုးတစ်လုံး ဖျာတစ်ချပ် သာရှိတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားလို့ဖြစ်တယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတန်းလန်းကြီး ရှိနေသေးတဲ့ ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မာကြီးက တစ်လောကလုံးကို အစိုးရနေပေမယ့်လို့ သံသရာနဲ့ စာရင် တချိန်မှာ “**ဗြဟ္မာပြည်မှာ တဝင်းဝင်း ဝက်စားကျင်းမှာ တရှုတ်ရှုတ်**” ဆိုတဲ့အတိုင်း အပါယ်သံသရာကို ပြန်ရဦးမှာ။ တခါ သဂ္ဂဿဂမနေနဝါ၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ နတ်ပြည်ရောက်ရတာထက်လည်းမြတ်သည်။ ပြီးတော့ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ ဧကရာဇ်မင်း ဖြစ်ရတာထက်လည်း မြတ်သည်လို့ အဲဒီလို သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကျိုးကို ဟောတော်မူထားတာ ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ ဆိုလိုရင်းက အိုးတစ်လုံး ဖျာတစ်ချပ်သာရှိတဲ့ သောတာပန် လူဆင်းရဲပုဂ္ဂိုလ်က မိမိတို့ဆိုင်ရာ ယခု တစ်ဘဝကလေးမှာ အထက်တန်းကျကျ၊ လူ့စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်တွေကို ခံစားစံစားနေကြတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေထက် မြတ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဘာပြုလို့ အပါယ်မကျလို့။

ဒီတော့ သာသနာကြီးနဲ့ကြုံကြိုက်ပါလျက် အပါယ်သံသရာမှာ ပြန်ကျရအုံးမယ်ဆိုရင် သာသနာတော်နဲ့တွေ့ရကျိုး၊ လူဖြစ်ရကျိုး မနပ်တော့ပါဘူးလို့ မှတ်ပါ။ ဒါကြောင့် မဟာသောတာပန်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးစေကာမူ “**တိဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်**” ရယ်လို့ ရွေးမနေရဘဲ၊ အားထုတ်သူမှန်သမျှ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဆို ရနိုင်ပြီး၊ ပြောခဲ့ပြီးတဲ့ အကျိုးတရားငါးပါးမှတစ်ဖန် အောက်သို့ပြန်၍ မဆုတ်ကောင်းတော့တဲ့ စူဠသောတာပန်အဖြစ်ကိုတော့

သာသနာတော်နဲ့ တွေ့ကြုံကြရဆဲ-လူဖြစ်လာဆဲအချိန်အခါ တွေ့ကြုံရကျိုး
ဖြစ်လာရကျိုး နပ်ကြရလေအောင် မသေမီကာလအတောအတွင်း “**သတိ
ကုသိုလ်**”ကို ထမြောက်အောင်မြင်သည်အထိ ရဖို့ရာ နေ့ရောညပါ အထူး
ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သ...တည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

သတိမဝင် ဉာဏ်မမြင် စိတ်ထင်မပျောက်နိုင်။
စိတ်ထင်မပျောက် ဉာဏ်မရောက်၊
ထွက်ပေါက်မတွေ့နိုင်။
ထွက်ပေါက်မတွေ့ မငြီးငွေ့ ပျော်၍မဆုံးနိုင်။
ပျော်၍မဆုံး တအုန်းအုန်း ရွှင်ပြုံးဝေဆာမြိုင်။
ရွှင်ပြုံးသမျှ စိတ်ဒုက္ခ မုချမလွတ်နိုင်၊
စိတ်ဒုက္ခမှ မလွတ်ရ နေကတမိုင်မိုင်။
မိုင်၍နေရ လူ့အန္ဓ သုခမတွေ့နိုင်။
ထို့ကြောင့်ရကား သုခများကို တိုးပွားလိုသူ၊
ယောဂီဖြူတို့ သတိကိုသာ စွဲမြဲစွာဖြင့်၊
မကွာနေ့ည အားထုတ်ကြလေ ပေါ့မနေနှင့်၊
သတိထင်မှ ဉာဏ်မြင်ရ၍ သုခတိုးပွား၊
အကျိုးများမည် မှတ်သားဝမ်းထဲ၊
စိတ်မှာစွဲ၍ အားခဲမသွေ မြဲနိုင်စေ။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်
ကျေးဇူးတော်ရှင် ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
မေတ္တာပို့ဘာဝနာ

မေတ္တာ ၄ ပါး။

သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သတ္တဝါအားလုံး.....

- ၁။ အဝေရာဟောန္တု၊ ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ။
- ၂။ အဗျာပဇ္ဇာဟောန္တု၊ စိုးရိမ်ကြောင်ကြ ကင်းကြပါစေ။
- ၃။ အနိဿာဟောန္တု၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းကြပါစေ။
- ၄။ သုခိအတ္တာနံ ပရိဟရန္တု၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ
ခြင်းရှိ၍ မိမိကိုယ်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါစေ။

ကရုဏာ။

- ၁။ ဒုက္ခာမုစ္စန္တု၊ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြပါစေ။

မုဒိတာ။

- ၁။ ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိတော မာဝိဂစ္ဆန္တု၊ ရမြဲတိုင်းသော
စည်းစိမ် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်း ကင်းကြပါစေ။

ဥပေက္ခာ။

- ၁။ ကမ္မသကာ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာ ရှိကြပေကုန်လိမ့်မည်။